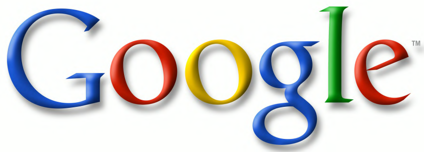


Padesát Let Českého Tisku v Americe

Tomáš Čapek

p. Dr. A. Jun.

K uctění památky
Mých drahých
Otce a Dědečka
Kořízka věnuji
tuto knihu
Vlasta Jonáš Kub

Evanston 1912.



Tomáš Čapek

Padesát Let Českého Tisku v Americe

Od vydání „Slowana Amerikánského" v Racine, dne 1. ledna 1860 do 1. ledna 1910. S doplňky do začátku 1911



NAPSAL TOMÁŠ ČAPEK



Vydali svým nákladem Správní Radové
"Bank of Europe" v New Yorku: František Brodský, Tomáš Čapek, Michael Pilnáček, František A. Sovák, Albert Winternitz
NEW YORK
1911



THE LANGUAGE PRESS



PŘEDMLUVA.



Dne 1. ledna 1910 bylo tomu zrovna padesát let, co se v Americe narodilo české písmenko. Toho dne před půl stoletím František Kořízek vydal první číslo „Slowana Amerikánského" v městečku Racine, ve státu Wisconsinu. Bez hluku přelétla tato památná událost přes naše hlavy; vlastně by se mělo říci bez povšimnutí, neboť ani jeden z bezmála padesáti českoamerických denníků, týdenníků a měsíčníků nevzpomenul si na jubilejní rok nejvyššího životního úspěchu Františka Kořízka. Jak ryčně víří bubny novinářské reklamy, když ten či onen zasloužilý spolek pořádá výroční šibřinky, karneval, pětadvacetileté jubileum, velkolepý pic-nic a hle! tu staneme u dějinného mezníku a ve spěchu, v jakém žijeme a s jakým pracujeme, si nevezmeme ani tolik času, abychom se na chvilku u něho zastavili a ohlédnuvše se zpět do nedávné minulosti, porozpráveli si o činu, který jednou hýbal myslemi všech věrných Čechů v Nové Zemi.

K jubilejnímu roku českoamerického tisku chystal jsem stať, do níž jsem vložil tuto větu: „V každé větší osadě povstalo a zaniklo po krátkém nebo delším trvání

mnoho listů a bylo by bezúčelno, snad i nemožno, uváděti i jen jejich jména." Vnikaje hlouběji do zajímavé látky, nahromadivší se mi během několika let, ptal jsem se sama sebe: Proč by to mělo být bezúčelné, proč nemožné, pořiditi přesný soupis českoamerických novin, tiskopisů a knih? Což pak jich bylo k nesečtení? Při dobré vůli nemožné není nic a že by to bylo tak zhola bezúčelno, sám začínal jsem nevěřiti. Je-li však takový soupis vůbec možný, řekl jsem si, je možný právě teď, než polozapomenuté věci docela vymizí z paměti, a než se ztratí zlomky toho co se až dosud tu a tam jednotlivými milovníky četby zachovalo.

Jak nazvati knihu? Měl jsem původně v úmyslu pojmenovat ji „Padesát let české literatury v Americe", ale na konec, prostudovav obsah různých knížek v seznamu uvedených, jsem se rozhodl pro skromnější a myslím i příléhavější titul, „Padesát let českého tisku v Americe." Ne všechno, co vyšlo z českoamerických tiskáren byla literatura. Aby soupis byl úplný a správný, byla moje hlavní snaha. Vědomě nebo dokonce zúmyslně jsem nevynechal ničeho, ať to byl tiskopis sebe nepatrnější, vyjímaje ovšem protokoly ze sjezdu toho či onoho spolku, stanovy, guvernérská poselství, volební a jiné letáky a patisky zábavné četby vyšlé v Čechách.

Prameny jsem sbíral s nadšením, ale že sestavení prvního českoamerického bibliografického věstníku nebyla práce snadná, každý odborník uvěří. V uměle vypěstované společnosti jako je naše, kde není musei, vyšších škol, redakčních nebo odborných knihoven, učených společností a sběratelů starožitností; kde se staré noviny vyhazují na smetiště právě proto, že jsou staré nebo se ukládají do sklepů kde je kazí plíseň a žerou myši; kde spolky nedbají o protokolní knihy svých před-

chůdců; kde ani vydavatelé a redaktoři nemají vždycky uschované archivy vlastního časopisu, byla moje horlivost krutě zkoušena. S jakým chvatem prožíváme přítomnost a jak málo dbáme o minulost, toho nejsmutnějším důkazem je okolnost, že padesátileté jubileum českoamerického tisku, v pravdě nejvýznamnější událost našeho života, zůstala úplně bez povšimnutí. Ne jednou ale stokrát jsem si postěžoval: proč nemáme Českoamerického Musea v některé velké osadě, jako na příklad Chicagu, kde by badateli ležely všechny pomůcky při ruce? Do takového musea by se mohly ukládati starožitné rukopisy, fotografie, dopisy vynikajících mužů, protokoly, knihy a j. V době Národopisné výstavy v Čechách bylo zasláno mnoho cenných předmětů Čechoameričany do Náprstkova musea a snad i jinam. Tyto věci neměly nikdy býti puštěny z Ameriky, aspoň dotud ne, dokud v zámořských končinách bude mluviti Libušiným jazykem ten „poslední potomek cikánského rodu," jak praví Palacký. Tu a nikde jinde je pro ně místo. Oč starostlivější o památky po emigrantech jsou američtí Poláci. Mám před sebou Katalog*) Biblioteki Zwiazku Narodowego Polskiego w Chicagu, obsahující důkladný seznam tiskopisů o evropské a americké emigraci, dopisů, map a fotografií. Dům, v němž jsou umístěny musejní sbírky, 102—104 W. Division Str., je majetkem Zwiazku, tedy podpůrné organisace jako jsou naše bratrské řády Č. S. P. S. Mimochodem se mi na mysl dere otázka: proč by nemohl náš nej-

---

*) Katalog Biblioteki Zwiazku Narodowego Polskiego w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki w Chicago, Ill. Drukiem „Zgody", 102-104 W. Division St., Chicago, Ill. 1907. Též katalog Museum Zwiazku etc.

rozvětvenější spolek vlastnit kancelářní budovu v Chicagu, kde by se dostalo útulku takovému Českoamerickému Museu? Výkonný Výbor Č. S. P. S. už se snad nabažil nesmyslného a drahého stěhování z jednoho města do druhého: ze St. Louisu do New Yorku, z New Yorku do Clevelandu, odtud do Chicaga a zas od repetice. Ale jak praveno, to jen tak mimochodem.

Archivy novin tvoří kostru tohoto díla a jsou na prvním místě ročníky „Slavie", prvním číslem prvního ročníku počínaje až do konce roku 1890, jež vydaly nejbohatší sklizeň. Jsem toho názoru, že se nikdo nemůže řádně zapracovati do českoamerických dějin, kdo neměl jako pomůcku archiv „Slavie"; po celou dobu Jonášova redigování byla „Slavie" vůdčím listem amerických Čechů a do sedmdesátých let minulého století, ne-li jediným, jistě nejsilnějším pilířem domácího žurnalismu. Co není zaznamenáno ve „Slavii" z těch let, nenajde se nikde jinde, anebo nestojí za zmínku. Od roku 1880 až do nejnovější doby čerpal jsem hlavně z „New Yorských Listů" a „Dělníka Amerického". Mimo tyto časopisy měl jsem k disposici svazky uložené v Náprstkově museu, ročníky newyorského „Patriota", „Diblíka", „Sborníku" Albieriho a stoh čísel nejrozmanitějších listů, nyní již zapomenutých a neexistujících, jako byly „Národní Noviny", vydávané bratrem J. V. Čapkem v Clevelandu, původní „New Yorské Listy", Škardovy „Dělnické Listy", „Rozhledy", „Pravda" a j. Sama prohlídka „Slavie" a denních „New Yorských Listů" vyžadovala několik měsíců práce a žeň někdy neodpovídala námaze s tím spojené.

Některých tiskopisů zachoval se pouhý titul; exempláře nelze vůbec dostati. Jen jedno pokolení dělí nás od příjezdu do Ameriky Ladimíra Klácela a kolik

knihoven chová práce tohoto muže? Obrátil jsem se na známé mi adressy Klácelových ctitelů a na mou otázku: Máte všechny Klácelovy spisy zachovány? nedostal jsem jediné kladné odpovědi. Marná je práce otcova a dědova, kterou syn a vnuk svévolně ničí. Duch její se časem zapomene a když i hmota, jediná viditelná známka její jsoucnosti se odhodí, co zbývá k poučení potomstva? „Co bych za to nyní dal", běduje starý novinář, jemuž jsem si zašel v této věci postěžovat, „kdybych měl všechny ty staré papíry, které jsem svévolně pálil a vyhazoval."

Bez soupisu jakým je tento, nelze si učiniti jasného a přesného obrazu o jakosti, množství a tendenci česko-amerického tisku za půlstoletí právě uplynulé. Kdo není do poměrů blíže zasvěcen bude viděti jen dva myšlenkové proudy stále se protínající v našem národním životě: svobodomyslný a klerikální. Pro ty dva přehlédne docela třetí dravý proud — sociální. Mně samého překvapila rozvětvenost jak literatury tak žurnalistiky socialisticko-anarchistických pracovníků.

S publikacemi dělnické strany, která od samého počátku vyvíjela nejhorečnější činnost v New Yorku, jsem si vzal obzvláštní péči; myslím, že mi neušlo nic, co stoji za zmínku.

Co se katolického tisku týče, tu se obávám, že se objeví nevyhnutelné mezery v podřízených pracích. Čelná díla jsou ale zaznamenána všechna. „Možno krátce říci", píše se mi ze St. Louisu, „že cokoli v Americe pro katolické Čechy od roku 1871 do r. 1893 vyšlo, (rozuměj, než Benediktini v Chicagu založili velikou tiskárnu) bylo téměř všechno vydáno a tištěno nákladem „Hlasu", at' to byly různé stanovy, brožury, povídky, atd. Avšak hrozný cyklon, dlouhá, sedm let trvající nemoc msgra

Hessouna a jiné nepříznivé okolnosti, mezi jiným časté stěhování časopisu „Hlasu", dokud neměl svého vlastního domu a tiskárny, to vše zavinilo, že se mnoho tištěných a památných věcí ztratilo."

Dopodrobna jsem zaznamenal všechno, co tiskem vydali příslušníci svobodomyslné strany, nebo správněji řečeno vše, co se dostalo k mé pozornosti. Seznam Klácelových brožur je značně rozšířen a doplněn proti všem jiným seznamům až dosud uveřejněným.

Z příčin samozřejmých jsou časopisy zanášeny časově, knihy abecedně, dle jmen spisovatelův.

Jména časopisů „Česko-Slovanský Rolník", „Česko-Americké Epištoly", atd., nechávám beze změny. Rovněž jsou zachovány původní tvary „týdní", „týdenní", "newyorský", "newyorkský", "novoyorský".

Objeví-li se na jednom místě Jan Oliverius, Frant. Skala a Frant. Škaloud a na jiném Jan A. Oliverius, Frant. J. Skala, Frant. J. Škaloud, je obé správné. Stalo se jen to, že si dotyční našinci v pozdějších letech připjali dle zvyku v zemi obvyklého druhé křestní jméno.

Poněvadž za doby Národopisné výstavy bylo z Ameriky zasláno do Náprstkova Musea více předmětů, jmenovitě časopisů, požádal jsem pana J. L. Kottnera, ředitele téhož musea, aby mi sestavil přesný seznam českoamerických časopisů a tiskopisů tam uložených. Pan Kottner to ochotně učinil, začež mu tímto vyslovuji srdečný dík.

V Americe nejbohatší sbírku časopisů má Ladislav J. Tupý, notář z Chicaga. Když jsem v létě 1910 navštívil „město zahrad", srovnal jsem za příčinou kontroly svůj soupis časopisů se záznamy páně Tupého a doplnil, a opravil co se našlo odchylného. Když jsem se panu Tupému svěřil o čem pracuji, přišel mi vstříc vel-

mi přátelsky, sám se nabídnuv, že mi pomůže při čtení korektur. Rozumí se, že jsem obětavou nabídku s vděčností přijal.

O panu Tupém, tak aspoň doufám, jednou uslyšíme. Jeho sběratelská vášeň jde za určitým cílem — a ten je sebrati a tiskem vydati životopisná data našich předních mužů. Zrovna co příští českoamerický dějepisec bude nutně potřebovati!

Ze starých redaktorů není snad jednoho, jenž by byl ode mne nedostal dotazný list ohledně té či oné sporné otázky. Všichni se vzácnou ochotou vysvětlovali, opravovali, doplňovali. Můj zvěčnělý bratr, jenž nasbíral spoustu pramenů pro svoje dějiny, byv sám pamětníkem a svědkem všeho, co se událo od let sedmdesátých minulého století, dal mi velmi četné a přesné informace. Cenná data jsem získal od Jana Rosického, též zemřelého, od pp. Václava Šnajdra, Hynka Dostála, L. J. Paldy, dr. J. R. Jičinského, Felixe K. Tůmy, Jana Boreckého. Co se týče tisku anarchistův, tu se ukázal jako spolehlivý rádce p. Josef Nastoupil z New Yorku. Pan Václav Křivan, vysoce intelligentní dělník z Clevelandu, nešetřil námahy, sestaviv pro mne soupis tiskopisů ze své hojně zásobené knihovny.

Povinným díkem jsem zavázán pp. L. J. Paldovi, F. B. Zdrůbkovi, L. J. Tupému a Hynkovi Dostálovi za ochotu, s kterou se uvolili čísti korektury. Zvláštní způsobilost těchto pánů zajisté značnou měrou přispěje k tomu, by dílo bylo věcně správné a spolehlivé. Pan Otakar Lier přes rok srovnával v prázdných hodinách data, maje za pomocníka několik týdnů pana Václava Khopa. Pan Miloš Novotný z New Yorku též přispěl radou i skutkem. I těm třem vyslovuji své uznání, zvláště panu Lierovi.

Majetník „Slavie", pan Josef Stehlík, dovolil mému zástupci panu Lierovi pracovati několik týdnů v archivu tohoto časopisu a vydavatelé „New Yorských Listů" mi dali k disposici ročníky „Dělníka Amerického" a „New Yorských Listů".

Na konec ještě slovo. Bude-li se jevit můj soupis chudý, vina nebude moje, nýbrž těch, kdo víc v minulosti nepracovali. Bude-li se zdát bohatý, tož zajásám s ostatními, že naše duševní činnost přinesla tolik plodného ovoce. Bude-li se někdo mrzet, že to neb ono mělo být vypuštěno, nechť si pamatuje, že spisovatel nepsal ani pro svobodomyslné, ani pro katolíky, ani pro evangelíky, ani pro socialisty: podržel toliko zrcadlo před zrakem všeho českoamerického tisku.

Z bratrovy pozůstalosti jsem si vypůjčil fotografii Františka Kořízka, J. B. Letovského, Jana Rosického, Františka Mráčka, Karla Jonáše, Václava Šnajdra, Josefa Pastora, Frant. B. Zdrůbka, L. J. Paldy. Všechny ostatní podobizny jsou moje, mnou nastřádané.

V New Yorku, v listopadu, 1910.

Tomáš Čapek.



OBSAH:



Ranný stav a rozvětvenost českoamerického vystěhovalectví.



Kolik žilo v Americe Čechů před občanskou válkou, když František Kořízek vydal „Slowana Amerikánského", kde měli svá sídla, čím se živili, jaké třídě příslušeli?

Nemáme žádné spolehlivé statistiky ve příčině počtu českých lidí v Americe z té doby. Všechno je odhad. Ani úřední statistika Spojených Států, pokud se nás týče, není přesná a spolehlivá. Rakouské úřady přestaly konati záznamy o svých poddaných, kteří vyšli za hranice říše r. 1867, kdy přijat zákon o svobodě stěhování a v Americe zase nás dlouho nechtěli tabulovati jako samostatnou národnost a to ani přeplavní společnosti v Brémách a v Hamburku, ani vládní úředníci ve Washingtonu. Co víme statistického o sobě mezi l. 1852 a 1870, kdy stěhování začalo ve větších rozměrech, je více méně domácím odhadem.

Kde a v jakém počtu se naši zákopníci usazovali a čím se zabývali, o tom nalézáme zlomkovité sice, ale přece směrodatné zprávy ve „Slavii" a v censu Spoj. Států.

Časopis „Slavie" odhaduje počet v městech usedlých Čechoslovanů v čísle ze dne 3. listopadu 1864, takto:

New York	1500
Cleveland	800
St. Louis*)	7.200
Milwaukee	1.200
Detroit	300

15. srpna 1865 napočítala „Slavie" Čechoslovanů ve Spoj. Státech i s těmi, kteří se tu narodili, 120,000.

Dle úředního sčítání z roku 1870**) našlo se v jednotlivých státech lidí, přiznavších české rodiště, 36,035. Usedlí byli v těchto státech:

Wisconsin	9.344
Missouri	3.431
Minnesota	1.770
Nebraska	1.668
New York	1.668
Ohio	1.429
Michigan	1.176
Texas	781

Týž census z r. 1870 zaznamenal českého obyvatelstva v městech:

Chicago	6.277
St. Louis	2.652
New York	1.487
Milwaukee	1.435
Detroit	537
Allegheny	342
Pittsburg	49

*) Zřejmě přehnáno, ač na druhé straně se nesmí zapomínati, že český St. Louis velmi mnoho ztratil vystěhováním.

**) Viz „Slavii" 23. května 1872.

Příloha čís. 1

Milwaukie Flug-Blätter.

Ein Wochenblatt für Ernst und Scherz,

mit und ohne Illustrationen.

Herausgegeben und redigirt von Vojta Náprstek.

No. 5. | 1852 | Auflage 2000!

Nominationen

Für Präsident:

Pius IX.

National-Plattform

SANCTUS VINCENTIUS

Náprstkovy Milwaukee Flugblätter

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

Při komunikační čáře se začali usazovati nejdříve. Přístavní města Baltimore, Boston, Galveston, New Orleans a New York bývala ode dávna středisky vystěhovaleckého ruchu, ještě když doprava cestujících děla se po plachetnících. New Yorku vždycky připadl lví podíl. Což tedy divu, že u těchto vrat do Ameriky čeští přistěhovalci se zastavovali, hledajíce posilnění na další pouť do vnitrozemí. Avšak New York našim lidem dlouho nesvědčil a nemohli se v něm hospodářsky a politicky uplatniti jako v Chicagu a Clevelandu. Možná, že takovému rozpjetí nepřála velikost města a drahota pozemků, ač jedni mají za to, že opozdělost osady zavinily příčiny čistě vnitřní a domácí.

Otázku: Čím se naši zákopníci živili, mohli bychom stručně zodpověděti dvěma slovy: hrubou prací. Ve městě až na malé výjimky nádeničili, na farmě buď káceli lesy, nebo „prolamovali prérii", jak to nazývá Američan. Těžce lopotiti bylo každému, ať byl ruční práci zvyklý nebo ne. Kdybychom si mohli odmysliti naše banky, průmyslové závody, veškeren maloobchod, tiskárny, spolky, národní domy, kostely, intelligenci a především dvě až tři pokolení anglicky mluvících dětí a vnuků, tu dovedli bychom aspoň částečně změřiti chudobu a bezradnost tehdejších pionérů, tu stalo by se nám jasným, proč chtěli utéci z této země, zkrušující je svou cizotou a přesídliti na asijskou Rus.

Ustálilo se domnění, že první příchozí z Čech po roce 1848 byli političtí uprchlíci. I můj bratr, Jan Vratislav Čapek, ve svých „Dějinách Čechů Amerických"*) přiklonil se původně k tomuto mylnému názoru, a bylo to jen po prudkém sporu a když jsem mu byl ukázal

*) Dosud v rukopise.

své prameny, že mi dal za pravdu v té příčině, změniv celý úvod k svému dílu. Nikoliv političtí uprchlíci, nýbrž vojenští sběhové a sice z mohučské (Mainz) pevnosti, k níž právo posádky náleželo společně Rakousku a Německu, byli „první mezi nejprvnějšími.**) Vedle nich se vyskytl sem tam nějaký muzikant, neposeda, dobrodruh — političtí uprchlíci přišli též, ale bylo jich tak málo, že bys je byl na prstech jedné ruky spočítal, ovšem, neřadíme-li mezi politické uprchlíky všechny ty, jimž náboženský a politický útisk se stal doma nesnesitelným a vystěhovali se. Ne všichni, kteří se chtěli halit do pláště politického mučenictví, měli k tomu právo, ba jsou důkazy, že mnohý ujel z domova pro opletání s úřady nepolitickými, a v Americe dal na sebe ukazovati jako na politického utečence.

Téměř dva roky před bouřemi svatodušního týdne v Praze žili tu po různu Čechové. Odkud přišli tito smělci, na něž, jak se zdá, všichni českoameričtí dějepisci zapoměli?

„Až do roku 1840 nepomyslil žádný Čech se vystěhovati a to ze dvou příčin," vzpomíná Anton Kocian z Břeclavy.*) „Předně v Čechách byly po francouzských válkách dobré časy, vše bylo laciné a práce dost. Avšak roku 1840 udeřila velká sucha a brambory se neurodily. Bídou mořen, začal český lid poprvé mysliti na vystěhování do Ameriky. Dle guvernialního pasu z roku 1845, první vystěhovalec z Kutné Hory byl šenkýř Pospíšil, druhý Fürst, truhlář. Tento guvernialní pas stál 50 zl. ve stříbře. Bez něho nesměla ani myš přes hranice. Zemské hranice byly pilně hlídány stráží grenzjägrů, a kdo se odvážil bez pasu přes hranice, byl od hrani-

*) „Pokrok Západu", 1888.

**) Israelité v městech se objevili před našinci.



Buch-, Kunst-, Musikalien-, Schreibmaterialien-, Galanterie-, und Glas-Waaren-Handlung, und Leihbibliothek

von

Vojta Náprstek,

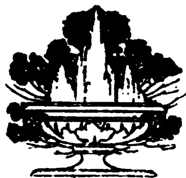
229 Ostwasserstraße, Milwaukie, Wisc.

Vojta Náprstek a jeho obchodní viněta

čarů na místě zastřelen. Češi byli v Německu považováni za Hochdajče, neb málo kdo tam věděl, že Böhmen jsou Češi. R. 1847 prchlo z říšské pevnosti Mohuče (Mainz) od 35. plzeňského pluku Khevenhüllera 39 mužů do Ameriky. Pluk byl povolán do Čech a na jeho místo dosazen 11. pluk táborský arciknížete Rainera a devět setnin dělostřelectva od pražského pluku č. 1. a jedna setnina bombardérů, kteří pominuli jako granátníci r. 1849. Lokaj gen. Uhlmanna od dělostřelectva, jménem Tůma, ujel z Mohuče do Ameriky, vzav sebou generálovu kasu i s penězi. Za Tůmou následovali Stropek, Skála, Zajíček, Lexa, Cukr, Osoba. Roku 1849 z Frankfurtu od praporu myslivců i s penězi praporu prchl do Ameriky účetní Toužimský. To dodalo kuráže i jiným vojákům a já se umluvil s 21 muži, že též desertujeme, jelikož nám Tůma psal, že má v New Yorku hospodu. „České kasino,*) a že si tam Češi založili svůj spolek. Plán jsme provedli a sice přes Rotterdam. Když pro nás přijela malá lod'ka k břehu, jala se stráž za námi střílet, avšak já a Jakub Matějka dali jsme se do útěku jinou stranou, než našich 19 kamarádů a tím jsme je zachránili, sami na konec stráži uniknuvše. Od r. 1848 na zimu až do 1850 stěhoval se český lid s guvernialním pasem. Teprve od r. 1850 mohli dávat průvodní listy okresní hejtmanové, jako nyní. Z Čech vystěhovalci jezdívali přes Bavory do Mohuče. V Mohuči byl přeplavní jednatel Karl Rabe, na Rheinstrasse. V Hollandsku se přesedalo. Někdy sjelo se v Mohuči až 700 osob najednou, nejvíce ze slánského, berounského a kouřimského kraje. V Mohuči čekali na loď', a když nebylo pro ně dost místa v hospodách, vzali je do kasáren. Doufám, že někteří z těch nejstarších, co od

*) Toto **kasino se skutečně v New Yorku nacházelo.**

vojska utekli do Ameriky, dobře se na to pamatují; byli z nich z Kutné Hory Zdrobek, Zajíček, Toužimský, bývalí moji spolužáci. Osoba**) z Nových Dvorů u Kutné Hory sloužil u honvédů v Uhrách a spolu jsme přišli s transportem 11. pluku do Mohuče. Tůma, Lexa, Skála a Cukr byli z kouřimského a táborského kraje. Kde který se usadil, nevím, a z těch 19 mužů dověděl jsem se jen o jednom pod cizím jménem Senny; ten byl v Brooklyně na cihelnách.*) Tůma byl první dopisovatel do českých novin z Ameriky. On psal Karlu Havlíčkovi do novin, to mi můj svat sdělil k vojsku, že jeden bývalý voják jménem Tůma jim píše z Ameriky. Můj švagr Prokopec, rodem z Písku, byl u Karla Havlíčka prvním sazečem.



**) Potomci žijí v New Yorku.

*) Cihelna tato existovala v Brooklyně dlouhá léta a Senna či Senner zaměstnával v ní samé Čechy. Můj bratr nedovedl si vysvětliti, proč staří pamětníci mluvívali o robotě „na brooklynských cihelnách". Kocianův dopis, který jsem objevil v „P. Z.", záhadu objasnil.

Příloha čís. 3



Česko-slovanská Jednota v New Yorku. První český spolek v Americe

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe



Vojta Náprstek a jeho snahy.



Zní to jako paradox, ale je to doslovně pravda, že první české noviny v Americe byly vlastně noviny tištěné v německé řeči. Mám tu na mysli týdenník Flugblätter"*) který redigoval a vydával v Milwaukee, v letech 1852--1854, Vojta Náprstek.

Mladší generace přistěhovalců zná Vojtu Náprstka jako zakladatele Průmyslového Musea v Praze a starší se na něho pamatuje jako „na nejlepšího přítele Čecho-Američanů, ve staré vlasti," ale prvně jmenovaná neví a poslednější netuší, že Vojta Náprstek byl nejznamenitějším immigrantem žijícím v Americe v letech 1849—1857, kdy se vrátil do rodné vlasti. Honose se dobrým školním vzděláním, pocházeje z vážené a zámožné rodiny a maje za sebou vzdor svému mládí závidění hodnou politickou minulost, stál energický Náprstek vysoko nad všemi vrstevníky za mořem.

Je málo komu známo, že v Náprstkově hlavě se zrodila smělá, ač přeludná myšlenka převésti Čechy z

*) „Milwaukeer Flugblätter". Ein Wochenblatt fuer Ernst und Scherz.

americké prérie na asijskou Rus. Znal-li kdo nejjemnější záhyby jeho duše, byl to jistě důvěrný přítel Zeyer a ten nás ujišťuje, že Náprstek stále snil o Asii jakožto budoucím působišti Slovanstva, později o Nové Čechii, ideální osadě na Amuru. Rus Malinowski, jenž přijel do Ameriky s Vojtou Maškem, aby sháněl osadníky pro tento panslavistický ráj, pracoval ve skutečnosti na návod a popud Náprstkův. Jak víme, zajeli si dva poslové amerických Čechů na Rus, Franta Mráček a Jan Bárta Letovský a nebýti známé těžkopádnosti ruské vlády, bylo by se snad zamýšlené přesídlení uskutečnilo.

Že Náprstek učinil před příchodem Klácelovým víc než kdokoliv jiný pro rozvoj a posílení volné myšlenky mezi českými vystěhovalci, též není všeobecně známo. Jeho list „Flugblätter", vydávaný pro stejně s ním smýšlející, byl psán v duchu úplné svobody. List měl četné čtenáře mezi intelligentnějšími našinci — právě mezi těmi, kteří o deset let později dávali směr rodícímu se českému tisku v Racine a v St. Louisu, buď jako vydavatelé, dopisovatelé nebo akcionáři. Víc tu tehdy žilo lidí, kteří odbírali Náprstkovy „Flugblätter", než těch, kterým ve staré vlasti přišel do rukou Havlíčkův „Slovan" nebo „Národní Noviny". Vliv „Flugblätter" na naše lidi byl jistě mocný, — smělá, nebojácná mluva redaktorova byla s to vésti každou otevřenější hlavu k přemýšlení.

Ale nejzáslužnějším činem Náprstkovým bylo jeho úsilí o založení českého tisku v Americe. On první ze všech vycítil potřebu českých novin, on se o jich vydávání zasazoval v čase, kdy se ještě takový podnik zdál býti nad síly jeho sourodáků. On to byl, jenž zkypřil půdu a zasil sémě. Nebýt okolnosti, že ho r.



AKCIE

K zřízení českých novin v Americe.

Nížepsaný skládá $ 2 ... v hotovosti.

V ... dne 28 ... 1858.

V jménu výboru:

[illegible]

Akcie "Národních Novin."

1857 odvolala vlast, byl by se býval Náprstek zcela jistě, spojiv myšlenku s činem, stal vydavatelem českoamerických novin.

V jubilejním čísle „Slavie" ze dne 4. listopadu 1885, vylíčil Karel Jonáš, jak povstal první český list v Americe. Jeho tchán František Kořízek vydlužil prý si r. 1855 od Václava Bobka z Racine knihu „Duch Národních Novin", obsahující články Karla Havlíčka. „Z učení velikého žurnalisty", vypravuje Jonáš, „utkvěla mu v paměti zvláště zásada, že každého člověka povinností jest, sloužiti svému národu a býti mu aspoň někde v něčem platným. Již při čtení knihy té pojal myšlenku, že by měl se státi pokus o založení českého tisku v Americe, aby zde národnost naše skutečný nový domov si zbudovala a vystěhovalci zůstali v duchovním spojení s národním kmenem ve vlasti. Roku 1858 četl život Benjamina Franklina, jenž co chudý tiskařský vyučenec pustil se do světa a vlastním přičiněním stal se proslulým vydavatelem. Ten příklad odvahy a vytrvalosti rozhodl."

V říjnu, 1897, dal si redaktor J. J. Král vyprávěti Kořízkem toto:*) „Byl jsem k založení časopisu povzbuzen především nezapomenutelným Karlem Havlíčkem, čítal jsem jeho Duch Národních Novin, a tam stálo, že každý vlastenec má pro své působení rozsáhlé pole. A tu mně tenkráte napadlo: člověče, k čemu pak jsi na světě? Hleď přece něco dobrého vykonat. Ti staří naši patriarchové každý se staral o svůj národ, ale my jsme zde v Americe opuštění, potřebujeme někoho, kdo by nás povzbudil. Musíme zde míti nejdříve český časopis. První, s kým jsem o svém plánu mluvil, byl Josef

*) „U starého Kořízka". Ve „Slavii" líčí Josef Jiří Král, v říjnu 1897.

Zítko ze St. Louisu. Pracoval jsem v dřevárně Pendletonově, jdu z práce a sejdu se se Zítkem. Ta myšlenka stále ve mně hořela, rozpovídal jsem se mu o tom a povídám, že teď není žádné jiné pomoci, nežli aby se zde založil list. Bez literatury není národa a tady je národ a není literatury. On sprásknul ruce a pravil: To je dobrá myšlenka, pane Kořízku, já Vám v tom budu pomáhat."

Úplně v témž smyslu je psán životopis Kořízkův v „Amerických Květech" a poněvadž ostatní časopisy u příležitosti pětadvacetiletého jubilea „Slavie" líčení Jonášovo prostě otiskly, ujala se ve veřejnosti legenda, jakoby se byli nad kolébkou českoamerického tisku vznášeli dva duchové: Havlíčkův a Franklinův a jakoby býval František Kořízek čerpal všechen podnět a všechnu odhodlanost k dílu, k němuž se chystal, ze spisů Karla Havlíčka a Benjamina Franklina a nic z Vojty Náprstka a z jeho „Flugblätter"? Klidný rozum se táže: Je možné, je myslitelné, že by býval Kořízek, který byl přece Náprstkův blízký soused — tento sídlil v Milwaukee, onen v Racině — ničeho nevěděl o usilování Náprstkově na tomto poli? Pan Václav Šnajdr, zeť Kořízkův, mne ujišťuje, že jeho tchán četl německy a slušně z této řeči dovedl překládati. Nuž, není-liž dokonce připustno, že starý Kořízek Náprstkovy „Flugblätter" odbíral a četl?

Jan Borecký, spolehlivý pamětník ranných událostí vypráví, že Náprstek zavítal v měsíci srpnu 1857 do St. Louisu a vyhláškou v místním německém listě „Anzeiger d. Westens" svolal do Rieder's Garden schůzi občanstva, v níž zdůrazňoval užitek a potřebu českého listu, navrhnuv, aby se daly do trhu dvoudollarové základní akcie.

Příloha čís. 5



Psané Noviny z Ameriky

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe.

O naléhavé potřebě novin řečnil Náprstek při často vzpomínané politické schůzi Čechů v Kossuthownu, v listopadu, r. 1856.

Ve stejném smyslu radil se Náprstek s Newyorčany, a paní Vinická, vdova po sládku Vinickém z Písku, vyprávěla spisovateli této knihy o schůzce Čechů v New Yorku, v níž Náprstek řečnil o svých zamilovaných novinách.

I Chicažany Náprstek burcoval, snaže se je přesvědčiti o nezbytnosti českého tisku. Při jednom zájezdu do Chicaga vypočítal, že je třeba nejméně $800 hotových peněz na zařízení tiskárny a ty prý se dají sehnati na akcie po $2 kus. Nechť se utvoří za tím účelem akciová společnost. Chicažané jali se peníze sbírati, dopisujíce si s Náprstkem. Zde je obsah listu zaslaného Náprstkovi a datovaného dne 1. prosince 1856:

„Veleváženy vlastenče náš, pane Náprstek. My v městě Chicagu bydlící Čechoslované zamýšlíme tímto naše vřelé přání ke zdaru Vašeho šlechetného zámyslu vydání českého časopisu na jevo dáti. Jsouce puzeni láskou a vážností k našemu českému jazyku a uznávajíce zároveň nutnou potřebu jednoho nám srozumitelného časopisu v Soustátí Americkém, slibujeme, že jsme hotovi toto Vaše vlastenecké podniknutí důrazně a bez ustání podporovati. K tomu účelu jsme se již 31. listopadu z části ku poradě sešli a na předplacení Vašich novin se podepsali. Tedy Vás teď, p. Náprstek žádáme, byste nám na ruku dal co dále činiti máme, na jaký způsob ty noviny hodláte založit, jakého obsahu mají být, jak vysoké předplatné, zdaliž máme hned sbírku udělat, atd. Dle Vašeho náhledu chceme se řídit, jen nám vše bez ostýchání sdělte, jako svým věrným a upřímným krajanům. V Chicagu, 1. prosince 1856. Na

žádost všech shromážděných Čechů, Jan Plocek, taj."

Náprstek dokonce vyjednával s žurnalistou Antonem Štrauchem z Jičína o převzetí redakce chystaného listu a v dopise tomuto zaslaném prozrazuje, jak je třeba duchovně vésti americké Čechy.

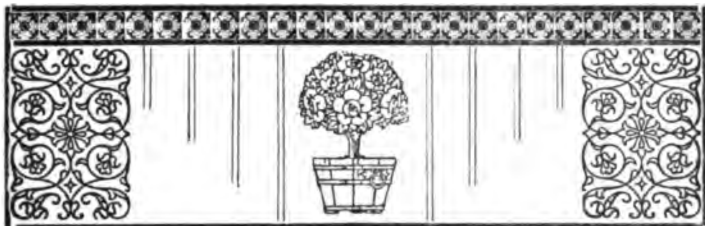
Je mým nezvratným přesvědčením, že české noviny nevyšly na ponuknutí ani ducha Havlíčkova ani Franklinova, ale na přímé, víceleté usilování člověka z z kostí a masa: Vojty Náprstka.

Náprstek, jak praveno, radil, aby se utvořila vydavatelská společnost a prodávaly se mezi jednotlivce a spolky dvoudollarové akcie. St Louis v letech šedesátých byl nejsilnějším ohniskem českého živlu v zemi. Ký div, že akce počala právě tam. Ustavilo se těleso, jež dostalo úřední název „Akcionářská společnost." Bylo třeba upsati a složiti $800 do začátku. Tolik Náprstek počítal, že by vyžadoval náklad na zakoupení písma a na zařízení tiskárny. Na tehdejší zlé časy, kdy se země nalézala na pokraji války, kdy průmysl a řemesla vázla, byla to částka ohromná. Mimo to náš lid byl ještě chudý, málo uvědomělý, pokládaje noviny za panský luxus. Přípravné práce následkem liknavosti spolků se protahovaly tři roky a tím se stalo, že energický Kořízek, pracující za týmž cílem, avšak samostatně, St. Louiskou akcionářskou společnost předešel, vydav svého „Slowana Amerikánského" v Racine dne 1. ledna 1860. „Národní Noviny" vyšly tiskem o tři týdny později — 21. ledna 1860. O těžkostech, s jakými bylo zápasiti vydavatelům v St. Louisu, jakož i o zániku „Národních Novin" nechám mluviti současníka Jana Boreckého, jenž o tom napsal do racinského „Amerikána" řadu článků táhnoucích se od 21. března do 16. května 1872.

Příloha čís. 6



František Kořízek



„Slowan Amerikánský."



jubilejního čísla „Slavie" ze dne 4. listopadu 1885 vyjímám:*)

„Roku 1854 přistěhoval se do Racina s rodinou svou František Kořízek z Letovic na Moravě. Původně řemesla svého zedník, byl později klíčníkem na zámku hraběte Kálnoky. Hned z mládí však oblíbil si nad jiné hudbu, kterouž též dle okolností provozoval, ježto mu obzvláště v krutých počátečných letech v Americe velikou byla podporou. Co přistěhovalec chudý s rodinou nedospělých dítek, jazyka panujícího neznalý, chopil se zde práce jakákoli se naskytla, ani té nejtěžší se nevyhýbaje, ač práci namáhavé zvyklý nebyl. Dělal v ohradách dřevařských i svým časem na železnici. Zběhlost v hudbě poskytovala mu brzy skrovný sice, však vítaný pramen obživy a německý Turnverein v Racině zvolil jej za svého učitele zpěvu.

„Byv již na Moravě čtenářem Havlíčkova „Slovana" vydlužil si r. 1855 od Václava Bobka v Racine knihu „Duch Národních Novin". Z učení velikého žurnalisty českého utkvěla mu v paměti zvláště zásada, že každého člověka povinností jest, sloužiti svému národu a býti mu aspoň někde v něčem platným. Již při čtení knihy té pojal myšlenku, že by měl se státi pokus o za-

*) **Článek tento psal redaktor Karel Jonáš, zeť Kořízkův.**

ložení českého tisku v Americe, aby zde národnost naše skutečný nový domov sobě zbudovala a vystěhovalci zůstali v duchovním spojení s národním kmenem ve vlasti. Roku 1858 četl život Benjamina Franklina, jenž co chudý tiskařský vyučenec pustil se do světa a vlastním přičiněním stal se proslulým vydavatelem. Ten příklad odvahy a vytrvalosti rozhodnul. Ač byl již u věku mužném (narodiv se v Letovicích roku 1820.) a též měl za sebou dosti četnou rodinu nedospělých dítek, Fr. Kořízek umínil si, že se naučí tiskařství. Nikdy před tím tiskárnu neviděl, o sázení písma neměl ponětí a bylo mu teda uchopiti se počátkův tiskařství, jako pravému učeníku. Hledal k tomu příležitost u německého listu „Volksblatt" v Racině, však nenalezl ji. Do městečka Kenosha, deset mil poledně od Racine, jezdíval hráti a seznámen jsa s redaktorem tamnějšího německého listu, drem. Rauchem, vyjednal si to s ním a již také vyhlídnul si byt v Kenóši, chtěje se tam přesídliti. Když loučil se s turnéry racinskými, které ve zpěvu cvičil a tito zvěděli příčinu, proč Racine opustit hodlá, spěchali na místě vyjednati s vydavateli nového listu německého „Demokrat", aby Kořízkovi poskytli příležitost přiučiti se tiskařství a ještě téhož dne bylo mu to zaručeno. Přesídlení do Kenóše nestalo se skutkem, Fr. Kořízek zůstal v Racine.

„Pustil se do sazečství, při tom vydělával co mohl hudbou a učil zpěvu, neboť pouze na ten pramen obživy byl nyní odkázán. Učenictví sazečské nejen že nic nevynášelo, ale stálo peníze, neboť musil za to den co den napájeti lidi, u toho „suchého fochu" (dle německého pořekadla) žízeň trpící. Jakmile nějaký capart peněz vedle živobytí mohl uschrániti, kupoval po libře písmo a dal si zhotoviti čtyry matrice na nevyhnutelná

Příloha čís. 7



"Slowan Amerikánský."

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

písmena s českými akcenty, totiž č, ě, ř a ž, kteréž stály po $2 zlata kus. — V Rochestru, County Racine, byl tehdáž usazen značný počet Čechů, větším dílem rázných a uvědomělých mužů. Pan K. jezdíval tam hráti a při jedné takové zábavě obeznámil přítomné rodáky s úmyslem svým, založiti český tisk. Byli tam přítomni Jan Kolář, Josef Zajíček, Jan Žižka, Ladma a jiní rodáci, kteří uvítali tu myšlenku s pravým nadšením, řkouce: My se každý předplatíme na rok hned a jakmile první číslo vyjde, předplatíme se poznovu! Skutečně na místě zavedli mezi sebou sbírku a první podepsal Jan Kautský, tenkráte dělník obuvnický, jenž složil $5 ve prospěch založení českého listu v Racině; druzí rodáci následovali a byla to první vydatná pomoc, kteréž se panu Kořízkovi dostalo při kupování písma a ostatních potřeb tiskařských.

„Dověděl se, že v Milwaukee v jistém kostele kdesi za oltářem leží složen ruční lis tiskařský, patřící nějakému knězi, jenž vydával v La Crosse německý časopis, který ale zaniknul; jest prý za $140 na prodej. Umínil si dojeti do Milwaukee za tím účelem, aby ten lis nějakým způsobem zakoupil. Tím časem přijel do Racina pan Fr. Kříž, jenž radil p. Kořízkovi, aby známější milwaucké vlastence obešel a seznámil je s úmyslem svým, že zajisté budou ochotni poskytnout pomocné ruky. Jeda brzy do Milwaukee za příčinou lisu, učinil dle rady p. Kříže a byv laskavě mezi krajany přijat, nalezl neočekávaně vydatné podpory ve svém podniku. Pan Josef Satran byl první, jenž přispěl $2, mnozí jiní následovali, až příspěvky obnášely $34. Maje u sebe několik dollarů ze hry vytěžených, přidal je k tomu a položil na splátku presu hotových $40, na ostatních $100 dal v zástavu své staveníčko v Racine. — Pres přivezen

byl z Milwaukee k vánocům a složen na chodníku před druhým domem od rohu na 6. ulici, kdež v druhém poschodí byla najatá místnost pro tiskárnu; tam již stály kasy, a písmo v nich, vše po částkách z Milwaukee nakupováno mimo kámen, jenž koupen jest starý v Racině. Zima byla třeskutá a nemaje centu peněz, sháněl K. lidi ku pomoci, aby dostal lis nahoru do druhého patra. Zrovna tím časem přišel dopis z Chicaga od jistého pana Slavíka, kteréhož K. ani neznal, s příspěvkem deseti dollarů na založení českého listu. To byla v té chvíli pomoc veliká, neboť drobných potřeb bylo ještě mnoho.

„Mezi krajany racinskými bylo dosti těch, kterým zdál se podnik takový daleko přesahovati síly p. Kořízka a neměli důvěry v jeho zdar. Jeden dokonce, nyní již nejsoucí mezi živými, dobromyslně jal se domlouvati p. Kořízkovi: „Ale člověče, cos to jen učinil? Tady koupíš takovou věc, zastavíš jediný svůj majetek a nevíš, jestli co z toho bude. To bych já neudělal!" Jiný opět zcela opravdově vtipkoval: „Nuž, ten tomu dal; jak pak jen může tisknout české noviny na německém presu!" — Leč Kořízek byl si dobře vědom nedostatečnosti osobní, aby list mohl psáti, sázeti a vydávati; protož záhy sháněl se po společníku a redaktoru. Asi v červnu neb v červenci začal dopisovati si s p. Janem Bártou Letovským v Iowě. Byli staří známí a sousedé z Letovic a znal p. Bártu co muže zběhlého v knihách a peře, jenž přivezl sebou do Ameriky velikou knihovnu, kteráž při redakci počátečních novin zde musila zajisté býti pomůckou vzácnou. Pan Bárta slíbil, že přijede do Racina a ujme se redakce; načež p. Kořízek jal se s velikou pílí psáti a rozesílati listy na vše strany, kde se jen o jakých krajanech dověděl, oznamuje, že chystá se

Příloha čís. 8.



Jan Bárta Letovský

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

k brzkému vydání českého časopisu, jehož redaktorem bude Jan Bárta Letovský. Byla to práce veliká, denně psal a rozeslal 18 až 24 listů; avšak tenkráte poštovné bylo také ještě mnohem dražší a celá výloha ohlašování příštího listu dostoupila na $67. Konečně přišla zpráva, že Bárta nepřijede; to bylo, když už se mělo o vydání listu začít pracovati a tu byl najednou Kořízek odkázán se vším sám na sebe. Nabízel též redakci panu V. Šimonkovi v manitowockém okresu, bývalému řídícímu učiteli v Čechách; ten odepsal, že ji přijmouti nemůže, byl však tou radou, aby se Kořízek přestěhoval do Manitowocu, tam že mu dají lot a sto dollarů do začátku a že mu budou všemožně pomáhati. K tomu arci nedošlo, leč horliví našinci v Manitowocu a okresu tom poskytli listu činnou podporu svou, i když vycházeti začal v Racině.

„Na 1. ledna 1860 vyšlo první číslo časopisu, jenž nazván byl „Slowan Amerikánský". Těžký porod českého tisku v Americe byl dokonán. Dvacet čtyři čísla týdenníku toho nucen byl František Kořízek vydati sám, bez jiné pomoci redaktorské, podporován toliko pány Satranem a Šimonkem jakožto činnými přispívately do listu. Za dne pracoval v tiskárně, sázel, skládal formy, tiskl a rozesýlal časopis s pomocí dětí svých (dcery Kristinky, jež v pozdějších letech se provdala za Karla Jonáše, a syna Karla), večer při lojové svíčce četl noviny a překládal, nebyla-li na starosti hudba, kterou posud co jedině spolehlivý pramen obživy nesměl zanedbávati. Mimo to pořád ještě nedostávalo se mu písma, a chtěje, aby mu ho zapůjčili od německého listu „Demokrat", musil jim tento vždy napřed otisknouti.

„Druhé číslo „Slowana Amerikánského" vyšlo teprv za čtrnáct dní po prvním, totiž dne 14. ledna 1860.

„List byl tištěn švabachem, jak už povědíno, a tu chyběla ještě některá známková písmena čili slovíčka; proto ani nejlepší redaktor byl by nedovedl vydati list pravopisně dokonalý. Obsah byl dílem otisky hodící se pro americké čtenářstvo ze spisů českých (na počátku život Benj. Franklina), dílem zprávy americké, něco málo evropských, trochu rozličností a zásilky shora jmenovaných přispívatelů. Ohlášky počaly hustěji přicházeti po vydání několika čísel.

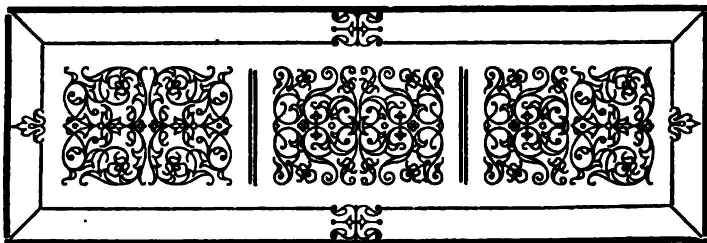
„Slowan Amerikánský" dostal název svůj k návrhu p. Jana Bárty Letovského a pod jménem tím ohlašoval p. Kořízek obmýšlený časopis již záhy v dopisech na vše strany rozesílaných. J. Bárta Letovský ujal se redakce listu číslem 25tým, použiv ku přesídlení do Racina předplatných peněz od některých nových odběratelů k rukám jeho složených. Jak těsné a chudičké byly to poměry, vysvítá z toho, že když se rodina p. Bárty nastěhovala do domečku Kořízkova, obě rodiny, šestnácte osob čítající, bydlely po delší dobu v jedné světnici! Leč snášeli všichni ty svízele trpělivě. Odběratelů bylo mezi 4 a 5 sty (prvního čísla rozesláno odběratelům sehnaným hlavně dopisy p. Kořízka 421 výtisků); při velké však píli a skromnosti pracovníkův u listu mohly býti okolnosti prozatím ještě jakž takž snesitelné, kdyby hrozná krise finanční byla nepodrývala získanou půdu zrovna pod nohama. Lidé zaslali z rozličných stran bankovky na předplacení, které přijdouce do Racina, byly v ceně pokleslé anebo dočista bez ceny, tak že nebylo lze za ně zde ani papíru koupiti. Tíseň způsobená tím a vypuklou občanskou válkou nalehla i na racinský list takovou měrou, že v druhé polovici roku 1861 začal vycházeti jen o půl archu, což trvalo asi čtvrt leta."

Příloha čís. 9.

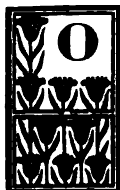


J. B. Erben.

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe.



Vznik a úpadek „Národních Novin."



O tomto druhém českoamerickém listě napsal Jan Borecký řadu článků do racinského „Amerikána", počínaje 4. dubnem 1872, jak následuje:*)

„Roku 1857 v měsíci srpnu zavítal p. Vojta Náprstek do St. Louisu, a tu v něme-

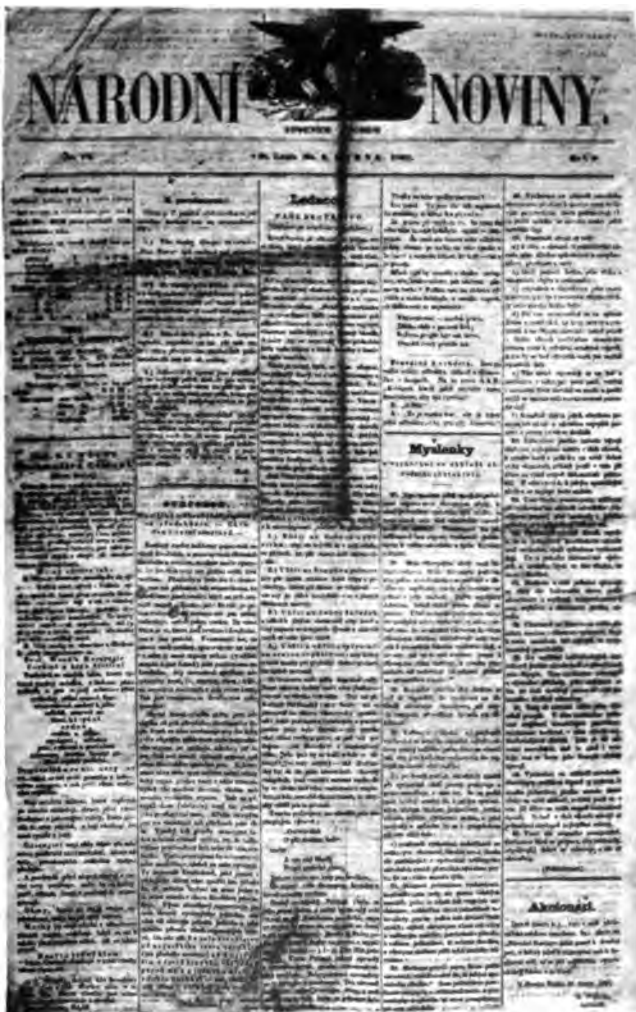
*) Otištěno s chybami. O úpadku „N. N." toho bylo už napsáno mnoho a poslední slovo, jak se zdá, vždycky měl Borecký, jeden ze žijících vrstevníků. Otiskuji Boreckého článek v plném znění, poněvadž je to jediné věcné a podrobné vylíčení toho, co se v St. Louisu, tehdejší metropoli amerických Čechů, sběhlo, ale v zájmu objektivnosti je nutno upozorniti, že úsudek pisatelův o Erbenovi, Sládkovi a jiných je nad míru příkrý a zvláště pokud se Erbena týče, jistě nespravedlivý. Mezi Erbenem a Boreckým panovala osobní řevnivost, k vůli čemu, na tom nezáleží, ale je to jistě okolnost, která by vážila před každou porotou v zemi. „N. N." byly sice o poznání dokonalejší — obsahově i typograficky — než „Slowan Amerikánský", ale povážíme-li, jak dlouho se na nich pracovalo, tu se nemůžeme ubránit pocitu zklamání. Dílo, k jehož uskutečnění pionéři v St. Louisu r. 1860 potřebovali tři roky, by dnešního dne jednotlivec provedl za dva měsíce.

ckém listu „Anzeiger d. Westens" svolal českou schůzi v Rieder's Garden, kde rokovati se mělo o vydání českého časopisu, však velká část Čechů St. Louiských se o svolání té schůze ani nedověděla, tak že jen malá část se jich dostavila. Usneseno tedy, jak možno dáti ostatním Čechům o tom známost a schůze byla odložena na druhý večer. Veliký sál v Rieder's Garden byl účastníky obého pohlaví při druhé schůzi naplněn, p. Vojta Náprstek v delší řeči vysvětloval užitek a potřebu vydání českého listu; po ukončené přednášce navrhl, aby vydány byly dvoudollarové akcie, a aby zvolen byl výbor, který by se o věc dále staral. Výbor zvolen byl z 12-ti členů, a víc nebylo jednáno; p. V. Náprstek nebyl tázán zdaž vydavatelství neb redakci by přijal, on sám též nic nepřipověděl, cesta jeho byla po jižních státech, pak do N. Yorku a do Evropy; v obecném mínění však platilo, že jen on jediný to jest, který by noviny vydávati mohl, a protož by bývala každá otázka zbytečná.

„Po odchodu p. V. Náprstka ze St. Louis, sešel se výbor; za předsedu zvolen p. Šaur, za pokladníka Vác. Kleisner, za dopisujícího a protokolního jednatele pan Borecký.

„Na to ihned daly se akcie litografovati a již za týden začaly se prodávati; v krátkém čase prodalo se v St. Louis asi 100 akcií. Jednatel byl výborem vyzván, aby na všecka místa zaslal vyzvání k účastenství v odkupování akcií; avšak větším dílem nedošla odpověď' žádná a odepsalo-li se někde, byly to nářky na zlé časy a na nedostatek peněz. Tak na příklad z Košutova, kde před rokem pro vydání českých novin se tak horlilo přišla odpověď od p. V. Š.: „Nelze pomysliti na prodání akcií, poněvadž panuje velká bída o peníze."

Příloha čís. 10.


NÁRODNÍ NOVINY.

Myšlenky

Akcionáři.

"Národní Noviny"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe.

„Byloť to právě v čase když banky zhusta dělaly bankrot. Z N. Yorku došla odpověď, že za pobytu tam p. V. Náprstek u nich zvolen byl výbor akciový. Vykázali se též již prodejem akcií dvou dollarových v Caledonii, Racine Co, Wis. asi 40, v New Yorku asi 60. Jednalo se nyní o sjednocení obou kapitálů, což by bylo snadné bývalo, kdyby se bylo o místo kde noviny vycházeti mají dohodnutí stalo. N. Yorkští chtěli, aby to bylo v New Yorku a St. Louištì zase v St. Louisu, což zavdalo příčinu k dlouhému dopisování mezi oběma výbory. O redakci nastala otázka až později když bylo jisto, že se pan Náprstek do Ameriky více nevrátí; mělo se totiž posud za to, že on až se navrátí redakce se ujme a tím by se ovšem byl učinil konec všem průtahům, neboť by bylo záleželo na jeho vůli, kde by on sám byl chtěl časopis vydávati.

„Za otázkou redaktora rozpředlo se širší dopisování. Výbor z N. Y. usnesl se objednati redaktora z Prahy a sice p. Štraucha (Jičinského); pan Jičinský vyžadoval zaplacení cesty do N. Yorku po parníku a zaopatření potřeb jak v tiskárně tak i též pro první dobu k vydávání listu nevyhnutelných. Po uvážení téhož ve výboru St. Louiském navržen byl Fr. Mráček dosavádní dopisovatel N. Yorského výboru za redaktora, v jehož schopnost výbor St. Louiský důvěřoval; neboť bylo jisté, že cesta a zaopatření p. Jičinského snadno by mohly těžce sehnaný kapitál obou výborů, asi $400, shltnouti, kde by pak byla tiskárna? Na usnesení výboru St. Louiského nepřišla odpověď žádná, oni setrvali na svém uzavření, a tak nebylo ani naděje, že věc přijde k svému cíli.

„R. 1859 v měsíci říjnu přijel do St. Louisu J. B. Erben z New Orleansu, který byl svými horlivými a nadšenými dopisy pro vydání českého časopisu St. Louis-

ským znám; povzbudil jich opět k nové činnosti, a na jeho návrh uspořádána byla národní beseda ku prospěchu vydání časopisu, která vynesla kolem $200 čistého zisku. Prodáno ještě několik akcií, tak že výbor měl asi $400 prohromadě. P. Erben uvolil se převzíti redakci, písmolijna byla v St. Louis též po ruce, kde se písmo a jiné potřeby k tiskárně objednaly, zároveň uzavřeno, že počátkem nového roku 1860 má vyjíti první číslo „Národních Novin". Místnost najmuta byla ve francouzské tiskárně, kde jeden z mladíků českých dal se do cvičení v sazbě. Že se vydání prvního čísla „Nár. Novin" opozdilo, toho bylo příčinou, že p. J. B. Erben ještě do N. Orleansu odjel, aby. tam své záležitosti uspořádal, tam se něco déle zdržel a na cestě do St. Louis měl tu nehodu, že řeka Mississippi zamrzla až po Cairo, kde se delší čas zdržeti musel, nežli se po dráze do St. Louis dostati mohl.

„Když pan Erben do St. Louis ku konci prosince 1859 se navrátil, odevzdána mu veškerá správa redakce, administrace i expedice od výboru volně, toliko že bude čtvrtletně veřejné účty akcionářům klásti. První týdenní číslo „N. N." po takřka tříletém namáhání a mnohých nesnázích vyšlo dne 21. ledna 1860.

„Uplynuly tři měsíce a svolána byla valná hromada akcionářů k vyslechnutí a přehlédnutí účtů. P. J. B. Erben, v nějž výbor úplně důvěřoval, vymlouval se, že to jeho povinností nebylo, aby výboru účty vedl, vzdor tomu, že veškeré dopisy a předplatné samojediný přijímal; nebyly ani příjmy ani výdeje, ba ani mnohé předplatné správně zaneseny, ačkoli knihy k účeli tomu od výboru koupeny byly. Tak vznikl spor mezi výborem a p. Erbenem, vinil jeden druhého z nastalého zmatku a nepořádku, schůze se bouřlivě skončila a p.

Příloha čís. 11.



Jan Borecký

Erben se z redakce výboru poděkoval, výbor též v tom rozhorlení bez správného vypořádání p. Erbena propustil. P. Erben vydal ještě následující jeden list, v kterém jak jen možno bylo účty předložil, velmi pochybno jest, že by to byl pan Erben s tím poděkováním upřímně mínil, avšak výbor neváhal v tom čase opatřiti jiného redaktora a číslem 15. převzal p. Hynek Sládek redakci „Národních Novin", opět bez všech statut a závazků, toliko, že účty každý měsíc uveřejní v listu, a výbor k jich správnosti že přehlížeti bude. Tak se u vydávání dále pokračovalo. Ale již druhý měsíc vznikla opět nedůvěra výboru proti p. H. Sládkovi za příčinou tou, že se výboru zdálo jakoby p. H. Sládek více o svoji osobu nežli o zvelebení a udržení se časopisu dbal a že tehda z voleb státních a města St. Louisu pro svoji osobu kořistiti chtěl, nechť však tomu jakkoli, jisto jest, že p. Sládek věděl, že za takových poměrů „Národní Noviny" dlouho udržeti se nemohou a proto jakožto již zkušený Amerikán staral se predevším sám o sebe, a výbor, který se již před tím za redakce p. Erbena viděl ve svých nadějích zklamán, tím více mu nedůvěřoval až jej takřka násilím z redakce vypudil.

„Za redakce p. H. Sládka dospěly „Národní Noviny" k úplnému úpadku; předplatné, kde jaké bylo vyčerpáno, výdeje se množily a příjmů nebylo; obětavosti tu nebylo již pražádné než samá nedůvěra, a p. Sládek tvrdil sám, že za 14 dní „Národní Noviny" zajdou.

„Bylo to v měsíci červenci, akcionáři, jenž měli o udržení časopisu pečovati, ani do svolaných schůzí nechodili a po straně neslušnými vtipy důvěru podrývali. Z výboru, kterým upřimně o udržení časopisu šlo zbyli jen dva: Fr. Polák a Fr. Trešer. Jednalo se ještě o nějaký příjem z volebních ohlášek kandidátů, aby ještě

i to pan Sládek neshrábl, proto ho před samou volbou z redakce vypověděli a šli sami částku tu skolektovat. Bylyť tehdá trudné doby; bylo to za vlády Buchananovy, po celé Unii byl obchod i průmysl pokleslý, všude samý úpadek. Blížila se doba volby nového presidenta a tím i doba války občanské; lid neměl výdělku, neměl peněz, na nové předplatitele nebylo lze počítat a starých bylo tůze málo, kolem 400, a někteří měli i na celý rok předplaceno; zkrátka nebylo pramenu ani naděje aby se časopis dále udržeti mohl.

„Když výbor p. H. Sládka z redakce propustil, bylo jak řečeno, již všechno všade, kde se co dalo sehnati, vyčerpáno, k tomu dluh za nájem, papír, tisk a písmo, přece však někteří z výboru naléhali na J. Boreckého, aby vydání „Národních Novin" dále vedl. Borecký, jemuž nebylo lhostejno, vychází-li český časopis neb ne, odložil práci svoji a odhodlal se k vedení listu v té naději, že snad se mu zdaří někde ještě upřímných přátel „Národních Novin" získati, kteří by se nešťastného a opuštěného listu ujali.

„Z akcionářů St. Louiských nikdo se více o „Národní Noviny" nestaral, spíše se mnozí těšili, že snad zaniknou; výbor se také více nescházel jen upřimně smýšlející Fr. Polák a Fr. Trešer zůstali věrně při věci státi; k nim přidružil se J. Borecký co prozatimní redaktor a jednatel. Číslo 30. vydáno bylo pod správou jeho s provoláním ku všem čtenářům a přátelům „N. N.", aby o zachování listu dbali a všemožně ho podporovali. Jedinou vydatnou pomoc poskytnouti mohli akcionáři v N. Yorku, ti však až dosud zdráhali se list odbírati, považujíce se býti zrazeni samostatným vystoupením akcionářů St. Louiských; když však nyní viděli, jak se první pokus vydávání českého časopisu St. Louis-



Jos. L. Lešikar

kým k nezdařenému konci chýlí, vytkli sobě za povinnost, stůj co stůj „Národní Noviny" udržeti; zaslali nejprve značnou částku předplatného a brzy po provolání ku všem Čechům v Americe, uveřejněném v „Ná rodních Novinách" odeslal výbor New Yorský $230 (dne 13. září) s připojeným účtem tímto:

Caledonie, Racine, Co. Wis	$101.—
New York, N. Y.	129.—
Úhrnem	$230.—

„Za redaktora Franta Mráček zároveň navržen byl od New Yorských; uvolil se redakci „Národních Novin" převzíti, trvalo to však delší čas nežli se z New Yorku do St. Louisu vypraviti mohl. Jediná toužebně očekávaná spása pro „Národní Noviny" byly peníze a redaktor Fr. Mráček z New Yorku; peníze přišly brzo, ale pan Mráček maje obchod v New Yorku, nemohl se tak lehko a záhy na cestu vydati. Z došlých peněz zaplatily se nejnaléhavější dluhy, za písmo, nájemné a tisk; $100 které zbyly uschoval Fr. Polák, aby něco bylo až Mráček přijede a protož dostavila se při „Národních Novinách" stará bída opět; předplatné nepřicházelo odnikud a od domácích odběratelů nechtěl roznášeč, jsa zlomyslnými lidmi poštván, výboru ani předplatné odevzdat, ani noviny roznášet, takže redaktor jestli chtěl, aby se noviny četly, sám po St. Louisu je roznésti musil. Celé spiknutí zosnováno proti časopisu a jmenovitě od lidí, kteří před tím o české noviny nejvíce horlili, mezi nimi byli i mnozí členové vzdělávacího a čtenářského spolku Slovanské Lípy, jehož zakladatelem před rokem byl redaktor sám. Byly to trudné doby; mnohý ten nedostatek by člověk při věci dobré ještě milerád sná-

šel, kdyby jen těch protivenství a pronásledování nebylo.

„Aby však časopis vydávati se dále mohl, muselo býti zaopatřeno jiných pramenů nežli předplatné; když rodáci svým vlastním tiskem pohrdali, vzalo se útočiště k Amerikánům; list náležel straně pokroku a nesl v čele volební lístek pro Abr. Lincolna, protož bylo lze se nadíti, že svobodomyslní Amerikáni list tento podporovati budou. Kdo však měl ale k nim jíti? Redaktor anglicky neznal, výbor se tomu zcela též věnovati nemohl, i naskytl se tu jakýsi Slezan, jménem Kolačný, který s redaktorem dělal návštěvu u známých politiků Amerikánů; zvláště posloužili jim v tom velmi dobře redakci zaslané přípisy od poštmistrů z jižních států, jmenovitě z Texasu, kdež byli rodáci naši pro „Národní Noviny" od otrokářů pronásledováni. V Austin Co, Texas, jednateli „Národních Novin" panu Josefu Lešikarovi oběsením hrozeno, kdyby se jednatelství neodřekl; poštovští zasílali balíky „Národních Novin" s přípisy redakci zpět, aby se tam více nezasílaly. To když Amerikáni viděli, jakož i ztrátu odběratelstva, přispěli každý pěti i desíti dollary. Ovšem, že se prostředků těch mírně užilo a jen když toho nutná potřeba vyžadovala; sebralo se tím způsobem $130, z kterých jakož i z kolektovaných ohlášek měl za svou službu p. Kolačný 25 procent. Déle dvou měsíců vydržovalo se vydávání „N. N." na tento způsob; výbor nechtěl dopustit dělání dluhů a protož musili redaktor s kolektorem Kolačným prostředky k udržení časopisu sami vytloukati. Výdeje měsíčně byly asi následující:

„Papír, tisk a nájem, $35, sazeč $35—40; čtvrtinu skolektovaných peněz Kolačnému, redaktor který měl $8 týdně, dostal je jen tenkrát když zbyly; bylť on vždy

Příloha čís. 13



L. A. Šlesinger

až poslední. Následující události služte k objasnění jeho postavení. Jedné neděle z rána setkal se redaktor s výborem Fr. Trešerem na ulici. Trešer: „Co ti schází? vyhlížíš jaksi smuten." Redaktor: „Manželka má churavá leží v posteli a včera neměli jsme ničeho k večeři; dnes jsme nesnídali a na oběd není zač koupit." Trešer sahaje do kapsy: „Tu vezmi, nemám více u sebe než 50 centů, zaopatři sobě aspoň oběd."

„Byloť to již po volbě presidenta a Amerikáni neposkytovali již žádných příspěvků „N. N." a p. Fr. Mráček též posud prodléval v New Yorku. Až teprve v listopadu vydal se p. Fr. Mráček na cestu z New Yorku do St. Louis. Na své cestě stavil se v Clevelandu, Detroit, Milwaukee, Caledonii a Chicagu, povzbuzuje rodáky své k četnějšímu odbírání časopisu, až 22. listopadu do St. Louis se dostal. Přijda přímo do tiskárny a seznámiv se s red. Boreckým, tázal se nejprv jaký jest majetek „N. N." Borecký ukázal mu jeden stoják s dvěmi přihrádkami písma a psací stolek; to bylo vše, co jak se zdálo již tolik peněz stálo. Byl tím překvapen, ale nerozmýšleje se dlouho, pustil se do práce a od čísla 45 ujal se redakce. Snahou jeho bylo uvésti v život znova organizaci akcionářů, aby se časopis, ne jako dosud, nýbrž na základě akcionářských stanov, vydával. Svolaná schůze k účeli tomu nebyla od akcionářů navštívena a místo co se měli St. Louisští s Mráčkem o zvelebení a prospěch časopisu starati, tropili si z něho sprosté žerty a necitné vtipy, a tak při vší jeho dobré vůli, aby list náležel akcionářům, stal se tu opět sám a sám jediným správcem celého závodu, leda že účty k nahlédnutí předkládal Fr. Polákovi a Fr. Trešerovi.

„Poměry časopisu za jeho redakce počaly se značně lepšiti, v krátkém čase vzrostl počet odběratelů na 500

i kalendář úpravně vydaný na r. 1861 byl zúplna rozebrán a časopis by se byl nejen udržel, ale i zvelebil, kdyby nebyla přišla nová pohroma veškerého obchodu a živnosti — jižní rebelie otrokářů. Z jara 1861 rozmohla se po celé Unii taká bída, že i při nejlepší vůli odběratelé platit nemohli; k tomu neslýchaná šidba s penězi; dnes dostal někdo papírový dollar (jiných peněz ani nebylo) zítra platil buď 20—30 centů, aneb dokonce nic. Obchod byl na mizině, a výdělky žádné, jmenovitě v St. Louis, kde dvě silné strany, otrokářů a republikánů, chystaly se k tuhému zápasu. V dubnu nastalo verbování a cvičení ve zbrani a v květnu byl již takořka každý v St. Louisu vojákem. Tím také přerušeno vydávání časopisu a v posledním čísle 21. „N. N" r. II. od 24. června 1861, uveřejněno následující:

Slovo k akcionářům a čtenářstvu
„Národních Novin".

„Doba nynější jest mimořádná a laskavé čtenářstvo račiž prominouti když se mu „N. N." v pravidelný čas nedostávají. V severních částech našeho soustátí, kdežto občan s tíží vojáka vidí, sotva na to pomyslí v jaké bouřlivé době my se nacházíme. Docela jinak to však vypadá u nás, kde takřka v středu zuřící války stojíme, a kdežto každý pravý občan pokud mu jen možná jest, podílu na nynějších vojenských událostech béře, vida že svobodě občanské aspoň poněkud prospívá a hanebnému otroctví hráz staví. Tak i já, odloživ obyčejnou spisovatelskou zbraň pero, a chopiv se pušky, stál jsem tyto dny neustále ve zbrani a nebylo mně lze mému povolání na druhé straně hověti. Odejítím naší St. Louisské domácí obrany do Jefferson City (hl. město státu Mo.), ku které četná část našich Čecho-amerických občanů (spolu já a sazeč N. N.) přivtělena jest, jsem sám



Václav Šimonek

na sobě odkázán. Ačkoliv jsem bolně své spoludruhy opustil, nebylo mně možné je dále sprovoditi, neboť věc akcionářská, věc národní požadovala stráž domácí a nemohla docela opuštěna býti. Jsa tedy, jak pravím, sám na sebe odkázán, nemohu laskavé čtenářstvo ujistiti, v jakých přestávkách „N. N." jemu docházeti budou. Chci se tedy sám přičiniti a z nedostatku sazeče v prázdných mých hodinách sám sázeti. Nebudu-li moci do 14. dní „N. N." sesaditi vydám každý týden tolik, kolik sesaditi mohu — doufaje, že nedostatek tento svým časem vynahradím — žádám tedy ještě jednou laskavé čtenářstvo o všestrannou shovívavost a podporu.

S úctou, Franta Mráček.

„Však stále vzmáhající se boj vyžadoval četnějších sil a tu musil i Fr. Mráček s jiným oddělením „Domácí obrany" do pole. Vrátil se po několika týdnech nemocen, silná horečka upoutala ho k loži na více týdnů a na další vydávání časopisu nebylo ani pomyšlení. Všecky prameny k vydávání časopisu byly přerušeny a Mráček sám nehodami a nemocí zbaven všech materielních prostředků.

„Když se pan Franta Mráček v nemoci své poněkud zotavovati počal, opustil jej Borecký, jenž byl ho doposud na loži ošetřoval, odjížděje za svou rodinou, která už po delší čas v Milwaukee meškala, aby se tu trvale usadil. Právě v několika dnech po jeho příchodu do Milwaukee, totiž 20. září, dávána byla od milwauckých rodáků beseda ve prospěch „Slowana Amerikánského," jehož vydavatel p. Fr. Kořízek z Racine k besedě se dostavil. Vynesla čistého užitku asi $40—, které když p. Kořízek vděčně přijal, jal se vyprávěti o vydavatelských nesnázích a konečně podotkl, že těchto 40 dollarů jest opět jediným prostředkem k dalšímu vydávání ča-

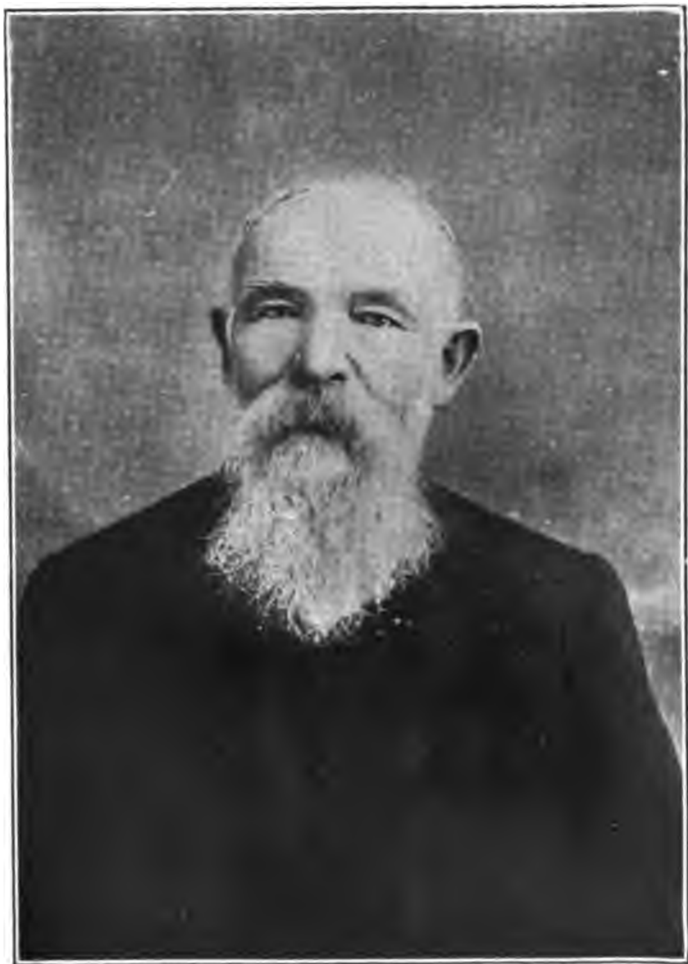
sopisu, bylať tehdá i při „Slowanu Amerikánském" taková bída, že vydavatel i při vší velké své obětovnosti, více čísel už jen po půl listě musel vydávati, jen aby vůbec vydávání nebylo přerušeno.

„Při tom ve společnosti mnoha českých vlastenců milwauckých nadhodil p. Borecký , že by se mohly oba časopisy „Slowan Amerikánský" a „Nár. Noviny" v jedno spojiti, tím, že by se něco na vydání uspořilo a na odběratelích získalo. P. Kořízek neodporoval, avšak odvolával se na svého redaktora p. J. Bártu Letovského, řka, že s ním musí o té věci mluviti.

„Tím časem počali naléhati akcionáři „Národních Novin" v Caledonii na Fr. Mráčka, aby u vydání „Národních Novin" opět pokračoval, však v St. Louis nebylo k tomu žádné vyhlídky. Bylot' tu středisko západní armády, každý byl vojákem, a nebylo žádné naděje, že by se tu jaký sazeč sehnal, protož nezbývalo nic jiného, než list jinam přestěhovat, a poněvadž caledonští slíbili jej hmotně podporovati, tedy uzavřeno odstěhovati „Národní Noviny" do Racine, a Borecký v Milwaukee požádán byl, aby v některé tiskárně místo pro ně vyhlédl a najal. Borecký vydal se tedy na cestu do Caledonie a Racina o sv. Václavě 1861, s tím pevným úmyslem, že se všemožně vynasnaží pro spojení obou časopisů působiti.

„Bylo to na neděli, a protož ustanovena na dopoledne v příbytku p. Eliáše v Caledonii valná schůze, která byla velmi četně navštívena, a i z Racine dostavila se též značná část rodáků. Přítomni byli též redaktor „Slow. Amer." J. B. Letovský, Rus A. Malinovský a Vojta Mašek, kteří dva pánové právě toho dne z Evropy do Racina zavítali.

Příloha čís. 15



Václav Pohl

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

„Když byl Borecký shromážděným všecky obtíže vydávání českých časopisů v krátkosti na paměť uvedl, předložil mínění své na uváženou, aby se časopisy v jeden spojily, čímž by se snáze jeho budoucnost zabezpečila. Také p. J. B. Letovský s návrhem tím souhlasil, ale usnesení nemohlo se žádné státi a odloženo vše až sám Mráček bude přítomen.

„Pro „Nár. Noviny" v Racině prozatím najmuto místo v tiskárně anglického listu „Advocate" a občané kaledonští postarali se o přestěhování Mráčkovo i „Nár. Novin" ze St. Louisu do Racina. Ve čtrnácti dnech na to, 5. října, odbývána druhá valná schůze v příbytku p. Eliáše za příčinou spojení obou listů; přítomni byli Fr. Mráček, redaktor „Nár. Novin," Fr. Kořízek, vydavatel a J. B. Letovský, red. „Slow. Am."; hlavní prostředníci byli Vojta Mašek a p. Josef Novotný; a když obě strany se dohodly, dáno časopisu jméno „Slavie". První číslo spojeného časopisu vyšlo 30. října. Fr. Kořízek byl vydavatelem, Fr. Mráček prvním a J. B. Letovský druhým redaktorem."



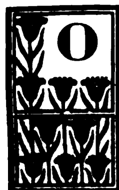
Příloha čís. 16



Jan Heřman



Svobodomyslnost a Ladimír Klácel.



O vzniku svobodomyslnosti panuje ta největší neujasněnost i mezi samými předáky volné myšlenky. Nejobvyklejší výklad je ten, že volnou myšlenku začal Ladimír Klácel, jejž roku 1869 Bárta Letovský vyzval redigovati „Slovana Amerikánského". Jan Borecký je pevně přesvědčen, že časopisem „Pokrokem", vydaným r. 1867, položen byl začátek k rozdělení českého lidu ve dva nepřátelské tábory.*) Vysvětluje to tak, že majetník „Slavie", Karel Jonáš, nemile to nesl, že svobodáři jeho listu vyčítali zaprodanost, poněvadž z obchodních příčin nechtěl polemisovati s „Katolickými Novinami". Aby tedy druhé straně vyhověl, odhodlal se k vydávání samostatného protiklerikálního časopisu „Pokroku", jehož redaktorem se stal Josef Pastor, později vystěhovalecký agent v Hamburku. Jiný badatel podává toto vysvětlení: „Jak jsem já to pozoroval, vlažnost nebo lhostejnost u víře vznikla u lidu našeho hlavně následkem toho, že nebylo českých kostelů a českých kněží, a lidé proto sami na sebe odkázáni i více rozumovali a záhy seznali, že

*) **Kapitoly k dějepisu lidu českomoravského, str. 14.**

bez kostela mohou také dobře obstáti a odvykli mu posléze docela."**) Ještě jiný svádí vinu na svobodnou četbu a na nesnášenlivost duchovenstva. A takových a podobných úsudků by se dalo uvésti do nekonečna. Každý pozorovatel, nahlížeje na věc ze svého zorného úhlu, domnívá se, že jedině on uhadl tu pravou příčinu, že jedině on dovede správně vysvětliti, proč víc než čtvrt milionu amerických Čechů obrátilo se čelem k jinému oltáři. Kde je pravda, kde rozluštění záhady? Ne jedna, ale celý řetěz příčin vedl k rozkolu. Klácel byl jen článkem v tom řetězu a provedeme důkaz, že příchod do Ameriky tohoto moudrého kmeta nebyl pro rozmach volné myšlenky životní. Že časopis „Pokrok" se svými hloupými vtipy o kněžské kutně byl první, jenž do věřících davů hodil kamenem? Vždyť už roztržka byla před „Pokrokem", jak bezpečně víme z rozličných pramenů. Vše co „Pokrok" způsobil, bylo, že veřejně tiskl to, co se mezi lidem důvěrně i veřejně mluvilo. Nedostatek kněží a kostelů byl jen podružnou příčinou. Poláci, Irčané a Španělové a jiní neměli též vždycky a všude přebytek chrámů a duchovních a proč ti neodpadli jako Čechové za stejných okolností? Hlavní a vůdčí úlohu tu hrál zděděný charakter českého národa, záliba v náboženském hloubání a rozjímání. Tedy jakési dědictví pochybovačnosti, jež se přihlásilo s živelní mocí u českého přistěhovalce, jakmile tento naplnil své chřípí okřívajícím vzduchem americké prérie. Všechny ostatní důvody jsou vedlejší, podřízené; nebýt tohoto dědictví národa, nebýt vrozené záliby pro náboženské rozpory a hádání, byl by Klácel a jiní vážili cestu do Ameriky nadarmo. Českoamerická větev, vrhnuvši se v ná-

---

**) Dr. J. R. Jičínský "Z našich začátků", "Osvěta", Omaha, Neb., 6. února 1907.

Příloha čís. 17



František Mráček

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

ruč svobodomyslnictví, učinila, co za daných okolností, byvši přesazena do volné půdy americké, učiniti musila, k čemu ji předurčil dějinný vývoj mateřského národa. Několik let před Klácelovým příchodem pracovalo se o položení základů volné myšlenky. Vojta Náprstek r. 1852—1854 vydával v Milwaukee časopis v duchu úplné svobody, jak na jiném místě je uvedeno. Časopis byl sice německý, ale měl hojně odběratelů mezi Čechy.*)

Vliv Náprstkův na české kolonisty byl všude pronikavý. Kromě Náprstka žilo v Americe před šedesátým rokem několik neposedů, kteří, toulajíce se za živobytím s místa na místo, všude lid dle svých názorů organisovali a probouzeli. V New Yorku žil Moravan František Mráček, pozdější redaktor „Národních Novin". V New Yorku, v St. Louisu a Kewaunee a jinde působil osmačtyřicátník Václav Pohl, rebelant a horká hlava. S jménem Pohlovým se shledáváme v seznamu členů prvních spolků v New Yorku a v St. Louisu. Po Americe se potuloval Tomáš Juránek, z církve vystouplý kněz, jenž přijel v letech padesátých do New Yorku a mezi Čechy ve Wisconsinu hrál vynikající roli. S flašinetem na zádech procestoval Juránek hodný kus země. Napsal „Úvahy a rozjímání starého českého flašinetáře ku sklonku XIX. století." Vlivní harcovníci byli Jan Heřman, statkář z Nebužel, usedlý, napřed ve Wisconsinu, potom v Nebrasce, L. A. Šlesinger, člen sboru „Svornosti", zabloudivši naposled do Denver, Colorado, Josef L. Lešikar z Texasu, Jan Bárta Letovský a jiní. Mezi Havlíčkem a jeho „Národními Novinami" a českoamerickými pionéry, kteří po osadách počátkem let šedesátých organisovali Slovanské Lípy, a ča-

*) Milwaukeer Flugblätter, ein Wochenblatt fuer Ernst und Scherz. První číslo vyšlo v červnu 1852.

sopisy, bylo spojení přímé; ti nejstarší byli čtenáři „Národních Novin", ti mladší ctitelé a odchovanci nebojácného publicisty. Aniž si to byli sami uvědomovali, zaváděli do spolků a do žurnalistiky duchovní proudy, jež byly více havlíčkovské než americké.

V díle, které Náprstek začal ale nemohl dokončiti, poněvadž ho k návratu volala Evropa, zásadně pokračoval Karel Jonáš, nesporně první skutečný novinář přišedší sem z Čech. Jonáš byl muž ryze pokrokový a uvážíme-li, že za jeho redaktorování byla „Slavie" od samého jejího vzniku r. 1861 nejvlivnějším, ne-li nejrozšířenějším českým časopisem v Americe, pověděli jsme všechno. Velkou výhodou pro svobodomyslné lidi bylo též, že noviny této strany předešly skoro o celé desítiletí tisk klerikální. Tím duchovenstvo při každé potyčce ocitlo se v nevýhodě. Nemajíc tisku za sebou, bylo odkázáno jen na mluvené slovo s kazatelny, které se za den za dva zapomínalo, kdežto tištěné slovo se zarylo trvale do paměti, jsouc na konec vždycky přesvědčivější. „Katolické Noviny" objevily se až za několik let po „Slavii", kdy nový proud nedal se už zadržeti. O duchovním cítění přistěhovalců bylo již rozhodnuto a základ k němu bezpečně položen Náprstkem, Jonášem a jinými pracovníky, když spisovatel „Dobrovědy" dorazil do Spoj. Států. Při oslavování stoletých narozenin Klácela četli jsme takové věty jako: „Klácel byl tvůrcem volné myšlenky mezi americkými Čechy". Tomu je zavřena kniha českoamerických dějin, kdo tak mluví a píše. Klácel nemohl tvořiti něco, co už bylo stvořeno než on sem přišel. Když odpadlý kněz Chiniquy, známý svými přednáškami po Americe, pokusil se někde mluvit k Irčanům, vypískali ho a všelijak uráželi. A jak se dařilo Klácelovi, českému Chiniquymu? Toho američtí Čechové přivítali nadšeně,

Příloha čís. 18

SLÁVIE.

Slávie!

FEUILLETON

TABORITA

"Slavie"

prokazujíce mu úctu a poslušnost jako žádnému druhému Čechovi toho času. Nedokazuje-li tato okolnost, že byla půda k jeho příchodu připravena?

Omylem často opakovaným je tvrzení, že Klácel dal podnět k zakládání svobodomyslných obcí. První číslo „Hlasu Jednoty Svobodomyslných" s heslem „osmělme se zmúdřeti", vyšlo v Iowa City 19. února 1872. Ale už 5. října 1870, vyzýval Zdrůbek v „Pokroku", v Cedar Rapids vycházejícím „horlitele pro pravdu a volnost v celé Americe, aby na den velikého pádu naší volnosti duchovní i občanské sešli se a založili Jednotu". Na výzvu Zdrůbkovu přihlásilo se 11 obcí. Václav Šnajdr sice hledí v „Kapitolách" (1896) Zdrůbkovu práci v tomto směru podceňovati, nicméně pravdou zůstává, že někdo jiný před Klácelem obce zorganisoval. Píše Šnajdr: „Pan Zdrůbek si přivlastňuje zásluhu, že uvedl v život Svobodomyslné Obce a že jich bylo 31 do počtu s 300 členy. Byl to velmi chatrný organisační pokus a ve skutečnosti to žádná organisace nebyla."

Klácel přijel do Ameriky redigovat politické noviny, ale žurnalistického nadání v americkém smyslu neměl a ta neblahá okolnost způsobovala všechny bědy, jež ho skoro nikdy nepřestávaly pronásledovati. Amerika si žádá praktických mužů ve všem, tedy i v kázání svobodomyslnosti, jak se osvědčilo na Ingersollovi. Klášterní výchova, pokročilý věk, nové prostředí a náklonnost k jakémusi mysticismu, všechno to činilo Klácela nezpůsobilým k vůdčí úloze v tak čistě praktické zemi jako je Amerika. Všimněme si jen, jakými plány Klácel se zanášel, pokud se týče svobodomyslných obcí.

V třetím čísle „Hlasu Jednoty Svobodomyslných" navrhují se stanovy „Jednoty Svobodomyslných." „Když se nejméně tři pravdosmělí, mužského nebo ženského

pohlaví, nejméně 18 let stáří spojí ku vzájemnému se tvrzení v pravdě, může se utvořit Obec Svobodomyslných. Spolčení více obcí sluje „Jednota Obcí Svobodomyslných." Prostředníkem všech obcí má býti „Hlas Jednoty Svobodomyslných". Volby má každá obec odbývati 4. července, kdy Unie amerikánská světí založení svého osvojenství. Úd jest povinen děti své vésti v duchu Jednoty; žádný úd nemůže náležeti k církevní jednotě. Všichni údové nechť si tykají a říkají si otče, matko, bratře, sestro." Redaktor Klácel si dává psáti „Bratře Prostředníku," „Otče", „Učiteli." Toto je „Vyznání Jednoty Svobodomyslných:" „My vidíme, věříme a poznáváme, že Všecko co jest, roste a žije, zakládá se na jednom, že řízeno jest jistým umem či zákonem ve vývoji svém." Následující dopis, zaslaný „Prostředníkovi", ukazuje, s jakou oddaností se starší údové obraceli ke Klácelovi. „Yankton, Dakota Territory 15. ledna 1875. Otče: Víš, že jsem 15. ledna přistoupil co starý muž pod Tvůj prapor svobodného učení, po kterém jsem dávno ve staré vlasti toužil a jenom proto se odebral do Ameriky, abych svobodně mohl dýchati. Pozdě není nikdy zmúdřeti a ty šupiny předsudků střásti se sebe. I přijmi mne do seznamu Tvých vyvolených. Děkuji Osudu, že mne zavedl k pramenu učení Tvého, jemuž chci zůstati věrný do smrti. Na konec Tebe žádám o poučení, jak se chovat máme při pohřbu úda Obce naší. J. Lenger, st."

To, co Klácel v „Hlasu Jednoty Svobodomyslných" učil, nebylo už holé blouznění mystika; jevil se v tom dobře promyšlený plán, jehož konečným cílem bylo semknouti všechny stoupence do jakéhosi komunistického Svojanova. Po různu ve státech amerických nalézají se komuny, obce, složené z lidí stejné víry a společného zájmu. Esperanza v Kansasu, Amana v Iowě, Oneida v New

Příloha čís. 19



Vojta Mašek

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

Yorku, Wallingford v Connecticutu jsou některé z nich. Zabývajíce se buď průmyslem nebo polním hospodářstvím, jsou tyto obce na prvním místě výdělkové. Našeho Klácela nejvíce poutala Amana a to z dvou příčin. Předně proto, že pozůstávala z německých osadníků a za druhé, že se nalézala v Iowě, tedy v jeho sousedství. Leč i tu se starý filosof mýlil. Komuny, jež ho tolik vábily, byly založeny vyznavači stejné víry; mimo to, jak podotknuto, byly vypočítány na zisk a jich členové přinesli do začátku provozovací kapitál. Jak měl Klácel luštiti praktickou stránku podniku, nemaje k tomu peněžitých prostředků? Bez peněz, složky to nejdůležitější, musely všechny pokusy v tom směru zůstati marným přáním. Konečně, kde za tehdejších ubohých poměrů sehnat žádoucí lidi do českého Svojanova? Štěstí pro Klácela a dvakrát štěstí pro jeho ctitele, že se luzný sen nikdy nestal skutečností.

Literární práce Klácelovy v Americe byly více agitačního a lidového rázu než vědecké. Aby spisovatel mohl stvořiti dílo ceny trvalé, k tomu je třeba duševního klidu, ne-li hmotného blahobytu a toho Klácel, stěhuje se s místa na místo, a jsa pronásledován starostmi o živobytí, nikdy neměl. Je to jistě potěšitelným znamením pokroku a vyššího stupně dospělosti, řekneme-li, že by dnešní svobodáři pohrdlivě pokrčili rameny nad spisky tak nepatrné literární ceny jako je „Životopis Satana", „Bible Biblí" od Kersey Gravese, atd. Cenný a poučný materiál je snesen ve „Věčném Kalendáři", jenž obsahoval podle pořadí měsíců, prosincem počínaje, všeliké vědomosti historické, přírodovědecké a filosofické, jakéž činí nyní základ nového světového názoru. Klácel překládal též z Ingersolla, ale že jako Kollár si liboval v slovních novotách, zabíhajících až do nesrozumitelno-

sti, netěšil se jeho Ingersoll té oblibě, jako když jej později mladší spisovatel oděl do českého roucha.

Zdůrazňujeme ještě jednou: Klácel nebyl zakladatelem volné myšlenky mezi americkými Čechy; on nebyl ani její výhradním nositelem tady. Svobodomyslnost prýštila současně z několika zřídel a Svobodné Obce Klácelovy a jeho časopisy byly toliko součástí, arci že důležitou, jednoho celku. Předně se dala cele do její služeb domácí literatura. Není mnoho, co za padesát let vypučelo na luhu českoamerického písemnictví, nepočítáme-li do toho překlady a úpravy z cizích literatur, ale i to málo, co máme, přihlásilo se loyalně na osvobození ducha. Takové tendenční spisy jako Ingersollovy „Rozprávky a přednášky," Paine-ův „Věk rozumu", Straussův „Život Ježíšův", Buechnerova „Síla a Hmota", „Život sv. Antonína Paduánského," „Víra a Věda", „Myšlenky o novém Náboženství," jež vyšly z českoamerických tiskáren, nemohly zůstat bez trvalého účinku na čtenáře. Rozumem se poráželo, humorem sesměšňovalo a satirou šlehalo v těchto a podobných tiskopisech, co až dosud přistěhovalec měl za nedotknutelné.

Kolik měl Klácel asi čtenářů? Mnoho toho sice současní svobodáři dovedli o Klácelovi napovídati, ale ti největší horlivci obyčejně scházeli v seznamu předplatitelů jeho novin. Dne 23. března 1872 se Klácel chlubí v „Hlasu Jednoty Svobodomyslných", že se už rozesílá 300 výtisků tohoto časopisu. S odbíráním knih to nebylo o nic lepší. Vydavatel Anton Novák v Milwaukee zodpovídal můj dotaz stran Klácelových spisů takto: „Tisklo se jich málo, nikdy přes 500 výtisků, z těch se asi polovička prodala a druhá polovice povalovala se několik roků v policích, až jsem je zdarma rozdal a někdy naházel do starého papíru, abych získal místo pro

Příloha čís. 20



Karel Jonáš

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

jiné knihy. Byl to velmi špatný obchod a někdy nevynesl ani tolik co stál papír. Věčný Kalendář měl asi 150 odběratelů, Historie Sp. Států sotva 100. Že za takových poměrů jsem s vydáváním pokračovat nemohl, rozumí se samo sebou. Ti největší křiklouni, jako na příklad X. a jiní, nekoupili za celý čas ani desíticentovou brožuru."

Kolik spisků vydal Klácel v Americe? Jeden ctitel napsal zcela vážně, že jich bylo 84. To je hrubý omyl, spočívající jistě v tom, že dotyčný badatel počítal na základě prospektu vydavatelstva. Spisy samy nikdy neviděl a viděti nemohl, poněvadž mnoho z oznamovaných prací tiskem vůbec nevyšlo.

Bídy zkusil Klácel dost.

V „Hlasu J. Osvojených" žebroní čtenáře, aby neotáleli se zasláním předplatného, tak aby si mohl dopřáti na polepšenou aspoň sklenku vína. Václav Šnajdr takto popsal návštěvu u stárnoucího osvojence v Chicagu, metropoli Čechů amerických: „Bydlel v jediné veliké světnici, přepažené orleánovou záclonou; napřed byla kuchyň, jež sloužila hospodyni Molové za obytnou místnost, v druhé polovici seděl mezi knihami svými Klácel. Sklíčenost a bezradnost zírala mu z velikého smutného oka. „Jsme živi mlékem a chlebem a někdy ani toho není," pravil. „A i šat se na mně rozpadává," pokračoval, ukazuje na lastingový černý kabát, jaké v Čechách v létě kněží nosívali. Polily mne slze i mého soudruha. Nikdy na ten výjev nezapomenu."

Jeden krajan vypráví, jak ho nalezl plačícího na schodech chrámu ve Wisconsinu, kde byl přinucen konat služby, aby se uživil.

V dopise psaném přítelkyni 27. ledna 1870 a datovaném v Iowa City, žehrá Klácel: „Jak jsem já velice

se zklamal; doufal jsem v Americe vydávati list jaký sluší pro vzdělané, pro pravdu, dobro, ladu zanícený lid, ale co jsem našel: z každého slova vyššího posměch, ale přeci hledím co možná vyhověti té menšině a bohdá, bude-li možná vytrvati, zvítězíme; ale nemilo jest zápasiti i se sprostou nouzí."

Do „Slavie" 8. července 1874, píše V. Šimonek z Manitowocu:

„Trapný a nad míru smutný stav našeho váženého a lásky plného dědečka p. Klácela je mi pohnoutkou, obraceti se k rodákům našim o nutnou pomoc, aby před stavem zoufalosti byl uchráněn. . .

„Uchýlil se do Kossuth k mému zeti, kdež bude míti své zvláštní obydlí; ale odkud chleba? U nás měl po dvakrát přednášky. Sebrali jsme mu částečku peněz a koupili domovní nábytek mimo to a chceme se přičiniti ve spolku, aby dostal od nás nějaký roční příspěvek; to však nestačí. . . P. Klácel je zahrabán v knihách celé dny; bezpochyby chce ukončit dílo své, než chladný posel naň zavolá. Rád by mimo to odbýval přednášky a cvičil děti, jen kdyby chleba vydělati mohl. . . Až budou chladnější dnové, mohl by každý spolek dáti zábavu k jeho prospěchu a jistě by bylo odpomoženo. . . . ."

Klácel dal si zhotoviti svou podobiznu, jíž prodával mezi svobodomyslnými. O této podobizně napsal:

„Brzo budu odvolán ze služby a vychovatelé Svojanští budou ukazovat tuto podobiznu dětem řkouce: To byl ten mučedlník, jenž opustiv všecko pohodlí, z lásky ku pravdě a svobodě, napsal sám tento „Hlas", z něhož vy se učiti máte, jak byste měli slušně spořádati si v životě lásku, pravdivý blahobyt či založiti Svojanov. Zpomínejte na něho hledíce na tento obrázek, jakož činí všichni bratři a sestry Jednoty Svobodomyslných."

Příloha čís. 21



Švagři Karel Jonáš (stojí) a Václav Šnajdr (sedí)



Českoamerický redaktor, vůdce svého lidu.



liv novin byl hluboce pronikavý a všude směrodatný; noviny to byly, které naučily zanedbaný lid samostatně přemýšlet; ony to byly, které se snažily jej vymanit z panství tmy a bázně. Z mladších lidí nikdo nedovede pověděti, jakou kouzelnou moc mělo české písmeno na přistěhovalce v letech 1860—1875. Lid se sem proudem hrnul, bylo třeba rozumných rádců, nezištných vůdců. Pustý tehdy severozápad kynul zkušeným rolníkům, válkou ochuzený průmysl ve východních městech začal se probouzeti a hledal dělníky a řemeslníky do továren. Kdo měl tu našemu člověku poradit co počít, kde se usadit? Tento úkol, čestný, ač obyčejně nevděčný, připadl českému redaktoru. On byl tou přední hlídkou, kolem níž se utvářely nové osady. Není pravda, že se noviny vždycky stěhovaly za osadníky; stejně liché je tvrzení, že napřed musely být osady, než mohly povstat noviny. Pravda je, že se noviny někdy daly vést, jinde samy vedly. O „Národních Novinách" v St. Louisu a „Slowanu Amerikánském" lze říci to první. „Pokrok Zapadu" v Omaze však vedl. Nebraska se honosí největším

počtem osadníků české národnosti ze všech zemědělských států v Americe, a myslí někdo, že čirou náhodou?

Redaktorovo slovo mívalo vždycky velikou váhu a za nejlepších dnů „Slavie", kdy se Racinu říkávalo „náš Betlehem", bývalo v národních věcech rozhodující. Už ta okolnost, že byl v osadě vedle kněze jediným intelligentem, studovaným člověkem, dodávalo mu vážnosti, jakou neměl nikdo jiný. Kdo četl noviny vůbec, četl jen noviny české, nebo nanejvýš německé. Naši lékaři, právníci, politikové, učitelové a čtenáři anglických časopisů, kteří teď tvoří veřejné mínění buď s ním nebo proti redaktorovi, se teprve rodili. Nemají-li nyní redaktoři toho vlivu na vnitřní záležitosti českých osad, jako mívali dříve, není to proto, že nejsou všichni Karlové Jonášové. Je to spíše tím, že se poměry změnily. Může se říci, že kdežto redaktor před 30—40 roky mohl takřka libovolně rozhodovati o národních věcech, je nyní vláda jeho v té neb oné osadě uskrovněna jen na čtenáře jeho listu.

Za našich dnů, kdy novinářští pracovníci mají stálý a tu i tam slušný plat, kdy někteří vydavatelé vlastní samostatné tiskárny, zásobené sázecími a tiskařskými stroji, kdy sloupce novin jsou vyplněny dobře placenými oznámkami a kdy odbírání a čtení některého listu přestalo být národní povinností, stavši se kulturní potřebou, zrovna tak, jako nosení bot nebo stříhání vlasů, je skoro nemožno učiniti si jasný obraz té mizerie, kterou bylo prožíti našim předchůdcům. O tom, jak vydavatelské rodiny Kořízkových a Bártových, čítající dohromady šestnáct hlav, obývaly jednu jizbu, psalo se už vícekrát.

L. J. Palda ve svých „Vzpomínkách z minulých dob" otištěných v omažské „Osvětě", dal nám nahlédnouti do tajností vydavatelských a redaktorských v New Yorku ke konci let sedmdesátých minulého století. „Bylo-li

v Clevelandu zle, bylo nyní v New Yorku ještě hůře," hořekuje Palda. „Zaměstnanci pokud možno museli být správně placeni, ač i toho vždycky nebylo; ale my tři vydavatelé dělili jsme se o příjmy následovně: J. V. Čapek, poněvadž byl svobodný a tolik nepotřeboval, měl dostávat pět dollarů týdně, já s manželkou a dvěmi dítkami osm dollarů a Frant. Škarda s manželkou, co zbylo." Který redaktor měl smluveno a skutečně dostával čtrnáct dollarů týdně a přes to nebyl spokojen, směl vším právem být považován méně šťastnými soudruhy za rebellanta.

A jak mnohostranná byla a do jisté míry dosud je činnost takového redaktora! V osadě se založí zpěvácký spolek, organisatoři naléhají, že se musí stát členem. K místnímu ochotnickému sboru se přidá bez nucení a myslím, že vůbec nebylo českoamerického redaktora, jenž by nebyl někdy nezkusil hereckého štěstí. Na čtvrtého července, o Husově tryzně a za dnů volebních je třeba řečníka, kdož je víc na ráně než právě on? Potom tu jsou příležitostné řeči nad hrobem zemřelého přítele nebo odběratele, jenž si nepřeje býti pochován kněžskými obřady. Krajan se uchází o místo hasiče, strážníka nebo písaře do městské služby, jiný dostane kandidaturu do úřadu voleného lidem, v každém případě je nutno, aby se redaktor buď přimlouval nebo osobně agitoval. Urazí-li naši národnost nějaký anglický časopis je ve zvyku svolat indignační schůzi a redaktor nesmí scházeti v resolučním výboru.

Ne všichni redaktoři měli v kapse vysvědčení z vysokých škol, ale v zemi, kde až dosud víc platilo nadání jednotlivcovo než známky „výborně" a „výtečně" na školním vysvědčení, jim to nebylo na závadu. Více než sběhlost ve správném užívání duálů redaktoru a čtenáři jeho novin prospělo, znal-li důkladně politické zařízení

toho či onoho státu, prostudoval-li svědomitě, kde farmář nalezne dobrou ornici a řemeslník výnosné zaměstnání. Klácel se vší svojí učeností českému tisku viditelně nepıospěl. On ukázal, jakým českoamerický žurnalista býti nesměl. Kdo si prohlédne stará čísla jím redigovaných časopisů, přesvědčí se, že Klácel neměl porozumění pro životní otázky své doby. Dle jeho vůle a přání byli by dnes američtí Čechové zavřeni do komunistických Svojanovů. Zeyer se svým mysticismem a Hálek s lyrickou něžností by bývali v Americe ztraceni. Tu mohl se uplatnit jedině člověk spojující v sobě, abych takřekl, české srdce a anglosaský mozek, člověk jenž dovedl nejen jasně myslit ale rázně ač shovívavě jednat.

Nedávno někdo napsal, že ani jeden z amerických presidentů od Washingtona až po Roosevelta nenamamonil velikého bohatství. Že k tomu příležitost měli všichni, každý uvěří. V starých ročnících novin každou chvíli se setkáváme s obžalobou úplatnosti některého redaktora. Vystupuje z redakce svobodomyslného „Pokroku" v květnu 1868, běduje redaktor Josef Pastor: „Pokrok" jest zaprodán mrzkému účelu. Svobodomyslnost je ta tam. „Pokrok" má šantročiti s lidem, aby si Zrcadlovský s Karešem naplnili kapsy ruskými rubly. Náramná to hanebnost." Ty nešťastné ruské ruble! Zrcadlovský (Spiegelhauer) zrovna toho času zápasil s krutým nedostatkem a stěžoval si v dopise příteli: „Pastor rozesílá do světa, že list je zaprodán Rusku. Přiznávám se, že jest můj osobní náhled, že by bylo lépe stěhovati se na bližší Kavkaz než sem do Ameriky, ale nikdy mi nenapadlo o tom mluvit v „Pokroku", listě to věnovaném pravdě náboženské. Byl jsem r. 1863 v Polsku a bojoval tam proti carskému despotismu a nebudu mu nyní nadhánět. Když jsem v Praze mluvil s Juliem Grégrem, řekl mi, abych

Příloha čís. 22

POZOR.

"Pozor"

hleděl asi 10,000 Čechů zpět dostat a dal to bez mého vědomí do listu. Tak povstaly ty řeči o mně." Úplatnost, bohudík, v našich novinách se nikdy nezahnízdila a je důkazem mravní nezkaženosti našeho lidu, že vždycky očekával od redaktora, aby i doma, ve své rodině, žil tak bezúhonně, jako kázal do veřejnosti. Prostý čtenář nechtěl rozuměti, že mu do soukromého života redaktorova nic není. Běda tomu, kdo měl za sebou dobrodružnou minulost! Takovému bylo záhy po prozrazení zanechati novinářství a uchýliti se do soukromí. Všichni ti, kteří jednou byli pranýřováni svými protivníky jako zaprodanci, buď zemřeli nebo žijí v poctivé chudobě. Komu by tu mimoděk nepřišlo na mysl jméno Jana Oliveria, urputného snílka, který nikdy nebyl šťastnější, než když mohl kolem sebe bíti, ať rány padaly kam padaly. Divným řízením osudu, on, nesmiřitelný americký republikán, spí v rodné půdě blízko svého nejhlavnějšího odpůrce, Karla Jonáše, horlivého demokrata. . .

Že německoamerický tisk měl znatelný vliv na české noviny a odtud i na celou veřejnost, je samozřejmo. Staří redaktoři uměli všichni německy a málokterý anglicky. Už tím, že se z němčiny překládalo, dostávaly naše listy směr a zabarvení, jež nemohly dlouho zůstat bez účinku. Potřebovali bychom jen ukázati na New York, o němž se posměšně říkávalo, že by tam české noviny zapadly, nebýt tamnějšího „Staatszeitungu" a „Volkszeitungu." Co před pětadvaceti lety napsal o dělnické otázce do „Volkszeitungu" redaktor Ševič, rodilý Rus, bylo stejně směrodatné pro tento časopis jako pro jeho českého stoupence v „Dělnických Listech" a v přeneseném slova smyslu pro německé a české čtenáře; a poněvadž český New York skládal se v té době veskrz z dělnické třídy, možno směle říci, že se dělalo to, co „Volkszeitung"

poručil. Bohudíky, mladší dorost, sběhlý v angličině, setřásl se sebe vliv německého myšlení docela.

Ještě se zastavme u jiného zajímavého zjevu v českoamerické žurnalistice. Probíráme-li se v nejstarších svazcích novin, nemůžeme si nevšimnouti péče a záliby redaktorovy v otiskování politických článků o Čechách a Slovanstvu vůbec. Předmětu tomu věnuje se skoro tolik místa, jako záležitostem v Americe. Skoro každým rokem toho zájmu ubývá až v nejnovějších svazcích nacházíme zprávy ze „Staré vlasti" v podřízených rubrikách. Co je toho příčinou? Amerikanisujeme se. Jak tento neviditelný, avšak jistý process postupuje, vidíme nejlépe na současné žurnalistice Slováků. „Slovenský Denník", v Pittsburgu vydávaný, má skoro každý druhý den úvodník o poměrech na Slovensku. Redakční strana českého listu je, pokud se četby týče, čistě americká a český úvodník se tam objevuje výjimečně. A přece jsme v Americe jen o třicet let déle než Slováci! Je tedy správné tvrzení, že kdežto dříve se vydávaly české noviny v Americe, tisknou se tu nyní americké noviny v české řeči.

Staří redaktoři rádi mudrovali o spáse české větve v Americe, vymýšlejíce za tou příčinou steré záchranné návrhy. Vůbec se zdá, že čím menšími prostředky vládli, tím smělejší byly jejich plány, tím větší jejich odvaha. Svolávány sjezdy, projektována vyšší učiliště, navrhovány kongressy žurnalistů (na jeden takový kongress přijeli tři delegáti!), odporučovány uzavřené České Osady, vyhrožováno nepřátelům národa indignačními schůzemi — a jelikož se kollegové nechtěli pro jeden nebo druhý z těchto návrhů rozohnit a pro něj v sloupcích svých novin agitovat ať už z příčin konkurenčních či rozumových, vznikaly z důsledku toho pusté osobní hádky, o-

sočování a hanobení. Musíme se opravdu divit, pro jaké malicherné příčiny se kolikrát redaktoři pustili do sebe. Nejvíce sporů zavlečeno do novin arci k vůli víře.

Pionýr redaktor z let šedesátých a sedmdesátých měl nadbytek dobré vůle, leč to bylo asi vše, čeho požíval v hojnosti. Ostatní scházelo všechno. Postrádal redakční knihovny, neměl samostatně pracujících přispívatelů, ba v prvních letech neznal ani anglické řeči, jsa odkázán na ohřívaný materiál z německých žurnálů, byl vydán na milost a nemilost nevycvičeným sazečům. Styk s lidmi jdoucími za stejnými cíly jako on a jenž v člověku podněcuje chuť k úsilovnější práci, k změření sama sebe, k ctižádosti, k vyšvihnutí se, to mu bylo všechno odepřeno. On stál ve svém okolí sám a sám. Chceme-li nepředpojatě posouditi činnost redaktorův, je nám třeba si uvědomiti, že před čtyřiceti roky Racine, Iowa City, Omaha, Chicago a St. Louis nebyly věru žádnými literárními středisky.

„Self made manů", totiž mužů, vychodivších, abych tak řekl, jen školu života, bylo procento značné. Snad počtem převyšovali ty, kdo si přinesli v kapse vysvědčení z gymnasia nebo z university. Typickými „self made many" byli Jan A. Oliverius, L. J. Palda, Jan Rosický, Bártové, otec a synové, J. V. Matějka, August Haidušek a celá řada jiných méně známých.

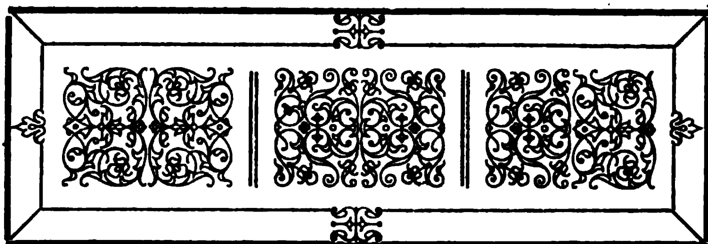
To, co napsal V. A. Jung v knize „Na prahu nového světa" o západních žurnalistech, Janu Rosickém a Paldovi, přibližuje se pravdě tak málo, jako se podobají skutečné peníze bankovkám, jimiž herci vyplácejí na jevišti. Doufám, že si spisovatel Jung nejednou přál, aby byla tato jeho silně subjektivní práce zůstala nenapsána a nevydána.

Příloha čís. 23



Josef Pastor

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe



O žurnalistice.



Byla by to vysoce zajímavá statistika zjistiti, kolik je mezi námi čtenářů novin a kde jsou rozptýleni. Přiznávám se, učinil jsem pokus upravit takovou statistiku. Dopsal jsem na různá místa, do Omahy, Chicaga, Clevelandu a jinam. Měl-li kdo přesné informace o obchodních tajnostech českoamerických tiskáren, byl to zajisté Jan Rosický. Leč cifry, jež jsem obdržel od Rosického, z Chicaga, Clevelandu, Milwaukee, Texasu a New Yorku, tedy z míst, kde ode dávna hrčely tiskařské lisy, rozcházely se tak nápadně, pokud jde o cirkulaci, že jsem se rozhodl, ač nerad, neuveřejňovati podrobných čísel. Dověděl jsem se na příklad z jednoho zřídla, že jistý chicažský denník měl 9,000 odběratelů; druhý údaj témuž listu přiznával 1,900, třetí 2,500 odběratelů. Souhrnný počet abonentů všech časopisů byl dle jednoho pramene 109,500, dle druhého 115,000, dle třetího od 135,000 do 150,000. Já sám bych soudil, že obec čtenářův přesahuje 135,000. A poněvadž census Spojených Států z roku 1900 našel v Americe 156,891 lidí, kteří přiznali české rodiště, vyplývalo by z toho, že skoro každý našinec — počítaje muže, ženy i děti — čte nějaké noviny.

Sto padesát tisíc čtenářův — kolik z toho počtu nám dodala rodná vlast a kolik si jich vypěstila a vyškolila nová země? Bojím se, že si naši dědové přes míru pochlebují, když tvrdí o sobě, že mezi nimi bylo mnoho takových, u nichž lásku ke čtení probudil Havlíček svými „Národními Novinami" a „Slovanem." Bylo-li mnoho těch, kteří Havlíčkovy časopisy četli, kolik asi bylo těch druhých, již „Slovana" a „Národních Novin" vůbec nikdy neviděli? Nebyl ten poměr jedněch k druhým, abychom se vyjádřili v číslech, 99: 1? Zatajiti se nedá, že naši lidé, vyšlí ze školy hrubého politického a náboženského útisku, neměli z domova žádné občanské přípravy pro Ameriku, jistě ne takové, s jakou sem přišli Němci, Hollanďané, Angličané a Skandinávci. Upřímně řečeno, americký čtenář je čistě domácím produktem. Vychovala ho země, nové prostředí, duch volnosti, svoboda slova a tisku. Havlíčkův „Slovan" určoval směr, ale bylo to nové prostředí americké, jež vyvolávalo čtenáře. Náš lid nemohl neviděti, jak každý Američan, na venkově i ve městě, četl noviny, čerpaje z nich poučení a zábavu a tlak okolností ho přinutil, aby četl též. Abych svůj důkaz učinil jasnější: kdyby se byli pionéři místo do Wisconsinu, Iowy a Minnesoty, vystěhovali do Charvátska, nebo na Rus, co by jim byla prospěla znalost Havlíčka? V Charvátsku žije asi 30,000 Čechů, tedy tolik jako v městě New Yorku. Zajisté je mezi tamními sedláky a řemeslníky některý, jenž Havlíčkovy spisy prostudoval. V New Yorku už od let sedmdesátých existují české noviny, v Charvátsku není žádných. Totéž ještě ve větší míře platí o Češích na Rusi, kteří přes hospodářský rozmach nejsou s to udržeti jedny noviny. Proč? Chybí jim americké prostředí.

Byl by český Američan stál dnes tak vysoko poli-

ticky, hospodářsky a národně bez tištěného slova v mateřštině? Bylo by se mu podařilo ukovati kolem svých osad řetěz 2,500 spolků, zbudovati sta kostelů a národních domů, připoutati k sobě dvě až tři pokolení Američanů české krve, probíti se tu a tam k politické vážnosti, setřásti se sebe alluvium předsudků a pohany, jimiž ho přikryla jeho vlastní nevědomost a zloba nepřátel? Nevěřím.

Časopisy lze roztříditi na:

Politické a nepolitické. V politických pěstovaly se směry: republikánský, demokratický, populistický, stříbrařský, socialistický, anarchistický.

Zábavné s obrázky a bez obrázků, humoristické, pro mládež.

Náboženské (katolické a evangelické), protináboženské a nábožensky nestranné.

Odborné. Lékařské, zdravotnické, tělocvičné, sportovní.

Stavovské. Hospodářské, živnostenské.

Věnované společenskému životu a divadlu.

Příležitostné.

Agitačně volební.

Literární.

Ženské.

Jazykovědné.

Sborníky.

Anglické, duchem české.

Ku konci padesátiletí vycházely:

DENNÍKY*) Američan
Denní Hlasatel
Hlas Lidu
Národ

New Yorské Listy
Spravedlnost
Svět
Svornost*)

DVOJTÝDENNÍKY
Amerikán
Hlas
Hlasatel
Katolík
Slavie
Slovan Americký
Svoboda
Texan

TÝDENNÍKY
Alleghenské Listy
Americké Dělnické Listy
Besídka
Cedar Rapidské Listy
Dennice Novověku
Domácí Noviny
Domácnost
Duch Času
Kewaunské Listy
Křesťanské Listy
Křesťanský Posel
Nedělní Hlas Lidu
Nedělní New Yorské Listy
Nový Domov
Obzor

---

*) Místní strany: "Baltimorské Listy", "Věstník Iowský", "Clevelandský Obzor", Oklahomské Noviny", atd.

Příloha čís. 24



POKROK

"Pokrok"

Osvěta Americká*)
Pokrok Západu**)
Proudy
Přítel Dítek
Rodina
Rovnost
Rozhledy
St. Louiské Listy
Spravedlnost
Šípy
Telegraf
Týdenní Hlasatel
Věk Rozumu
Vesmír
Vlastenec
Ženské Listy
Česko-americký Svět

ČTRNÁCTIDENNÍKY
Hospodář
Hospodářské Listy
Volné Listy

MĚSÍČNÍKY
Besídka Sokolská
Borec
Bratrské Listy
Bratrský Věstník
Buditel
Česká Žena
Česko-americký Venkov
Komenský

*) Poboční listy: „Československý Obzor", „Český Obzor", „Kansaské Rozhledy", „Minnesotské Noviny", „Rozhledy," „Wilberské Listy".

**) Poboční listy: „Creteský Pokrok," „Dakotský Pokrok", „Iowský Pokrok", „Kansaský Pokrok", „Minnesotský Pokrok", „Pokrok".

Měsíční Věstník
Oděvník
Orgán Bratrstva Č. S. P. S.
Orgán Československé Jednoty
Pravda
Radost
Sokol Americký
Stráž Sokola
Svobodná Škola
Svojan
Věstník I. Ú. K J.
Věstník Jednoty Táboritů
Zdraví
Život
Zvon

NEPRAVIDELNĚ VYCHÁZEJÍCÍ:
Astorian
Literární Rozhledy
Noviny pro Maličké
Zábojan

Z toho sloužilo katolíkům:
Česká Žena
Hlas
Hospodářské Listy
Katolík
Měsíční Věstník
Národ
Nový Domov
Přítel Dítek
Věstník
Vlastenec

Evangelíkům:
Besídka
Bratrské Listy

Buditel
Křesťanské Listy
Křesťanský Posel
Pravda
Radost
Život

Všechny ostatní byly nábožensky neodvislé.

Katolíci během půl století založili:

1867 .... Katolické Noviny
1872 .... Hlas*)
1883 .... Čechoslovan
1885 .... Budíček
1887 .... Čecho Amerikán
1888 .... Jednota
1888 ....Katolický Čech
1889 .... Přítel Dítek
1891 .... Obzor
1893 .... Katolík
1893 ....Pokrok II.
1894 .... Národ
1895 .... Nový Domov
1897 .... Pokrok III.
1898 .... Hospodářské Listy
1898 .... Vlastenec
1899 .... Jednota III.
1902 .... Česká Lípa
1902 ....Jednota IV.

*) „Zábavník", se jmenovala samostatná příloha „Hlasu" v St. Louisu.

1903 .... Věstník**)
1903 .... Vlast
1904 ....Svatá Rodina
1904 .... Měsíční Věstník
1908 .... Česká Žena

Protestanti v stejné periodě založili:

1874 .... Hlas Pravdy
1874 .... Věstník
1886 .... Pravda
1888 .... Rozsévač
1891 .... Český Lev
1891 .... Křesťanský Posel
1893 ....Svit
1894 .... Večerní Listy
1895 .... Jednota
1895 .... Besídka
1897..........Listy poučné a vzdělávací
1899 .... Křesťanské Listy
1900 .... Rádce Lidu
1901 .... Dvacátý Věk
1901 ....Pravda VIII.
1902 .... Bratrské Listy

**) Redaktor Hynek Dostál mne upozorňuje na tyto farní věstníky, jež v seznamu pohřešuje:

„Měsíční Přehled osady sv. Vojtěcha" v Clevelandu. Rediguje rev. J. W. Bečka. Vyšel v lednu 1911.

„Měsíční Věstník osady sv. Prokopa" v Clevelandu. Rediguje rev. Petr Červený. Založen v lednu 1910.

„Měsíční Věstník osady P. Marie Lourdské" v Chicagu. Založen r. 1909. Redaktor rev. Alois Mergl.

„Měsíční Věstník osady sv. Ludmily" v Chicagu. Red. rev. Fr. Bobal.



Jan A. Oliverius

1904	Český Bratr
1905	Český Svět
1907	Náš Život
1907	Přítel
1908	Buditel
1909	Komenský
1909	Pravda IX.
1909	Radost
1910	Život

Anarchisti a radikálové založili:

1883	Budoucnost
1884	Proletář
1886	Práce
1886	Hlas Lidu
1886	Hvězda Západu
1887	Dělnické Listy
1890	Volné Listy
1893	Právo Lidu
1895	Duch Volnosti
1896	Pochodeň
1896	První Máj
1897	Revoluce
1898	Pravda
1898	Červánky Nové Doby
1899	Pochodeň (II.)
1899	Rozhledy
1899	Nový Život
1903	Volné Směry
1908	Proudy

O tom není tuším sporu, že nábožensky neodvislé časopisy mají největší rozšíření--asi 75 procent všeho čte-

nářstva. Na druhém místě stojí katolíci a na třetím protestanti.*)

Některé názvy těšily se kromobyčejné oblibě. Pravdě, jak se zdá, v české Americe holdovalo se nejvíc, vyšlo totiž v různých obdobích 9 časopisů nesoucích jméno „Pravda". Po čtveru bylo „Diblíků", „Dělnických Listů", „Jednot", „Národních Novin" a „Pokroků".

Rekord, co se týče počtu založených nebo redigovaných listů, patří Janu A. Oliveriovi. Celkem u 16 časopisů působil tento tvrdý avšak poctivý republikán, který učinil všecko pro svou politickou stranu a nic proti ní.**) Jméno Oliveriovo pojí se k těmto časopisům:

Pozor Americký
Národní Noviny (II.)
Občanské Listy
Chicagský Věstník
Denní Věstník

*) Pan Hynek Dostál, redaktor „Hlasu", namítá, že 75 procent je mnoho. 60 procent je prý až moc! Jsem dalek strannictví a nechci nadsazovat jedné a křivdit druhé straně; ale počítám-li, kolik žurnálů vydávají katolíci a kolik svobodomyslní, jsem přesvědčen, že můj odhad je celkem správný. Katolíci na příklad mají jeden denník, „Národ", — nábožensky neodvislých denníků je sedm. „U svobodomyslných listů bývá tisíci odběrately přímo hýřeno", žaluje pan Dostál. „Vznikla z toho před lety polemika mezi — a —. Oni páni udávají svých odběratelů přes 18 až 20 tisíc, ale my určitě o nich víme, že nemají více než 6 nebo 8 tisíc odběratelů. „Hlas" má na příklad 6 tisíc odběratelů a také 6 tisíc uvádí v seznamech."

**) Je sice pravda, že Oliverius byl tvrdý a poctivý republikán, jenže r. 1896 opustil svou zamilovanou politickou stranu a jako zásadní stříbrař, přidal se ke straně demokratické. L. J. Palda.

Bič
Květy humoru a Pravdy
Rozvaha
Pravda (II.)
Chicagské Listy
Brejle
Zlaté Klasy
Americký Občan
Hospodář
Republikán
Hospodářské Listy

Hned za Oliveriem v tomto smutném zápolení stojí J. S. Čada, jenž se representuje 15 časopisy. Avšak Čadovo novinaření bylo úplně odlišného rázu od onoho, jímž se proslavil Oliverius: bylo bezradostné a bezúčelné — bylo, abych tak řekl, pustošením novinářského role ve velkém. Čada vydal nebo redigoval:

Slovan
Čechoslovanský Rolník
Svobodný Občan
Občan (II.)
Rovnost
New Yorské Listy
Dvacátý Věk
Světozor
Clevelandské Listy
Baltimorské Listy
Svobodný Občan (II.)
Denní Chicagský Svět
Nový Svět
Český Svět
Nový Věk

J. V. Matějka, pilný, čestný, avšak těkavý samouk, novinařil u 13 časopisů. Podnikem, na němž si nejvíce zakládal, byly denní „Chicagské Listy", po jichž pádu ocitl se na nakloněné ploše. Jména časopisů, u nichž Matějka pracoval, jsou:

Pokrok Západu
Chicagský Věstník
Občan
Týdenní Oznamovatel
Satan
Chicagské Listy
Amerika
Chicagský Svět
Denní Hlasatel
Volné Proudy
Národní Noviny (IV.)
Lidové Noviny
Baltimorské Listy

Pravil jsem v článku „O literatuře", že se noviny mimo vše přirovnání vyšvihly nad knihu. To není vše. Ony překonaly samy sebe, srovnáme-li poměry, jaké bývaly roku 1880—85 a jaké jsou dnes. Kdo se nebojí, že si zapráší prsty, nechť nahlédne do archivu novin dvacet pět roků starých a porozumí ihned, co myslím. Illustrace, četba, úprava listu, papír, tisk, všechno je proti dřívějšku o sto procent lepší, dokonalejší. Dosud mi tanou na mysli strašidelné rytiny, jež jsem viděl v jednom kalendáři tuším r. 1882. Byla to ukázka domácího ryjeckého umění!

Arci ve srovnání s americkým tiskem jsme v mnohé příčině právě tak daleko od cíle, jako tehdy. Tele-

Příloha čís. 26

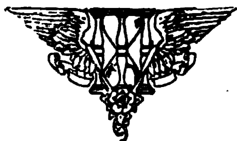


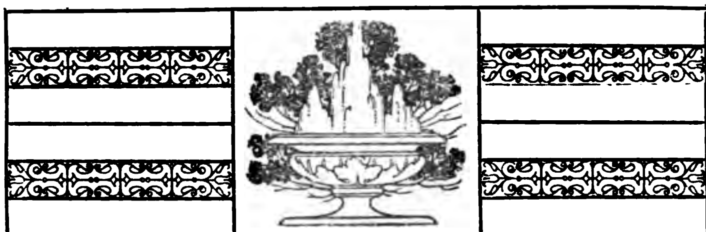
Ladimír Klácel

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

grafické služby nemáme žádné. Odborná dramatická a hudební kritika nám chybí jako dřív. Naši ochotníci vědí jistě už v sobotu, že budou v neděli výtečně hráti; pokrok se stal jen v tom, že dle novin z r. 1863 „uchvacovali obecenstvo", kdežto r. 1910 ho svou hrou „elektrisují." S knihovnami, na něž jsou americké redakce bohaty, to dopadá právě tak žalostně jako v minulých letech.*) Znám časopis, jenž putuje světem již na 23. rok a redakční knihovna sestává z necelého Riegrova slovníku, několika oškubaných brožur, jednoho almanachu informačního a z různých tiskopisů, rozesílaných státem zdarma. Obojek spolkářský, o němž americký tisk neví, tlačí jako za dob Slovanských Lip a naše žurnály nejsou dost finančně silny aby jej směly shoditi. Redakční práce, to vidí i slepý, trpí, abych tak řekl, všeobecností. Poměry ještě nedovolují, aby četbu odbornou v redakci zaopatřovali odborníci, jako se specialisuje v právnictví, lékařství, umění, atd.

*) **Jsou ovšem čestné výjimky. Tak na př. časopis „Hlas" má redakční knihovnu, v níž vedle Ottova Naučného Slovníku jsou mnohá cenná díla. Soukromná knihovna redaktora „Hlasu" čítá 1.340 svazků. Knihovna osady sv. Jana Nepomuckého má daleko přes 2.000 svazků. Hynek Dostál.**





O literatuře.



článku nadepsaném „České písemnictví v Americe" a uveřejněném v „Amerických Květech" dne 29. září 1886 čteme:

„Před patnácti lety bylo ještě málo potuchy po literatuře. Do těch dob lze asi klásti její počátek. J. V. Čapek, K. Jonáš, Lad. Klácel, V. Šnajdr a F. B. Zdrůbek byli prvními pionýry na poli písemnictví původního. Zručných a zkušených překladatelů byla řada poněkud delší; byli to téměř všichni redaktoři a spolupracovníci již dosti četných časopisů českých. Knihy samostatné vydávati dosud nebylo lze, ale byly mnohé práce původní a překlady uveřejňovány v časopisech a přijímány vděčně čtenářstvem. Při vzmáhající se žurnalistice kde jaký péra schopný Čech povolán byl ke stolci redaktorskému a tak ještě několik let zůstávala literatura naše uvězněna v sloupcích týdenníků a nebyla zastoupena knihou nijakou."

Tedy napřed se přihlásil časopis, po něm teprve přišla kniha. Vůbec mám dojem, vlastně bych měl říci přesvědčení, že časopisy a periodické publikace od samého začátku dusily a posud zatlačují knižní literaturu. Zcela

po americku. V zemi, kde se rychle žije, kde člověk nepřestává kolem sebe slyšeti [illegible] slov „hurry up", kde zbývá času jen na přečtení ranních novin, je knize spokojiti se až s druhým místem. Zvláště náš člověk upadl celé do zajetí denníků a týdenníků. Mluvme otevřeně: česká kniha je mu málo sympatická, anglická docela cizí.

Říká se, že co se pěstí to roste. Na žurnálech si naši vydavatelé zakládali víc, zlepšujíce je po stránce obsahové i obchodní, kdežto kniha zanedbávána, odstrkována. Přirozený následek byl ten, že se žurnalistika vyšvihla mimo vše porovnání nad knihu. [illegible] časopisy, které se už slušně representují před cizí veřejností, avšak kniha, ta je dosud popelkou.

Padesát let českoamerické literatury! Ohmatal jsem desky snad všech samostatně vyšlých publikací, ba i s obsahem jsem se hleděl seznámit, ale věru bych byl na rozpacích, kdybych měl ze seznamu vybrati pět cenných prací, slovníky a učebnice v to nepočítaje. Nežebych se rozpakoval otevřeně pronésti úsudek o tom neb onom díle, ale že bych, bojím se, pět cenných, veskrz původních spisů snad — nenašel. Na roli, na které se nejdéle a nejpilněji pracovalo, myslím na svobodomyslnictví, byla úroda chudá. Překladů a úprav dost, původního až na dvě výjimky nic. Ani Klácel nezanechal nám americké knihy, která přežije.

Činnost anarchistů a socialistů byla šmahem překladová, jak čtenář sezná z jejich bibliografie.

Katolíci mají v seznamu dvě význačnější práce: Kněze Houště „České Katolické osady v Americe" a dra. Jana Habenichta „Dějiny Čechů Amerických."

Protestanti vykazují jednu knihu: „Památník českých evangelických církví ve Spojených Státech."

Příloha čís. 27



Hrob Klácelův v Belle Plaine

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

po americku. V zemi, kde se rychle žije, kde člověk nepřestává kolem sebe slyšeti ozvěnu zdomácnělých slov „hurry up", kde zbývá času jen na přečtení ranních novin, je knize spokojiti se až s druhým místem. Zvláště náš člověk upadl cele do zajetí denníků a týdenníků. Mluvme otevřeně: česká kniha je mu málo sympatická, anglická dosud cizí.

Říká se, že co se pěstí to roste. Na žurnálech si naši vydavatelé zakládali víc, zlepšujíce je po stránce obsahové i obchodní, kdežto kniha zanedbávána, odstrkována. Přirozený následek byl ten, že se žurnalistika vyšvihla mimo vše porovnání nad knihu. Vládneme časopisy, které se už slušně representují před cizí veřejností, avšak kniha, ta je dosud popelkou.

Padesát let českoamerické literatury! Ohmatal jsem desky snad všech samostatně vyšlých publikací, ba i s obsahem jsem se hleděl seznámit, ale věru bych byl na rozpacích, kdybych měl ze seznamu vybrati pět cenných prací, slovníky a učebnice v to nepočítaje. Nežebych se rozpakoval otevřeně pronésti úsudek o tom neb onom díle, ale že bych, bojím se, pět cenných, veskrz původních spisů snad — nenašel. Na roli, na které se nejdéle a nejpilněji pracovalo, myslím na svobodomyslnictví, byla úroda chudá. Překladů a úprav dost, původního až na dvě výjimky nic. Ani Klácel nezanechal nám americké knihy, která přežije.

Činnost anarchistů a socialistů byla šmahem překladová, jak čtenář sezná z jejich bibliografie.

Katolíci mají v seznamu dvě význačnější práce: Kněze Houště „České Katolické osady v Americe" a dra. Jana Habenichta „Dějiny Čechů Amerických."

Protestanti vykazují jednu knihu: „Památník českých evangelických církví ve Spojených Státech."



Hrob Klácelův v Belle Plaine

Literární tvorbu lze roztříditi na 1. Dějepisnou a politickou. 2. Básnictví. 3. Zábavnou četbu. 4. Nábožensky tendenční. 5. Sociální. 6. Společenskou. 7. Praktickou. 8. Kalendářovou.

Dějepisné a politické práce jsou obstojně zastoupeny. Na tomto poli pracovali: Tomáš Čapek (Památky českých emigrantů v Americe), Josef Čermák (Dějiny Ameriky), rev. A. P. Houšť (České katolické osady v Americe), rev. Vilém Šiller, Václav Průcha a R. M. De Castello (Památník českých evangelických církví ve Spoj. Státech), dr. Jan Habenicht (Dějiny Čechů Amerických), J. V. Čapek (Dějiny Čechů Amerických, v rukopise), dr. Jan R. Jičinský. Zpracovány zásady politických stran, ústava Spoj. Států, atd.

Básnictví. Z pracovníků uvádíme: Václav Šnajdr, Jan Vratislav Čapek, (Život sv. Antonína Paduánského samostatně a Strašidla, Duchové a Malerika, otištěné v „Amerických Květech") Josef Dinebier, Jaromil Květenský (pseudonym F. K. Ringsmutha), J. Valášek - Sigma, Bartoš Bittner, Al. Janda, kněží Jan Vránek a Jan Hodyc, Jos. B. Pecka, Frant. Hlaváček.

Zábavná četba. Až na nepatrné výjimky všechna četba tohoto druhu uvázla v časopisech, sbornících (nejvíc v „Amerických Květech") a v kalendářích. Samostatných původních spisů je tak nepatrný počet, že lze o nich říci, že téměř nejsou. Většinou se jen překládalo z angličiny, nebo upravovalo. Prvním původním spisovatelem byl J. V. Čapek. Četbu zábavnou pěstovali, nebo si v ní dosud libují: F. K. Ringsmuth, Hugo Chotek (překlady v novinách a kalendářích), Pavel Albieri, Otakar Charvát, R. Jaromír Pšenka, Frant. J. Škaloud, Josef Adolf Trojan, Jan Harris Zachar, Jan Havlasa, rev. Florian Švrdlík.

Náboženský tendenční. Sem patří díla protináboženská nebo nábožensky obranná. V tomto duchu, jak praveno, se nejúporněji pracovalo. Překládalo se z Voltaira, Tomáše Painea, (Věk Rozumu) Davida Friedricha Strausse, (Život Ježíšův) Ludwiga Buechnera, (Síla a Hmota) Roberta Ingersolla, (Přednášky) Maxe Nordaua, (Lež Náboženská). Ladimír Klácel, F. B. Zdrůbek, Václav Šnajdr, osvědčili se býti nejpilnějšími překladately. Samostatné pozoruhodné práce vyšly z péra J. J. Krále (Víra a Věda), L. J. Paldy (Myšlenky o novém Náboženství) a dra. Frant. Išky.

Sociální. Pracovníci se sklonem k socialismu a k anarchismu nevykazují žádné samostatné knihy, omezujíce se výhradně na překlady a úpravy z děl četných mistrů. S odtokem anarchistické vlny v nejposlednějších letech, ubylo citelně i pamfletářů. Soudě dle četných překladů jeho děl, byl Petr Kropotkin mezi stejně smýšlejícími nejoblíbenějším. Vedle Kropotkina nezapomínáno na Enrica Malatestu, Johanna Mosta, Michaela Bakunina, Elisée Recluse, Paula Lafargue-a a Karla Marxe. I Upton Sinclair, nejmladší ze svobodomyslných myslitelů, dostal se do českoamerického roucha, snad proto, že nepřímo zasáhl do života amerických Slovanů. Ve všech překladech tuto uvedených lze spatřiti ruku horlivých soudruhů, Leo Kochmana, Václava Kudlaty, Bernarda Herce, J. B. Pecky, Josefa Pondělíčka, Jakuba Mikolandy, L. J. Paldy, Jos. Buňaty, E. Milého, V. Řetického, a j.

Společenská. Chtíti, aby v Americe Čech žil a cítil česky, Španěl španělsky, Němec německy — to v důsledcích znamená chtíti žít odlišně, tedy neamericky a stopy této sporné snahy lze viděti na prvním místě v naší rodící se literatuře. „Knihy společenské" je věru nejpři-

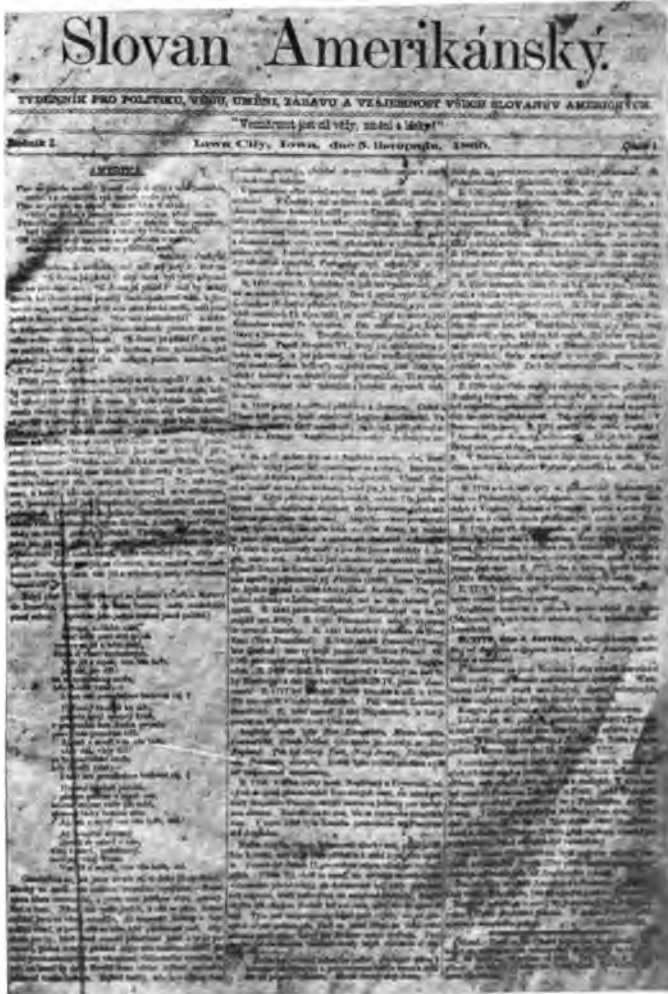
léhavější název pro ty různé Památníky, Knihy Připitků, Dopisovatele, Pohřební Řeči, Zpěvníky a Zpěvníčky, Besedníky, Proslovy a Řeci, Básně a Deklamace, a Gratulanty, — jež si vyžádal separatism amerických Čechů.

Praktické. Do tohoto oddělení zařaďují se: Zlatá Kniha pro Farmáře, Domácí Lékař, Vzorná Hospodyně, Domácí Štěstí, Americké Právo, Praktická Škola anglického Jazyka, Průvodce a na konec Slovníky, Tlumače, Učebnice a náboženská rozjímání. Čtyři tiskárny zásobovaly trh společenskou a praktickou literaturou: Geringerova v Chicagu, Novákova v Milwaukee, Rosického v Omaze a Jonášova v Racině. Není třeba zvláště zdůrazňovat, že Slovníky a Tlumače, o něž se nejvíce zasloužili spisovatelé Karel Jonáš a F. B. Zdrůbek, byly a jsou nejcennější knihy tohoto druhu.

Kalendáře. Zcela mimořádné poslání mají kalendáře „Amerikán" (33 roč.), „Nová Vlast" (28 roč.), „Katolík" (16 roč.), „Hlasatel" (13 roč.), protestantský „Sion" (10 roč.) Kalendáře v uměle pěstovaném životě jako je náš českoamerický, se nejvíc přibližují knize, a není radno jejich výchovný význam podceňovati.



Příloha čís. 28



Slovan Amerikánský.

TÝDENNÍK PRO POLITIKU, VĚDU, UMĚNÍ, ZÁBAVU A VZÁJEMNOST VŠECH SLOVANŮV AMERICKÝCH

Iowa City, Iowa.

"Slovan Amerikánský" (II.)

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe



Prvenství.



Prvním knihkupcem a zakladatelem knihoven byl Vojta Náprstek v Milwaukee, r. 1853. Ale jak on knihkupčil! Ve „Slavii" se dočítáme, že:

Slovanská Lípa v Racine koupila		158,	dostala darem od Náprstka	122	svazků
Caledonii	„	99	„	95	„
Manitowocu	„	20	„	100	„
Detroitu	„	43	„	64	„
		320		381	svazků

Druhým byl Franta Bém v Chicagu, jenž již dříve obstarával knihy a v „Slavii" 2. června 1865 oznamuje své knihkupectví, třetím V. Jandus v New Yorku, jenž otevřel po jaru r. 1871.*)

Týdenník „Pokrok", založený v Chicagu, v září 1867, vlastnil první samostatnou českou tiskárnu ve Spoj. Státech.

*) Toto knihkupectví, které co do velikosti bylo první v Americe, založil jsem společně s Jandusem. Najali jsme krám v čísle 85 První Ave. a zařídili při tom všeobecný obchod papírnický (stationery). V tomto krámě vydali jsme jedno číslo litografovaného časopisu „Lucerna". Já opatřil obsah a Jandus, jenž měl úhlednou ruku, připravil látku pro kamenotisk. To byl první český časopis v New Yorku. Měli jsme ovšem v úmyslu vydávat pravidelný časopis, ale scházely na to prostředky. L. J. Palda.

Prvním vydavatelem, redaktorem a sazečem, vše v jedné osobě, byl František Kořízek. Jeho „Slowan Amerikánský" vyšlý 1. ledna 1860, byl prvním českoamerickým časopisem.

První kalendář, zvaný „Americký Kalendář" na rok 1861, vyšel z tiskárny „Národních Novin" v St. Louisu, péčí redaktora Fr. Mráčka.*) Čítal 34 str. a obsahoval první překlad ústavy americké do češtiny. Druhý kalendář, „Pokrok", vydala „Slavie" r. 1865.

První samostatný tiskopis, nikoliv kalendářový, zval se „Upomínka na Vlasť" a vyšel nákladem Antonína Elsnera v St. Louisu, r. 1864. Obsahoval báchorky a pověsti — veskrz patisky. Následkem nedostatku odběratelů sešitové vydávání brzy zastaveno. (Ve „Slavii" 10. března 1864, plísní dopisovatel Jan Opitz tiskaře Elsnera pro četné tiskové chyby.)

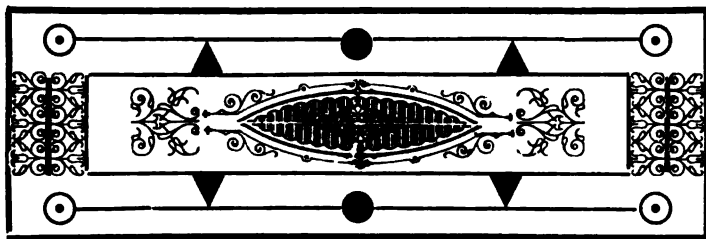
První školní čítanku pro československou mládež v Americe, s porovnáním anglické abecedy s českou, sestavil Karel Jonáš a vydala racinská „Slavie" r. 1864. Tuším, že slabikáře tyto byly tištěny v Čechách.

První guvernérské poselství tištěné v české řeči vyšlo nákladem státu Wisconsinu r. 1865. Druhé poselství vydal roku 1868 stát Iowa.

První tlumač, či „návod k naučení se angličině", tiskla „Slavie" a sestavil jej redaktor Karel Jonáš, roku 1865.

První americký vyrabitel patentních léků, jenž se snažil získat zákazníky pomocí kalendářů tištěných v české řeči, byl Hostetter, r. 1871. Za jeho kalendářem roku 1873 se objevily „McLaneův Kalendář" na r. 1873, a „Jayne-ův Kalendář" na rok 1873. Obrázkové cenníky sekacích a žacích strojů druhu Buckeye vyšly v českém rouše r. 1875 a McCormickovy r. 1879.

*) Dle jiných redakcí J. B. Erbena.



Vzpomínky různých žurnalistů na některé dopisovatele.



noho jsem v Racině v letech 1869—1872 slýchal o starém Šimonkovi z Manitowocu, bývalém učiteli v Čechách, muži velice vzdělaném na tehdejší poměry. Znával jsem také J. Nedvídka z Wisconsinu, starého odběratele „Pokroku" a „Dennice", jenž je již mnoho roků mrtev. Ten také psával do novin. V Clevelandě žije Wenzel Medlín, který se před mnoha lety s ním stýkal. V Omaze před mým příchodem, byl v redakci „Pokroku Západu" redaktor podle jména jistý Pražák, syn rabína plzeňského kraje a můj známý z Berlína. Nosil čamaru i v Berlíně a býval členem českého spolku tamnějšího, ale řádně česky psát nedovedl. Když já přišel, redigoval německý list v Omaze, „Beobachter". A ještě před ním byl u „Pokroku Západu" uveden jako redaktor truhlář V. L. Vodička, Vám jistě známý. . . O Josefu Pastorovi snad toho víte dost. Já jej poznal r. 1869 v létě v New Yorku u Hubáčka, kam jej někdo přivedl, abychom se setkali. Pastor byl zaměstnán u „New York Staatszeitungu", ne-

vím jest-li v redakci nebo administraci. Nebyl bez novinářských vloh, osvědčil se jako redaktor „Pokroku", když tento vycházel v Chicagu za vydavatelství starého Františka Kořízka. Když „Pokrok" přestěhován do Cedar Rapids, kde se stal redaktorem jeho F. B. Zdrůbek,*) založil Pastor v Chicagu „Novou Dobu", již sám dovedně redigoval. Nepohodnuv se však s Kašparem, a některými jinými, kteří časopis financovali, praštil s tím a list zanikl. Pastor odjel pak brzo do Hamburku, kde jej paroplavební společnost jmenovala ředitelem českého oddělení. V té vlastnosti mnoha českým vystěhovalcům prospěl, uznání se mu však za to nedostalo nejmenšího. Značnou cenu měl jeho adressář českých osad v Americe a dobře posloužil stručnou mluvnicí českoanglickou. Pastor byl muž imponujícího zevnějšku, který na první pohled prozrazoval vzdělance, muže čestného, korrektních způsobů.

„Novinářeni Buňatovo jest Vám jistě také známo. Připomínám, že psával často do clevelandského „Pokroku" za mé redakce od r. 1873—1877. Pak byl spolupra-

*) Zde se Váš přispívatel mýlí. Zdrůbek stal se redaktorem „Pokroku" před jeho přestěhováním do Cedar Rapids a Pastor nezaložil „Novou Dobu", když byl opustil „Pokrok". Odjel do St. Louisu, kde krátký čas redigoval „Národní Noviny" Bělohradským založené. Odtud vrátil se do New Yorku zase k „Staatszeitungu". V době redigování „N. N." básníkem J. V. Sládkem, přesídlil se s nimi Bělohradský do Chicaga. Roku 1870 odejel Sládek do Čech a já nastoupil jeho místo. Redakční práce jsem se vzdal pro ochuravění v New Yorku, a v redakci mne vystřídal Josef Pastor, který přeměnil „N. N." v „Novou Dobu". Měl-li Pastor jaké nedorozumění s Kašparem, na to se nepamatuji. Ale měl jsem vždy za to, že hlavně velký požár chicagský „Nové Době" konec učinil.
L. J. Palda.

Příloha čís. 29



F. B. Zdrůbek

covníkem „Dělnických Listů", jež tu v Clevelandu založili L. J. Palda se Škardou. Do „Pokroku" a později do „Dennice" psával vtipné ač neumělé verše a popěvky starý veršovec Batovec. Byly vydány pod názvem „Svobodomyslný Zpěvník" a líbily se v té době nesmírně. Pan Walleck z Chicaga psával často do „Pokroku" a i do prvních ročníků „Dennice Novověku" a také starší pionýři Šlesinger z Colorado, Lešikar z Texas a Sekavec z Kansasu. Koštíř skládal veršované věci dost zdařilé, jež vyšly samostatně. Nedávno zesnulý p. Mazáč překládal pro „Dennici Novověku" román „Za šperkem dávnověku," jenž také vyšel v knižce. Mazáč byl novinář z Čech, tuším pocházel z Kutné Hory. Pracoval u „Svornosti" a u Novákovy „Domácnosti".

„Znával jsem nějakého N., jenž novinařil na západě, o tom jste snad slyšel. Vím, že miloval ječmínkový mok, nosil župan, čepičku s třapcem a kouřil z dlouhé dýmky jako hejtman na pensi a že posléze si vzal život.

„V Chicagu novinařili socialisti Leo Meilbek, jenž hrál velkou úlohu, když se náš lid začínal vrhati do nových myšlenkových proudů; po něm Zoula, jenž zemřel na souchotě, duše poctivá, jako Pecka, silně nahluchlý a básnivý. Týž vydal sbírku básní v Chicagu nedlouho před svou smrtí. Také pekař Jakub Mikolanda zasluhuje zmínky. Už také hnije. Byl stíhán pro účastenství v bouřích na Haymarket v Chicagu. Mikolanda byl poctivec jehož jsem si vážil.

„V. J. Šimek z Baltimore byl stálým dopisovatelem Jonášovy „Slavie" dost značného významu. Stejné váhy mívaly v tom listu výborné i polemické články Josefa Zítka, zarytého copperheada ze St. Louis, v hádce břitkého demokratického pamfletáře. Na bývalého kněze Juránka z Wisconsinu neměli bychom zapomenout. Také

on psával občas do „Pokroku", jejž brával a poctivě platil, pokud bydlel v Greenstreet, Wis.

„Nezapomeňte na Karla Alise, vydavatele novin v St. Louisu, bývalého nebo potomního konduktora na dráhách. . .

„Zmínky si zaslouží paní Šafránková. Obstarávala redakci myslím „Obzoru" v St. Paul; téhož listu byl nějaký čas redaktorem zesnulý Albieri. Mladý Šafránek, výborný hudebník a vojenský kapelník na Filipinech, přivezl si ji z Prahy, kde meškal, snad na konservatoři. Znal jsem ji osobně, schopná a nadšená paní. . .

„Učiňte též zmínku o jednonohém tanečníku Donatovi, jenž v letech sedmdesátých se po českoamerických osadách těšil nejmíň takovému věhlasu jako zpěvačka Destinnova; i on býval neúnavným dopisovatelem do časopisů. . .

„V letech 1878--1880 byli jsme v Clevelandu čtyři dopisovatelé do tehdejších „Dělnických Listů", hlavně ale do „Diblíka": zemřelý Václav Nevařil, rodák podřipský, jenž uprchl před persekucí do Berlína k Fričovi. Nevařil byl idealista nejčistšího zrna. Dále Frant. Kysela, Váš bratr Ladislav Čapek a Jos. A. Hospodský. Psávali jsme veršem a prosou a zvláště aforismy jsme skládali na clevelandské poměry, což nejednou bylo příčinou veselých i drastických situací. Také zesnulý Fr. Čaloun, rodák vodňanský, psával aforismy a jeden takový zavinil soud s jeho švakrem Zoulou, jemuž musel zaplatit náhradu za urážku na cti. Všechno to dělo se pod pseudonymy.

„Na západě v letech osmdesátých psával dosti často do časopisů p. J. F. Špirk. Býval pan Špirk, než se stal okresním pokladníkem, při časopisu „Beseda", jejž ve Wilber vydával Novinský. Také Jos. K. Schüssler, zákopník ochotnický, psával do různých časopisů rozmanité

články. Jedním z nejhorlivějších pisatelů v dobách hnutí populistického býval Josef Sekavec, nyní usedlý v Palacký ve státě Kansasu, svého času též člen zákonodárny tohoto státu. Bylť starý Sekavec absolventem gymnasia a hospodářské školy, a člověk neobyčejně bystrého ducha. Psával do „Pokroku Západu", „Slavie", do „Svornosti" a jiných listů. Dále uveďte prof. Frant. Nunváře, jenž nyní vyučuje hudbě ve státě Washingtonu. Nunvář vedl ostré politické a sociální spory s redaktorem „Pokroku Západu". Pak je tu ještě Karel O. Anténe, Vám známý muzikant, nyní již po řadu let v Oklahoma City žijící, který v prázdných chvílích skládal a ve „Slavii" uveřejňoval písničky, nebo-li lyrické básně. Pan Anténe byl silně na štíru s českým pravopisem, ale to mu nevadilo v redigování „Kansaských Listů", v Cuba, Kansasu, tištěných. Na štěstí jen krátký čas trvalo to jeho novinaření. Byl tu ve Wilber také Čeněk Dūras a jest dosud p. J. F. Sadílek, kteří také psávali do novin.

„Pro „Slovana" texaského vypěstoval jsem si od r. 1879—1887 několik stálých přispívatelů, které nemožno, přesně řečeno, zařadit do cechu žurnalistů, kteří však články svými a dopisy přispěli ku probuzení a vzdělání tamních rolníků, většinou to Moravanů. Jsou to Václav Pešek a Josef Nesrsta, oba již zemřelí učitelé české školy v Praze, blíže Flatonie. Dále Jan Kubala rolník z Bluff u La Grange, Jan St. Vrba ze Schulenburgu a A. M. Koniakovský. Kubala byl velice oblíben svým řízným vtipem a krátkými povídkami ze života texaských farmářů. Koniakovský byl muž důkladně vzdělaný, maje lékárnu v malé osadě blízko La Grange a jeho příspěvky v listu těšily se značné oblibě.

„Do Škardových „Dělnických Listů" zasílali pra-

videlně dopisy Jiří Toman a popudlivý J. V. Mareš ze St. Louisu. . . .

„St. Louiský „Hlas" býval po léta literárním mluvčím katolíků. Mimo zakladatele tohoto listu, monsignora Hessouna, přispíval články Jan Žaloudek, učitel školy sv. Jana Nepomuckého v St. Louisu, kněz Fr. Ehrenberger, později farář ve Spilville, Ia., Frant. Novák, jenž měl zvláštní zálibu v mathematice, hvězdářství a bakteorologii, Josef M. Koudelka, nynější biskup v Clevelandu, jenž uveřejnil v „Hlase" četné povídky, články, překlady povídek a sepsal učebnice pro katolické školy v Americe, Vilém Heck, Josef Novák, bývalý učitel v Heidelburgu, Minn. a v Texasu, Václav Jícha, kněz Bohumír Kramoliš, Hynek Dostál, nynější redaktor „Hlasu", jenž byl do Ameriky povolán svým bratrem, farářem Josefem Dostálem, za učitele do Spilville, Ia. V redakci „Hlasu" současně pracuje Fr. Halamíček a Anna Dostálová, roz. Brzorádová, která je mimo to redaktorkou katolického listu „Česká Žena", podpisující se pseudonymem A. Čechová. Časopisy řádu Českých Benediktinů v Chicagu přispěly netušenou měrou k rozvoji katolického tisku. Všem stoupencům strany je známo jméno kněze Valentina Kohlbecka a pracovníků kolem podniků Benediktinů seskupených: Tomáše Krause, Jana Voneše, Jindřicha Zeisla, Ladislava Štolfa, Josefa Chvátala a Antona F. Veselého. Časopis „Vlastenec" v La Crosse, Wis., měl za redaktora dnes již zemřelého Tomáše Soukupa, jemuž pomáhali kněží Blaške a Fr. Xaver Till. Nyní rediguje „Vlastence" bratr zemřelého, Jan Soukup. Časopis „Nový Domov" v Hallestville, Tex., řídil bývalý učitel Jakoubek, pak Kopecký, po něm Method Dostál a nyní jej rediguje Vladimír Malec, rodem Moravan. Na poli literárním byli nebo jsou činní následující kněží: Fr.

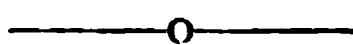
Příloha čís. 30

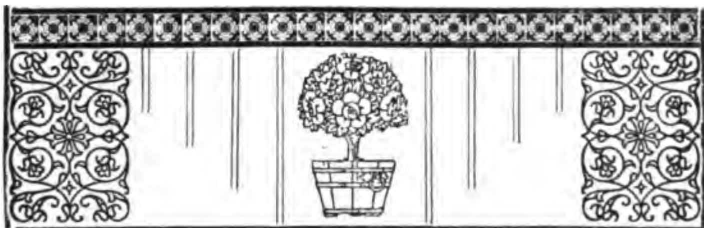
OBČANSKÉ LISTY.

PROGRAM.

"Občanské Listy"

Mikota, psával články do „Hlasu", Vojtěch Cipín, spracoval český katechismus, Josef Dostál, uveřejňoval články, pojednání, brožury, překlady z angličiny, pořídiv též překlad Fabrova katechismu, J. M. Koudelka, překládal z angličiny a z němčiny, Josef Chundelák, články, brožury, spisy apologetické, Frant. Tichý, pojednání a obranné brožury, Josef Molitor, jenž účinně pracoval při začátcích katolického tisku, J. Hůna, T. S. Rabštejnek, Bohumír Kramoliš, Alois J. Klein, včelařský nadšenec a odborník, Vilém Čoka, Václav Kočárník, Štěpán J. Brož, ethnograf, Štěpán Furdek, Josef Gajdoušek, Anton P. Houšť, spisovatel dějin katolických osad v Americe, Jan N. Jaeger, Václav Koerner, Josef Malý, Fr. Přibyl, bývalý novinář, Jan Rynda, Julius Šimoník, Vrána, Jan Vránek, nadaný básník a z novějších, Tomáš Ballon, C. J. Beneš, K. A. Bleha, Em. Bouška, František Horák, mathematik a hudební theoretik, Frant. Kopecký, Jan Maršálek, Boh. Matějů, pořadatel dětských divadel a hudební skladatel, V. Melichar, spisovatel díla Encyklopaedie Katechismová, Fr. Žalud, Fr. X. Till, Florian Švrdlík, spisovatel cestopisný a překladatel básní z francčiny, L. Štefl, Fr. Vaňous, Matěj Farník, Prokop Neužil, Josef Očenášek, F. Kolář, Josef Šinkmajer, dobrý znalec angličiny, Jan Hodyc, básník a jiní. . . .





Soupis časopisů.

1860, leden.

1. **SLOWAN AMERIKÁNSKÝ,** týd., první český časopis v Americe, vyšel 1. ledna 1860 v Racine, Wis., redakcí a nákladem Františka Kořízka. Byl tištěn švabachem. Druhé číslo vyšlo 14. ledna, tedy 14 dní po prvním. Čtyřiadvacet čísel sázel a redigoval Fr. Kořízek sám, od 25. čísla vypomáhal jako redaktor J. Bárta Letovský. V říjnu 1861 došlo k spojení "Slowana Amerikánského"*) s „Národními Novinami" a z toho povstal třetí českoamerický časopis, „Slavie".

„Office „Slowana Amerikánského" w Racine, Wis. w 6 ulicy nad sstorem pp. Heck a Schmidt w druhem poschodí. F. Kořizek widawatel.

---

*) První čísla jsou tak vzácná — vím jen o jednom a to je v Náprstkově Průmyslovém Museu, — že jsem se rozhodl otisknouti celý úvod, tak aby si naši potomci mohli utvořiti aspoň částečný pojem o tom, jak vypadaly první českoamerické noviny ve skutečnosti — ne, jak si je představujeme na základě parádních životopisů. Uvědomíme-li si, že „Slowan Amerikánský" byl představitelem a mluvčím své doby, pochopíme hned, jaký úžasný pokrok učinila naše žurnalistika a s ní celá českoamerická veřejnost, ode dnů Františka Kořízka.

"Der Slowan Amerikansky erscheint in der Stadt Racine wochentlich am Samstag, und kostet zwei Dollar das Jahr.

"Office in demselben Local des National Demokrat, Ecke der 6sten und Wisconsin Strasse.

Racine, den 1ten, Januar, 1860.

Ceny oznameni:

Za 5 řadku neb pul čtwerhranu jednou	25 c.
Za celý čtwerhranik 10 řadku	40 c.
Za celý čtwerhranik na měsic	$1.00
Za celý čtwerhranik na 2 měsice	$1.50
Za celý čtwerhranik na 3 měsice	1.75
Za celý čtwerhranik na 6 měsicu	3.00
Za celý čtwerhranik na celý rok	5.00

Stanowi:

"Slowan Amerikansky wichazeti bude každau sobotu. Cena předplatní mimo possty celoročně $2.00, poloročně $1.00.

„Poštowni wilohy pro stat Wiskonsin 13. a do wssech ostatnich statu celoročné 26 centu.

„P. předplatitelowe, se w městech od nas s plnomocněných p. Agentu, o swe listy přihlasiti maji. Kde agenstwi jesstě založeno nejni, slussne bilobi muže duvěru majicyho, k učelu tomu zwoliti, — ktery otom „widawatelstwu" znamost včini. Zwolenemu počet listu předplacenych w pravi čas zasilati budeme.

„Též take jednotliwcy přimo na Offici Slowana předplatiti mohau; ktomu swe obidli, město, posstu, zřetedlně poznamenati zapotřebi jest.

Agentstwi.

W Rochesteru Wis.	pan John Kolař
W. Waterfordu Wis.	Mat. Zajiček

Příloha čís. 31



L. J. Palda

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

W Milwauke Wis.	Frant. Kříž
Francis Creek Wis.	W. Simunek
Elkhorn Wis.	Jan Kautsky
Caladonia Ill.	Wincenc Weber
Sawanna Car.	P. Senkapaul
Chatfield Minesot.	Frant. Pawelka
North Unite Mich.	Ch. Wiskočil
St. Louis Missouri	Karel Alis Sp.
Port Sarnia E. W.	Josef Černy

„Misto přiležite, kde agenstwi založiti bi se mohlo — dobrotiwě oznamiti. W znamost vwadime waženemu čtenařstvu, že nyni z počatku několik čisel každych 14 dni w sobotu—než wsse stanowi swe dojde— wychazeti bude.

„Co se prawopisu tyka, w tomto mnohem nedostatku, at již každy mile odpusti—w kratkosti obdržime častku nowých slowiček, kde se zase o stupen dale — hlawnim zaležitostem wihowi.

„Přissti čislo, z nasledku wzdaleni se z domova a nawsstiweni bratru slowanskych na wychodě i jihu — z strany podnikatele, wychod listu, o jeden tyden opozdi. Každy p. odběratel, vctiwě a snažně žadan jest postaweni podnikatele, (ktery wsse, co jen měl — svou celou maličkou mohowitost,) milerad položil — powažiti — —

Uwod.

„Drahy milowany Narode Slowansky!

S nastawajcim rokem 1860 Wam prwni listek tento, na dukaz neunawene přičinliwosti nassi počestně podawame, abyste jej co přani ktere Wam srdce i nadra horliwych wlastencu poskytuji, mezi sebe laskawě přijali. Zaklad přani nasseho jest, abi s timto novim rokem blaho čechoslowanum, jenž zde tak po ruznu obiwame,

dussewni celek twořiti sobě dny nasseho zde přebiwani oslazowali—nassi mateřskau řeč pěstowali—ditki nasse kni lepe přidržovali—neb ona ta sama jest, kterau jsme mi otcowe—s mateřskim mlekem, poživali kterau nassi otcowe hrdymi bili.

Tento nowi rok vwadi čechoslowany do nowe narodni kolebki, ktera w tomto nowem světě rozptylenemu narodu Slowanskemu připravuje se ku witworu jeho, aby skleslost, neduwěru, ochablost, a snižowani sebe samich zapuzowano-mu, wědu, obchod a řemeslo a prumysl pěstowan, i wiwinowan bil.

Již drahny čas zde přebiwame, aniž jsme jaki pokrok včinili. Přichozi sem tupi hluchi a němi, bez přitele—wssirem moři, bez wesla a střelki (Compasu) wětrem hnany w naruč lichwě, vskoku, krutym břemenem těžke prace—za vtisknutau mzdu, silu swau k užitku cizemu narodu dawa.

S nowim rokem timto, budiž nepravemu jednani mnohemu meze včiněna, na kteraubi již njkdy swizel podobna žadneho přistupu wice neměla.

Dustojnost člowěčenstwa budiž nassim heslem, pod praporem bratrstwa nasse jeji w dobrich dokonalich wěcech nasse jednani, spojenost a swornost nasse hlawni prawidlo, nowi žiwot w narodu nassem zawaděti.

Jak nassi praotcowe, tak i mi, wěrni k sobě budme. Smutne wipada postaweni naroda Slowanského na mnoha mistech, an swar, zawist, z neuctowani jeden druhého, nenawist a pomluva za prawidlo vziwají? snad proto jsme nass žiwot nasse jmeni winaložili abichom nasse zde přebiwani sobě hořčili? O! jistě ne — wzdal se od nas mysl ta!

Nyni drazy bratři, i mile wlastenky!

S přichodem listu přitomneho přichazi k Wam, abiste s timto rokem společně w přatelstwi blaha požiwali. Starim přejem, abi mila a přijemna jim bila doba, jejichho zde přebiwani—widice sstastnau budoucnost potomkum swim připrawenou i pojisstěnou. Manželstwu přejeme radostne—blahodarne spokojene mezi sebou snasseni se, poupatka z kmenu sweho k dobremu schopne.

Mladencum a panam z přichodem tohoto roku přejem zakladni roch stanowi budouci, aby tato sstastně k jejich radosti založena bila.

Wam mile ditky, jenž ke wssemu wolni kladem w srdce nasse. lasku k rodičum swim miti, k nim zdwořile i wažně se chowati, jich w ničem nermoutiti, — oni pro blaho wasse wsse winaložili, žiwota, ani jměni sweho nelitowali — aby wam sstastnou i blahou budoucnost založili; radost jim spusobujte, jich nezarmucujte, trpki doby jim oslazujte.

Swobodnemu kladem na srdce, „tomu" ktery se ženiti mini, — raději abi sobě diwčinku slowanskou pojal, ktera wždy ta nejlepssi, hladka, příjemna, ke wssemu wolna i schopna jest. Diwčinki swobodne wpozornujem, abi opatrne bili, sobě jinocha českeho, sobě rowneho kteri spusobu, — powahi — srdce dobreho sam w sobě jest, za manžele pojali. „Dobre simě, dobra zem, dobre plodiny přinassi."

Wam panowe bohati, přejem zdrawi, sily, a spokojenosti, zdar we wssem podniknuti wassem. S wroucí žadosti obracime zřetel nass k Wam, abiste chude tříde narodu sweho, ruki swe neodwrátili. Z zasobarny wěd praktičnych k dobremu wiwinowani žiwnosti raděj swemu, nežli jinemu narodu widělek popřali. Wi panowi! Wi nejlepe mužete k dobrim wěcem materielně

pomocti — což Wam „w zakladu" pomnik wěčny zachσwa.

Wam sirotkowe a wdowi přejem potěsseni, pomoci, we wassem trudnem postaweni, abiste se nermoutili, nad stratou wam milych wice nehořekowali. Na was Oko mocne hledi a sila ramě neiwissiho neikrutěssich dobach mocně se o was zastane. „Blaho wam z kwete, kamkoliw se hnete, wssude was nalezne."

Kde nouze, ouzkost, nejwětssi,tam pomoc Boži neibliže jest.

Wam staři mladencowe a pany! jenž jste až do stařì sweho wěnec zachowali, počestně i mrawně se chowali, Wi perlu — a switicy kamen naleznete, ktery wam do stanku wěčnych swititi bude.

Přejem též wssem společně! abi to těžke, studene mračno „bezcitnosti" odesslo, a nebe jasne — libe — ohřalo wesměs srdce každeho, abi wssech těchto krasnych zakladu podporowal, wěc swatou nassi mile narodnosti waženou i milou, z bratřimi i sestrami swěta stareho (jenž na nas s napiatym zrakem hleděti budau) w stejně se vdržel.

Wi bratři a sestry! jenž strany jedne, neb druhe jak w naboženskem, tak i politickem žiwotě stojite; budiž wam za pewnost, že wam blaha wasseho zražeti nechceme; (každemu rozum wlastni jeho, ktery prakticně wipěstowan jest) nejlepe cestu prawou ukaže Z každe nadjmenovanych stran, wiznamenali se mužowe, jenž příkladem, rozumem, i schopem swim, narodnosti swe k dobremu posloužili.

Tobě „Slowane Amerikansky" přejeme, abys odewssech patřičně oceněn bil, abi tebe staři i mladi, bohati i chudi, mladencowe i wěrne wlastenki, manželstwo, přichozici i dawno vsedly, za přitele sweho doma-

Příloha čís. 32



LUCERNA

"Lucerna"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

ciho laskawě mezi sebe přijali i powažowali. Twe bez centu peněz těžke podniknuti od času k času s předplacenim podporowali, abis twe předsewzate vloze wěrně dostati a kratkosti celi list widawati — abis weslc ru kou silnou wedsti a — žadne wlny powažliwe obawati se nemusel; abis potřebne nařadi, slowečka a t. p. zaplatiti mohl.

Dale přejem wssem na wsse strany laski, swornosti jeden k druhemu a slibujem wěrně každemu, žadny swar mezi bratřimi tropiti, ani jakich newuli zakladati. Dobrí slowansky tem ma biti tak zřízeny, abi narod nass proti zdejssim neduhum chranil, pokoj blaho udržowal. Dustojnost člowěčenstwa, sebecyt, nassi narodni hrdowažnost, zachowal — a do řadu witečnych mužu stawěl; dobre pokroki činil, witečnym se stal — dějinami — ktere časoduch — wtomto, i starem swětě, na nejhlawnějssich mistech založil! „žiw bil." Nam cestu k sstastne budoucnosti — klestil.

Wam welikočinnym! horliwim pomocnikum, — jenž jste hned od počátka se wssi ochotnosti a laskau, pro tak znamenitou wěc pracowali, přejem: abiste sami sebe i wasse mile ditki w sstastnem zakladu tomto! jeho pusobenim blaho, w budoucich dobech, (žiwota wasseho) vzřeli — srdce Wasse na stari wěk, lechke měli.

Wi jste ti wěrni, jenž welkim darem totiž: laskau k narodu obdařeni, kormidlo za rukowět jste uchitili; a wsselikou pomoci, stanowu budoucnosti, narodu slowanskemu na misto bezpečne uwedsti pomahali.

Budiž Wam toto rožnim kamenem ku cti abi i potomkowe — když wasse těla již w zemi odpočiwati budou — wažnosti a rozumnosti rodičuw swich — honositi se mohli,

Wam za wassi neunawenou peči i pomoc, ten neiwřežeissi dik wzdawame! jenžto Wi, žadneho podwodu se nelekajice, ramě wasseho silného, ochotně jste nastawili. Wasse jmena na dukaz vznalosti, jenžto za zrcadlo a wzor weskeremu slowanstwu w prwnim welkem archu oznamena budou.

„Takto ozbrojen" w narodnim prostem oděwu, z srdcem dobrim i misly, směly i witrwaly — hmotnym krokem, pewnou nohou wichazi nass „Slowan Amerikansky" od zapadu na wichod, jich a seweru, nawsstiwiti každeho — a neminouti žadneho, s tou naději — že každemu witan bude.

1860, leden.

2. **NÁRODNÍ NOVINY,** (angl. jménem National Gazette), týd., s heslem „spojeným duchem" vyšly 21. ledna 1860, v čís. 219. IV. ul. blíže Francouzského Trhu, v St. Louis, Mo. Vydavatelstvo: Akcionářská Společnost v Soustátí Americkém. Předpl. $3.00, od čísla 30. roč. I. $2.00. Prvním redaktorem byl J. B. Erben. 15. číslem převzal redakci Hynek Sládek, 30. číslem Jan Borecký a od 45. čísla uvázal se do redigování Franta Mráček. Poslední číslo vyšlo 24. června 1861.

„Národní Noviny" v St. Louisu zašly," vypravuje ve svých pamětech Vojta Mašek, „a Franta Mráček, maje za vyd. družstvem peníze, odešel do Racine, že je tam začne znova vydávat. Několika vážnějším našincům šlo jen o to, aby „Slowan Amerikánský" s obnovenými „Národními Novinami" se spojil a taksi vydavatelé nedělali konkurenci. Za tím účelem konala se schůze v Caledonii u Racine v místnosti Eliášově, k níž se dostavili majetníci „Slowana Amerikánského", F. Kořízek, J. Bárta Letovský a Fr. Mráček. Z Milwaukee přijeli Borecký a Satran, z Racine já a Josef Novotný, jakož i

Rus Malinowski. Po delším domlouvání se ujednalo, že se oba listy spojí: Mráček bude hlavním redaktorem, Letovský výpomocným a Kořízek povede péči o tiskárnu a administraci. Jak ale nový časopis pojmenovat? Jedna strana nechtěla jméno „Slowan Amerikánský" a druhá „Národní Noviny". Jaké tedy jméno? Tu vystoupil farmář z Caledonie zvaný Trávníček, horlivý čtenář a ctitel Kollárův, řka: Co se hádáte o název? Pojmenujte nový list „Slavie". Ano, ano, podporovali Borecký a Satran a tak třetí český časopis pokřtěn „Slavie."

O novinářské způsobilosti Erbenově necht' mluví tento vyňatek z úvodníku v prvním čísle otištěném: „Ano i tobě, český národe staré vlasti pějem naše přání. Ačkoliv černou zlobou obtěžkaná mračna hrůzyplné despotie nad tebou posud se pnou a po svobodě práhnoucí tvůj duch umdlévá, ačkoli purpurem odění zločinci napouštějí lidomorným jedem prameny tvé svobody — a tebe v krvežíznivém chřtánu ukrutné absolutistické hierarchie a despotie mrtvíce, žalohlasy z umírající duše pěješ a tvá a naše milenná máti posud smutečným rouchem se odívá! Nezoufej! Doufejte krajané! i vám vyjde opět slunce svobody."

1861, říjen.

3. * **SLAVIE,***) dvoutýdenník, vyd. Jos. Stehlík a spol. v Racine, Wis. S přílohou „Rodinou" $3.00 roč. Vznikla spojením „Slowana Amerikánského" s „Nár. Novinami". První číslo vyšlo jako týd. dne 30. října 1861. Zakladatelé: Fr. Kořízek, J. B. Letovský a Fr. Mráček. Red. Franta Mráček. Sedmým čís. převzal redakci Vojtěch Mašek a 5. června 1863, se stal redaktorem Karel Jonáš, meškající dotud jako politický u-

*) Časopisy označené hvězdičkou vycházely na konci padesátiletí.

tečenec v Londýně. Oženiv se s Kořízkovou dcerou, Jonáš stal se spolumajitelem a redaktorem, a „Slavie" dlouhá léta zůstávala nerozlučně spojena s jménem tohoto českoamerického publicisty.

V prvním čísle redaktor opěvuje Slavii básní, do níž vkládá více citu než poetického umění. Úvodní verš zní:

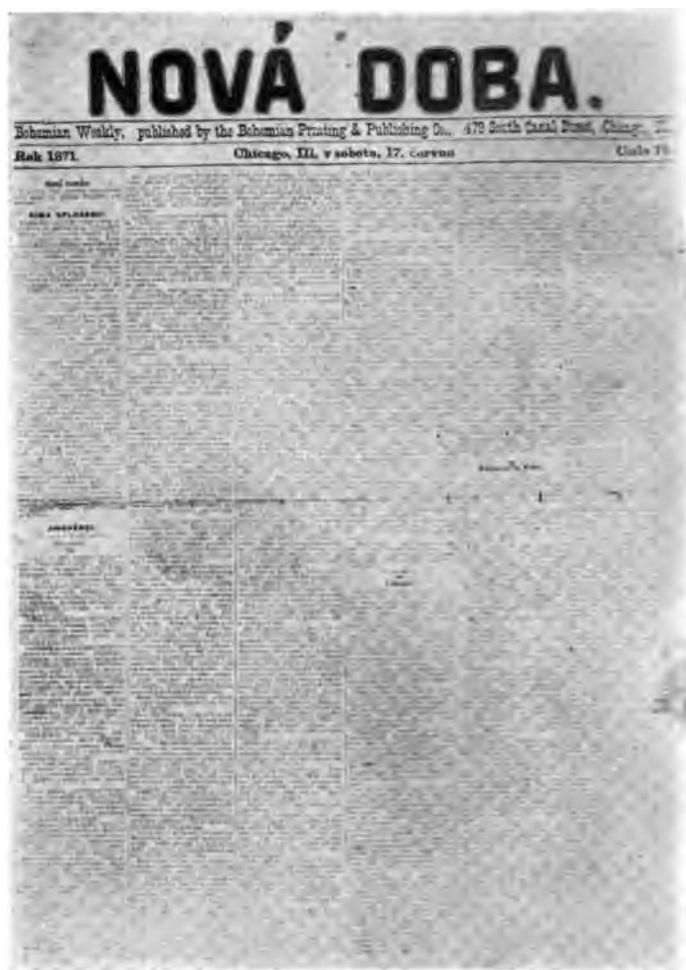
Slávie, ty Slovanův máti,
Ty slasti naše — náš jsi bol i žal,
Naše to touha tebe znáti,
Slovanův ty ráj, ty jich ideal!

Úvod:

„Čtenářstvo „Národních Novin" i „Slowana Amerikánského" bude tentokráte zajisté překvapeno, když se mu docela jiný list do ruky dostane, nežli očekávalo. Ba i nás taková změna překvapila, zvlášť když si naše staročeské přísloví „Česká hlava, tvrdá hlava" v paměť uvedeme. Ale považme, že toho ta nejsvrchovanější potřeba již dávno požadovala, neb každý nepředpojatý mohl nahlédnouti, že časopisectvo s ustavičnou bídou a nedostatkem zápasí, a má-li jeho budoucnost poněkud pojištěna býti a ne od milosti dobrodinců vždy záviseti, jest jediný prostředek v jeden časopis se spojiti. Spojení takové se uzavřelo a z „Národních Novin" a „Slowana Amerikánského" povstal nový časopis pod jménem „Slávie". (Redaktor důsledně čárkuje „Slávie.")

Vyjádřiv díky mužům, kteří o spojení pracovali, a zmíniv se o formátě listu, pokračuje:

„Aby čtenářstvo „Slowana", které švabachu přivyklé jest, újmu neutrpělo, budeme na žádost mnohých některé články podávati švábskou literou, žádáme však laskavě tyto čtenáře, by naší české liteře co možná se přiučili, abychom pomalu takovou strakatinu docela



NOVÁ DOBA.

Bohemian Weekly, published by the Bohemian Printing & Publishing Co., 470 South Canal Street, Chicago

Rok 1871. Chicago, Ill. v sobota, 17. Června

"Nová Doba"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

vynechati a časopis náš s patřičnými českými písmeny tisknouti mohli, neboť nám Čechoamerikánům takovýto tisk mnohé obtíže, neřku-li nečest dělá. My, kteří jsme v mnohém pádu pokročilí, máme býti o čtvrt století v literárním ohledu pozadu? A ten posměch, který tuzemci si z takového tisku tropí, bývá časem až popudlivý, jak již jsme mnohokráte svědkem všelikých úsměšných důminek a otázek byli . .

„Ku konci vyzýváme naše čtenářstvo jako vůbec vše Čechoamerikány našemu příkladu následovati, staré sváry a štvaní, které nám posud tak záhubné bylo, odstraniti, sobě vzájemně ruce podati a takto jedním spojeným duchem o budoucnost naši pracovati.

„Kéžby naše Slávie vše stejně blažila!"

Redaktor obrací se na čtenáře „Národních Novin" tímto vysvětlením:

„Žeť jsem najednou u vydávání „N. N." přestal, aniž bych byl příčinu tak náhlého zastavení novin udal a sebe před váženým obecenstvem ospravedlnil, bylo mně velmi líto a dosti trpké pro mně vše ty výčitky snášeti. Čtenář zajisté nahlédne moji nemožnost, když mu tuto příčinu takového jednání podám:

„Náhle odejítí sáziče*) k vojsku a pro nedostatek peněz nemožné najmutí jiného sáziče, moje dlouho trvající nemoc, která mně ke všemu neschopným učinila a konečně nečinnost předplatitelů, kteří posud ještě za noviny dluhují a na druhou polovici tohoto ročníku ještě posud nepředplatili.

Fr. Mráček".

---

*) Redaktor Mráček byl rodem Moravan a ač byl člověk výborného vzdělání, nedovedl v řeči a písmě zapříti svého původu.

J. B. Letovský a Frant. Kořízek posílají „Slovo k váženému čtenářstvu" (vysázeno švabachem). Promluvivše o rozdrobenosti československého kmene a o potřebě spojení dle příkladu vydavatelů „Slavie", končí:

„Majíc (!) na zřeteli zvelebení a ušlechtění Vašeho jediného časopisu v Americe, jakož i stálou pospolitou budoucnost našeho národa, postoupil jsem první místo redakce p. Fr. Mráčkovi, kterého naším milým čtenářům se vší úctou a důvěrou odporučím, bych tím více pro základ naší nové vlasti v ruských krajinách*) jak soukromě tak i veřejně působiti a pracovati mohl. Zároveň kojíme se tou nadějí, že i naše vážené čtenářstvo spojením naším ouplně spokojeno bude.

„Neloučíme se ještě s Vámi drazí přátelé, an zaměstnání naše bude stále při tomto novém časopisu, jemuž chceme síly své tak dlouho věnovati, pokud nás vůle našincův a povinnost národní jinam nepovolá.

Se vší úctou Vaši věrní
J. B. Letovský,
Frant. Kořízek."

V roč. I., čís. 6. obrací se k „váženému čtenářstvu" Franta Mráček tímto provoláním:

„Milí čtenáři a čtenářky, poslední doby se přihodily v našem nepatrném sice, ale přece obrovskými kroky ku předu kráčícím Racině nepředvídané události . . . .

*) Byl právě vydán „Úkaz Jeho Imperatorského Veličenstva Samovládce všech Rusů" o osazování Sibíře. Úkaz otištěn co zvláštní příloha k prvnímu číslu „Slavie." Otázka osazování Amurska na Sibíři je fedrována skoro v každém následujícím čísle „Slavie" a dne 20. listopadu r. 1861 se oznamuje, že „p. Malinovský dal zhotoviti mapu krajiny Amurské a Usurské (500 výtisků pouze). Její úprava a provedení je od p. Vojtěcha Maška, který jí český text zaopatřil. Do kamene jí ryl Seifert z Milwaukee."

Předešlý týden byl jsem od našeho horlivého Slovana, p. A. Malinovského vybídnut, abych vyslanectví stran naší Amursko-Usurské otázky do Nového Yorku a odtud do Petrohradu a nové osady Amurské přijal, což při takovém nedostatku žádoucích mužů jsem takřka již morálně přinucen byl toto vybídnutí ku blahu svých Čechoamerických spoluobčanů přijmouti a tuto dálnou cestu ve společnosti p. B. Letovského podniknouti, což tímto utěšeněji vykonati chci, ant vidím, že velká část našich spoluobčanů pevného úmyslu jest v ony Slovanské krajiny se vydati a jak doslýchám bude ruská vláda nám nakloněna přiměřené požadavky udělati...

„Tímto číslem „Slávie" skládám tedy moji posavadní redakci a odevzdávám ji našemu váženému krajanovi p. Vojtěchovi Maškovi, který tak laskav bude ji prozatimně na 8 až 10 měsíců do mého z Amuru-Usurského návratu převzíti. ..

Franta Mráček"

Racine, 4. prosince 1861.

(Švabachem). „Milovaní vlastenci!

„Povinnost národní mi velí Vaši Ameriku na více měsíců opustiti a za povoláním pro naši slovanskou budoucnost do krajin ruských cestovati". . . Končí loučením.

J. B. Letovský.

Z čísla 30. vysvítá, že členové Slovanské Lípy v Caledonii poslali Karlu Jonášovi t. č. dopisovateli „Národních Listů" v Londýně poukázku na $21— s tímto přípisem:

„Doslechnuvše o vašem osamotnělém postavení a Vašem záhy stíhaném osudu, usnesli jsme se my, Slovanská Lípa Caledonská a jiní jednotlivci po různu by-

dlící v Americe, Vám touto maličkostí náš soucit vyjeviti.

„Zároveň Vás ujišťujme, pakli osud Vám jinak nedovolí a Vy nás svou přítomností potěšíte, v nás vždy oddané přátele naleznete."

Jan Bárta Letovský má v II. roč. čís. 45. vysvětlení, že se po 21měsíční cestě vrátil z amurského kraje opět do Racina, a že ruská vláda, jsouc zaneprázdněna povstáním v Polsku, odpoví na požadavky českých vystěhovalců asi v říjnu prostřednictvím svého vyslance ve Washingtonu.

Číslo ze dne 26. listopadu 1863 obsahuje noticku, že „Slavie" bude mít agenturu nového českého listu „Po zoru", jenž začal vycházeti v St. Louisu.

Roč. II. čís. 112. „Slavie" uvádí majetníky listu: Františka Kořízka a Karla Jonáše. List zvětšen a švabach zmizel.

V roč. IV., čís. 154. Jonáš otiskuje zajímavou statistiku:

„Slavie" měla odběratelů v červnu r. 1863	750
v říjnu 1863	820
po novém roce 1864	980
v červnu 1864	1080
v srpnu 1864	1200
v listopadu 1864	1250

Seskupení odběratelstva po jednotlivých větších osadách bylo:

Chicago	110
New York s Morrisanií	70
Cleveland	56
St. Louis	58
Milwaukee	55
Detroit	35

Příloha čís. 34



Edward Rosewater

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

Podle států a zemí zasílalo se výtisků „Slavie":

Wisconsin	500
Iowa	180
Illinois	150
Missouri	80
Ohio	80
Michigan	75
New York	75
Minnesota	45
Canada	15
Pennsylvania	14
Indiana	13
Massachusetts	10
Maryland	7
Nebraska	4
Kentucky	2
Colorado	2
Oregon	2
Vojákům v poli	20
Paříž	2
Londýn	1

V Kewaunee, Wis., je prý jen jeden Čech, míní redaktor trochu kousavě, jenž neodbírá „Slavii" a sice proto, že neumí číst; tak jest tomu i v Manitowocu. V Racine a Caledonii jest jen málo našich krajanů, kteří by „Slavii" nepředpláceli a ti bezpochyby také neumějí číst. Počet Čechoslovanů ve Spojených Státech Jonáš toho roku odhaduje na 100.000.

24. března 1865. „Slavie" zařídila si svou samostatnou tiskárnu."

26. srpna 1868. Fr. Kořízek oznamuje, že následkem pokročilosti věku a vzrůstající péče o rodinu vystu-

puje z vydavatelstva listu. Místo jeho zaujímá Bedřich Jonáš.

25. května 1870. Karel Jonáš loučí se, odjížděje do Evropy, „na několik neděl".

6. prosince 1871. Karel Jonáš vrátil se z Evropy a ujal se redakce. Za jeho nepřítomnosti list redigoval Václav Šnajdr.

12. června 1872. Vycházejí v Americe tyto české listy: „Slavie" (2.700 odběratelů), „Pokrok" (1.300), „Pokrok Západu", „Občanské Listy", „Hlas Jednoty Svobodomyslných", (300), „Slovan Amerikánský (1.200), „Hlas", „Amerikán" (1.100).

V témž čísle, upomínajíc o doplatky a předplatné, žehrá vydavatelstvo: „Ne podle praporů, tančíren, bálů a výletů soudí se o národnosti, nýbrž podle tiskáren, časopisů a škol."

20. listopadu 1872. Václav Šnajdr opouští redakci, kterou po tři léta úplně samostatně vedl. Nadále bude opět redaktorem Karel Jonáš sám.

27. listopadu 1872. „Zvony" v Racine, „Pozor" v St. Louisu, „Národní Noviny" tamtéž, „Katolické Noviny", „Nová Doba" v Chicagu, to všechno zde bylo a není. . . Dnešního dne je tu vydáváno osm neb devět časopisů. . ."

18. června 1873: „Český tisk v Americe: Od té doby co vznikl v Americe český tisk, přičiněním nepatrné hrstky národovců a při úplné lhostejnosti ostatního množství lidu česky mluvícího, zaniknul již značný počet časopisů českých (slovem aspoň, byť ne vždy duchem) a sice zašly v St. Louisu tyto listy: „Národní Noviny", „Pozor", „Hlas", „Občanské Listy"; v Chicagu „Katolické Noviny", „Národní Noviny" (druhé), „Nová Doba", „Prapor Svobody"; v Racine „Zvony", kteréž ostatně se „Slavií" splynuly. Z „Amerikána" a „Pokroku

Západu" povstal list jeden v Omaze. „Svojan" vyšel počátkem června. „Diblík", čtrnáctidenník humoristický, je pokusem zdařilým a slibuje vycházeti za čtvrt roku týdně ve zvětšeném formátu; „Pokrok" se činí a objevil se v novém rouše. Všech listů nyní vycházejících je sedm.

19. května 1875. „Časopisy české v Americe vycházející jsou dnes následující: „Slavie", Racine, Wis., zal. r. 1861; „Pokrok", Cleveland, O., zal. r. 1867; „Slovan Amerikánský," Iowa City, zal. r. 1869; „Hlas Jednoty Svobodomyslných", zal. r. 1872, „Pokrok Západu", Omaha, Neb., zal. 1871; „Hlas" v St. Louisu, Mo., zal. 1872; „Věstník Chicagský," Chicago, zal. r. 1873; „New Yorské Listy", New York, založené r. 1874. Úhrnem osm listů, osm českých listů zaniklo, tři splynuly s jinými.

6. června 1877: Tři české denníky máme již v Americe. V New Yorku jal se vydávati podnikavý a vytrvalý J. V. Čapek „New Yorské Listy" každodenně. V Chicagu vychází „Věstník" (vyd. p. Josef Langmayer) též co denní ranní list, kdežto „Svornost" jak povědomo již se tiskne druhý rok co denník odpolední.

26. listopadu 1879. Gustav B. Reišl stává se spoluredaktorem „Slavie".

Od 1. ledna 1887 stali se společníky „Slavie" Gustav B. Reišl a Frant. Štěnička, takže firma čítá nyní čtyři členy.

15. ledna 1890: Nemýlíme-li se, jsou dnes ve Spojených Státech 22 české časopisy, mezi nimi čtyři denníky. Odhadujeme, že jest zde asi 160.000 osob v Čechách rozených, připadalo by tedy asi 7.500 osob na jeden časopis.

30. dubna 1890: Koncem roku 1862 byla „Slavie" jediným českým časopisem v Americe; teď jsou zde české listy 24, mimo 3 ve slovenčině. V Novém Yorku: „New Yorské Listy", „Hlas Lidu," „Svobodný Občan",

„Šotek", „Sokol Americký". V Chicagu: „Svornost", „Chicagské Listy", „Amerikán," „Amerika", „Duch Času", „Čechoslovan", „Přítel Dítek", „Pravda". V Clevelandu: „Dennice Novověku", „Volnost". Wisconsin: „Slavie" a „Rodina" v Racine, „Domácnost" v Milwaukee. V Iowě: „Slovan Americký". V Nebrasce: „Pokrok Západu" a „Nová Doba". V Texasu: „Slovan" a „Svoboda". Z těch jsou: 4 denníky, 1 trojtýdenník, 2 měsíčníky, ostatní týdenníky. 17 zabývá se politikou, ostatní jsou nepolitické. Při straně republikánské drží „Volnost" a „Pokrok Západu". Při demokratické „Slavie", „Dennice Novověku", „Chicagské Listy", „Amerika," „Slovan Americký", „Hlas Lidu", „Nová Doba," „Svoboda".

V redakci „Slavie" vystřídali se ještě: Bedř. Jonáš, G. B. Reišl, J. J. Král a F. Čemus.

1863, červen.

4. **ZVONY** vycházely prvního dne každého měsíce a byly věnovány zábavě a poučení, jako poboční list „Slavie" v Racine, Wis. Ročně $1.00. Nakladatelé V. Mašek a F. Kořízek. Redaktor Karel Jonáš. Zanikly koncem prvního pololetí.

1863, říjen.

5. **POZOR,** později „Pozor Americký", nové občanské noviny v St. Louisu, Mo.; vycházely každou sobotu. Čís. 1. vyšlo 17. října 1863. Vydavatelé: Alis a Peshek. Roč. předpl. $3.00. V prvním čísle redakce oznamuje, že bude přinášeti též anglickou čítací látku, a skutečně po několik týdnů tak činí. Anglický článkář se zvláště sympaticky zajímá o polskou revoluci.

V 9. čís. začíná „Pozor" uveřejňovati Klácelovu Dobrovědu.

V čís. 21. uvádí se Karel Tiapal co redaktor. V 2. ročníku, v č. 1. udává se Karel Alis co vydavatel a Karel

Příloha čís. 35

POKROK ZÁPADU.

„PILNĚ SLOUŽÍC ZÁJMU NÁRODNÍMU, HLEDĚT ČECHI VŽDY K VZDĚLÁNÍ OBECNÉMU!“

ROČNÍK I. OMAHA, NEBRASKA, DNE 1. SRPNA, 1871. ČÍSLO 1.

ÚVOD.

[illegible]

EDVARD ROSEWATER,
P. O. Drawer 436,
OMAHA, NEBRASKA.

PŘEHLED NOVÝCH DĚJŮ PO SVĚTĚ.

[illegible]

“Pokrok Západu”

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

Procháska co redaktor. Číslem 16. Procháska skládá redakci. Dne 19. srpna 1865 Karel Tiapal oznamuje, že redigoval „Pozor" od 40. čísla II. ročníku až do dnešního dne, kdy St. Louis opouští. 16. září 1865 Jan A. Oliverius. Roku 1867 rediguje Ant. Jurka.

„Pozor" 23. září 1864: „Jak se dovídáme, jest náš krajan Hynek Sládek, dřívější redaktor „Národních Novin" v St. Louisu, nyní 1ní Lieut. 3ho M. S. z Cape Girardeau do New Madrid přesazen, by tam místo co Provost Marshall nastoupil."

„Slavie" ze dne 7. srpna 1867 přináší zasláno Josefa Langmayera a Ant. Jurky, že následkem piklů p. Neustadtla byl „Americký Pozor" zastaven.

Dne 11. září 1867 „Slavie" otiskuje ohražení Neustadtlovo, v němž se praví, že on při vydávání „Pozoru" utrpěl ztrátu $3.000.

Katolická strana koupila tiskárnu „Pozoru" a přestěhovala ji do Chicaga, kde z ní vyšly „Katolické Noviny".

1867, září.

6. **POKROK,** týdenník založený vydavatelstvem „Slavie" v Chicagu v domě čís. 108—110 Dearborn ul., s heslem: Pokrok vzdělanosti, Pokrok národnosti, Pokrok svobody. První číslo vyšlo ve středu, 25. září 1867. Roč. předplatné $3.00. Redaktor Josef Pastor. Tento výslovně svobodomyslný list měl bouřlivou minulost, stěhuje se postupně z Chicaga do Racine (1868), odtud do Cedar Rapids (1869), a na konec do Clevelandu (1871). Tam „Pokrok" zanikl v XI. roč. 6. číslem (8 srpna 1878) a dědičkou jeho tendencí se stala „Dennice Novověku". U „Pokroku" sloužilo a oštruhy u něho si dobylo několika předních žurnalistů: Josef Pastor, F. B. Zdrůbek, J. V. Čapek, Václav Šnajdr.

Prvním redaktorem byl Jos. Pastor, jenž na jaře 1868 odstoupil, a od čísla 36., kdy list přestěhován do Racine, Wis., ujal se redakce F. B. Zdrůbek. V roce 1869, číslem 99. list přestěhován do Cedar Rapids, Ia., načež 9. února 1871 prodán České tisk. společnosti v Clevelandu, kamž i přesídlen. Zde řídil redakci F. B. Zdrůbek až do září 1871, kdy stal se redaktorem J. V. Čapek, jenž odstoupil 7. srpna 1873. Od 25. září téhož roku byl redaktorem Václ. Šnajdr až do zajití listu dne 8. srpna 1878.

„Slavie" 15. dubna 1868 píše: „Minulý týden stal se vydavatelem chicagského „Pokroku" Josef Zrcadlovský."

„Slavie" 18. listopadu 1868: „Nyní vychází zde v Racině mimo „Slavii" ještě „Pokrok", jenž se sem z Chicaga přestěhoval. Redaktor Fr. Zdrůbek."

„Slavie" 18. srpna 1869: Časopis „Pokrok" (red. Fr. B. Zdrůbek) byl přesídlen do Cedar Rapids."

„Slavie" 8. září 1869: „Prvý slovanský list v Iowě. Jest nám známo, že už od roku 1867 pan Jaroslav Vostrovský radil v New Yorku dřívějšímu redaktoru „Pokroku", p. Josefu Pastorovi, vydávati v Cedar Rapids časopis téhož směru, jakým později byl veden „Pokrok", kterýž v září jmenovaného roku začal vycházeti v Chicagu, libuje si v blízském sousedství bývalých „Katolických Novin". Ale Chicago je drahé místo a „Pokrok" tam nevydržel ani rok, přesídliv do Racine, když se bylo v Chicagu na jeho udržení $470 doplatilo, zachoval se tím před dalšími těžkými ztřátami, ba před jistým zaniknutím. . . Ale v Racine neměl také na růžích ustláno. Příjem z ohlášek při časopisech s malým rozšířením zvláště důležitý, sklesnul zde skoro na nulu, výlohy přirážkami vzrůstaly a kdyby nebylo mimořádné podpory od horlivých přátel listu toho, bylo by to vyhlíželo truchlivě. K umenšení výloh redaktor listu

toho, F. B. Zdrůbek, převzav na se veškerou starost o vydávání jeho v máji t. r. sám stal se zároveň i sazečem, ale tímž časem již stalo se uzavření přesídliti „Pokrok" dříve nebo později do Iowy a uzavření to provedl p. Zdrůbek v minulém měsíci."

„Slavie" 10. června 1874: „Trojtýdenní „Pokrok" počne vycházeti dne 16. června v Clevelandu. Půlletní předplatné $1.25."

„Slavie" 22. listopadu 1876: „Pokrok" v Clevelandu, jenž vycházel dosud týdně a třikrát v týdnu, bude nyní vydáván pouze co týdenník."

„Pokrok" 18. července 1877. „Před šesti léty bylo by ohlavení tohoto článku „České písemnictví v Americe" na vzdělaném čtenáři vyloudilo úsměv. Kdež tehdy mohla býti řeč o českém písemnictví. Vycházeli tu pokud víme celkem tři časopisové, z nichž žádný neměl samostatné tiskárny. „Slavie" v Racině, Wis., „Pokrok" v Cedar Rapids, Ia. a „Slovan Americký" v Iowa City, byly tehdy jediné časopisy české ve Spoj. Státech, neboť Bělohradského „Národní Listy" ze St. Louis, Mo., do Chicaga, Ill., přišly doklepati. A již tehdy jsme si mysleli, že máme časopisů více, než potřebujem. Od té doby ale změnilo se mnoho. Někteří národovci v Chicagu, žádostiví cti vydavatelství, založili „Novou Dobu", kteráž, ač nevyhořela velikým ohněm chicagským, přece jen za své vzala. Vypočítavý vydavatel anglického večerníku „Omaha Bee", p. Eduard Rosewater, vida, jak mocné proudy Čechů do mladého státu Nebrasky se táhnou a předvídaje, že stanou se nikoliv nedůležitým politickým činitelem, založil „Pokrok Západu", kterýž ovšem prvním rokem existence své byl vše, jenom ne tím, čím se hrdě jmenoval. Teprve sloučením Jonášova „Amerikána" s časopisem tím vstoupil do řady rozhodně do-

brých týdenníků českých. Pan Jan Rosický, nynější jeho redaktor, tuží se seč jest, aby časopis ten, od oné doby značně zvětšený, na výši tehdejší udržel, což že se jeho snaze podaří, tím spíše doufáme, an list nyní majetkem jeho se stal. Poslední číslo jest 10., VI. ročníku. Od té doby založeno více českých listů, z nichž některé po krátkém živoření zašly. Jmenujem clevelandské „Diblíka" a „Národní Noviny", „Evandělického Věstníka" v Iowě, „Občanské Listy" v St. Louis, potom humoristické plátky „Bodlák", „Rarášek" a „Květy", první v Milwaukee, druhé dva v Chicagu. V Chicagu se novinám českým dlouho nechtělo dařiti. Nebylo tím vinno obecenstvo, ale redakce a ještě více nedostatek věci znalých, pilných a podnikavých vydavatelů. Po „Národních Novinách" p. Bělohradského zašly tam: „Nová Doba", „Prapor Svobody" a „Svojan", první za redakce schopného literáta p. Jos. Pastora, druhý za redakce Čeňka Durase a třetí za redakce Lad. Klácela, ve věcech světských málo sběhlého. Tyto neúspěchy nedovedly nikterak zastrašiti p. Aug. Geringera, kterýž knihkupectví české, podnik na tu dobu trochu odvážný, založil. Ale nemaje na knihkupectví dosti, pustil se podnikavý duch jeho do nakladatelství. Pořídiv si pěknou a všemi druhy písma hojně zásobenou sazárnu, jal se i knihy české samostatně vydávati. Mezi jinými vydal i některé věci dobré, jako anglickou mluvnici Fr. B. Zdrůbka, několik sešitků „Matice Svobody" (škoda, že u vydávání knížek těch nepokračuje), společenský „Zpěvník", v němž i americké národní písně v překladech dosti správných ač nikoli básnických, podány, „Besedník", v němž mimo otisky zdařilé věci Klácelovy a Jurkovy se nalézají a j. v. Geringer pustil se do vydávání denníku „Svornosti", kterýžto list za obratné redakce Zdrůb-



Jan Vratislav Čapek

kovy tolik půdy nabyl, že budoucnost jeho za pojištěnou se pokládá. Již dříve založil v Chicagu praktický tiskař Fr. Langmayer týdenník „Chicagský Věstník." Redaktorem téhož listu byl po více let p. Jan Oliverius, samouk, muž pilný, ale v politice americké tůze přemrštěný a v polemice zbytečně osobní. List ten polemizoval s celým českým světem americkým a nejvíce zkřesáno měl ovšem na nejpřednějšího redaktora amerického p. Karla Jonáše a pak na pisatele tohoto článku (V. Šnajdra), proč, to nám jest dosud hádankou. Pan Oliverius, jehož vlohy a snaživost rádi uznáváme, přeložil a nákladem svým vydával výbornou knihu Jungmanova „Domácího lékaře", jíž největšího rozšíření přejeme, též přeložil pro Geringerovu „Americkou Bibliotéku" „Kreolku" z němčiny, kterážto povídka co první číslo řečené bibliotéky vyšla. Geringerova „Svornost" a snad válka slovanská vyvolala druhý denník v Chicagu, nedávno vydaný „Věstník" ranní. Obsah časopisečku toho jest chudičký, ale za cent — tolik stojí číslo, — s dostatek bohatý. Posléze překvapila podnikavost p. Geringerova americké Čechy novým časopisem, týdenním „Duchem Času", kterýžto list obrázkový věnován satyře a rozmaru. Měl voliti ovšem jiné jméno pro list ten, méně vážné, neboť „Duch Času" jest příliš vážný pán, než aby harmonovati mohl s žerty, paškvily a vtipy, byť byly sebe řiznější a duchovnější. V Novém Yorku, ujišťoval nás p. J. V. Čapek, jest výborné pole pro časopis český. Úsudek jeho, myslíme, nebyl klamný, neboť v době dvou let změnil týdenní „Novo Yorské Listy" v denní, jež jsou dobře vedeny a účelu svému zajisté v plné míře vyhovují. Mimochodem podotýkáme pro čtenáře evropské a i zdejší, kteříž poměry novinářstva českého blíže neznají, že redaktor zdejších listů českých

musí psáti všecko sám, články, zprávy, ano i ohlášky a někdy i obchodní záležitost na jeho bedrech spočívá; dopisy, jež by mu měly práci redakční do jisté míry usnadniti, spíše mu ji stěžují, protože devět desetin zásilek takových přepsati a nezřídka i přepracovati musí. Má-li tedy redaktor týdenníku práci hodnou, jest práce redaktora denníku tuplovaně namahavá, a to tím více, že musí více nádeničiny — překládání — vykonati. A nejhůř je s redaktorem českým jinak svědomitým, musí-li překládati i romány, aby čtenáře, hlavně ženské, si naklonil, jako činiti musel při vydávání trojtýdenního „Pokroku" pisatel těchto řádků po dva celé roky.

„V Clevelandě, kde kolem 20.000 Čechů bydlí, vycházejí právě dva týdenníky české „Pokrok" a „Dělnické Listy". „Pokrok" přestěhoval se do tohoto města ze Cedar Rapids před šesti léty a čítá nyní přes 10 let života svého, tak že jest po „Slavii" nejstarším českoamerickým časopisem. Trvání tohoto listu i nám nezřídka zázračným přicházelo. Jest radikální v náboženství, politice a vůbec každém vyšším směru duchovním. Radikálním, ač nikoli výstředním. List ten získal si pevný a nerozborný kruh čtenářů, kteří by raději s polovicí života svého než s listem tím se rozloučili. Přes všeliká protivenství, jichž od více let od katolíků i lžisvobodářů a nevěreckých darebů zakouší, domohl se své tiskárny, kterážto byla první samostatnou tiskárnou českou ve Spojených Státech. Bylo to podniknutí i čestné i užitečné. Když pak se vydavatelstvo domnívalo, že by taková síla Čechů udržeti mohla časopis častěji než jednou týdně vycházející, jalo se vydávati „Pokrok" třikrát týdně, od čehož po uplynutí dvou roků z příčin různých muselo upustiti. Ačkoliv „Pokrok" co do počtu odběratelstva za některými druhými listy stojí, jisto jest a nikdo toho ani u-

pírati nebude, že co do vlivu a užitečnosti jen Jonášova „Slavie" s ním se měřiti může. Jesti to chloubou ani ne tak listu samému jako zralosti českých svobodářů platící. Škoda, že mnozí nehledí tak na zásady a prospěšnosti listu jako na osoby, které v něm podílu mají. Podobají se nemocnému, kterýž raději krutou chorobu snáší, nežli by přijal léku připraveného v lékárně člověka, v němž nepřítele svého vidí.

„Dělnické Listy" založeny byly od p. L. J. Paldy před dvěma roky. Působením zlých časů a přehorlivou agitací redakce a vydavatelstva nabyly rozšíření neobyčejně značného. Dělníci vzati do podílnictví, čímž list ovšem nad míru získal, neboť od posledního sazeče do vydavatele pracuje každý s vzornou svědomitostí. Byl to nápad dobrý a možná že se pracovníkům u „D. L." i prospěšným býti ukáže v ohledu hmotném. Způsob shánění odběratelů při tom časopise nemůžeme schvalovati. Redaktor nebo vydavatel provázen patrolou náhončích (obyčejně „vlasteneckých" blátošlapů) jde od stavení k stavení, — a ať zámožný nebo chudý, je-li jen obyvatel Čech, „Dělnické Listy" vzíti musí, býť i měl pustiti časopis, jemuž až dosud za vzdělání své byl povinnován. Taková honba na odběratele smrdí tím více kšeftem, čím více se při ni jiní časopisové ostouzí. Komunisti neměli by tak špinavě sobečtí býti. Chtějí vůbec všechnu soutěž nemožnou učiniti a sobectví naprosto zničiti a na troskách jeho říši lásky, věčné a nehynoucí založiti, a tu by přece apoštolové nauky té tu sprostou stránku přirozenosti lidské tak naze na odiv stavěti neměli.*)

„Katolické časopisy české měly těžký „breaking", ale prolomily po více pokusech přece jen odpor katolíků

*) V tomto je mně i zesnulému Škardovi křivděno. Zjevně tu mluví konkurenční zášť. L. J. Palda.

ku čtení. Molitorovy „Katolické Noviny" v Chicagu záhy zašly. Katolický „Hlas" v St. Louisu těší se však tužšímu životu, neboť počíná dnes ročník IV.

„A abychom byli úplnými, podotkneme ještě, že právě vyšla v malinkém zákoutí Nebrasky, ve Wilber, „Beseda", časopis týdenní, zábavě věnovaný. Pochybujeme, že vydavatelstvo s výsledkem podniku toho bude spokojeno. Zábavníky mají tu neštěstí. „Zvony" od p. K. Jonáše založené nedožily se ani jednoho roku. Zrovna tak je to s listy humoristickými. Zdá se nám to přece přecpáním žaludku, a tu není divu, že nejeden list podléhá — dietě.

„K závěrku musíme se ještě zmíniti o časopise jak užitečném tak vzácném. Jsou to „Hlasy Jednoty Svobodomyslných," jež vydává muž zasloužilý a pracovník na národa roli dědičné sešedivělý, prof. Ladimír Klácel. Čítá list ten sice skrovný kruh čtenářů, ale vybraný. To snad jest jediný časopis, jejž si odběratelé předplácí. Jest to jaksi repositorium svobodomyslných názorů a pokročilé vědy novověké. Pan prof. Klácel ostatně nespokojuje se pouze vydáváním tohoto poučného a užitečného listu, ale vydává občas i spisy, jež by v žádné rodině svobodářů scházeti neměly. Tak dal u p. Nováka v Milwaukee, Wis., vytisknouti „Šestnácte Spasitelů", spis radikálně křesťanství bořící a nyní „Věčný Kalendář", kterýž v sešitkách vydáván bude. Úprava prvního sešitu slouží p. Novákovi ke cti."

1867, říjen.

7. **KATOLICKÉ NOVINY**, týdenník, vydaný českým duchovenstvem v Americe. Roční předplatné $3.— Redaktor Rev. Josef Molitor, polit. části Ant. Jurka a po něm Miloš Novotný. V květnu ná-

Příloha čís. 37



Jan Vratislav Čapek

(Rok po příjezdu do Ameriky)

sledujícího roku „K. N." zastaveny pro nedostatek od běratelů.

1868, červen.*)

8. NÁRODNÍ NOVINY. (II.) vycházely každý pátek v č. 1803, na rohu 10. ul. v St. Louis, Mo. Redaktor J. Oliverius, vyd. J. B. Bělohradský a Karel Alis. Přesídleny do Chicaga počátkem února 1870 a tištěny tam v č. 102 Forquer ul. Zastaveny 26. ledna 1871 a nahraženy „Novou Dobou". V redakci se vystřídali J. Oliverius, Jos. Pastor, J. V. Sládek, J. Rosický a L. J. Palda.

1869, listopad.

9. * SLOVAN AMERIKÁNSKÝ, (II.), později nazvaný „Slovan Americký", vydáván dvakrát týdně, v úterý a v pátek v Cedar Rapids, Ia. Přesídlen tam z Iowa City. Byv založen Janem Bártou, dle rodiště Letovským, někdejším společníkem Fr. Kořízka, r. 1869, zůstal „Slovan Americký" dodnes v rodině Letovských (J. B. Letovský a synové). Bárta Letovský byl kmotrem „Slowana Amerikánského", prvního, pokřtiv jej tímto jménem a když si po rozejití s Kořízkem založil svůj vlastní časopis, užil opět tohoto oblíbeného pojmenování. Ke „Slovanu Americkému" a na přímé vybídnutí jeho vydavatele, přijel r. 1869 Ladimír Klácel a setrval v redakci až do roku 1872. Později vystřídali se v redigování listu Jan Milostín Letovský, F K. Ringsmuth, J. K. Mazáč. Původně vych. „S. A." týdně, později změněn na dvojtýdenník. První číslo

*) Dle „Slavie" IX. — 440 — 1869, vyšly „N. N." v únoru. L. J. Tupý.

vyšlo 5. listopadu 1869, jako „týdenník pro politiku, vědu, umění, zábavu a vzájemnost všech Slovanův Amerických" s heslem: „Vesměrnost jest cíl vědy, umění a lásky." Předplatné ročně $2.00.

1870, duben.

10. **AMERIKÁN.** Listy poučné i zábavné pro občany českoamerické, Racine, Wis. Poboční list „Slavie" pěstující románovou četbu. Ročně $2.25. „Slavie", 15. června 1870: „Amerikána" čís. 2. tento měsíc nemůže vyjíti. Vydavatelstvo nezná ještě určitý počet odběratelů, neví tedy kolik výtisků má tisknouti. Mimo to není možno výpomocnému redaktoru, Václavu Šnajdrovi, za nepřítomnosti Karla Jonáše, aby tolik práce sám zmohl. Jakmile zjistí se počet odběratelů a Karel Jonáš z Evropy se vrátí, vyjde čís. 2." „Slavie", 3. dubna 1872: „Druhé číslo týdenníku „Amerikána" se právě tiskne, další čísla budou vydávána už pravidelně. Roční předplatné $2.—" „Slavie", 21. listopadu 1872: „Budoucím číslem počínaje přechází „Amerikán" koupí do rukou p. E. Rosewatera v Omaze, Neb., co majitele a vydavatele."

1871, leden.

11. **ORGÁN JEDNOTY SVOBODOMYSLNÝCH.** Redaktor a vyd. F. B. Zdrůbek Tištěn v Cedar Rapids, později v tiskárně „Pokroku" v Clevelandu. Zašel 6. číslem v červenci. 1. číslo se prodávalo po 5 centech, ostatní po centu.*)

*) „Orgán J. S." vyšel, nemýlím-li se, r. 1870. F. B. Zdrůbek.

1871, únor.

12. **NOVÁ DOBA**, politický a zábavný týdenník pro náš lid v Chicagu, redakcí Jos. Pastora, vyšel v únoru r. 1871. Ročně $3.—

Vydávání listu zastaveno po velikém ohni téhož roku. „Nová Doba" byla pokračováním druhých „Národních Novin" ze St. Louisu do Chicaga přesídlených.

1871, březen.

13. **OBČANSKÉ LISTY**, časopis republikánský pro politiku, poučení a zábavu, datovaný současně ze St. Louisu a Chicaga. „O. L." vycházely každou sobotu za předpl. $2.—. Vydavatel Karel Alis, severozáp. roh 3. a Wallnut ul., St. Louis, Mo. Red. Jan A. Oliverius. Byly pokračováním Bělohradského „Národních Novin" (II.) Zanikly 1873. První číslo vyšlo 30. března 1871.

1871, duben.

14. **LUCERNA**, hektografovaný týdenník vydaný v New Yorku 15. dubna 1871 v čís. 85 First Avenue. Redaktor L. J. Palda, administrator J. Šretr. Byl to první pokus českých novin v New Yorku.

1871, srpen.

15. * **POKROK ZÁPADU**, týd. vydávaný Pokrok Publishing Co. v čís. 1417—1419 So. 13th Street, v Omaze, Neb. Ředitel Václav Bureš. Předpl. $1.00. „Pokrok Západu" byl založen 1. srpna 1871 Edwardem Rosewaterem, jenž toho času vydával a redigoval anglický denník „Omaha Bee". S „P Z." splynul koupí „Amerikán", přestěhovaný v listopadu r. 1872 z Racine, Wis., do Omahy, a do 13. srpna 1873 nesl „P. Z." ohlave-

ní „Pokrok Západu a Amerikán." Od roku 1877 vedl „P. Z." Jan Rosický až do r. 1889, kdy přešel list koupí Tiskařskému Družstvu a v srpnu 1900 jej převzala Pokrok Publishing Co., jejíž majetkem je dosud. Jan Rosický pracoval u „P. Z." buď jako vydavatel nebo jako redaktor 24 roků a tím se stalo, že časopis onen byl vždy s jeho osobou stotožňován. „P. Z." tiskne a vlastní místní vydání listů: „Creteský Pokrok," „Dakotský Pokrok", „Iowský Pokrok", „Kansaský Pokrok", „Minnesotský Pokrok", „Pokrok". Viz tyto. V redakci se vystřídali Václav L. Vodička, Josef Michal, Václav Šnajdr, F. B. Zdrůl ek, Josef Novinský, Jan Rosický, V. A. Jung, Tomáš Čapek, R. V. Miškovský, Jan A. Oliverius, rev. E. Bouška, Jan Rudiš Jičinský, F. J. Kuták, J. V. Mašek, Jan Černý, J. K. Mazáč, F. J. Přibyl, Otakar Charvat, R. J. Havránek. Robert Růžička byl dopisovatelem z Chicaga.

1871.

16. **PRAVDA**, měsíčník „Jednoty Svobodomyslných" v Americe. Tiskem „Pokroku", v Clevelandu, O.

1872, leden.

17. * **HLAS**, katolický dvoutýdenník vyd. čes. literárním spolkem v St. Louis, Mo. Nejstarší list lidu česko-katolického v Americe. Zastaven asi na půldruhého roku a obnoven 7. října 1874. Předpl. $2.00. Adressa: 1625 South 11th St., St. Louis, Mo. Až do založení Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu a z té vyšlých publikací: „Národ", „Katolík" a j., byl „Hlas" nejmocnějším mluvčím českých katolíků v Americe; a čím býval Karel Jonáš „Slavii", tím býval „Hlasu" a katolíkům

Příloha čís. 38

Hlas Jednoty Svobodomyslných

ROČNÍK I. — IOWA CITY, IOWA, 18. ÚNORA, 187

Bratři a sestry!

O vzniku Jednoty Svobodomyslných v Americe.

"Hlas Jednoty Svobodomyslných"

Monsignor Josef Hessoun — uznaným vůdcem a nezištným rádcem. K listu vydávána samostatná románová příloha „Zábavník."

1872, únor.

18. **HLAS JEDNOTY SVOBODOMYSLNÝCH**, s heslem „Osmělme se zmúdřeti!", orgán svob. myslitelů, jenž vyšel nejprvé v Iowa City, 19. února 1872, a stěhoval se za redaktorem a vydavatelem Ladimírem Klácelem. V únoru r. 1881 zastaven pro nedostatek odběratelů. Číslo prodáváno za 10 centů.

1872, srpen.

19. **PRAPOR SVOBODY**, týdenník v Chicagu, v č. 449 Canal ul. vydávaný Čeňkem Durasem. Ročně $2.— Zašel v březnu r. 1873.

1872, listopad.

20. **DIBLÍK**, původně 14tidenní časopis pro zábavu a obveselení, později týdenník. — Redaktor Jan V. Čapek, vydavatel Josef V. Čapek, 104 Croton ul., Cleveland, O. Předplatné $2.— Prvé číslo vyšlo 15. list. 1872. Vzdav se red. svobodomyslného „Pokroku", t. č. v Clevelandu tištěného, jal se Jan V. Čapek redigovati tento list, jemuž za tři čtvrtě roku dal splynouti s „Národními Novinami" (III.), též jím založenými. Po přesídlení redaktorově do New Yorku, objevil se „Diblík" v tomto městě.

1873, červen.

21. **SVOJAN**, dvojtýdenník, orgán svobodomyslných, redigovaný Lad. Klácelem a vydávaný nákl. Svobodné Obce v Chicagu, 82 W. Taylor St. Heslo:

Věda osvoboď — Láska pořádej — Lada oblaž všecky! List tištěn v tiskárně Č. Durase. Předpl. $3.00. 1. čís. vyšlo 3. června 1873. Celkem vydáno 15 čísel.

„Slavie", 25. června 1873: „Svojana", nového časopisu, který počátkem června v Chicagu vycházeti začal, došlo nás již číslo páté. Redaktorem jest chvalně známý spisovatel český a bývalý professor libomudrctví v Brně, Ladimír Klácel, a to jest tuším nejlepším odporučením listu toho. Ostatně není pan Klácel obecenstvu slovanskému v Americe co žurnalista neznámý, neboť přibyl sem již r. 1869 a redigoval až do nynějška týdenník „Slovan Amerikánský" v Iowa City, kterýž vedením jeho došel obliby v širokých kruzích. Složiv redakci toho listu, založil pomocí Jednoty Nemýlenců časopis vlastní, jenž zajisté bude se těšiti hojné podpoře četných přátel, kterých získal si pan Klácel svým působením zde po všech státech, kdekoli našinci přebývají."

1873, říjen.

22. **CHICAGSKÝ VĚSTNÍK**, týdenní časopis vycházející v Chicagu v 451 jižní Canal ul. Vydavatelstvo: A. Geringer a Josef Langmayer. Odpovědný pořadatel Jan A. Oliverius. 1. číslo vyšlo 2. října 1873. Aug. Geringer setrval však ve vydavatelstvu pouze půl roku.

„Slavie", 9. dubna 1879: „Chicagský Věstník" co týdenník z denníku „Pravda," vychází nyní zlepšený a zvelíčený při stejném předplatném. Vydavately jsou pan Langmayer, Vopálecký a Oliverius. Mimo J. A. Oliveria pořádali list ještě: F. K. Tůma, F. J. Cetlovský, G. B. Reišl, J. V. Matějka.

„Slavie," 7. května 1879: „Pan Josef Langmayer oznamuje, že pánové Oliverius a Vopálecký, kteří byli

několik neděl jeho společníky, vystoupili, a že nyní je opět sám vydavatelem denníku „Pravda" a týdenníku „Věstník Chicagský."

V červenci r. 1880 změněn v denník a týdenník „Občan", který však 30. října téhož roku zanikl.

1873, říjen.

23. NÁRODNÍ NOVINY, (III.) týdenník obrázkový, poučný, politický a humoristický. Roční předplatné $3.— Vydavatel a redaktor J. V. Čapek, 214 Croton Street, Cleveland, O. „Národní Noviny" byly pokračováním „Diblíka", ovšem s rozšířeným programem. Vyšly 2. října 1873, zastaveny 3. září 1874.

Ohlásiv zánik „Národních Novin", píše redaktor Čapek: „Robotník ulopocený, uštvaný, skleslý, beznadějný, opouštím rádlo své uprostřed role a prchám od něho s pevným předsevzetím, raději motykou pracovat, než tím osudným nástrojem pérem.

„Lépe býti dělníkem, než pohůnkem obecným, otrokem pracujícím zadarmo, jenž má k očekávání jedinou mzdu, až jednou všecky své síly vyčerpá, stářím a starostmi všeho druhu sklesne na duchu i na těle, že ho povýšejí na „čestného žebráka národního" (zřejmá narážka na ubohý stav Klácelův té doby,) a budou proň vybírati almužnu, nazvanou vlasteneckými příspěvky, divadelními představeními, atd.

„Motyka jest v Americe těžká pro Čecha, péro však ještě těžší. Zahazuji to péro, kterým jsem zde zmařil tři nejkrásnější roky svého života. Jestli to hanba, není to hanba moje, jestli to hřích, není to hřích můj. Čí je, nebudu nyní povídat, jenom to řeknu, že jsem nemohl vydat na rozloučenou poslední číslo „N. N.", poněvadž jsem nemohl sehnat peněz na papír, ač mám

přes $800 mezi lidmi, mezi Čechy. Však nikoliv, Čechy je nemohu zvát, abych nedělal české národnosti ostudu.

„Chtěl jsem býti trpkým, sarkastickým. Chtěl jsem činiti výčitky těm, kteří svou nesprávností od počátku duševní mou činnost ochromovali a ničili, chtěl jsem vyjmenovati ty, kteří mne o mou poctivou mzdu oloupili, chtěl jsem na pranýř postaviti ty, kteří mne nespravedlivě týrali a štvali, ale v tomto okamžení pociťuji v sobě jakousi měkkost, jako onen prorok židovský, jenž odpustil holomkům, kteří ho ukřižovali."

1874, únor.

24. **HLAS PRAVDY**, vydávali prof. F. Kún a rev. H. Fairall v Iowa City.

1874, březen.

25. **THE SALINE COUNTY POST**, Crete, Neb., anglický týdenník, jehož prvé tři stránky tištěny v jazyku anglickém, kdežto čtvrtá v českém. Pořadatel Čeněk Duras, druhdy vydavatel „Praporu Svobody" v Chicagu.

1874.

26. **NEW YORKSKÝ DĚLNÍK**, týdenní list, založený Jednotou Slovanské Lípy v New Yorku. Red. Jan Reindl. Po několikatýdenním vycházení, když se redakce ujal J. V. Čapek, proměněn název na „New Yorské Listy". Slovanská Lípa zůstala majetníkem.

1874, červen.

27. **NEW YORSKÉ LISTY**, týdenník potom dvoutýdenník a na konec denník, vyšly 25. června 1874, v New Yorku, napřed redakcí J. Reindla, po

Příloha čís. 39

Washington Yankton Žižkov. Alleghany City Baltimore

Braidwood Cedar Rapids Cincinnati Chicago Cleveland Collinsville Dayton Detroit

Hartford High Hill Iowa City La Crosse New Ulm

Niobrara Oxford Mills Owatonna Richmond St. Joseph St. Louis St. Paul

Vnitřní strana "Hlasu Jednoty Svobodomyslných"

něm J. V. Čapka, z Clevelandu do New Yorku se přesídlivšího. Předpl. $2.00. Vydávala je Slovanská Lípa. 18. listopadu 1875 list prodán v exekuční dražbě za 575 dollarů J. Švandrlíkovi, který jej odprodal koncem prosince t. r. J. V. Čapkovi a ten jal se 1. číslo I. roč. datovati ode dne svého majetnictví, totiž 5. ledna 1876. Následkem veliké doutnikářské stávky a s ní spojené bídy v české kolonii, „New Yorské Listy" začaly živořiti, až přišly r. 1877 opětně do veřejné dražby, dříve než se mohlo uskutečnit oznámené spojení časopisu toho s clevelandskými „Dělnickými Listy." V dražbě připadly sazečům F. Ráznému, F. Danešovi a J. V. Matějkovi. Posledně jmenovaný stal se později vydavatelem různých listů v Chicagu. Ze dne 8. ledna 1878 píší „N. Y. Listy": „V sebeobraně a v hájení své existence ujali jsme se po prodeji „N. Y. Listů" tyto samostatně vydávati. Krok ten vykládán nám za zlé. Nechtíce rozsívati nesvár mezi zdejšími Čechy, přijali jsme nám nabídnutou pravici a nastoupili jsme novou činnost co dělníci „Dělnických Listů". F. Rázný, F. Daneš, J. V. Matějka." Stalo se tedy spojení „Dělnických Listů" s „N. Y. Listy" přece jen skutkem.

1874, prosinec.

28. **VĚSTNÍK,** časopis evangelickému lidu věnovaný, Western College, Iowa. Heslo: „Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest a na věky bude." Vydavatel a redaktor rev. F. Kún. Vycházel dvakrát měsíčně. Roční předplatné $2.15. První číslo vyšlo 1. pros. 1874.

1875, květen.

29. **DĚLNICKÉ LISTY,** orgán socialistické dělnické strany ve Spojených Státech, vyšly dne 22.

května r. 1875 v Clevelandu, O., s heslem „Stejné povinnosti, stejná práva." Ročně $3.20. Red. L. J. Palda, později J. V. Čapek a J. Buňata; vyd. Fr. Škarda a Spol. Z prvu týdenník, později trojtýdenník. Splynuvše s „New Yorskými Listy" po přesídlení do New Yorku, r. 1877, vycházely potom co denník a týdenník. Učinily úpadek r. 1883 následkem stávky sazečů, kteří proti vydavateli Škardovi postavili konkurenční denník, „Dělník Americký."

1875, květen.

30. **TÝDENNÍ DĚLNICKÉ LISTY,** týdenní vydání „Dělnických Listů" původně v Clevelandu založených a roku 1877 do New Yorku přestěhovaných. Ročně $2.20.

1875, říjen.

31. * **SVORNOST,** první český denní list v Americe, začal vycházeti 25. října 1875, redakcí F. B. Zdrůbka a nákl. A. Geringera, F. B. Zdrůbka a St. Koláře, v Chicagu. R. 1882 se stal spolumajetníkem Čeněk Düras, ale ten svůj podíl vyprodal a nyní náleží „Svornost" Aug. Geringerovi. Na oslavu čtvrtstoletého trvání listu vydáno v říjnu 1900 pamětní číslo o 32 str. Se „Svorností" je nerozlučně spjato jméno dlouholetého redaktora F. B. Zdrůbka. Vedle Zdrůbka působili v redakci: Gust. B. Reišl, F. J. Cetlovský, Jaroslav Chudoba, Jan Wagner, Josef Čermák, J. R. Jičinský, B Pittner, dr. K. Štulík, Pavel Mucek (Albieri), dr. F. C. Molkup, Jos. Hájek, M. Mašek, F. Peřina, L. J. Flígl, dr. V. Anýž, Josef Buňata, J. Vízek, Lad. J. Tupý, Richard Lederer, J. Havránek, Tom. Vonášek, dr. K. Neumann, F. Fišera, V. Petrželka, J. Krásný, Jos. Bezděka, J. Švejka, J. Bujárek, J. Zeman

(Vatra), Jar. R. Pšenka. Nynější redakční personál je: F. B. Zdrůbek, M. Mašek, J. Bujárek, J. R. Pšenka, dr. F. C. Molkup, V. Petrželka, J. Krásný, J. Vlach (zpravodaj), dr. K. Neumann, J. Zeman (Vatra).

1875, říjen.

32. * **AMERIKÁN**, (II.) dvojtýdenník politický, poučný a zábavný. Vychází každé pondělí a čtvrtek. Vydavatel August Geringer, 514 W. 12th St., Chicago. Ročně $2.50. „Amerikán" je většinou zásobován látkou z denní „Svornosti". První číslo týdenníku „Amerikána" vyšlo 25. října 1875. Red. Fr. B. Zdrůbek.

1876, březen.

• 33. **BIČ,** hum. sat. obrázkový týdenník přísně republikánský. Redaktor a vydavatel Jan A. Oliverius, v Chicagu. Vycházel každou sobotu. Předpl. $1.00

„Rarášek" 14. května 1876: „Hlubokým žalem sklíčeni sdělujeme truchlozvěst, že pan „Bič", horlivý přítel Talianů, Jednoťáků, Myšáků, Baumrucků, Meilbeků a mnohých jiných, zesnul v Pánu dne 9. t. m. o 4. hod. odpoledne na úbytě odběratelské, v 12. týhodni svého skandálního života."

1876, květen.

34. **RARÁŠEK,** nedělní list věnovaný zábavě a obveselení. Vydávaný v Chicagu. Redaktor G. B. Reišl. Předpl. $2.00. Poprvé vyšel 14. května 1876.

1876, květen.

35. **HUS,** časopis svobodomyslný a poučný s přílohou „Podivný Bratr". v New Yorku. Vydavatel

a redaktor Alois Berman. Tiskem Daniela Mašína v New Yorku. Vyšlo jedno číslo — měl sloužit zájmům tajného spolku „Odd Fellows."

1876, červen.

36. **NOVOYORSKÉ CENTENNIALNÍ LISTY** byly vlastně „New Yorské Listy" s pozměněným názvem za doby Centennialní výstavy ve Filadelfii. Ročně $1.— První číslo vyšlo dne 9. června. Redaktor a vydavatel J. V. Čapek. V září vrátily se „Centennialní Listy" k původnímu názvu „New Yorské Listy."

1876, srpen.

37. **BODLÁK,** čtrnáctidenní humoristický list, vyšlý dne 15. srpna r. 1876 v Milwaukee, redakcí Hugo Chotka a nákladem Ant. Nováka a Spol. Ročně $1.20. „Bodlák" zašel v listopadu téhož roku.

1876, září.

38. **KVĚTY HUMORU A PRAVDY** vycházely vždy v sobotu v č. 98 Bunker ul., v Chicagu. Redaktor a vyd. Jan A. Oliverius. Předpl. $2.— Záhy zašly.

Obnoveny 22. října 1879 v č. 177 záp. 12. ul. za vyd. J. A . Oliveria a K. Vopáleckého. Ročně $3.— avšak i druhý pokus se nezdařil. List zanikl 23. května 1880.

1876, září.

39. **ČECH,** týdenník vydávaný Ant. Novákem v Milwaukee, Wis. Zanikl v listopadu téhož roku. „Slavie" označuje „Čecha" co agitační časopis republikánský.

Příloha čís. 40



Monsignor Josef Hessoun

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

1877, červenec.

40. * **DUCH ČASU**, list svobodomyslný, obrázkový, humoristický a satirický, založen v Chicagu když byl V. Šnajdr dal výpověď u časopisu „Pokroku" v Clevelandu a uvázal se v redaktorství, jehož se však v poslední chvíli zřekl. První číslo 8. července. Redaktoři: F. B. Zdrůbek, Gustav B. Reišl, F. J. Cetlovský, Karel Štulík, Pavel Albieri, Bartoš Bittner, Jos. Čermák. Vydává Aug. Geringer, 541 záp. 12. ul. v Chicagu. Ročně $2.00.

1877, červenec.

41. **BESEDA**, týdenník zábavný a poučný. Vycházel ve Wilber, Neb., od 12. července 1877. Redaktor a majitel Josef Novinský. Ročně $2.50. Vyšlo celkem 13 čísel. Přispívatelem byl Hugo Chotek.

1877, srpen.

42. **DENNÍ VĚSTNÍK.** List vydávaný J. Langmayerem a redakcí J. A. Oliveria v Chicagu. Celkem vyšlo 59 čísel.

1877, říjen.

43. * **DENNICE NOVOVĚKU**, týd. věnovaný rozvoji duchovní svobody, vyd. Các. Šnajdrem a B. J. Doležalem v Clevelandu, O. Redaktor Václav Šnajdr. Předpl. $3.20. Dne 10. října 1877 vyšlo první číslo v tiskárně zašlého „Pokroku", redakcí Václava Šnajdra a vyd. Fr. Kořízka. Po několik let doprovázela „D. N." humoristická a zábavná příloha „Žert a Pravda." Jako několik jiných listů zkusila i „D. N." dvojtýdenní vydávání, avšak r. 1887 se vrátila do řad týdenníků. R. 1897 se stal společníkem a technickým ředite-

lem „D. N." B. J. Doležal. Přejavši volné zásady bojovného „Pokroku", zůstala jim „Dennice N." věrna od samého počátku. V redakci pracovali: Jar. V. Luňák, J. J. Král, F. J. Kuták, J. Valášek-Sigma a krátkou dobu Bartoš Bittner. V létě 1910 vzdal se V. Šnajdr redakční práce následkem otřeseného zdraví a místo jeho zaujal Jos. Ad. Trojan.

„D. N." v říjnu 1908:

„Tento měsíc připadlo 40. výročí mé novinářské práce. Roku 1868 v měsíci říjnu stal jsem se spolupracovníkem Fričova českého politického týdenníku v Berlíně, kam jsem se, tajně ovšem, uchýlil před pronásledováním rakouských soudů, které mne stíhaly pro politické zločiny a donutily k přerušení studií a vystěhování se z vroucně milované vlasti. Od toho měsíce a roku jsem trvale zaměstnán při novinách. Po zaniknutí „Blaníka", jejž vláda rakouská nepropouštěla do Rakouska, pracoval jsem nějaký čas v redakci autografovaných „Correspondence Tchèque" a „Boehmische Korrespondenz". Když Fričovi docházely peníze, vyslal mne do Spoj. Států, abych tu prostřednictvím Jonášovy „Slavie" sbíral peněžité podpory na další vydávání oněch dvou důležitých publikací. Bratři Jonášové přijali mne laskavě a propůjčili list svůj, tehdy nejváženější, mému poslání, jež vlivem Karla Jonáše potkalo se se zdarem. Když se Jonášové přesvědčili o mých schopnostech novinářských, přijali mne za spolupracovníka. Později, když odjel starší bratr do Evropy jako zpravodaj ve válce franko-pruské, svěřena mi redakce. Strávil jsem u „Slavie" málem tři roky. Po návratu Jonáše byl jsem vyzván p. E. Rosewaterem, jenž vydával v Omaze denník „Omaha Bee", německý týdenník „Beobachter am Missouri", a český týdní lístek „Pokrok Západu", abych

převzal redakci poslednějšího listu. Po úradě s K. Jonášem, jenž viděl, že mi kyne dost slušná budoucnost na západě, odebral jsem se do Omahy. Zvelebiv „Pokrok Západu" a maje v úmyslu vrátiti se na východ, odkud je arci blíže do Čech, kam jsem doufal při nejbližší politické změně se vrátiti, přijal jsem na Jonášovu domluvu redakci clevelandského „Pokroku", od něhož J. V. Čapek byl právě odešel. A tak jsem se octnul v Clevelandu, kde trávím již třicátý pátý rok svého života. Po zaniknutí „Pokroku", jejž jsem redigoval tři léta, založil jsem s pomocí tchána p. Františka Kořízka tento list, jejž rediguju nepřetržitě na 32. rok."

1877.

44. **BESÍDKA SLOVANA,** 14tidenník „Slovana Amerického", vycházel až do r. 1885.

1878, srpen.

45. **ROZVAHA,** týdenník vydávaný J. A. Oliveriem a Karlem Vopáleckým v 104 Croton ul. v Clevelandu, O., za podpory republikánské strany. Ročně $2.50. Po volbě list zastaven a tiskárna přestěhována do Chicaga. 1. číslo „Rozvahy" vyšlo 14. srpna 1878, poslední v lednu 1879.

1878, září.

46. **DIBLÍK** (II.), humoristicko-satirický týdenník, obnovený redakcí J. V. Čapka, nákladem F. Škardy v New Yorku. „Diblík" byl pobočním listem prvních „Dělnických Listů". Ročně $2.50. „Slavie", 23. dubna 1879: „Pan J. V. Čapek, redaktor „Diblíka" v New Yorku, oznamuje v čísle vydaném dne 13. dubna, že redakci tohoto listu skládá. Doufáme, že „Diblík"

nezanikne ani po odstoupení zakladatele svého, však ale „Diblík" bez redakce Čapka zní tak jako „the play of Hamlet with Hamlet left out." Oblíbeného jména „Diblík" užívali pro své týdní přílohy i vydavatelé zaniklého „Proletáře" a „Hlasu Lidu" v New Yorku. „Diblík" zanikl v srpnu r. 1883.

1879, leden.

47. * **SOKOL AMERICKÝ,** časopis Národní Jednoty Sokolské ve Spoj. Státech. Vychází 15. každého měsíce v Chicagu, Ill. Předpl. 75 ctů. Tiskne Národní Tiskárna, 2146 Blue Island Ave., Chicago, Ill. První číslo 1. roč. vyšlo v Chicagu dne 10. ledna 1879. Redaktory postupně byli: Gustav B. Reišl, August Volenský, Jindřich Hájek, Josef Čermák, Frant. Lier, dr. Karel Štulík, Fr. Lier, dr. Karel Štulík, Fr. Lier, dr. J. Rudiš Jičinský, Josef Čermák, A Haller, dr. J. Rudiš Jičinský, Josef Čermák, B. Trefný, dr. J. Rudiš Jičinský, Josef Čermák.

1879, únor.

48. **HOSPODÁŘ AMERICKÝ,** časopis pro rolnictví, zahradnictví a hospodářství vůbec. Měsíčník a nějaký čas dvoutýdenník, redigovaný Tomášem Juránkem a Lad. Klácelem. Vyd. Ant. Novákem v Milwaukee, Wis. Předplatné na 1. roč. $1.00, na 2. roč. $1.50 Zanikl 15. prosince 1881 číslem 24., ročníku třetího. Do „H. A." též přispíval Josef Staněk

1879, únor.

49. **TEXAN,** týdenník politický, poučný a zábavný, La Grange, Fayette Co., Tex., vycházel každý

Příloha čís. 41

SVOJAN.

Vede osvoboď Lecha pořádej Leda oblaž všechny!

Ročník 1. Chicago, Ills., 3. června 1873. číslo 1.

"Svojan"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

čtvrtek. Redaktor L. L. Haušild, vydavatel F. J. Glucksman. První číslo vyšlo 6. února 1879. Ročně $2.50.

Zanikl v červenci, 1879.

1879, březen.

50. **PRAVDA,** (II.) denník vyšlý 29. břez. v č. 422 Canal ul. v Chicagu. Vydavatele byli J. A. Oliverius a J. Langmayer. Poslednější vystoupil z vydavatelstva a jeho místo zaujal Kar. Vopálecký. Na to následovali Felix K. Tůma a Beneš. „Pravda" zašla 6. srpna 1879.

1879, srpen.

51. **SLOVAN,** týdenník politický, poučný a zábavný v La Grange a nějaký čas též v Bryan, Tex. „Slovan" nahražuje zaniklého „Texana". Vyšel 7. srpna 1879, vyd. Fr. Lidiák & Spol., za redaktora povolán Hugo Chotek, jenž setrval tam až do 10. srpna 1881, ale od 30. listopadu 1882 převzal nejen redakci ale i pronajal celý list od vydavatele Lidiáka. V listopadu 1881 redigoval dvě čísla A. Haidušek. R. 1884 Lidiák list prodal J. S. Čadovi, který byl nucen vzdáti se redakce i vydavatelství v září 1886. V lednu 1887 vzdal se redaktorství i Hugo Chotek. Časopis koupil E. A. Krall a za redaktora povolán v únoru Jos. Buňata, jenž setrval u listu do prosince 1888; pak vystřídali se v redakci J. E. Kroupa a Ant. Hradečný. List zašel v květnu 1890, kdy celý závod převzal jistý Hall.

1879.

52. **NOVÁ DOBA.** (II.) Roč. I. Chicago, dne 18. února 1880; 21 čísel,

1880, červenec.

53. **OBČAN**, denník i týdenní časopis věnovaný občanskému životu amer. Čechů; od října 1880 vycházel každý čtvrtek v č. 154—156 vých. Clark ul., Chicago, Ill. Týdenník je pokračováním „Věstníku Chicagského" a z té příčiny první číslo týdenníku „Občana", vydané 22. července, je znamenáno jako 41. číslo VII. ročníku. Vydavatel Josef Langmayer, redaktor J. V. Matějka. Denník ročně $6.—, týdenník $2.20. 30. října téhož roku „Občan" přestal vycházeti.

1880, srpen.

54. **VOLNOST**, denní list, mimo neděli, vydávaný a redigovaný F. K. Tůmou v Clevelandu. Adressa: 2727 34th St. Ed. Vopálecký st., manager. „Volnost" vyšla jako týdenník 28. srpna 1880, redakcí F. K. Tůmy a vydavatelstvím Ed. Veverky a Karla a Eduarda Vopáleckého. V redakci působili později Hynek Rudiš, H. Procházka, Jan Podlipný, Oskar Niederle.

Dne 28. listopadu 1908 vyšlo poslední číslo. Majitel časopisu pod ohlavením „Finis" oznamuje, že zastavuje další vydávání listu, za příčinu uváděje finanční bídu. Malá půjčka prý by byla list udržela, ale nebylo možno ji sehnati. Budou tedy nadále vycházeti v Clevelandu jen týdenník „Dennice Novověku" a denní „Američan."

1880, srpen.

55. **VĚSTNÍK BRATRSKÝ.** Měsíčník věnovaný zájmům bratrstva Česko-Slovanských Podporujících Spolků. Vydavatel a pořadatel Jan Rosický. Ročník I. číslo 1. vyšlo v Omaze 1. srpna 1880. Cena 50 ctů, ročně. Zastaven v lednu následujícího roku.

1880, prosinec.

56. * **RODINA,** zábavní týdenník „Slavie" v Racine, Wis., zal. Karlem Jonášem 15. prosince 1880. Obnoven v polovici r. 1881. Ročně $1.00.

1882, leden.

57. * **DOMÁCNOST,** obrázkový časopis pro zábavu a poučení, vychází každou středu. První čís. vyšlo 1. ledna 1882. Vyd. a red. Ant. Novák, 409--411 Montgomery Building, Milwaukee, Wis. Předpl. $2.50. Původně to byl měsíčník „věnovaný zájmům našich hospodyň." V redakci vypomáhali: F. Čemus, Pavel Albieri, J. K. Mazáč, Franta Fišera, Václav Petrželka.*)

1882, leden.

58. **PRAVDA,** (III.) orgán spojených dělníků doutnikářských v Americe. Vydával Ústřední Výbor. Číslo 1. datováno v New Yorku, 15. ledna 1882. Měsíčník v jazyku českém i německém. Adressa: 435 vých. 5. ul.

1882, leden.

59. **TÝDNÍ OZNAMOVATEL,** časopis zábavný a poučný, věnovaný zájmům Čechů Chicagských, vyšel v čís. 488 Halstead ul. List ohláškový, rozdávaný zdarma, později změněn v „Chicagské Listy". Vyd. J. V. Matějka. Roč. $2.00. Pod původním názvem vycházel do března 1883. Od září 1882 vydáván denně.

1882, květen.

60. **SATAN,** nedělník a později příloha „Chicagských Listů" v Chicagu, vyšel počátkem května. Vy-

***) Ač první číslo nese datum 1. ledna 1882, „Domácnost" vlastně vydána 1. listopadu 1881. L. J. Tupý.**

davatelé Matějka a Atoš. Předpl. $3.00. Kresby obstarával Ilo Atoš. „Satan" zastaven 6. března 1883.

1882, červenec.

61. **BREJLE,** (Spectacles), satirický, žertovný a kritický týd. pro politiku a život národní. Prvním vydavatelem byl Leo Meilbek, po něm J. A. Oliverius. Tiskárna se nacházela v 621 již. Halsted ul. v Chicagu. Předpl. $2.50. 1. číslo vyšlo 16. července 1882.

1882, srpen.

62. **PROGRESS,** official organ of the Cigarmaker's Union of America. Počínaje měsícem srpnem, vycházel v New Yorku měsíčně, ve třech jazycích, anglickém, německém a českém.

1882, září.

63. **CHICAGSKÉ LISTY,** denník věnovaný zájmům Čechů amerických. Číslo 1. vyšlo 8. září 1882. Povstaly z Matějkova „Týdního Oznamovatele" s nedělní přílohou „Satan". Ročně $6.00. Později změněny na týdenník a v březnu r. 1883 zastaveny. V srpnu 1884 obnoveny jako dvojtýdenník, vycházející vždy ve středu a v sobotu nákladem J. V. Matějky a F. J. Dvořáka v čís. 259 záp. 12. ul. v Chicagu. V květnu r. 1886 objevily se co denník. Od prosince 1887 do října 1888 vycházely dvakrát denně. („Večerní Chicagské Listy"). V listopadu r. 1892 přešly v ruce Tiskařské a vydavatelské společnosti, sestávající asi ze 40 akcionářů s kapitálem $26,000.— Za dva roky ocitl se list v rukou „bankéře" Antonína Kozla a 28. října 1893 zanikl. Spolupracovníci redaktora Matějky byli: L. J. Flígl, F. J. Cetlovský, F. Čemus a V. Vaněk. Po odprodání listu Matějkou redigovány

Příloha čís. 42

Supplement of Pokrok

Diblík

Číslo 1. 15. listopadu. Ročník 1.

SLOVO ÚVODNÍ.

Veselá mysl je známení dobrého srdce, vtip [illegible] mysli rozumu. Oba tito všude vítaní hosté jsou v Čechách domovem — Čech se rád veselí a za[illegible] dle [illegible] lajo, podle pravidla: „čiň blížnímu svému, co [illegible] tobě samému." Čech je milovníkem vtipu a též rád vtipné slovo prohodí a vyzná se v tom, což všeobecně uznáno. Trefné české pořekadlo srovnává vtip s kořením. Říkává se: V Čechách roste vtipné koření." A v skutku vtip jest kořením, které dodává řeči příjemné chuti, činí ji záživnou, lahodnou, právě jako činí chutné koření pokrm záživným a lahodným. Cizí národové, kteří měli příležitost Čechy poznati, uznávají bodrou, veselou mysl Čechů a vtipnost jejich. Latinský verš činí nám pěknou poklonu v tom ohledu: In Bohemia non est s a l, sed s a l e s. (V Čechách není soli, avšak jsou tam vtipy.)

Na to jsme hrdi, že nás i cizinec za vtipné uznávají a jsme tomu rádi že nám vrodil se vtip a mysl veselá. Bez těch by se nám stýskalo snad v ráji. Čech si představuje i nebe především vesele, jak praví národní píseň:

„Všickni svatí tancovali, mezi nimi [illegible],
svatý Petr vyskakoval, až se chytal [illegible]."

Čech i o pohřbu nemůže se bez [illegible]. Pochovají nebožtíka a jdou do hospody „zapít dušičku", aby jí bylo na onom světě veselo. A podle toho jsme také v Čechách žili. Kde dva přišli dohromady tam též ozýval se smích a žert. Co je tu zpěvu času letního na polích. Pracuje se až se pot s čela leje a [illegible] v dlani naskakují a přede zpívá, žertuje a [illegible] jako by ta těžká práce byla pouhou hrou. [illegible] hovoří o jedné straně, dudy — [illegible] veselá povídka neb píseň [illegible] zastupuje [illegible] a přede všemi Rakouským Čechům hraje [illegible], že by se kažlý jiný při tom rozplakal, jen ne Čech. Čech se směje a chce se všude smát, poveselit i zde v Americe, kde lidé pro samý bisnis nemají kdy se trochu poveselit a duševně okřát, kde i ti ptáci jakoby jsou mrzuti, ani nezpívat [illegible], leda že vyrazí pískrutí ze sebe jako myš, když ji pasť chytne za ocásek.

Tady je smutno, smutno bylo nám všem, když jsme sem přišli a nemůžeme zvyknouti na tu americkou vážnost. Nám nejsou peníze a obchod všecko, Čech chce mít také obveselení. Toho je zde těžko nabýti a naklopotili jsme se dost a dost, než jsme si dle českého způsobu udělali šákou zábavu, regraci. Posud ale nebyl nikdo sto vydati obrázkový časopis humoristický, jaký ze všech druhů listů nejlépe svědčí naší české povaze. Jsouť spojeny s tím obtíže, nesnáze a výdaje tak veliké, že nezdálo se nikomu radným odvážiti se k podniku tomu nejistému. „Však vsaď vyhraješ snad" praví přísloví, kdo se ničeho neodváží ničeho nevyhraje. Odhodlal jsem se na vlastní účet vydávati časopis humoristický— tuto Vám jej předkládám rodáci milí. Odhodlal jsem se co Čech, jenž přirozeným nadáním české povahy nakloněn jest především pracovati v díle veselého rozmaru, bojujícího proti zasmušilosti život ztrpčující, odhodlal jsem se, počítaje na to, že jsem mezi Čechy, kteří dle své vrozené rozmarnosti rádi přivítají a podporovat budou malého toho čtveráka českého a nedají mu zahynouti. Na tuto stránku Čechů amerických appeluji, aby se ujali Diblíka, předplácejíce se naň a přimlouvajíce se u známých a přátel svých, aby taktéž činili. Cena jeho jest tak nízká, že každému lehko je státi se jeho odběratelem.

Rodáci! Předkládám Vám tuto první číslo Diblíka, doufaje, že se Vám zalíbí, a mohu přislíbit, že přičiním se a dokáži toho, aby následující byla nad první V

"Diblík"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

byly: Pavlem Albierim, L. J. Paldou, J. Hájkem, J. J. Novým, F. Fišerou, Břet. Grégrem a H. Rudišem.

1882, říjen.

64. **DĚLNÍK AMERICKÝ.** Denní časopis v New Yorku, věnovaný zájmům pracovního lidu a Čechům americkým vůbec. Vyšel 10. října 1882, byv založen stávkujícími sazeči, kteří odešli od „Dělnických Listů", Fr. Škardou vlastněných. Ročně $9.36. Redaktor Jos. Buňata v provolání vysvětluje, že je to směšné, aby dělnický list vlastnil jednotlivec, ten má patřit všem. Office: 511 vých. 5. ulice. Pod tímto názvem časopis vycházel až do 9. srpna 1886, kdy přeměněn na „New Yorské Listy", (druhé) do dnes vycházející. V redakci se vystřídali: L. J. Palda, Fr. Lier, Jaroslav Chudoba, Josef Buňata, Leo Kochmann, F. K. Ringsmuth, Sláv Beránek, Bartoš Bittner, Jan Wagner a Jan Fučík.

1882, říjen.

65. **ZÁBAVNÉ LISTY,** nedělní list „Dělníka Amerického" v New Yorku, 511 vých. 5. ul., z nichž v červenci r. 1886 povstal new yorský „Šotek", illustr. humoristicko-satirický list, redigovaný Bartošem Bittnerem. „Z. L." redigoval F. K. Ringsmuth.

1883, leden.

66. **JEDNOTA OSVOJENÝCH,** nedělník „Dennice Novověku", vycházel každou sobotu původně v čís. 12. Prospect ul. v Clevelandu, redakcí a vydavatelstvím Václava Šnajdra. 1. číslo vyšlo 7. ledna 1883. „J. O." zastavena v prosinci 1886.

1883, březen.

67. **TÝDNÍ OZNAMOVATEL,** (II.) v Chicagu, Ill. Oznámkový list, jehož vydavatelem byl Ladislav J. Flígl.

1883, červen.

68. **BUDOUCNOST,** napřed dvoutýdenník, později týdenník, vydala I. Soc. Děl. Sekce v Chicagu, v čís. 674 May ul. Předpl. $2.50. Později orgán anarchistů jazyka československého. 1. číslo vyšlo 16 června 1883. „Budoucnost" zanikla v květnu 1886, po památné bouři na Haymarketu v Chicagu. Do „Budoucnosti" psali: Josef Pondělíček, Jakub Mikolanda, Norbert Zoula, Josef B. Pecka. „Prapor Volnosti", politický časopis československý, byla vlastně „Budoucnost", pod změněným ohlavením, aby vydavatelstvo uniklo censuře v Evropě. Jiná ohlavení „Budoucnosti" pro evropskou poštu byla: „Čechoslovan", časopis katolický; „Jitřenka Svobody"; „Duch Volnosti"; „Sokol Americký".*) „Budoucnost" zanikla v květnu 1886.

1883, červen.

69. **ČECHOSLOVAN,** katolický týd. pro zábavu a poučení. Vycházel každou sobotu. Vydávali: Jan Geringer a V. Keclík, v čís. 223 záp. 12. ul., v Chicagu. Předpl. $2.25. Vydávání přerušeno v květnu r. 1884; časopis obnoven v dubnu 1886. Zanikl 20. června 1895. Redaktoři byli: F. Čemus, Franta Fišera, V. Vaněk a Karel Veselý.

---

*) Poslednější informace mi dal český mistr pekařský v Chicagu, jenž jako usvědčený účastník na vzpouře haymarketské odseděl si jeden rok státního vězení.

1883, srpen.

70. **NAŠINEC,** týd. vydávaný a redigovaný F. J. Cetlovským a Ladislavem J. Flíglem. Předpl. $2.00. Adressa: 662 již. Halsted ul. v Chicagu. 1. číslo vyšlo 4. srpna 1883. V listopadu téhož roku vycházel třikrát týdně a poslední číslo vydáno v dubnu 1884.

1883, srpen.

71. **PATRIOT,** vlastenecký týdenník vydaný Bohemian Publishing Company v New Yorku (J. V. Čapek, Tomáš Čapek a Frant. Bartošek) proti stoupající vlně anarchismu a internacionalismu mezi českými doutníkáři v New Yorku. 1. číslo vyšlo 18. srpna 1883. Zašel po 23 týdnech. Předplatné $3.— Adressa: 126 East 3rd Street.

1884, březen.

72. **BESÍDKA DĚTSKÁ,** týdenník a někdy měsíčník pro mládež. Redaktor Ant. Jurka. Vydavatel Anton Novák, Milwaukee. Ročně 50 ctů. V březnu 1886, splynula „Besídka" s „Domácností".

1884, květen.

73. **PROLETÁŘ,** týdenní orgán radikálních socialistů českých v New Yorku. Vyd. skupina mezinárodní Dělnické Jednoty a českodělnické vzdělávací spolky. Redaktor Leo Kochmann a po něm F. Hlaváček. Roč. $2.60. 1. číslo vyšlo 25. května 1884. Z „Proletáře" povstal denník „Hlas Lidu", do dnes vycházející.

1884, říjen.

74. **KVĚTY AMERICKÉ.** Obrázkový měsíčník obsahu zábavného a poučného. 1. číslo vyšlo 15.

října 1884. Redigoval Jaromil Květenský (F. K. Ringsmuth). Zastaveny koncem III. ročníku, byvše nahraženy románovou přílohou „Knihovna Americká". Ročně $1.50. Vydával Jan Rosický, Omaha, Neb.

1884, říjen.

75. **REPUBLIKÁN.** Vydal a sestavil J. A. Oliverius, 545 již. Jefferson ul., v Chicagu. Vyšlo jedno číslo před presidentskou volbou.

1884.

76. **ČESKÉ OSADY V AMERICE.** Měsíčník pro české vystěhovalce a naše zaokeánské krajany. Vydavatel a redaktor Josef Pastor, 23 Kleine Reichenstrasse, Hamburg.

1884.

77. * **ZÁBOJAN.** Zábavník, věnovaný zájmům nuzné podporujícího fondu spolku „Záboj". Pořádá Jan Krobošt. Vychází ku každému divadlu spolku „Záboj" v New Yorku.

1885, květen.

78. **ČESKO-SLOVANSKÝ ROLNÍK V TEXASU,** orgán farmerské alliance v Bryan, zvala se příloha časopisu „Slovan", tištěná v sešitech od roku 1885 až do 19. března 1887. V březnu 1887 změněna příloha v časopis samostatný, zůstavši na dále spolkovým orgánem. Zašla 10. ledna 1889. Redaktorem byl Jos. Buňata. Předplatné $1.00.

1885, červen.

79. **ZLATÉ KLASY,** měsíční hospodářský list. Vydavatel a redaktor Jan A. Oliverius, 564 Centre

Příloha čís. 43



"Národní Noviny" (III.)

Ave., Chicago. Roč. $2.00. „Z. K." přestaly vycházet v červenci 1889.

1885, červenec.

80. **NOVÁ VLAST,** týd. časopis, jenž vycházel každou středu v North Bend, Neb. Vydavatel Anton K. Walla, V. Virka, F. Mizera a J. Menšík. Red. F. H. Jeřábek. Roč. $1.50. V červenci 1886 „Nová Vlast" přestěhována do Omahy a po vystoupení Wally z vydavatelstva, stal se J. A. Hospodský majetníkem a redaktorem. V Omaze byla tištěna v čís. 1422 vých. 13. ul. V říjnu 1886 přeměněna v „Národní Listy."

1885, srpen.

81. **LAMPIČKA,** humoristicko-satirický týdenník v Chicagu, vydávaný a redigovaný Ant. Hradečným. Předplatné $2.60. Adressa: 616 Centre Ave. v Chicagu. 1. čís. vydáno 2. srpna. „Lampička" „dohořela" v květnu 1886.

1885, srpen.

82. **KANSASKÉ LISTY,** týdenník. Supplement to „Republic County Pilot", v Cuba, Kans. W. S. Elliott, vydavatel. K. O. Anténe, redaktor. Předplatné na „Kansaské Listy" a „Pilot" ročně $1.50. Zašly v lednu 1886.

1885, srpen.

83. **VESLAŘ,** orgán českého veslařstva amerického. Vydával Jos. Cigelhein, 189 Avenue C, New York. Předplatné 36 ctů. na čtvrt roku. Vyšlo jen několik čísel.

1885, září.

84. **BUDÍČEK,** týd. vydávaný pro katolický lid, v čís. 17 Randolph ul., v Clevelandu. Zastaven v dubnu 1888. Redakci vedli rev. Štěpán Furdek, rev. Antonín Vlček a R. Zeman.

1885, září.

85. **POMNĚNKY,** illustr. zábavný a poučný časopis, vydaný J. A. Oliveriem v Chicagu, 564 Centre Ave. „Pomněnky" byly přílohou „Zlatých Klasů" téhož nakladatele. Zanikly stejnou dobou s těmito v červnu 1889.

1885, říjen.

86. **DIBLÍK,** (III.) humoristicko-satirický list v New Yorku. Příloha dělnického časopisu „Prolétář". Vycházel každou sobotu od 17. října 1885. Zašel v říjnu 1889. Red. Leo Kochmann. Předpl. $2.60.

1885, listopad.

87. **ŠOTEK** nazýval se nedělní list „Dělníka Amerického" v New Yorku. Redaktor Bartoš Bittner. Předpl. $2.50.

1885, prosinec.

88. * **SVOBODA,** demokratický dvoutýdenník, z počátku týdenník, věnovaný zájmům Čechoslovanů v Texasu. Vyšel 24. prosince 1885. Vyd. A. Haidušek a Josef Koss, Jr., La Grange, Tex. Předpl. $2.00. Do července r. 1886 byl u listu redakčně činným také Jaroslav Chudoba.

1886, březen.

89. **PRAVDA,** (IV.) týdenník vydaný Kooperativním družstvem jako pobočný list denníku „Dělník Americký", v New Yorku. Předplatné $2.00.

1886, květen.

90. **PRÁCE,** časopis hájící zájmy pracujícího lidu československého, orgán dělnických unií, vycházel každou středu a sobotu v čís. 32. Fisk ul., v Chicagu, nákladem československé jednoty. Předplatné $3.00, když „Práce" vycházela týdně, sníženo na $2.40. „Práce" byla nástupkyní „Budoucnosti" a zanikla v červenci r. 1887. Redaktoři J. B. Pecka a Bešta.

1886, červenec.

91. * **HLAS LIDU,** dělnický list, vychází každý den ráno. Nedělní vydání pod ohlavením „Nedělní Hlas Lidu" vychází od 27. října 1889. Vydavatel: Bohemian Workingmen's Co-operative Association, 432 E. 71st St., New York. Předpl. $5.00. Red. Leo Kochmann. Před lety měl nedělní přílohu „Diblík". 1. čís. „Hlasu" vyšlo 1. července 1886. Současně v redakci působí: Leo Kochmann, Břetislav Grégr, Václav Sperakus. Z dřívějších redaktorů buďte uvedeni: Fr. Hlaváček, Jindřich Hošek, Vác. Anýž, Frant. Fleischman, Wm. Wallenfels, J. V. Nigrin, Václav Kudlata, Max Švagrovský, E. Švehla, J. E. S. Vojan, M. Breth, Václav Khop.

1886, srpen.

92. * **NEW YORSKÉ LISTY,** (II.), vycházejí každý den ráno mimo neděli. Vyd. New York Listy Publishing Co., 1390½ Second Avenue, New York. Předplatné $5.00. Red. J. J. Nový. „N. Y. Listy" byly

následníkem „Dělníka Amerického" a při svém druhém obnovení měly za red. J. V. Čapka a Bartoše Bittnera. Založeny 9. srpna 1886, D. Mašínem a L. H. Schreiterem. V lednu 1888 list prodán D. Mašínem za $2,200 J. S. Čadovi a spojen s denníkem „Rovnost." Čada vzdal se vydavatelství v lednu následujícího roku a vydávání převzala Typografická Unie. Od 25. prosince 1887 nedělní čísla nesla název „Nedělní Newyorské Listy", které od ledna 1891 staly se listem samostatným a jsou zvláště číslovány. Nynější redaktoři jsou: J. J. Nový, Josef Hubert, Jan Krobošt, Engelbert Švehla. Pracovníci z dřívějších dob: J. V. Čapek, Bachmann-Potocký, Bartoš Bittner, L. C. Frank, Josef Říha, F. J. Kuták, Fr. Bartošek, Josef Buňata, J. E. Salaba-Vojan. „New Yorské Listy" (II.) si vypůjčují letopočet svého založení r. 1874. To je ale datum vzniku prvních „N. Y. Listů", a mezi těmito a jimi je mezera mnoha let, jež právem patří „Dělnickým Listům" (II.) a „Dělníku Americkému".

1886, říjen.

93. **PRAVDA,** (V.) Časopis věnovaný k povzbuzování úcty k slovu Božímu a touhy po křesťanském životě, jakož i pěstování téhož. Vycházel 1. a 15. každého měsíce a od 3. ročníku týdně. Ročně $1.00. Vydával E. A. Adams v čís. 670 Throop ul., v Chicagu. 1. číslo vyšlo 1. října 1886. „Pravda" zastavena koncem prosince 1894.

1886, říjen.

94. **NÁRODNÍ LISTY,** týdenník vydaný v Omaze, Neb., Frant. J. Kašparem a redigovaný J. A. Hospodským. Byly pokračováním bývalé „Nové Vlasti".

Příloha čís. 44



Rev. F. Kún

List i s tiskárnou přešel v majetnictví „Pokroku Západu" v témž městě. „N. L." zanikly v květnu 1888.

1886, listopad.

95. **THE DAY,** v Cedar Rapids, Ia., přinášel českou čítací látku a české oznámky. Řídil Josef B. Šuster.

1886.

96. **HVĚZDA ZÁPADU,** list směru anarchistického, v Dakotě. Vyšlo několik čísel.

1887, leden.

97. **NEW YORSKÉ HUMORISTICKÉ LISTY,** týd. Nákl. „New Yorských Listů" v čísle 192 E. 5th Street. Roč. $2.50. První čís. vyšlo 1. ledna 1887; vydávání zastaveno 25. prosince téhož roku a nahraženo „Nedělními Newyorskými Listy". Redaktoři: J. V. Čapek a Bartoš Bittner.

1887, únor.

98. **SVOBODNÝ OBČAN,** neodvislý týdenník pracujícího lidu. Vycházel každou středu ráno v New Yorku. Vyd. A. Gidding, spolupracovník K. Doležal*). Zdarma pro odběratele „Knihovny", jinak roč. $1.00. Od r. 1888 vydával J. S. Čada. „Svobodný Občan" stěhoval se za svým majitelem do Clevelandu, v červnu 1890, kde vydáván jako týdenník „Clevelandských Listů" až do odprodání těchže A. Geringerovi v Chicagu.

1887, březen.

99. **NOVÁ DOBA,** (I. I.) týdenník založený Spolkem literárním, ve Schuyler, Neb. Redaktor Hugo

*) Praví se, že Gidding, Doležal a Čada byla jedna a tatáž osoba.

Chotek, po něm F. K. Ringsmuth. Ročně $2.00. Roku 1892 vydavatelství převzala společnost skládající se z následujících: Jos. Šmatlan, J. A. Fiala, Jan Pekař, F. K. Ringsmuth a Jos.K. Sinkule, ale list již 7. června r. 1892 zanikl.

1887, duben.

100. **ČECHO-AMERIKÁN,** katolický list vydaný 29. dubna 1887 v Montgomery, Minn. Nákladem a redakcí F. J. Přibyla. Ročně $1.50. Vycházel každý pátek. Byl dvojjazyčný, na vnitřní straně anglický, nesoucí název „Montgomery Star."

1887, květen.

101. **OBČAN,** (II.), večerní denník tištěný v New Yorku, jeden z četných podniků J. S. Čady. Vyšel 2. května 1887, udržev se deset dní.

1887, srpen.

102. **DĚLNICKÉ LISTY** (II.), časopis hájící zájmy pracujícího lidu. Vydávalo čes. děl. vyd. družstvo každou sobotu, v čís. 596 Centre Ave., v Chicagu. Předpl. $2.40. 1. čís. vyšlo 6. srpna 1887. „D. L." zanikly 13. číslem. Red. J. B. Pecka.

1887, říjen.

103. **KNIHOVNA AMERICKÁ.** Zábavný čtrnáctidenník vydávaný tiskařským družstvem „Pokroku Západu" v Omaze, Neb. Ročně $1.00.

1887, prosinec.

104. **ROVNOST,** denník, vyd. J. S. Čadou a spol. v New Yorku, v čís. 37 Vandewater ul. 1. číslo

vyšlo 27. prosince 1887, a 1. února 1888 splynula „Rovnost" s „New Yorskými Listy", když je byl Čada vykoupil.

1888, březen.

105. **ČESKÉ NOVINY**, denní časopis vydávaný a redigovaný J. V. Luňákem. Administrace: 120 Seneca ul. v Clevelandu. Předpl. $6.00. 1. číslo vydáno 20. března 1888; list v květnu téhož roku změněn na trojtýdenník a zanikl následující měsíc.

1888, duben.

106. **OZNAMOVATEL**, týd. časopis věnovaný zájmům obchodu. Vycházel každý čtvrtek v čís. 779 Allport ul., v Chicagu. Vydavatelé: Josef Velebný a A. E. Beneš. Celkem vyšlo šest čísel.

1888, květen.

107. **JEDNOTA**, politický denník pro katolíky. Vydával českokatolický novinářský spolek. Redaktoři: rev. F. J. Přibyl, Hugo Chotek, Jan Božovský a Josef Miller. Adressa: 566 Centre Ave., v Chicagu. 1. číslo vydáno 5. května 1888. List zastaven 14. srpna 1888, když vydavatel rev. F. J. Přibyl ztratil v podniku $1.700. Hlavní podporou listu byli svobodomyslní krajané, začež jim v posledním čísle vyd. děkoval. R. 1899 povstala nová „Jednota", jako měsíčník, potom co týdenník. Svého času orgán I. Katolické Ústřední Jednoty. Ročně $6.—

1888, květen.

108. **KATOLICKÝ ČECH**, nedělní list věnovaný náboženství a duševní zábavě pro mládež i dospělé. Vydával českokatolický novinářský spolek v čís. 566

Centre Ave., v Chicagu. Předpl. $1.00. 1. číslo vyšlo 27. května 1888. „Katolický Čech" byl nedělník „Jednoty", s níž také zašel.

1888, červen.

109. **ROZSÉVAČ,** obrázkový evang. baptistický měsíčník, vydávaný rev. L. Lanyi-em v Clevelandu. Roč. 30 ctů. Časem přestěhován do Chicaga a tam z čís. 395 záp. 18. ul. vydáván jako dvouměsíčník. 1. číslo vyšlo 15. června 1888; v krátkosti zašel.

1888, červenec.

110. **XX. VĚK.** Nedělní obrázkový list pro poučení, zábavu a humor. Vydavatelské Družstvo (vlastně J. S. Čada) 27 Frankfort ul., New York. Ročně $2.00.

1888, říjen.

111. **AMERICKÝ PALEČEK,** týdní časopis věnovaný humoru a vtipu pro Čechoslovany americké v Chicagu. Redaktoři: Fr. Čemus a Hugo Chotek. Illustrator Oldřich Farský. Předplatné $3.50. 1. číslo vyšlo 27. října 1888. Zašel v únoru 1889.

1888, listopad.

112. **AMERIKA,** obrázkový týdenník, zábavný, politický a hospodářský. Vydavatel J. V. Matějka v čís. 372 záp. 18. ul. v Chicagu. Ročně $2.00. List byl napájen z denníku „Chicagské Listy." Prodán A. Geringerovi v říjnu 1893.

1889, duben,

113. **NÁRODNÍ DĚLNICKÉ NOVINY,** příloha „Coke County Chronicle" v Connelsville, Pa., ti-



Anton Novák

štěná v českém a slovenském jazyku. Předpl. $1.25. Redaktor Robert Zeman. Zanikly koncem téhož měsíce.

1889, červen.

114. **TELEGRAF,** týdenník v Baltimore. Vycházel každou sobotu od 15. června 1889. Vydavatel V. J. Shimek. Red. Jan C. Hojda. Roč. $1.50. Zanikl 16. čís., dne 21. září 1889.

1889, listopad.

115. **HOSPODYNĚ,** časopis věnovaný domácímu hospodářství, vycházel jako příloha „Domácnosti". Nakladatel Antonín Novák v Milwaukee. List brzo zastaven.

1889, listopad.

116 * **NEDĚLNÍ HLAS LIDU.** Nedělní vydání časopisu „Hlasu Lidu", vycházejícího v New Yorku od r. 1889. Roční předplatné $2.60.

1889, prosinec.

117. * **PŘÍTEL DÍTEK,** týdenník pro českoamerickou mládež a přátele její. Vydává Řád českých Benediktinů v Chicagu. Redaktoři Rev. Prokop Neužil, B. Kvítek, Valentin Kohlbeck, Josef Chvátal a Jindřich Zeissl. Roční předplatné $1.00. 1. číslo vyšlo 24. prosince 1889.

1889, prosinec.

118. **ŠOTEK,** (II.) týdenní list obrázkový, vyšel 29. prosince 1889. Nákladem První české typografické Unie v Americe, 26—28 Frankfort ul., New York. Roč. $2.00. Red. B. Bittner. List zastaven 21. prosince 1890 a nahražen „Nedělními New Yorskými Listy."

1890, únor.

119. * **VOLNÉ LISTY**, časopis šířící zásady bezvládí, vychází každou druhou sobotu, napřed vydáván co měsíčník. Roč. $1.00. Adressa: Frank Lefner, 74 Stagg Street, Brooklyn, N. Y. Red. V. Rejsek.

1890, duben.

120. **SVĚTOZOR**, obrázkový týd. pro zábavu a poučení, vycházel každou neděli v čís. 26. Frankfort ul., v New Yorku. Předpl. $1.50. Vyd. J. S. Čada. Obrázková příloha „Svobodného Občana". Když majitel „Světozora" přesídlil do Clevelandu, objevil se list v tomto městě jako nedělník „Clevelandských Listů".

1890, červen.

121. **CLEVELANDSKÉ LISTY**, neodvislý denník pracujícího lidu. Vyd. České družstvo (J. S. Čada). Tiskárna: 1158 Broadway, Cleveland. Předpl. $2.50. 1. čís. vyšlo 26. června 1890. „Světozor", jenž byl napájen z denních „Clevelandských Listů", vycházel jako nedělník. Současně s těmito časopisy tiskla se i českoamerická knihovna a pádem „C. L." v červenci 1891, shroutily se všecky tyto podniky. Redaktoři: Hugo Chotek a J. V. Luňák, kteří v lednu 1891 odešli, když jim vydavatel neplatil. Oznamujíc zánik „C. L.", napsala „Dennice Novověku": „O jednu smeť míň."

1890, červenec.

122. * **BALTIMORSKÉ LISTY**, se zove místní strana chicagské „Svornosti". „B. L." byly původně týdenníkem vycházejícím každou středu v Baltimore na rohu Ann a Lancaster ul. Vydávali je J. S. Čada a Jakub Holzknecht. V červenci 1891 „B. L." od vydavatelů koupil Aug. Geringer.

1891, leden.

123. **OZVĚNA**, týd., jehož jedno číslo vyšlo 1. ledna 1891 v čís. 4464 Laflin ul., v Town of Lake, v Chicagu. Vydavatel J. J. Beneš, redaktor F. Čemus.

1891, leden.

124. * **NEDĚLNÍ NEW YORSKÉ LISTY**, vydává New York Listy Publ. Co., Inc., v čísle 1390½ Second Ave. v New Yorku. Předpl. $2.50. Vycházejí v neděli ráno. 1. číslo vyšlo 4. ledna 1891, vydavatelstvím První Čes. typografické Unie v Americe.

1891, únor.

125. **ČESKÝ LEV**, týdenník vlastenecký, náboženský a politický pro Česko-Moravské Bratry. Redaktoři Fr. Rundus a John Skočdopole, Cuba, Kansas. Vycházel každou sobotu. Předpl. roč. $1.00. Zanikl v květnu 1892. V současném časopise o jeho zániku čteme: „Strašný vydal ze sebe řevu hlas, pouště král — otřásl se a zhas."

1891, březen.

126. * **HOSPODÁŘ**, odborný list, věnovaný veškerým odborům polního hospodářství. Založen 15. března 1891, vycházel první rok 15. každého měsíce. Od druhého ročníku vychází čtrnáctidenně. Nakladatel Národní Tiskárna v Omaze. Ročně $1.00. Byl postupně redigován L. W. Dongresem, F. Janákem a J. E. Kroupou.

1891, duben.

127. * **KŘESŤANSKÝ POSEL**, týd. methodistický, věnovaný zajmům duchovního i národního po-

vznesení. Předpl. $1.50. Red. rev. Frank Pelikán. Adressa: 134 záp. 19. ul. Chicago, Ill. Napřed byl „K. P." vydáván v Clevelandu, v čís. 34 Petrie ul., za redakce rev. Frant. Tauchena. Z Clevelandu přestěhován do Chicaga, 1003 Spaulding Ave. Vycházel ve čtvrtek. Druhý ročník měl přílohu „Nedělní Škola". Předplatné $1.— Od r. 1892 redakci vedl V. Vaněk a když list přestěhován do Chicaga, převzal redigování rev. F. J. Hrejsa.

1891, duben.

128. **OBZOR,** vycházel každou středu nákl. Národního tiskařského družstva s V. P. Šafránkem v čele, v St. Paul, Minn. Předpl. $2.00 Úřadovna: 431 záp. 7. ul. V březnu 1893 přešel list v jiné vlastnictví, přikloniv se ke katolíkům. V květnu následujícího roku vykoupen byl chicagskými Benediktiny. Redakci postupně vedli: pí. Šafránková, Pavel Albieri (1892) a F. Skala.

1891, květen.

129. * **DENNÍ HLASATEL,** časopis věnovaný zájmům českoamerického dělnictva. Vyd. Denní Hlasatel Printing and Publishing Co., 1545 W. 18th Street, Chicago. Předpl. $5.50. „Denní Hlasatel" založila II. česká typografická Unie v Americe po nezdařeném prý vyjednávání s chicagskými vydavateli časopisů „Svornosti", „Chicagských Listů" a „Čechoslovana." Redakce původní: Josef Neužil, Adolf Srbeka, Ant. Soukup, Fr. Hájek. Pozdější: F. J. Kuták, Frant. Skala, Václav Lenoch, Emil Bachman, Frant. Holeček, Frant. Hansvencl, J. Černý, E. Švehla, J. V. Matějka, Lad. J. Tupý, Otto Fuerst, Jan Janák, J. Javorský, Fr. Kovářík, J. Klepal. Nynější redakce: Frant Holeček, Josef Neužil, Otto Fuerst, Jan Janák, J. A. Hospodský, Jan Dočekal, J. Štolfa.

Příloha čís. 46


NEW-YORKSKÉ LISTY.

LISTŮ

"New-Yorkské Listy"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

1891, červenec.

130. * **OBZOR,** (II.) časopis hospodářský, poučný a zábavný. Orgán Slovanské Podpůrné Jednoty Státu Texas. Vychází každý čtvrtek. Ročně $1.00. Vydával a redigoval F. Fabian v Hallettsville, Tex. První číslo vyšlo dne 16. července 1891. Vydávání zastaveno 14. února 1895, když list vykoupil F. Jakubík, který potom jal se vydávati „Nový Domov". Dne 15. prosince r. 1897 začal „Obzor" opět vycházeti pod názvem „Obzor Hospodářský", však v říjnu 1899 jméno opět na „Obzor" zkráceno. Od prosince 1897 do října 1908 vycházel co čtrnáctidenník.

1891, srpen.

131. **DIVADELNÍ LISTY,** měsíčník vydávaný Česko-Národním Ochotnickým družstvem v Chicagu, 372 záp. 18. ul. pro zájmy ochotnického divadla ve Spoj. Státech, od 15. srpna 1891 do 6. května r. 1893. Roč. $1.00.

1891, září.

132. **PŘÍTEL LIDU,** týdenník vydávaný ve Wilber, Neb. Redaktor J. A. Hospodský. Roč. $1.50 „Přítel Lidu" měl původně své sídlo ve Wahoo, odtud přesídlil do Wilber. Zanikl čís. 27. roč. XIII. Odběratelstvo listu převzal chicagský „Denní Hlasatel." Památné číslo „Přítele Lidu", vydáno 12. února 1903, za příčinou 25letého jubilea trvání okresního sídla ve Wilber. Obsahuje dějiny tohoto zajímavého českoamerického městečka a okolí.

1891, září.

133. * **ORGÁN BRATRSTVA.** Úřední orgán Jednoty Č. S. P. S. Vydává Jednota Česko Slovanských

Podporujících Spolků ve Spojených Státech. Vychází 1. každého měsíce v Oak Parku. Pořadatelé se vystřídali: Václav Šnajdr, Jan Rosický, B. B. Letovský, Jos. J. Král, L. J. Palda, Václav Petrželka. Nynější redaktor, J. E. Salaba Vojan.

1892, leden.

134. **NOVÉ DOBY LISTY SVÁTEČNÍ,** počaly vycházet ve Schuyler, jako románová příloha „Nové Doby". Vydavatel a redaktor F. K. Ringsmuth. Ročně $1.50. Zanikly s „Novou Dobou".

1892, leden.

135. * **KEWAUNSKÉ LISTY,** demokratický týdenník vydaný akciovou společností v Kewaunee, Wis., 28. ledna 1892. V březnu 1895, přešly koupí na Jos. H. Jandu, jenž je dosud vlastní. Ročně $2.00. Red. J. V. Luňák do r. 1906, pak vydavatel Jos. H. Janda.

1892, únor.

136. **KANSASKÉ NOVINY,** týdenník o čtyrech stranách. Vyšel v Belleville, Kans. Redaktoři Fr. a Jos. Hanzelín. Předplatné $1.50. Zašly r. 1895.

1892, červen.

137. **NOVINY,** týdenník, vydaný ve Wilber, Neb., dne 11. června 1892. Vycházel každou středu. Vydavatelé bratří Hanzelínové. Předpl. $1.50. Zanikl prvním rokem.

1892, červenec.

138. * **HLASATEL,** časopis věnovaný zájmům lidu českoamerického na venkově i ve městě. Vy-

chází každé úterý a pátek. Vydává Denní Hlasatel Printing and Publishing Co., 1549 W. 18th St., Chicago, Ill. Předpl. $2.00.

1892, červenec.

139. **WILBERSKÉ LISTY**, neodvislý týdeník, ve Wilber, Neb. Vydavatel F. J. Hanzelín. Red. Václav Fuchs. V září r. 1894 splynuly s „Dělnickými Listy" v Omaze.

1892, srpen.

140. * **TÝDENNÍ HLASATEL** vydává „Denní Hlasatel "v Chicagu od 1. srpna 1892 a vyplňuje jej látkou z denníku.

1892, srpen.

141. **KOTVA**, časopis národní, politický a hospodářský, vycházel každou středu. Vydavatelé: Příborský a spol. ve Schuyler, Neb. Předpl. $1.50. Red. J. Em. Kroupa. 1. číslo vyšlo 23. srpna 1892. „Kotva" zastavena 13. prosince 1893, davši místo obsáhlejšímu týdenníku „Svitu," náležejícímu Příborskému a Ringsmuthovi.

1892, září.

142. **THE BOHEMIAN VOICE**, Organ of the Bohemian Americans in the United States. Published by the Bohemian American National Committee. Publication office: 1211 South 13th St., Omaha, Neb. Subscription $1.00. Thomas Čapek, editor. Když se redaktor Tomáš Čapek poděkoval z redakce, převzal řízení „B. V." J. J. Král. 1. číslo vyšlo 1. září 1892, poslední 1. listopadu 1894.

1892, září.

143. **ROVNOST,** (II.), denník založený Českou Tiskařskou a Vydavatelskou spol. v 1405 Fond du Lac Ave., v Milwaukee. Redaktoři J. Rudiš Jičinský a B. Grégr. V současném listě čteme: „Tato vydavatelská společnost se znamenitě tuží. Nedávno začala vydávati denník „Rovnost" a nyní se ustanovila na tom, vydávati týdenník „Rovnost", o němž slibuje, že bude list o 24 str. illustrovaný. Roč. předplatné $2.50." 1. číslo vyšlo 7. září 1892. Zanikla 21. prosince téhož roku. Týdenník vycházel měsíc.

1892, listopad.

144. **SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST,** časopis věnovaný zájmům slovanské vzájemnosti a veškerým česko-slovanským spolkům v New Yorku. Vyšel 15. listopadu 1892 a publikační dny byly první a třetí sobota v měsíci. Redaktor Jaromír Justitz, 218 vých. 75. ul. v New Yorku. Předpl. $1.00. Časopis měl krátké trvání.

1892, prosinec.

145. **SNAHA,** nedělní list pro zábavu, vydávaný „Chicagskými Listy," od 10. prosince 1892 do 3. července 1893, kdy zašel číslem 30. Předplatné $2.00. Redaktor Pavel Albieri.

1892.

146. **OZNAMOVATEL** (II.) vydal spolek sv. Antonína Paduánského čís. 150. Tiskl F. J. Svoboda & Co., 17 Randolph ul. v Clevelandu. Oznámkový týdenník, jehož vyšla dvě čísla.

Příloha čís. 47



Jan Rosický

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

1892.

147. **VYTRVALOST**, týd., později trojtýdeník vydávaný v New Prague, Minn. Předpl. $2.50. Látka zásobována z „Pokroku Západu."

1893, březen.

148. **ČAS**, týdenník věnovaný zájmům Čechů v Milwaukee, Wis. Vyd. Ant. Novák, 346 Broadway. Roč. $1.00. Předvolební agitační list, jehož vyšlo pouze několik čísel. Publikační den v sobotu.

1893, duben.

149. **MATICE DĚLNICKÁ**, Revue duševního i společenského života. Měsíčník, jehož 1. číslo vyšlo 1. dubna 1893 v New Yorku. Roční předplatné $2.00. V krátkém čase přijala „M. D." jméno „Besídky Sokolské."

1893, květen.

150. **PRÁVO LIDU**, denní časopis věnovaný zájmům pracujícího lidu. Adressa: 523 Blue Island Ave., Chicago. Majitel: Vydavatelské družstvo. 1. číslo vyšlo 1. května 1893 a poslední 30. září 1894. V redakci se vystřídali Gustav Haberman, Václav Anýž, J. J. Nový, Al. Janda, J. B. Pecka, Jakub Mikolanda a B. Herz.

1893, květen.

151. **RUCH**, denník v Milwaukee, Wis.

1893, červenec.

152 * **KATOLÍK**, časopis věnovaný zájmům katolických Čechů. Vychází každé úterý a pátek.

Ročně $2.00. Vydává Řád Českých Benediktinů v Chicagu. Adressa: 1637 Allport Street, Chicago. Redakce jako u „Národa". Počal vycházeti 1. července 1893, zprvu jako týdenník, pak jako trojtýdenník, jenž zastaven 6. února 1894, byv 13. února nahražen dvojtýdeníkem. Četbu zásobuje denník „Národ." „Katolík" a „Národ" mají společnou redakci.

1893, září.

153. **ŠOTEK,** (III.) svobodomyslný humoristicko-satirický týdenník rázu demokratického, založen 16. září 1893 Bartošem Bittnerem v Chicagu. V červnu 1895 utvořena vydavatelská společnost „Šotek", skládající se z B. Bittnera a Ladislava J. Tupého, jichž nákladem list tištěn ve vlastní tiskárně v čís. 625—627 Laflin ul., do 20. prosince 1895. Od května 1896 až do 2. srpna 1896 byl „Šotek" nedělní přílohou denního listu „Hlas Svobody". „Šotek" vycházel pak opět samostatně až do 8. května 1897, kdy zastaven. Znovu obnoven 3. září 1898. — „N. Y. Listy" 13. června 1897. „Šotek" dle všech okolností uložil se ku spánku věčnému. Nevyšel již čtvrtý týden a dosud nejeví známky života. Příčina: finanční souchotiny. -- „N. Y. Listy", 13. září 1898. „Šotek" započal opět svoji pouť světem a to již po třetí. Po dvakráte bylo vydávání „Šotka" z příčin finančních zastaveno, nyní pak jeho původce, p. B. Bittner, jej předvádí po třetí. Adressa: 510 W. 19th Street, Chicago. Ročně $2.35. — „N. Y. Listy", 1. října, 1905:" Chicagský „Šotek" za redakce B. Bittnera vyšel tento týden (22. září) naposledy. Pan Bittner předal celý svůj obchod Národní Tiskárně, která právě započala s vydáváním týdenníku „Rozhledy."

1893, září.*)

154. **POKROK,** (II.) katolický týdenník v Chicagu. Vyšlo jen několik čísel. Redaktor Fr. Fišera.

1893, říjen.

155. **AMERICKÝ OBČAN,** orgán české rep. Lígy v Chicagu. Časopis věnovaný politice a národohospodářství. Vycházel každý čtvrtek. Vydávala jej česká rep. Líga. Red. Jan A. Oliverius a později dr. J. Rudiš Jičinský. Office: 702 Loomis ul. 1. číslo vyšlo 5. října 1893, poslední v květnu 1896.

1893, listopad.

156. **DĚLNICKÉ LISTY,** (III.), orgán Mezinárodní Dělnické Jednoty, vydávaný v New Yorku, 550 vých. 16. ul. Ročně $2.40. 1. číslo vyšlo dne 4. listopadu 1893. V dubnu r. 1898 byly přestěhovány do Clevelandu, kde zanikly v pátém ročníku. Redaktor v New Yorku F. J. Hlaváček, v Clevelandu V. Kudlata.

1893, listopad.

157. **SVIT.** Týdenní časopis pro všecky otázky veřejné a všechen český lid. Vyd. J. Příborský a F. K. Ringsmuth ve Schuyler, Neb. Red. F. K. Ringsmuth. Ročně $1.50. Druhým ročníkem „Svit" přestěhován do Cedar Rapids, kde podroben mnoha změnám, až se na konec přimknul k evangelíkům. Zanikl v květnu 1902.

1894, únor.

158. * **NÁROD,** katolický denní list věnovaný zájmům Čechů amerických. Vydavatelé Řád Českých Benediktinů v Chicagu. Adressa: 1637 Allport ul., Chicago. Roč. $3.60. 1. číslo vyšlo 8 února 1894. Bývalí re-

*) Toto je omyl. Má býti 1897. L. J. Tupý.

daktoři „Národu" a „Katolíka": Rev. Prokop Neužil (vrchní), rev. Bartoloměj Kvítek, Lad. J. Tupý, Albert Gross, Karel Neumann, Václav Petrželka, Fr. Fišera, Hynek Dostál, Bedřich Sedláček. Nynější redakce: Rev. Valentin Kohlbeck (vrchní), Tomáš Kraus, Jan Voneš, Jindřich Zeissl, Jan Šeps.

1894, květen.

159. * **BESÍDKA SOKOLSKÁ**, orgán Jednoty dělnicko amerických Sokolů. Vychází každého měsíce v New Yorku. Red. J. C. Struchlík. Předpl. 60 ctů. „Besídka Sokolská" je pokračováním někdejší „Matice Dělnické," měsíčníku v New Yorku.

1894, květen.

160. **DĚLNICKÉ LISTY**, (IV.) týdenník, založený v Omaze, českou Typografickou Unií č. 21. Redaktor J. F. Přibyl. V červenci 1898 vykoupil „D. L." S. L. Kostoryz a změnil v „Osvětu . V redakci též působili L. W. Dongres a J. Em. Kroupa.

1894, červen.

161. * **ŽENSKÉ LISTY**, týdenník věnovaný zájmům českých žen. Orgán Jednoty Českých Dam a Sdružení česko amerických Dam. Vydavatelky od roku 1901: Miloslava R. Hlinova a Růž. Kabátova. Roční předplatné $2.00. Založeny Josefou Humpal-Zemanovou.

1894, července.

162. * **ROVNOST**, (III.), neodvislý týd. věnovaný výhradně zájmům Čecho Slovanů v Americe. Vydává Ed. A. Krall, čís. 767 14. ulice v Milwaukee, Wis. Roč. $1.50.

Příloha čís. 48



August Geringer

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

1894, srpen.

163. **ČMUCHÁLEK,** vlastně, „Kmotr Čmuchálek", humoristicko satirický týd. rázu demokratického, jehož 1. číslo vyšlo v Chicagu, dne 18. srpna 1894. Redaktor a vydavatel byl Emil Bachman. Předpl. $1.90. Vydavatel „Čmuchálka" napsal 3. listopadu 1900: „Dlouhých šest let putoval „Č." po místech a městech česko amerických, leč příštím číslem přestane vycházeti a v náhradu za časopis náš obdrží odběratelé „Květy Americké."

1894, říjen.

164. **CHICAGSKÝ OBČAN,** denní časopis věnovaný zájmům pracujícího lidu. Vydala „Česká Vydavatelská Společnost" v čís. 523 Blue Island Ave., v Chicagu. Předpl. $5.00. Red. Heřman L. Avenarius, Karel Neumann, Jos. J. Nový. Vydavatelé byli sazeči zaniklého „Práva Lidu". „Ch. O." zašel 21. listopadu 1894.

1894, listopad.

165. * **SVOJAN,** (II.) snůška svobodného myšlení všech národů. Vyšel s heslem „Osmělme se zmúdřeti" v Chicagu, 8. listopadu 1894. Red. F. B. Zdrůbek, nakladatel Svobodná Obec. Tiskař A. Geringer. Zprvu vycházel čtvrtletně, nyní jest vydáván měsíčně. Předpl. 80 ctů.

1894, listopad.

166. **VEČERNÍ LISTY,** česko americký denník, který byl vydáván rev. E. A. Adamsem, v 711 Loomis ul., v Chicagu. Předpl. $3.50. 1. číslo vyšlo 19. listopadu 1894. Vydávání zastaveno 11. číslem dne 3. prosince téhož roku.

1894, prosinec.

167. **TYPOGRAFICKÝ VĚSTNÍK** v Chicagu. Vyšla pouze dvě čísla. Byl to list reklamní.

1895, leden.

168. **JEDNOTA,** (II.) Časopis „Evangelické Jednoty" v Americe. Vycházel 1. a 15. každého měsíce v Baltimore. Ročně $1.00. Zanikl r. 1898. Redakci postupně vedli: reverendi V. Písek, V. Vaněk a Josef Břeň.

1895, únor.

169. **CHICAGSKÝ SVĚT,** časopis věnovaný zájmům Čechů chicagských. Původně dvojtýdenník, potom týdenník a konečně denník. Vydával „Chicagský Svět Printing & Publishing Co.", 718 Loomis ul. Redaktor J. V. Matějka. V programu se praví, že směr bude týž jako měly zaniklé „Chicagské Listy". 1. číslo vyšlo 16. února 1895, týdenníku 9. srpna téhož roku. Předpl. $4.50. 1. ledna 1896, list přeměněn v „Hlas Svobody".

1895, březen.

170 * **NOVÝ DOMOV,** katolický týdenník tištěný v Hallettsville, Tex., na místě zašlého „Obzoru", který byl vykoupen novým vydavatelem F. Jakubíčkem. Směr a zásady tytéž jako u „Obzoru". Později vydavatel Josef Kopecký. Roční předplatné $2.00. 1. číslo vyšlo 7. března 1895.

1895, březen.

171. **DUCH VOLNOSTI.** Měsíčník bezvládně obecenský. Číslo 1. vyšlo v Chicagu v 502 záp. 20. ul.,

16. března 1895. Ročně 36 ctů. Vyšlo několik málo čísel. Redaktor Frank Tůma. Vydavatel Břetislav Sedlecký a soudruzi.

1895, květen.

172. **DIBLÍK,** (IV.) hum. sat. obrázkový týdenník, jenž vycházel každou sobotu z čís. 569 záp. 18. ul., v Chicagu. Vydávala „Společnost Moderní Tiskárny." Red. F. Škaloud, illustrator Oldřich Farský. 1. čís. vyšlo 18. května 1895, poslední 6. července téhož roku. Z tiskárny této dříve byl vydáván „Šotek". Předplatné $2.00.

1895, květen.

173. **REPUBLIKÁN,** (Il.) týdenník pro politiku a národohospodářství. Orgán České Republikánské Strany, (lígy). Vydavatel a redaktor J. A. Oliverius. Tisk Moderní Tiskárny 569 záp. 18. ul. Předpl. $1.50. První číslo vyšlo 29. května 1895. Vydáno celkem 7 čísel.

1895, srpen.

174. **DENNÍ CHICAGSKÝ SVĚT,** časopis věnovaný zájmům Čechů chicagských. Vydavatel: „Denní Chicagský Svět Printing & Publishing Co.", 530 záp. 18. ul., v Chicagu. Předpl. s nedělní „Vesnou" $4.50. J. V. Matějka, ředitel. 1. číslo vyšlo 9. srpna 1895. Zastaven koncem roku a na místo něho vydán „Hlas Svobody."

1895, srpen.

175. **VESNA,** nedělník „Denního Chicagského Světa," věnovaný zábavě a poučení. Předpl. $1.50. Office: 408 záp. 19. ul., v Chicagu. Red. T. A. Srbeka.

První číslo vyšlo 18. srpna 1895. „Vesna" zastavena 27. číslem.

1895, říjen.

176. * **BESÍDKA,** obrázkový týdenník pro mládež. Vydávala presbyterní „Evangelická Jednota" v Baltimore pro dítky evangelického vyznání. Předplatné ročně 50 ctů. Později časopis přestěhován do New Yorku, kde jej rediguje rev. Vincent Písek v čís. 347 vých. 74. ul. Předplatné sníženo na 25 ctů ročně.

1895, říjen.

177. **ZÁBAVNÉ LISTY,** (II) illustrovaný časopis, jenž vycházel dvakrát za měsíc v čís. 35 Bulwer ul. v Clevelandu. 1. č. datováno 9. října 1895 a poslední 19. července 1896. Vydavatelé B. Příhoda a spol. Předplatné ročně $2.25.

1896, leden.

178. **HLAS SVOBODY,** denní časopis věnovaný zájmům Čechů amerických. Povstal ze zaniklého Matějkova „Denního Chicagského Světa". Vydavatel „Česká tiskařská a vydavatelská společnost", 530 záp. 18. ul. Roč. $4.50. 1. číslo vyšlo 2. ledna 1896 a poslední 5. srpna téhož roku. Redaktoři: F. J. Kuták, J. B. Pecka, J. J. Nový, Dr. B. Sedláček a H. L. Avenarius.

1896, únor.

179. **JISKRY,** nedělní list „Hlasu Svobody". Humoristicko-satirický obrázkový týdenník vydávaný každou neděli společností „Hlasu Svobody" v Chicagu. Adressa: 530 záp. 18. ul., v Chicagu. Předpl. $2.00 ročně. 1. číslo vyšlo 23. února 1896, poslední 17. května téhož roku. Redaktor Fr. Škaloud,

Příloha čís. 49

SVORNOST.

Na ukázku. *Chicago, pátek 8. října 1875.* *Číslo 1.*

Noviny

Starý svět

Josef Barborka, hodinář

Šicí stroj

Ant. Petrtyla

Ant. Sutterlütti

Český modní obchod Marie Geringer-ové

PROTECTION

Fisher & Co.

Václ. Veverka

Charles Pope, premiove státní papiry, výhry

Fr. Kašpar

Geo. F. Riel, fotograf

Hledám

Hledá se

"Svornost"

1896, březen.

180. **VLASTIMIL,** týdenník, který vycházel každou sobotu nákladem Ant. Nováka, v čís. 650 12. ul., v Milwaukee. Roč. $1.50. 1. čís. vyšlo 7. března 1896. Později „Vlastimil" se stal majetkem F. Čemuse a zastaven r. 1898.

1896, březen.

181. **ČECHOSLOVAN,** (II.) list zábavný, jehož 1. číslo bylo vydáno 18. března 1896. Vydavatel O. Keclík, 566 Centre Ave., Chicago. Vycházel každý čtvrtek. $2.00 ročně.

1896, květen.

182. **PRVNÍ MÁJ,** orgán Ústřední Jednoty Českých Unií v Chicagu. 1. a poslední čís. vyšlo 1. května 1896. Administraci řídil Fr. Tůma, v 527 záp. 18. ul. v Chicagu. „První Máj" byl předchůdcem „Pochodně."

1896, červen.

183. **POCHODEŇ,** týdní orgán Ústřední Jednoty Českých Unií v Chicagu, vyšla v červnu 1896. Adressa: Frank Tůma, 1313 záp. 21. ul., v Chicagu. Ročně $1.00. Zanikla v květnu, 1899. Red. Franta Tůma, po něm Fr. Hlaváček.

1896, prosinec.

184. * **SVOBODNÁ ŠKOLA,** měsíčník věnovaný zájmům čes. svobodomyslných škol ve Spojených Státech, nákladem „Sboru pro dobro svobodomyslných sobotních a nedělních škol." Tisk Národní Tiskárny v Chicagu. Roč. 50 ctů. Redaktoři: Alois Janda, F. Dagobert Novák, K. B. Svoboda.

1897, leden.

185. **REVOLUCE,** časopis hájící zásady socialní revoluce, objevil se v Chicagu. Jednotlivá čísla 5 ctů.

1897, březen.

186. **OBRANA.** Časopis ku hájení všech napadených v „Denním Hlasateli". Vycházel dle potřeby. Vyšel poprvé (a snad také naposled) 28. března 1897 v Chicagu a rozdáván zdarma.

1897, duben.

187. **OBCHODNÍ LISTY.** Časopis sloužící zájmům českých obchodníků. „O. L." vydány 17. dubna 1897. Vydavatel J. K. Velebný v Chicagu. Předpl. 25 ctů. na 2 měsíce.

1897, duben.

188. **SVĚTEM,** časopis pro zábavu a poučení, který vycházel od dubna 1897. Redaktorem byl Robert Růžička. Hlavní illustrator Jar. Košař. Vydavatelé: Anděl a Růžička, v čís. 463 záp. 18. ul. v Chicagu. Předplatné $2.00. Změněn na „Chicagský Svět."

1897, červenec.

189. **VEČERNÍ NOVINY,** denník vyšlý z čís. 510 záp. 19. ul. v Chicagu, nákladem „Společnosti Večerních Novin". (R. Růžička). Redaktoři: Jos. K. Mazáč a František Fišera. 1. číslo datováno 2. července 1897.

1897, srpen.

190. **ANGLICKÉ LISTY,** poučný časopis určený pro ty, kdo se chtějí učiti anglické řeči. Vycházel 1.

a 15. v měsíci. Red. a vyd. Dr. Ant. Soukup, 562 záp. 18. ul., v Chicagu. 1. číslo vyšlo 1. srpna 1897. Zastaveny ve druhém ročníku.

1897, září.

191. **POKROK,** (III.) katolický týdenník věnovaný zájmům Čechů amerických. Vycházel každý čtvrtek v čís. 737 Allport ul., v Chicagu. Předpl. $2.00. Vydavatel Frant. J. Hora. 1. číslo vydáno 4. září 1897.

1897.

192. **LISTY** poučné a vzdělávací. Vydával Anton Motyčka z Nelsonville, Tex. a tiskl F. K. Ringsmuth, v Cedar Rapids, Ia. „Listy" byly rozesílány jako příloha „Svitu".

1898, leden.

193. **AMERICKÝ SBORNÍK,** měsíčník, vydávaný a redigovaný Pavlem Albierim, jehož 1. číslo vyšlo v New Yorku 25. ledna, 1898. Ročně $2.00. „Americký Sborník" se stěhoval za svým vydavatelem z New Yorku do Chicaga a odtud do Milwaukee, kdež Albieri pracoval v redakci „Domácnosti". V tomto městě zastaven.

1898, leden.

194 * **BRATRSKÝ VĚSTNÍK,** měsíčník, orgán Západní Česko Bratrské Jednoty, tištěn v Omaze. Red. J. Rosický. Pro členy zdarma, pro nečleny 50 ctů roč. Adressa: 509—511 So. 12th St., Omaha, Neb.

1898, leden.

195. **DOMÁCÍ PŘÍTEL,** 16tistránkový měsíčník zdravotnický, vydávaný nákladem Fr. Liera v New Yorku. Přispívateli jmenováni prof. Nový z Michigan, dr. J. F. Chmelíček z New Yorku, dr. Karel Štulík z Chicaga a dr. J. Rudiš Jičinský. Ročně 50 ctů. Adressa: 410 vých. 71. ul. v New Yorku.

1898, únor.

196. **ČERVÁNKY NOVÉ DOBY.** Revue duševního a společenského života. Měsíčník vydávaný a redigovaný Václavem Kudlatou v Clevelandu. Ročně $1.00. Adressa, 1136 Broadway, Cleveland. Vyšla čtyři čísla, 3. únorem 1898 počínaje.

1898, květen.

197 * **HOSPODÁŘSKÉ LISTY,** rolnický dvojměsíčník. Vydává Řád Českých Benediktinů v Chicagu. Adressa: 1637 Allport Street, Chicago. Roční předplatné $1.00. 1. číslo je datováno 1. května 1898. Prvním redaktorem byl L. W. Dongres, jehož místo zaujal A. F. Veselý.

1898, květen.

198. **PRAVDA,** (VI.) orgán soc strany dělnické, vycházela každou sobotu v New Yorku, v čís. 414 vých. 71. ul. Vyd. čes. soc. sekce čís. 8 soc. strany dělnické. První číslo vyšlo 1. května 1898. Ročně $2.00.

1898, červenec.

199. **ČESKÝ PEKAŘ,** časopis věnovaný zájmům mezinárodního pekařského dělnictva. 1. čís. „Č. P." vydané nákladem Mez. Pekařské a Cukrářské Unie č. 25. vyšlo 2. července 1898 v Chicagu.

Příloha čís. 50



Nakladatelský dům Augusta Geringera v Chicagu

1898, září.

200. * **VLASTENEC,** katolický týdenník vydávaný v La Crosse, Wis. Orgán Katolické ústřední Jednoty státu Wisconsin. 1. číslo vyšlo 9. září 1898. Vydavatelé bratří Soukupové a Janský. Později vydavatel a redaktor Jan Soukup. Adressa: 112 Main Street, La Crosse, Wis. Roční předplatné $1.25.

1898, říjen.

201. **MINNESOŤAN,** týdenník vydaný v St. Paul, Minn., 1. října 1898. Jako vydavatelé jsou označeni Sklenář a Velebný, 418 Superior ul. Je to vlastně „Svit" ze Cedar Rapids, se dvěma stranami tištěnými pro St. Paul.

1898, říjen.

202. **NOVÝ SVĚT,** politický týdenník věnovaný zájmům českoamerického lidu, vycházel každou sobotu v čís. 700 Loomis ul., v Chicagu. Předpl. $1.50. 1. číslo vyšlo 8. října 1898.

1898, listopad.

203. **KOPŘIVY,** šprýmovný lístek, objevivší se v Baltimore, Md.

1898, listopad.

204. **ŽERT A PRAVDA,** příloha „Dennice Novověku" od 3. listopadu 1898 (v XXII. roč. této). Celkem vyšly čtyři ročníky.

1898.

205. * **BOREC.** Věstník česko slovanské sokolské župy Fuegner-Tyršovy. Nynější hlavní pořa-

datel Jaroslav Košař. Měsíčník, vycházející v Chicagu, nákladem výše zmíněné župy.

1898.

206. **DĚTSKÉ BESÍDKY**, v nichž se pokračovalo asi dva roky nákladem školního výboru v Clevelandu.

1898.

207. **OSVĚTA**, dvoutýdenník a nějaký čas denník, vydávaný akciovou společností, sorganisovanou St. Kostoryzem, v Omaze, na místě dosavadních „Dělnických Listů", v tomže městě tištěných. „Osvěta" vydávala místní listy, pro Wilber, „Wilberské Listy" a pro Schuyler „Český Obzor". R. 1903 splynula s „Květy Americkými" (II.) v jeden časopis pod názvem „Osvěta Americká."

1899, březen.

208. **PESTRÉ LISTY**, illustrovaný týd., zábavně poučný i časový. Vycházel každou neděli ráno. Red. Pavel Albieri. Vyd. Fr. J. Svoboda & Co., 1583 Broadway, Cleveland. Předpl. $2.25. 1. čís. vyšlo 19. března 1899. Zastaveno za tři čtvrtě roku.

1899, květen.

209. **ROZHLEDY**, čtrnáctidenní časopis věnovaný duševnímu a společenskému životu, v Clevelandu. Je to pokračování měsíčníku „Červánky nové doby", jichž směru nový list slíbil přidržovati se. Adressa: 258 Barkwill Ave., Cleveland. Vydavatel L. Čapek, redaktor V. Kudlata. Ročně $1.50. Vydána dvě čísla.

1899, květen.

210. **JEDNOTA,** (III.) měsíčník, později týdenník věnovaný zájmům spolků patřících k První České římsko katolické Jednotě. Vydavatel: „Katolické Družstvo". „Jednota" tištěna v tiskárně Keclíkově v Chicagu. Adressa: 833 Allport ul. 1. číslo vydáno 6. května 1899. Redaktor Fr. Fišera.

1899, červenec.

211. * **AMERIČAN,** neodvislý denník věnovaný zájmům českého obyvatelstva a národnosti v Clevelandu a okolí, v Clevelandu, 5377—79 Broadway. Vydavatel a majitel F. J. Svoboda. Předpl. $5.50. „Nedělní Američan" je nedělní vydání téhož listu. 1. číslo vyšlo 15. července 1899. Na počátku u „Američana" pracovali: Pavel Albieri a V. A. Jung; později Hynek Rudiš, Alois Janda, J. Šindelář, Max Švagrovský, Karel Šumek, Felix K. Tůma, Josef Pšenička.

1899, červenec.

212. **NOVÉ PROUDY,** humoristicko satirický měsíčník, který vydávali a redigovali Václav Petrželka a Josef Bártík. Vyšla tři čísla.

1899, srpen.

213. **CHICAGSKÝ SVĚT,** denník, jehož 1. číslo vyšlo v Chicagu, 566 Centre Ave., 29. srpna 1899. Vydavatelé a redaktoři: E. Bachman, Vilém Kroužilka a J. S. Čada. Vydáno 29 čísel. 'Chicagský Svět" doprovázel týdenník "Nový Věk."

1899, srpen.

214. **NOVÝ VĚK,** politický a obrázkový týdenník pro zábavu a poučení, nedělní vydání „Chicagského

Světa," nákladem Česko slov. vyd. družstva (Bachman & Čada). Roč. $2.00. Adressa: 566 již. Centre Ave., v Chicagu. „Nový Věk" byl pokračováním „Kmotra Čmuchálka." Zastaven r. 1903.

1899, prosinec.

215. **NOVÝ ŽIVOT**, měsíčník šířicí myšlenku svobody. Číslo 1. vyšlo v New Yorku 15. prosince 1899. Vydavatel L. Cimler. Ročně 50 ctů. Zanikl 2. číslem 11. ročníku. „Nový Život" ustoupil „Volným Směrům".

1899, prosinec.

216. **POCHODEŇ**, (II.) socialistický týdenník vydávaný v Clevelandu Tiskovou Kooperativní společností a věnovaný zájmům českých dělníků v Clevelandu, jichž počet udává se na 15,000. Red. Václav Kudlata. Ročně $1.50. Adressa: 1161 Broadway, Cleveland, O. 1. čís. vyšlo 30. pros. 1899. „Pochodeň" zanikla v půl roce.

1899.

217. * **KŘESŤANSKÉ LISTY**. Založeny rev. V. Losou co měsíčník v Clarkson, Neb., potom přestěhovány do Pittsburgu jako čtrnáctidenník, pak do Omahy opět jako měsíčník a konečně co illustrovaný týdenník pro přátele dobré četby, vydávaný Presbyterian Board of Publication and S. S. Work, v Pittsburgu, Pa. Ročně $1.00.

1899.

218. **SLOVANSKÁ JEDNOTA**, zábavný poučný československý časopis, vycházel dvakrát za měsíc, v La Grange, Tex. Vydával Frank Lidiák & Co. Předpl. $1.00. Vyšlo 20 čísel.

NOVOYORSKÉ CENTENNIALNÍ LISTY.

Svoboda! Osvěta! Rovnost!

1776. 1876.

Nový York — Číslo I. (23.) — 9. června 1876.

Centennium

Ať žije svoboda!

[illegible]

Úvodní slovo

[illegible]

Předplatné obnáší:

Pro Ameriku ... $ 1.00

[illegible] ... 1.15

Pro Čechy ... 1.25

[illegible] ... 2.50

Jednotlivé číslo ... [illegible]

[illegible]

"Novoyorské Centennialní Listy"

1900, leden.

219. **RODINNÝ LÉKAŘ.** Měsíčník vydávaný 15. každého měsíce, věnovaný praktické zdravovědě a domácímu lékařskému ošetřování. Ročně 50 ctů. Nakladatel a redaktor dr. F. Formánek v Chicagu, 648 Loomis ul. Vycházel asi tři roky.

1900, březen.

220. * **SPRAVEDLNOST.** Týdenník. Orgán českého odvětví socialistické strany v Americe. Vydává České socialistické vydavatelské družstvo v Chicagu. Publikační den sobota. Ročně $2.00. Adressa: 1825 Loomis ul., v Chicagu. 1. čís. 10. března 1900. V redakci účinkovali nebo dosud jsou činni: F. Hlaváček, K. Pergler, J. J. Král, J. Beránek, Václav Petrželka, Max Švagrovský a B. Bittner.

1900, květen.

221. **VOLNÉ PROUDY,** týdenník vydávaný v Chicagu J. V. Matějkou. Časopis věnován především zájmům Čechů chicagských, hlavně co se týče místní politiky. Adressa: 598 záp. 18. ul., v Chicagu. Předpl. $1.40. 1. číslo datováno 1. května 1900. — "N. Y. Listy" 11. května 1900: „Pan Matějka, kdysi majitel zaniknuvších „Chicagských Listů", později vydavatel „Chicagského Světa", jemuž také přetržena byla brzo nit života, jak dozvídáme se z chicagských časopisů, založil zase nový list pod mnohoslibným názvem „Volné Proudy". Nechceme podceňovati žurnalistické schopnosti p. Matějky, ale tolik můžeme říci, že žádný jeho časopis nedospěje k takové výši rozvoje, jako „Chicagské Listy", jež mohly dodnes stávati, kdyby — leč škoda řeči o věcech minulých." „Volné Proudy" zanikly koncem r. 1900.

1900, říjen.

222. **PRAVDA** (VII.), časopis neodvislý věnovaný výhradně zájmům Čecho Slovanů v Americe. Vycházel v pondělí a čtvrtek. Vydavatelé: Česká Vydavatelská Společnost. Office: 217 jižní Druhá ul., v Cedar Rapids, Ia. Předpl. $2.00. 1. číslo vyšlo 4. října 1900, poslední v dubnu 1902. „Pravda" nahražena „Českou Lípou."

1900, listopad.

223. **KVĚTY AMERICKÉ,** (II.) illustrovaný belletristický zábavný a poučný týdenník vyšel v Omaze, 1. list. 1900, nákladem Národní Tiskárny. Redaktor J. Valášek-Sigma. Adressa: 509—511 So. 12th St., Omaha. „Květy Americké" zastaveny r. 1903, avšak nahrazeny „Osvětou Americkou".

1900, prosinec.

224. **NÁRODNÍ NOVINY,** (IV.) Týdenník věnovaný zájmům baltimorských Čechů. Vycházely každou sobotu nákladem Tiskařského a Vydavatelského Družstva. Předpl. $2.00. Adressa: 932 sev. Broadway, Baltimore. Red. J. V. Matějka. 1. čís. 22. prosince 1900. Později prodány „N. N." „New Yorským Listům" a vydávání zastaveno na jaře 1907.

1900.

225. * **ASTORIAN.** Zábavný, poučný a ohláškový časopis, vydávaný Českou Dobročinnou Občanskou Společností v Astoria, L. I., při každé zábavě ve prospěch svobodomyslné školy. Adressa: V. J. Horký, 67 Woolsey ul., Astoria, L. I.

1900.

226. **RÁDCE LIDU,** čtyřstránkový týdenník určený pro křesťany. Vydával F. X. Toman, 1887 Broadway, Cleveland, O. Předpl. 75 ctů. Vycházel krátkou dobu.

1900.

227. **SBĚRATEL POHLEDNIC A ZNÁMEK.** Měsíčník tištěný ve čtyřech řečích pro členy klubu sběratelů. Vydavatel Fr. Dagobert Novák v Chicagu. Zanikl po dvou letech.

1901, leden.

228. **ZLATÁ HVĚZDA,** měsíční poučný a obrázkový časopis pro českoamerickou mládež, vyšlý nákladem a redakcí F. H. Svobody ve Schuyler, Neb. Ročně $1.00. V roce 1902 vycházela „Z. H." dvakrát měsíčně. Zanikla v dubnu r. 1903.

1901, březen.

229. **U KRBU,** (At the Fireside). Týdenník. Předpl. $1.75. Nakladatel Hugo Chotek, 13 Wageman ul. v Clevelandu, O. Vyšlo jedno číslo, datované 16. března 1901.

1901, duben.

230. **LIDOVÉ NOVINY,** denní časopis věnovaný zájmům českoamerického lidu. Vydavatel: Sdružení čes. uniových typografů, v čís. 614 Centre Ave., v Chicagu. 1. číslo 6. dubna 1901. „Lidové Noviny" provázela jako příloha „Nedělní Beseda". „N. Y. Listy", 15. prosince 1903: „Lidové Noviny" v Chicagu nacházejí se v rukou receivera, což je neklamným dokladem, že za-

kládání nových českých časopisů je z pravidla špatnou spekulací. Okolnost, že naproti dluhu $22,000 je pouze movitost v ceně několika set dollarů, mluví sama za sebe." Po III. roč. přešly „L. N." do rukou Aug. Geringera.

1901, květen.

231. **NEDĚLNÍ LISTY,** časopis zábavný a poučný, jenž vycházel každou neděli ráno. Redaktor Al. Janda. Vyd. Bedřich F. Příhoda a spol. Předpl. $2.00. Adressa: 1219 Broadway, Cleveland. 1. číslo 26. května 1901. Zanikly 13. číslem. „Nedělní Beseda" zvala se příloha „N. L.", jež začala a skončila s těmito.

1901, říjen.

232. **DVACÁTÝ VĚK,** (II.) Týdenní časopis věnovaný zájmům českoamerického lidu. Vydával a redigoval Rev. Ant. Motyčka v Munden. Byl to 4 stránkový list, jenž vyšel 10. října 1901. Ročně $2.00. Zanikl koncem prvního čtvrtletí.

1901, listopad.

233. **VLASTENEC,** (II.) republikánský týdenník vydaný v St. Louisu, N. Vorlem.

1901.

234. * **PRAVDA** (VIII.) List pro pěstování křesťanství po způsobu apoštolů a starých bratří českých. Měsíčník. Ročně 25 ctů. Vydává a rediguje Rev. V. Králíček v Chicagu, 1609 Throop ul.

1902, leden.

235. * **BRATRSKÉ LISTY.** Orgán českobratrské a Podpůrné evangelické jednoty v Texasu. Mě-

Příloha čís. 52



Václav Šnajdr

síčník. Původně v Brenham, nyní v La Grange, Tex. Redaktor a vydavatel rev. A. Chlumský. Ročně 50 ctů.

1902, březen.

236. **JEDNOTA,** (IV.) denní časopis věnovaný zájmům Čechů amerických vůbec a zájmům čes. katolických spolků zvlášť. Předpl. $5.29. Adressa: 721 Allport ul. v Chicagu. Vydavatelstvo: České katolické tiskařské družstvo. 1. čís. 9. března 1902. Redaktoři: F. Fišera a F. Peřina.

1902, duben.

237. * **ORGÁN ČESKOSLOVANSKÉ JEDNOTY,** měsíčník vydávaný v Chicagu. Redaktoři Ladislav J. Tupý, K. Musil, Jan Hříbal a nyní R. Janda.

1902, duben.

238. **ČESKÁ LÍPA,** týdenník vyšlý v Cedar Rapids, Ia., na místě zaniklé „Pravdy", jejíž pozůstatky vydavatelé, "Česká tiskařská společnost", vykoupili. Redaktor Frank J. Fišera prohlásil, že list bude směru katolického. Ročně $1.50. Office: 217 jižní Druhá ul. v Cedar Rapids.

1902, květen.

239. **NEDĚLNÍ BESEDA** bylo jméno přílohy chicagských „Lidových Novin" a objevila se v květnu 1902.

1902, červen.

240. **DENNÍ OSVĚTA,** vycházela každý den, vyjma neděle. Vydávala: Jednota českoamerických listů, které předsedal Jan Rosický, 1309—1311 Howard

ul. v Omaze. Předpl. $3.00. 1. čís. 16. června 1902. Red. F. J. Kuták.

1902, říjen.

241. * **ST. LOUISKÉ LISTY**, týdenník věnovaný českému lidu v St. Louisu. Nakladatelé: Česká vydavatelská společnost v čís. 2117 South 12th Street. Ročně $2.00. Vydáno 250 akcií po deseti dollarech. Politicky a nábožensky neodvislý list. Redaktor Fr. Dagobert Novák. Dne 15. října 1903, se odbývala celoroční schůze podílníků „St. Louiských Listů" a shledáno, že je schodek as $800 za první rok vydavatelský. Byl tedy dán návrh, aby se list prodal. Redaktor Novák nabídl cenu $1,500 a sám jej odkoupil. Podílníci ztrácejí něco přes polovic na svých akciích. 1. čís. 23. října 1902.

1902, prosinec.

242. **ZÁBAVNÉ LISTY**, (III.) byly týdenníkem „Osvěty Omažské."

1902.

243. * **ČESKÝ OBZOR**, je místní strana, původně „Osvěty", nyní „Osvěty Americké", redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy ve Schuyler, Neb., a okolí a odtud datovaná. Vydává Národní Tiskárna v Omaze. Předpl. $1.50.

1902.

244. **KEWAUNSKÝ OBZOR**, vydáván „Denním Hlasatelem" z Chicaga jako týdenník pro Kewaunee, Wis. a okolí. Z Chicaga vyslán tam sbírati místní zprávy Frant. Hájek. List pod tímto ohlavením brzy zastaven a odběratelům náhradou posílán „Týdenní Hlasatel".

1902.

245. * **WILBERSKÉ LISTY,** (II.) je místní strana původně „Osvěty", nyní „Osvěty Americké,"redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy ve Wilber, Neb., a okolí a odtud datovaná. Vydává Národní Tiskárna v Omaze. Ročně $1.50.

1902.

246. * **ZDRAVÍ,** měsíční časopis vydávaný čes. spolkem Červeného Kříže v čís. 716. již. California Ave., v Chicagu. Předpl. $1.00.

1903, leden.

247. **NAŠE LISTY,** národohospodářský, humoristický a obrázkový týdenník. Vydával J. S. Čada, 540 záp. 18. ul. v Chicagu. Předpl. $1.50. 1. číslo vyšlo 7. ledna 1903.

1903, leden.

248. * **VĚSTNÍK,** (II.) měsíčník, orgán První česko římské Katolické ústřední Jednoty ve Spojených Státech. Vydávaný v Chicagu, 1369 již. Millard Ave. Redaktoři Rev. Petr Červený a Jan Straka. Ročně 50 ctů.

1903, únor.

249. **VOLNÉ SMĚRY.** List věnovaný snahám svobodomyslným a pokrokovým. Čtrnáctidenník vyšlý v New Yorku nákladem České tiskárny dne 1. února 1903. Ročně $1.00. Adressa: „Volné Směry", 312 E. 71. St., New York.

1903, duben.

250. **ČESKÝ OBČAN,** věnovaný zájmům českého občanstva. Volební list, jehož 1. číslo vyšlo 5. dubna 1903 v Chicagu.

1903, srpen.

251. * **OSVĚTA AMERICKÁ**, illustrovaný týdenník, věnovaný českému lidu v Americe. Vychází každou středu. Vydává Národní Tiskárna, v 509—511 již. 12. ulice v Omaze, Neb. Předpl. $1.50. Redaktor F. J. Kuták. „Osvěta Americká" vznikla sloučením „Osvěty" a „Květů Amerických," a první číslo vyšlo 5. srpna 1903. Časopis „Rozhledy", jenž do nedávna vycházel v Chicagu, stal se majetkem Národní Tiskárny, a jeho odběratelům zasílá se „Osvěta Americká" pod ohlavením „Rozhledy". Národní Tiskárna též vydává a redakce „Osvěty" četbou zásobuje místní listy zvané „Česko-Slovanský Obzor," „Český Obzor," „Kansaské Rozhledy", „Minnesotské Noviny," a „Wilberské Listy". Viz tyto. „Osvěta Americká" povstala r. 1903, ač své ročníky čísluje od založení omažských „Dělnických Listů," r. 1894. V redakci kromě F. J. Kutáka pracovali Jan Rosický, Václav Fuks, a Al. Janda.

1903, září.

252. **VLAST**, týdenník katolické tendence, vydával každý čtvrtek v 1406 již. 13. ul. v Omaze Josef M. Rouček. Roč. $1.00. První číslo vyšlo 3. září 1903. „Vlast" zastavena v třetím ročníku.

1903, prosinec.

253. * **ALLEGHENSKÉ LISTY**, časopis napájený z chicagské „Svornosti" se zvláštním zřetelem na místní četbu pro Allegheny City, Pa. 1. číslo vyšlo 15. prosince 1903.

1904, září.

254. * **MĚSÍČNÍ VĚSTNÍK**, vyd. osadou Matky Ustavičné Pomoci v New Yorku a sv. Václava v

Příloha čís. 53



"Dennice Novověku"

Baltimore, Md. Redaktor Rev. Bohumil Matějů. Adressa: 323 East 61st Street, New York. Ročně 10 ctů.

1904, říjen.

255. * **MINNESOTSKÉ NOVINY.** Poboční list „Osvěty Americké" pro St. Paul, Minn. Místní redaktor J. B. Matlach. Vydává Národní Tiskárna v Omaze, Neb. Ročně $1.50.

1904, prosinec.

256. * **DOMÁCÍ NOVINY**, zábavný týdeník. Vychází každý pátek. 1. číslo nese datum 23. prosince 1904. Ročně 25 ctů. Od r. 1906 značně zvětšeny a předplatné zvýšeno na $1.00. Vydává Ant. Odvárka v Clarkson, Neb.

1904.

257. **ČESKÝ BRATR.** Evangel. čtvrtletník ku pěstování křesťanského poznání a života. Vydával a redigoval Rev. V. Králíček v Chicagu, 609 záp. 20. ul. Ročně 20 ctů. Zastaveno r. 1908.

1904.

258. * **POKROK**, (VI.) je místní strana omažského „Pokroku Západu" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy ve městech Schuyler a Clarkson a pro okres Colfax v Nebrasce, a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co., Omaha, Neb.

1904.

259. **THE BON HOMME COUNTY INDEPENDENT**, v Tábor v Jižní Dakotě, přinášel českou četbu. Red. J. A. Dvořák.

1904.

Svatá Rodina, měsíčník, vyd. Václavem Dvořákem v La Crosse. Předpl. 50 ctů. roč. Zanikl r. 1906.

1904.

260. **TYPOGRAF**, orgán české typografické unie čís. 330 I. T. U. Měsíčník, jenž se rozdával zdarma. Adressa: „Typograf," 2146 Blue Island Ave., Chicago. Vydávání listu bylo třikrát přerušeno.

1905, leden.

261. * **OKLAHOMSKÉ NOVINY**. Dvoutýdenník politický, poučný a zábavný. Pobočni list chicagské „Svornosti", tištěný se zvláštním zřetelem na místní poměry oklahomské. Ročně $2.50.

1905, březen.

262. **ROZHLED**, illustrovaný týdenník pro zábavu a poučení vydala česká vydavatelská a importní společnost v New Yorku. 18. března 1905 vyšlo 1. číslo. Ročně $2.00. Adressa: "Rozhled", 1442 First Ave., New York City.

1905, duben.

263. * **VĚSTNÍK IOWSKÝ**, poboční list chicagské „Svornosti", obsahující zprávy ze státu Iowy a redigovaný v Cedar Rapids. Jos. J. Hájek, pořadatel, 125 3rd Ave., Cedar Rapids.

1905, červenec.

164. **ČESKÝ SVĚT**, (II.) týdenník, vydávaný Americkou traktátní spol., redakcí rev. Jaroslava W. Dobiáše. Časopis měl 12 stránek a byl illustrovaný. Předplatné ročně $1.00. Redakce a administrace 150 Nassau Street, New York. Druhým ročníkem počínaje, název změněn na „Československý Svět." Zanikl koncem července roku 1907. Nejlepší list, jenž kdy sloužil evangelíkům.

1905, červenec.

265. * **SPRAVEDLNOST.** Denník československé socialistické strany v Americe. Vydává české socialistické vydavatelské družstvo v Chicagu. V redakci působili nebo dosud jsou činni: F. Hlaváček, K. Pergler, Vojta Mulač, Karel Beránek, J. J Král, Max Švagrovský, Frant. Fišera, Václav Petrželka, Bartoš Bittner, Frant. Benedix, Frant. Hais, Zděnek Kuděj, Albert J. Havránek, Jan P. Svěrák, Štěpán Skala, Jan Jelínek. První číslo „Spravedlnosti" je datováno 4. července 1905.

1905, srpen.

266. **ČESKÝ OKLAHOMAN,** týd. časopis věnovaný zájmům čes. lidu v Oklahomě a na jihu. Vycházel každý čtvrtek. Předpl. $2.00. Vydávala Bohemian Publishing Co. Adressa: 219 W. Reno Ave., Oklahoma City, Okla. Zanikl r. 1909.

1905, září.

267. * **ROZHLEDY,** (II.) illustrovaný týd. věnovaný zábavě a poučení a založený Národní Tiskárnou v Chicagu. Red. F. J. Kuták. Novinkou u „Rozhledů" bylo několik sloupců anglické četby. Roč. $2.80. Adressa: 566 záp. 18. ul., v Chicagu. V lednu 1909 „Rozhledy" přeměněny na měsíčník. Vydavatelstvo: Družstvo Rozhledů. V několika měsících vrátili se vydavatelé opět k formě týdenníkové a v říjnu 1909 splynuly „Rozhledy" s týdenní „Osvětou Americkou", tištěnou v Omaze. „Rozhledy" se rozesílají jako samostatný list, hlavně čtenářům na východě. Západní odběratelé dostávají tutéž četbu pod jménem „Osvěta Americká."

1905, říjen.

268. **LIDOVÉ LISTY.** Neodvislý týdenník vydávaný každou sobotu v Cedar Rapids, nákl. Vydava-

telského Družstva. Redaktor Karel J. Sládek. Ročně $1.50. Zanikly v březnu následujícího roku.

1905.

269. * **CRETESKÝ POKROK**, je místní strana omažského „Pokroku Západu", redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy z Crete, Neb., a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co.

1905.

270. * **KANSASKÉ ROZHLEDY**, je místní strana „Osvěty Americké" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy ve Wilson, Kans., a okolí a odtud datovaná. Vydává Národní Tiskárna v Omaze. Ročně $1.50.

1905.

271 * **KANSASKÝ POKROK**, je místní strana omažského „Pokroku Západu" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy ve Wilson, a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co.

1905.

272. * **NOVINY PRO MALIČKÉ**, sborník, jenž vychází jednou za rok. Obsahuje množství povídek, pohádek, básniček a vhodných deklamací, hádanek a na-

---

1905.

Věstník čes. soc. organisací v Clevelandu. Vydávaly organisace soc. v Clevelandu.

1905, říjen.

Meziaktí, div. list „Thalie," a „Lukesu", pěv. odboru Národní Jednoty v New Yorku. Vycházel osmkrát za divadelní období. Red. dr. J. E. Vojan, adm. správce A. G. Tvrdý. Vyšlo 6 čísel.

Příloha čís. 54



Redaktoři českoamerických časopisů z r. 1877—1878

učení pro mládež. Cena 50 ctů. Adressa: „Ženské Listy,“ 1297 S. Central Park Avenue, Chicago.

1905.

273. * **WILBERSKÝ TÝDENNÍK,** pobočný list omažského „Pokroku Západu“. Místní redaktor Jaroslav Langer, později Josef Melcer.

274. **VĚSTNÍK** řádu R. H. Vickers číslo 63, Č. S. P. S. v Chicagu. Vycházel 15 měsíců a byl věnován agitaci mezi členy.

1906, únor.

275. **THE TAYLOR JOURNAL,** Taylor, Williamson County, Texas. Měl českou část, jíž redigoval Fr. L. Jakubík. Ročně $1.00. Česká četba zrušena začátkem roku 1909.

1906, duben.

276. **HOSTINSKÉ LISTY,** měsíčník věnovaný zájmům hostinského obchodu, maloobchodníků a pracovního lidu vůbec. Ročně $1.00. Vydavatel Josef Anděl. Redaktor J. A. Hospodský. Adressa: 514 Blue Island Avenue, Chicago. Zanikly v půl letě.

1906, duben.

277. **HUMORISTICKÉ LISTY,** vycházely každý čtvrtek v čís. 317 South 3rd Str., Cedar Rapids, Ia. Předpl. 75 ctů. Red. Fr. Hradecký. 1. číslo 12. dubna 1906. Zanikly 27. listopadu 1908.

1906, listopad.

278. **ŠIBENIČKY,** humoristický list, jejž každou druhou sobotu vydával Kroužek Šibeničníků v New Yorku. Předpl. na 6 čísel 25 ctů. Adressa: 1431 Avenue A. „Šibeničky“ zastaveny 15. číslem.

1906.

279. **NEODVISLOST.** Týdenník, vycházel každou sobotu. Vydal Karel Vinklárek, Ashland Ave., Baltimore, Md., 1906. Roč. $2.00. „N." zanikla r. 1909.

1906.

280. * **IOWSKÝ POKROK**, je místní strana omažského „Pokroku Západu" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy v Cedar Rapids, Ia. a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co.

1907, srpen.

281. **ČECHOSLOVANSKÝ OBZOR**, týdenník vydávaný v Oklahoma City, Česko-národní tiskařskou společností. Věnován zájmům politickým, společenským a hospodářským československého lidu. 1. číslo vyšlo 18. srpna 1907. Redaktor J. A. Hospodský. Asi za tři čtvrtě roku list vyprodán omažské „Osvětě Americké."

1907, listopad.

282. **NÁŠ ŽIVOT.** Měsíčník náboženské intelligence. Redaktor a vydavatel Rev. V. Miniberger, 719 So. 26th St., So. Omaha, Neb. Ročně 50 ctů. Zanikl v květnu roku 1909.

1907, listopad.

283. **PŘÍTEL.** Měsíčník pro evangel. mládež. Redigoval a vydával V. P. Bačkora, farář česko-bratrské presbyterní církve v Bronx, New Yorku. Zanikl v červnu 1909.

1907.

Baltimorský Denník se zvala místní strana „New Yorských Listů" obsahující čítací látku pro Baltimore. Zastaveno r. 1907.

1907.

284. * **ČESKOSLOVANSKÝ OBZOR**, je místní strana „Osvěty Americké" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy v Oklahoma City, Okla., a odtud datovaná. Vydává Národní Tiskárna v Omaze. Předpl. $1.50. Jest pokračováním „Čechoslovanského Obzoru" zaniklého v Oklahoma City, r. 1907.

1907.

285. * **DAKOTSKÝ POKROK**, je místní strana omažského „Pokroku Západu" redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy v Tyndall, Jižní Dakotě, a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co.

1907.

286. **LESNÍK**, úřední orgán Jednoty českoamerických Lesníků a Lesnic. Vycházel v Hawthorne, Ill., nákladem Velko Dvoru Čes. Amer. Lesníků. Předpl. 25 ctů. Red. V. J. Hájek, tiskař Andrew Kubricht, 5052 Cudahy Ave., Hawthorne.

1907.

287. **CLEVELANDSKÝ VĚSTNÍK**. Autografovaný měsíčník, vycházel 15. každého měsíce, nákl. Ústř. výboru socialistických sekcí v Clevelandu. Red. Karel Pintner, 5413 Kidder Ave. Z „Věstníku" vyvinuly se 1. ledna 1909 „Americké Dělnické Listy."*)

1908, leden.

288. * **BUDITEL**. Evangelický methodisti-

*) 1908?

cký měsíčník. Vydává a rediguje Rev. V. Cejnar v Georgetownu, Tex. Roční předplatné 25 ctů.

1908, únor.

289. ZRCADLO, autogr. měsíčník věnovaný zájmům řádu Vítězslav Hálek čís. 62, Č. S. P. S. Vydával tento řád v Clevelandu. První číslo 25. února 1908.*)

1908, březen.

290. * PROUDY, původně autografovaný list, jehož 1. číslo vyšlo dne 18. března 1908. Orgán České Anarchistické Federace v Americe. „Proudy" vycházejí čtrnáctidenně nákladem vydavatelstva „Jarní Květ", v Clevelandu, 8015 Lucien Ave. Ročně $1.00. Redaktor Oskar Niederle, později J. Císař.

1908, červenec.

291 * ČESKÁ ŽENA, měsíčník věnovaný česko katolickým ženám a dívkám v Americe. Vydává Český Literární spolek v St. Louisu. Redaktorka A. Čechova. Předplatné $1.00 ročně. Adressa: 1625 So. 11th St., St. Louis, Mo.

1908, říjen.

292. HAVLÍČEK, měsíčník, jenž byl věnován otázkám náboženským a svobodomyslným. Nákladem literárně řečnického kroužku Sokola v Oklahoma City. Pořadatel A. J. Čapek. List svobodomyslný. Adressa: "Havlíček", 406 Walker Street, Oklahoma City, Okla. Předpl. 50c. 1. čís. vyšlo 1. října 1908.

*) Zastaveno v prosinci 1910.

Příloha čís. 55



DĚLNICKÉ LISTY.

"Dělnické Listy"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

1908, listopad.

293. **ČESKO AMERICKÉ KACÍŘSKÉ EPIŠTOLY.** Časopis věnovaný zájmům svobodomyslných občanů v Americe. Vydavatel Fr. Končel v Chicagu. Vycházel každý druhý pátek. Ročně $1.30. „Epištoly" zastaveny pátým číslem, 22. ledna 1909.

1908, prosinec.

294. * **TEXAN,** (II.), časopis hájící zájmy Čecho Moravanů sídlících ve státě Texas. Vychází každé pondělí a čtvrtek v Granger, Tex. Redaktor a vydavatel J. Drozda. Ročně $2.00. Původně vycházel v Galvestoně, Tex., kde byl založen Fr. Dag. Novákem.

1908, prosinec.

295. * **CEDAR RAPIDSKÉ LISTY,** týdenník vydávaný v Cedar Rapids, Ia., Fr. Hradeckým na místě zaniklých „Humoristických Listů". 1. čís. 10. prosince 1908. Adressa: 317 South 3rd Street, Cedar Rapids, Ia. Předpl. 25 ctů.

1908.

296. * **MINNESOTSKÝ POKROK,** je místní strana omažského „Pokroku Západu", redigovaná se zvláštním zřetelem na zprávy v St. Paul a Minneapolis, Minn., a odtud datovaná. Předpl. $1.00. Vydává Pokrok Publishing Co.

1909, leden.

297. * **AMERICKÉ DĚLNICKÉ LISTY,** orgán české socialistické strany v Americe. Vydává tiskový výbor českých socialistických organisací v Clevelandu. Vycházejí každý pátek. Redaktor A. Huettler. Ročně $2.00. Adressa: 4032 Broadway, Cleveland, O.

1909, únor.

298. * **TELEGRAF,** (II.) časopis věnovaný zájmům Čechů baltimorských. Vychází každou sobotu. Vydává: Česko Am. vydavatelská spol., 932 North Broadway, Baltimore. Předpl. $2.00. 1. číslo dne 22. února 1909.

1909, březen.

299. * **KOMENSKÝ,** orgán vzdělávacího klubu Komenský, jenž má hlavní svůj stan při universitě v Lincoln, Nebrasce. Měsíčník. Pořadatelkou orgánu je Šárka Hrbková. Roční předplatné 50 ctů. Adressa pro předpl.: Otokar Kotouč, Humboldt, Neb. „Komenský" je orgánem českoamerické vysokoškolské mládeže.

1909, duben.

300. **ČECHOSLOVAN** (III.) svobodomyslný polotýdenník. Vycházel každou středu a sobotu. Vydavatelstvo: Česká nakladatelská společnost. Zodpovědný redaktor Oskar Niederle. Adressa: 8320 Central Ave., Cleveland. 1. čís. 10. dubna. Vycházel asi čtyři měsíce.

1909, duben.

301. **KOMENSKÝ,** (II.) evangelický měsíčník. Redigoval a vydával Rev. Jaroslav W. Dobiáš v New Yorku. Roční předplatné 15 ctů. Zanikl v červenci téhož roku.

1909, duben.

302. **NOVÉ PROUDY,** svobodomyslný polotýdenník vyšlý nákl. české vyd. společ. v Clevelandu, redakcí Oskara Niederle. Vydavatelstvo slibovalo z listu učinit co nejdřív denník. Adressa: 8320 Central Avenue, Cleveland, O.

1909, červen.

303. **SLOVAN,** (II.) všeslovanský týdenník hájící zájmy slovanských národností v Americe. Vydávala Všeslovanská Líga, 550 So. Loomis Street, Chicago. Předpl. $1.50. První číslo 26. června 1909.

1909, červenec.

304. **PRAVDA,** (IX.) Časopis věnovaný k povzbuzování úcty k slovu Božímu a touhy po křesťanském životě, jakož i pěstování téhož. Vycházela 1. každého měsíce. Vydávala Chicagská traktátní společnost v čís. 169 Wabash Ave., v Chicagu. Redaktor E. A. Adams. Ročně 25 ctů. Zanikla koncem téhož roku.

1909, říjen.

305. * **VESMÍR,** týdenník vydávaný a redigovaný drem. Fr. Iškou v Oklahoma City, Okla., jehož 1 číslo vyšlo 6. října 1909. Ročně $2.00. Z článků prvního čísla uvádíme: Vesmír, vesměrnost, monism. Zápas mezi náboženstvím a vědou. Českoamerická tisková kancelář. O elektřině, od prof. Janského z university wisconsinské. „Vesmír" přestěhován do Chicaga.

1909, listopad.

306. * **RADOST.** Měsíčník, J. W. Dobiáš, redaktor a vydavatel, 607 9th Avenue, Long Island City, N. Y. Pro dítky evangelického vyznání. Ročně 25 ctů.

1909.

307. **DENNÍ OZNAMOVATEL,** denní časopis v Chicagu. Vycházel vždy po pět měsíců zimní sézony. Vydavatel Fr. Dagobert Novák, 2234 So. Kedzie Ave., Chicago. Zanikl v březnu 1910.

1909.

308. **ČESKÉ NOVINY,** (II.) týdenník vydávaný v Oak Parku u Chicaga, Rudolfem Wladkem. Zastaveny počátkem r. 1910.

1909.

309. **SVĚTOZOR,** (II.) českoamerický čtrnáctidenník pro zábavu a poučení. Vycházel 1. a 15. každého měsíce. Za redakci odpovídal R. Bubeníček. Obrázkovou část řídil Jos. Dittert. Nákl. Vydavatel. družstva J. Dittert a spol., 185 Blue Island Ave., Chicago.

1910, leden.

310. * **LITERÁRNÍ ROZHLEDY,** zpravodaj čtenářů a odběratelů českých knih v Americe. Vycházejí nákl. členů Co-operativního knihkupectví v Chicagu desetkrát do roka. Předpl. 20 ctů. Adressa: 1807 So. Ashland Ave.

1910, leden.

311 * **ŠÍPY.** Humoristický a zábavný týdenník v Chicagu. Ročník 1. čís. 2. 29. ledna 1910. Ročně $2.00. Vydavatel: Denní Oznamovatel Publishing Co. Redaktor F. D. Novák.

1910, leden.

312. * **VĚSTNÍK JEDNOTY TÁBORITŮ,** úřední orgán této organisace, vychází 1. den v měsíci

---

1909.

Westské Noviny, týd. časopis hájící zájmy Čecho-Moravanů sídlících v okresu McLennan, v Texasu. Předpl. s angl. vydáním „The West Weekly News" $1.00. Redaktoři: J. S. Zvesper, Jiří K. Maljevac.



J. V. Matějka

v St. Louis, Mo. Pořádají: Fr. Široký, 3450 Itaska Street, Josef Ševčík, 2509 So. 11th Street. Tiskem „St. Louiských Listů", 2117 South 12th Street. Vyšel 1. ledna 1910.

1910, leden.

313. * **ŽIVOT**, apologetický a výchovný měsíčník pro dobro a vzdělání lidu, vyšel v Crete, Neb., 1. ledna 1910. Ročně 50 ctů. Redaktoři: G. W. Isham, Ph. dr., K. J. Sládek, Jan Drahovzal. List je tištěn u „Pokroku Západu" v Omaze.

1910, leden.

314. **CHICAGSKÝ DENNÍK**, reklamní časopis, rozdávaný zdarma a tištěný v č. 1418 záp. 18. ul. v Chicagu. Zastaven po několika týdnech.

316. * **CLEVELANDSKÝ OBZOR.** Redaktor Hynek Rudiš. Místní strana „Svornosti".

1910, březen.

317. **NOVÉ SMĚRY**, vzdělavací list pro lid. Vycházel dvakrát měsíčně. Předpl. $2. Sešit 10 ctů. Red. a vyd. Jos. Ad. Trojan. 1. čís. vydáno 19. března 1910 v Baltimore. Přijav místo v redakci „Dennice Novověku", zastavil vydavatel, prý na čas, „N. S."

1910, červenec.

318. * **STRÁŽ SOKOLA**, věstník České Obce Sokolské v Americe. Red. Jos. C. Stuchlík, red. části technické Jar. Košař. Vydáván první den v měsíci. Red. a administrace v Sokolovně, 525 vých. 72 ul. v New Yorku.

1910, květen.

319. * **ČESKO-AMERICKÝ VENKOV**, sborník věnovaný zájmům českého venkova, zemědělství a domácnosti (Bohemian American Country Life Magazine). Vydává měsíčně Pokrok Publishing Co., 1417 již. 13 ul. v Omaze. Redaktor Jan Janák. Předpl. $1.

1910.

320. * **OBRANA**, (II.) orgán čes. soc. sekcí a české dělnické Ústřední Jednoty v New Yorku. Předpl. $2.00. Adressa: 500 vých. 74. ul. v New Yorku.

1910, listopad.

321. * **ZVON**, (The Bell.) Měsíčník věnovaný zájmům českého lidu ve Spoj. Státech. Redaktor Otakar Charvát. Vydavatelé: Nebraska Printing Co., 1228 již. 13. ul. v Omaze. Předpl. $1.00.

1910, listopad.

322. * **ČESKOAMERICKÝ SVĚT**, obrázkový čtrnáctidenník. Vydavatelstvo: Bohemian Publishing and Importing Co., 358 vých. 72. ul., v New Yorku. Předpl. $1.00.

1910, prosinec.

323. * **VĚK ROZUMU** (Age of Reason), měsíčník volných myslitelů amerických. J. J. Kárník řídící redaktor, J. V. Nigrin, spolupracovník. Tiskem

---

1910. * Říp. Věstník sokolský, vychází jako příloha k „Měsíčnímu Věstníku," Adressa: 323 vých. 61. ul. v New Yorku.

„Hlasu Lidu", administrace v čís. 435 vých. 73. ulici v New Yorku. Předpl. $1. Vydavatel: Svaz Svobodomyslných v Americe.

1911, únor.

324. * **SVĚT**, neodvislý denník věnovaný zájmům českého lidu v Americe. Vyd. Tiskařská a Vydavatelská společnost „Svět", v Clevelandu. Předpl. $4.00 roč. Adressa: 4514 Broadway, Cleveland, O. První čís. vydáno 22. ún. 1911.

1911, únor.

325. * **ODĚVNÍK**, měsíčník, orgán české krejčovské unie v Chicagu. Předpl. 40 centů. Red. Předseda krejčovské unie, soudruh Václav Balvín.

1911, únor.

326. **ČESKÝ DEMOKRAT**, volební týd. o osmi str., jehož 1. číslo vydáno v Chicagu 4. února a čtvrté a poslední 25. února. Vydavatel: Česká dem. Líga okresu Cook.



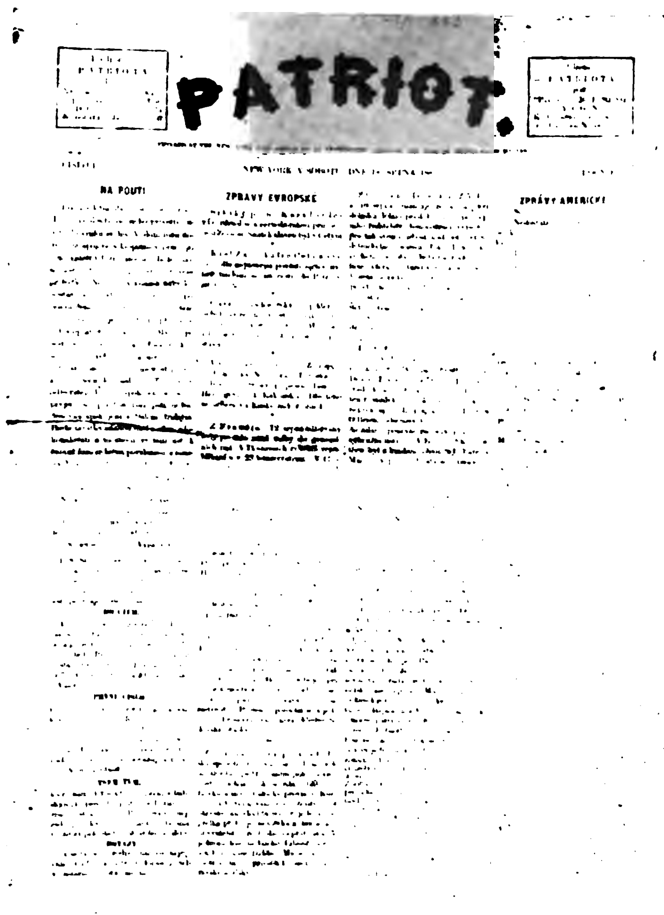
1910, listopad.

*** Měsíční Věstník osady sv. Prokopa v Clevelandu.**

1911, leden.

*** Měsíční Přehled osady sv. Vojtěcha v Clevelandu.**

Příloha čís. 57

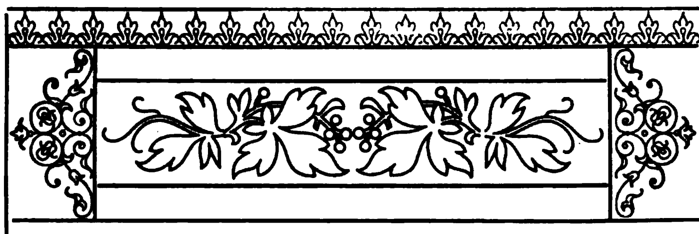

PATRIOT.

NA POUTI

ZPRÁVY EVROPSKÉ

ZPRÁVY AMERICKÉ

"Patriot"



Soupis knih a tiskopisů.

ADRESÁŘ AMERICKÝCH ČECHŮ, sestavený v upomínku na Národopisnou Výstavu Československou v Praze r. 1895. Obsahuje adressy vynikajících továrníků, obchodníků, atd. Tisk. Aug. Geringera a „Denního Hlasatele", v Chicagu. 320 stran. Cena $1.00.

ADRESÁŘ Čechů detroitských, obsahující správné adressy detroitských krajanů, vydala Těl. Jed. Sokol Podlipný. 1908. Cena 25 ctů.

AGATA, sestra. **Zpověď Jeptišky.** Z anglického přeložil V. Šnajdr. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 179 stran. Cena 25 ctů.

ALBIERI, Pavel. **Nová Země.** Příběhy prvních českých vystěhovalců. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 415 stran. Cena $1.00.

— **Pod Kolem.** Vojenská novela. 1890. 176 stran. Cena 75 ctů.

— **Tajemné vidění páně Jiříkovo.** Povídka. 120 stran. Cena 25 ctů.

ALBUM ČESKÝCH PÍSNÍ pro piano. 50 národních a lidových písní upravených A. L. Mareshem. Nákl. Maresh Music Co. v Clevelandu. 1905. Cena 50 ctů.

ALDRICH, Th. B. **Tragedie Stillwaterská.** Překlad. Domácí knihovna svazek III. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1888.

ALMANACH. Česká stráž. Sešit 1. Česká osada Plzeň v Chicagu. Vydali Josef Anděl, Jaroslav Staněk a Max Švagrovský. Tisk. Národní Tiskárny v Chicagu. 1904. Cena sešitu 15 ctů.

— **Československého lidu v New Yorku a okolí.** Ročník I. Vypravila Česká Tiskárna v New Yorku, 1904. Více ročníků nevyšlo. 164 stran. Cena 25 ctů.

— **Na rok 1887.** Českoamerická knihovna. Oddělení I. číslo 2—3. Tisk. a nákl. „Českoamerické knihovny" J. S. Čady v New Yorku. 1887. 144 stran. Cena 25 ctů.

ALTOROCHE. Zpověď papeže Alexandra VI. Nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1897. 8 stran.

AMERIKA. Stručný přehled dějin Spojených Států až po nynější dobu. Nákl. časopisu „Slavie" v Racine. 1861.

AMICIS, Edmond de. **Rady a napomenutí.** Nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu.

BAKUNIN, Michael. **Bůh a stát.** Zčeštil V. Kudlata. Dělnická knihovna čís. 4. Nákl. literárního a řečnického spolku „Pokrok" v New Yorku. 1896. Tisk. „Dělnických Listů" tamže. 77 stran. Cena 10 ctů.

— **Tři přednášky,** přednesené v Ústřední Sekci r. 1871. Přeložil J. Nekvasil. Dělnická knihovna čís. 1. 1895. 37 stran. Cena 10 ctů.

BALL-ová, J. E. **Kněžourovy Oběti.** Z anglického vzdělal V. Šnajdr. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1881. 61 stran.

BARTOŠEK, Frank. **První Čech v Americe.** Dějepisná stať. Sbírka zábavného čtení, díl I. Tisk. a nákl. „Dělníka Amerického" v New Yorku. 1883. Cena 35 ctů.

BASTEL, Rev. F. T. **Křesťanství a nevěra.** Nákl. Amer. Traktátní spol. v New Yorku. 48 stran. Cena 6 ctů.

— **Trojlístek nevěry,** čili Jobovi Těšitelé. Traktát. Tisk. a nákl. časopisu „Český Lev" v Cuba, Kans. 1892. Cena 2 cty.

BAŠTA, F. X. **Drůbežnictví nové doby** Se 120 vyobrazeními. Nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1908. Cena 40 ctů.

BATOVEC, Franta. **Svobodomyslný zpěvník.** Skládání o svaté víře a patero písní pohřebních. Tisk. a nákl. „Dennice

Novověku" v Clevelandu. I. vydání r. 1880. II. vydání rozmnožené a opravené r. 1888. 84 stran. Cena 15 ctů.

BEECHER-STOWE-OVÁ, H. E. **Chyše strýčka Toma.** Dle jeho vlastního vypravování napsala ...... Překlad. Tisk. a nákl. „Křesťanského Posla" v Chicagu. 1896. 104 stran. Cena 15 ctů.

BELLAMY, Ed. **Pohled do budoucího ráje**, neboli: **Jaký asi** bude svět až zavládne všude rovnost, volnost a bratrství. Americký román sociální. Přeložil K. Sobička. Nákl. časopisu „Spravedlnosti" v Chicagu. 1900. 130 stran.

BENNETT, M. D. **Otevřený list k Pánu Ježíši Kristu.** Poslal .... svobodomyslný redaktor. Z anglického přeložil V. Šnajdr. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1883. 23 stran.

BERÁNEK, Emanuel Persein. **Nová domácí kuchařka.** Pro českoamerické hospodyně upravil ..... Obsahuje 1412 předpisů. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1896. III. vydání 1908. Cena váz. $1.50.

BERGER, Victor L., **Co chtějí socialisté?** Přeložil A. Hüttler. Knihovna „Amerických Dělnických Listů" čís. 1. Nákl. „Amer. Děl. Listů" v Clevelandě. 1909. 20 stran, cena 5 ctů.

BERNSTEIN. Tajnosti St. Louiské. Román. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. 1878. 244 stran.

BESEDNÍK AMERICKÝ. První sbírka proslovů a deklamací. Sestavil Anton Jurka. Tisk. a nákl. Aug Geringera v Chicagu. 1876. 482 stran. Cena $1.35.

BESEDNÍK ČESKOAMERICKÝ. Sbírka proslovů, deklamací solových výstupů, blahopřání, atd. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. 1898. 472 stran. Cena váz. $1.75.

BESEDNÍK, nový, českoamerické mládeže. Uspořádal Al. Janda. Vydal Aug. Geringer v Chicagu. Cena 50 ctů. 1910.

BESEDNÍK, NÁRODNÍ, A DEKLAMATOR ČESKOAMERICKÝ. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1904. Díl. I. Proslovy a deklamace vážné. Částečně sepsal a částečně upravil Al. Janda. 128 stran. Cena 25 ctů. Díl. II. Žertovné deklamace pro pány a dámy. Částečně sepsal a částečně upravil Al. Janda. 228 stran. Cena 30 ctů. Díl. III. Besed-

níček pro mládež. Sebral a upravil Lad. Hejtmánek. 160 stran. Cena 25 ctů. Všechny tři díly vázané v jednom svazku 85 ctů.

BESEDY, AMERICKÉ SOKOLSKÉ. Illustrovaná sbírka povídek z ovzduší tělocvičen a kruhů sokolských. Vydavatel J. V. Burian, 1502 záp. 18. ul. v Chicagu. Tisk. Národní tiskárny. Vyšlo 5 sešitů, 172 str. Cena 50 ctů.

BESÍDKA. Obrázkový sborník pro mládež. Rediguje J. W. Dobiáš. Roč. XI. 1907. XII. roč. 1908. Nákl. Americké traktátní společnosti v New Yorku. Roč. XIII. 1909, nákl. Rev. V. Píska, v New Yorku. Cena váz. ročníku o 208 stranách 50 ctů.

BESÍDKA, ČESKOAMERICKÁ. Vyd. J. V. Čapek v New Yorku, 1876. V sešitech po 10 ctech. Otisky prací v Čechách vydaných.

BESÍDKA ČTENÁŘSKÁ. Nákl. F. J. Daneše a J. V. Matějky v New Yorku. 1878. Otisky prací v Čechách vydaných. Vyšel jeden svazek o sedmi sešitech.

BETLACH, Fr. Český marionetář a břichomluvec. Jeho životopisné a cestopisné vzpomínky. Stručný popis českých osad v sev. Americe. Vlastním nákl. 71 str. 1894. Cena 50 ctů.

BETLÉMŠTÍ. Z angl. přeložil V. Jelínek. Nákl. „Pravdy" v Chicagu. 100 stran.

BEZRUČ, Petr. Písně. Tiskem Národní Tiskárny a nákl. „Literárního Kroužku" v Chicagu. S obálkou Preissigovou. Cena 25 ctů, na lepším papíře 50 ctů. 1910.

BIBLÍ SVATÁ, aneb všecka svatá písma starého i nového zákona. Podle posledního vydání králického z roku 1613. Nákl. Americké biblické společnosti v New Yorku. 1907. 1059 stran. Cena váz. 90 ctů.

BIBLIOTÉKA AMERICKÁ. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Viz pod jmény autorů.

BIBLIOTÉKA POETICKÁ, ČESKOAMERICKÁ. Nákl. Karla Amorta v New Yorku. 1884. Tisk. Českého kooperativního vydavatelského družstva. Viz pod jmény autorů.

BITTNER, Bartoš. Jan Amos Komenský. Pět kapitol o slavném



KVĚTY AMERICKÉ

Číslo 1. Omaha, Nebr., dne 15. října 1884. Ročník I.

Ze všech nejkrásnější.

I.

"Květy Americké"

učiteli národů. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1892. 32 stran. Cena 10 ctů.

— **Katechismus** svobodomyslné mládeže, to jest: Nárys mravouky, založené na vědeckém názoru světa. Pro školu i soukromné poučení. 1898. Tamže. 35 stran. Cena 20 ctů.

— **Otcovy narozeniny.** Dětská hra v 1. jednání s proměnou. Pro potřebu českých svobodomyslných škol. 1897. 30 stran. Cena 25 ctů.

— **Z knih veselého filosofa.** Vybral a stlumočil.... 232 stran. Cena 50 ctů. 1894.

BLATCHFORD, Robert. **Kapitoly o poměrech společenských.** Ze spisu „Merrie England" vybral a v češtinu uvedl Josef Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu, 1898. 127 stran. Cena 25 ctů.

— **Merrie England.** Dle V. L. Bergerova německého, pro americké poměry upraveného a jeho vlastním úvodem opatřeného vydání. Zčeštil F. Hlaváček. Socialistické pojednání. Tisk. a nákl. Dělnické Tiskárny v Chicagu. 1904. 126 stran.

BLOS, Vilém. **Francouzská revoluce.** Pravdivé popsání událostí a poměrů ve Francii od roku 1789 do r. 1804. Překladem Leo Kochmanna, Franka Hlaváčka a Bernarda Herze. S četnými podobiznami a historickými obrazy. Tisk. a nákl. „Hlasu Lidu" v New Yorku, 1890. Celkem 15 sešitů, 480 stran. Sešit 15 ctů.

BLY, Nellie. **Půl millionu.** Román z doby nejnovější. Přeložil K. R. (Frank Lier.) Tisk. a nákl. F. Liera v New Yorku. 288 stran. Cena váz. 50 ctů.

BOISGOBEY, Fortuné, du. **Mezi ctí a láskou.** Pařížský román ze skutečného života. V češtinu uvedl Josef Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 244 stran.

BOLTON, Rev. H. W., D. D., **Naše Obecní Školy.** Nákl. „Křesťanského Posla" v Chicagu. Cena 5 ctů.

BORECKÝ, Jan. **Kapitoly k dějepisu lidu českomoravského ve Spojených Státech.** S podobiznou spisovatele. Nákl. Kruhu přátel osvěty. Vzdělavací Sborník čís. 1. Tisk časopisu „Svit" v Cedar Rapids, Ia. 1896. 42 stran. Cena 25 ctů.

— **O socialismu.** Stručné a lehko pochopitelné pojednání.

S připojením „Prohlášení zásad socialistické strany americké". Nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. Tisk. Nár. Tiskárny. 1902. 48 stran. Cena 5 ctů.

BOSKO. Nevyčerpatelné kejkle k zábavám společenským. Vzdělal F. J. Těchonický. 224 str. 1888. Cena 30 ctů. Nákl. Aug. Geringera v Chicagu.

BOUŘE. Sbírka revolučních písní a básní proletáře československého. Mezinárodní knihovna čís. 20. Vydáno skupinou „Bezvládí" v New Yorku. Cena 5 ctů. Druhé rozmnožené vydání r. 1906. 90 stran. Cena 15 ctů.

BREUER, Dr. K. H. Domácí léčení. Stručný popis jak léčiti doma obyčejné nemoce a jak předejíti těžším nemocem a vyléčiti je v jich začátku. Pro americké krajany ze svých zkušeností napsal .... Tisk. Národní Tiskárny v Omaze. 1908. 202 stran. Cena 50 ctů.

— Nemoce koňské. Úplné poučení v rozpoznávání a léčení všech chorob těla koňského. Illustrováno. Tisk a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1900. 520 stran. Cena váz. $2.00.

BROADHURST. Ten pravý muž. Román z politického ovzduší amerického velkoměsta. Upravil Josef Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1910. Cena 45 ctů.

BRONEC, Frant. Stesk po staré vlasti. Za svou českou vlastí. Zpěvumilovným krajanům Čechoslovanům od naší to rodné vlasti, až za moře uchýleným ku vzpomínkám a na upomínku píseň vlasteneckou věnuje... Nákl. vlastním v Richland, Okla. 1908. Cena 3 cty.

— Země české koruny a o českém státu. S mapkou, 8 plány a 3 znaky. Nákl. spisovatele v Richland, Okla. 1906. Tisk. Nár. Tiskárny v Omaze. Cena 25 ctů.

BROŽ, Rev. Jan Štěpán. Dějiny české katolické osady sv. Václava v Dodge, Neb. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 1909. 73 stran.

— Nebraska v minulosti. Tiskem „Pokroku Západu", v Omaze.

BRUCHBACHER, Dr. Požehnání dítek bez konce? Nákl. Jos. Mikuláška a V. Fojtíka v Chicagu. Cena 5 ctů.

BUBENÍČEK, Rudolf. Petr Chelčický, jeho život a působení.

Trest přednášky pronesené v cyklu, pořádaném „Stráží Osvojených". Nákl. „Stráží Osvojených" v Chicagu. 1909. Cena 10 ctů.

BUECHNER, Ludwig. **Síla a Hmota**, aneb Hlavní rysy přirozeného světového řádu, jakož i mravouky na něm založené. Dle XV. přepracovaného německého vydání tlumočí F. B. Zdrůbek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1889. 256 stran. Cena váz. $1.00.

BUŇATA, Josef. **Kněžská msta.** Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 10 ctů.

BUSH, V. **Nábožné říkání o páteru Filucinovi**, vzoru srdcí jesuitských, jeho pozemském utrpení a smutném konci. Na češtinu přesadil Isidor Nežid. Illustrováno. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 25 ctů.

CASTELAROVA, Isabela. **Španělský poklad.** Román. Z angl. přeložil V. Petrželka. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Cena 50 ctů.

CIPÍN, Rev. Vojtěch. **Malý katechismus pro české školy v Americe.** Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 74 stran. Cena 20 ctů.

— **Velký katechismus**, pro české katolické školy v Americe. Nákl. Tiskového spolku. Tiskárna Českých Benediktinů v Chicagu. 1881. 174 stran. Cena 40 ctů.

CO JÁ MÁM ČINITI, ABYCH SPASEN BYL? Anglicky napsal C. J. B. **Česky** podává F. K. Ringsmuth. Nákl. překladatele. Cedar Rapids, Iowa. Tisk. Iowské Tiskárny. 16 stran. Cena 1 ct.

CO MUSÍ UČINIT A VĚDÍT CIZINEC ŽÁDAJÍCÍ O PŘIOBČENÍ. Tisk. a nákl. „Američana" v Clevelandu. 1909. 48 stran, cena 10 ctů.

COLLINS, K. **Černá Kutna.** Svobodomyslný román. Z anglického přeložil Gustav B. Reišl. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 324 stran. Cena váz. 80 ctů.

CONNOR, Ralph. **Černá skála.** Obraz života v pralese amerického severu. Přeložil Pavel Věrný. (F. K. Ringsmuth.) S obrázky. Nákl. Americké Traktátní společnosti v New Yorku. 1907. 256 stran. Cena váz. $1.00.

COOMES, O. Phil. **Foghorn, pán na Pomezí**, aneb Neznámý

Nepřítel. Přeložil A. J. Stp. Českoamerická bibliotéka II. ročník. Tiskem a nákladem Aug. Geringera v Chicagu. Roku 1875.

ČAPEK, Jan Vratislav. Americký Dobrovolník. Zdramatisovaná humoreska. Nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku.

— Dějiny české osady Novoyorské, a Národní Jednota Čechů Amerických. Tisk. a nákl. „New Yorských Listů" v New Yorkn. 1905. (Nedokončeno.)

— Krátký nástin dějin, původu a vývoje Národní Jednoty v New Yorku, a přehled její činnosti. Vydáno Národní Jednotou na oslavu svého 25letého trvání 1878—1903. New York, 1903. 27 stran.

— Svatý Antonius Paduanský. Kratochvíle převeliká pro křesťanské duše, zveršovaná pro „Diblíka" podle Buše. Vydal F. Škarda v New Yorku. 1882. 127 stran. Cena 50 ctů. (Rozebráno.)

— Totéž. II. nezměněné vydání. Tiskem a nákladem Národní Tiskárny v Omaze. Roku 1910. 127 stran. Cena 35 centů.

ČAPEK, Tomáš. Památky Českých Emigrantů v Americe. Příspěvek k dějinám českoamerického vystěhovalectví. Tisk. a nákl. „Pokroku Západu" v Omaze. 1889. 104 stran. Cena váz. 75 ctů. (Rozebráno.) II. opravené vydání tisk. a nákl.Národní Tiskárny v Omaze. 1907. 112 stran. Cena váz. 75 ctů.

ČERMÁK, Josef. Dějiny Ameriky. Na základě různých pramenů sestavil ...... Illustrováno. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1889. Díl. I. Od prvních počátků objevení až do počátku války za neodvislost. Cena $2.25, váz. $3.00 Díl. II. Od počátků války za neodvislost až do občanské války. Cena váz. $2.25. Díl. III. Dějiny občanské války. S připojením zkušeností českých vojínů. 414 stran. Cena váz. $3.00.

— Tělocvik. Praktická pomůcka pro českoamerické cvičitele mládeže a ženských odborů. Sestavil ...... učitel tělocviku na vyšší škole „Medill" v Chicagu. S podobiznou autora a četnými vyobrazeními. Obsah: Methoda. Hygiena. Cvičení pořadová. Cvičení prostná. Cvičení na nářadí.

Příloha čís. 59



Bartoš Bittner

Ženský tělocvik. Ozdobné kroky. Athletika, hry, atd. Nákl. Výkonného Výboru Národní Jednoty Sokolské v Sev Americe. Tisk. F. Liera v New Yorku. 1908. 412 stran. Cena váz. pro členy N. J. Sokolské $2.00., pro nečleny $2.50.

— **Žertovné vzpomínky na druhou výpravu do Čech**, v šesti zpěvech a úvodem a závěrkem. S jedenácti vyobrazeními od Josefa Klíra. Nákl. spisovatele. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu. 67 stran. Cena 15 ctů.

ČESKÉ DĚJINY. Pro českoamerický lid upravil Jaroslav Splítek. Nákl. literárního spolku Petr Chelčický v New Yorku. 1909. Tisk F. Liera. Cena 5 ctů.

ČESKÝ TISK V AMERICE. Tableaux čtrnácti českoamerických časopisů a jich devíti vydavatelů. Tisk. a nákl. The Publishers' and Printers' Supply Co. v Chicagu. 1892.

ČÍTANKA PRVNÍ. Pro české svobodomyslné školy upravil J. V. Nigrin. Vydaná péčí Sboru Zástupců čes. svobodomyslné školy v New Yorku. Tiskem „New Yorských Listů". 1910.

ČÍTANKA PRVNÍ (Slabikář). S obrázky od Mik. Alše a j. Vydaná péčí Sboru Zástupců české svobodomyslné školy v New Yorku. 1907. Tisk. „New Yorských Listů". 98 stran. Cena váz. 20 ctů.

ČÍTANKA PRO ČESKÉ ŠKOLY V AMERICE. Díl II. 1903. II. vyd. Tisk. „Hlasu Lidu" v New Yorku. 1909. 160 stran. Cena váz. 30 ctů.

ČÍTANKA PRO ČESKÉ ŠKOLY V AMERICE. Díl III. Tisk. F. Liera v New Yorku. 1907. 152 stran. Cena váz. 30 ctů.

ČTENÍ O SVÁTOSTECH a pověrách jimi splozených a od kněžstva využitkovaných. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. Cena 15 ctů.

ČTYŘI MUČEDNÍCI SVOBODY DUCHOVNÍ. Mistr Jan Hus, Jeroným Pražský, Geronymo Savonarola a Giordano Bruno. Věnováno řádům Č. S. P. S. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1901. 86 stran. Cena 15 ctů.

DARWIN, Charles. O původu člověka a výběru pohlavním.

Z angl. přeložil J. J. Král. Tisk. a nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1906. 278 stran. Cena váz. 80 ctů.

DAVID, Edward. **Referent.** Návod jak osvojiti si znalosti a schopnosti pro úkol socialistického agitátora a referenta. Z němčiny dle III. vyd. přeložil A. Hüttler. Knihovna „Amer. Děl. Listů" čís. 2. Tisk. „Amer. Dělnických Listů" v Clevelandu. 1910. 88 stran. Cena $1.00.

DEBS, Eugene V. **Průmyslový unionismus.** Přeložil J. E. V. Tisk. a nákl. Cimlera a Cihelky v New Yorku, 1906. 23 stran. Cena 5 ctů.

DEN, ČESKÝ NA SVĚTOVÉ VÝSTAVĚ V ST. LOUIS, MO. 6. srpna 1904. S četnými illustracemi. Tisk. „St. Louiských Listů" v St. Louis, Mo. 48 stran.

DENNERY. Dva sirotci. Román. Z francouzského přeložili Fr. B. Zdrůbek a Gustav B. Reišl. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. I. vyd. 1876. 80 stran. II. vyd. 105 stran. Cena 25 ctů.

DENNISON. Ztracena v Londýně. Drama ve třech jednáních. Přeložil J. R. Jičinský. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1890. Cena 25 ctů.

DĚDIČKA. Román. Dle anglického zpracoval Pavel Albieri. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 380 stran. Cena 75 ctů.

DĚJEPIS BIBLICKÝ, starého i nového zákona pro české školy v Americe. S padesáti osmi obrázky. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 218 stran. Cena 60 ctů.

DĚJINY ČECH V POVÍDKÁCH. Vypravuje P. V. H., O. S. B. Vydala Tiskárna českých Benediktinů v Chicagu. 238 stran. Cena 40 ctů.

DĚJINY ČESKÉ PEKAŘSKÉ UNIE Č. 22. Mezinárodního Svazku, založené dne 20. března 1886. New York, 1898. 32 stran.

DĚJINY ČESKÉ, STRUČNÉ. Dítkám rodáků amerických upravil Jos. Švančara. Nákl. vlastním, v Clevelandu. 1899. Tisk. B. Příhody tamtéž. 20 stran. Cena 10 ctů.

DĚJINY DESETILETÉHO TRVÁNÍ SPOLKU STARÝCH ČESKÝCH OSADNÍKŮ v Chicagu. Vydáno k desáté výroční

slavnosti ředitelstvem spolku. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu. 1908.

DĚJINY JEDNOTY TÁBORITŮ ve Spojených Státech Severní Ameriky. Od r. 1880. do r. 1900. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu. 62 stran.

DĚJINY ŘÁDU JIŘÍ PODĚBRADSKÝ, čís. 24, Č. S. P. S. v městě Chicagu. Od r. 1877—1895. Dle řádových zápisků, paměti své a jiných uspořádal Ant. Kozel, v lednu 1895.

DINEBIER, Josef. **Sirotek.** Povídka pro dítky. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1883.

DISPUTACE, čili náboženské veřejné hádání mezi Fr. B. Zdrůbkem a P. V. Čokou o thési: Svatá víra hubí mravnost a blahobyt lidstva. Nákl. „Chicagského Věstníku", Chicago. 1877. 31 stran, cena 10 ctů.

DODEL, Dr. A. **Mojžíš nebo Darwin?** Přednáška prof.... na universitě v Curychu. Pro české vydání upravil V. Kroužilka. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1899. 64 stran. Cena 20 ctů.

DOLEŽAL, Karel. **Naše republika**, čili Ústava Spojených Států Severoamerických se zvláštním zřetelem o zastupování a právu lidu. Českoamerická knihovna. Oddělení I. čís. 4. Tisk. a nákl. „Českoamerické knihovny" J. S. Čady v New Yorku. 1887. 47 stran. Cena 10 ctů.

— **Žena ve společnosti lidské.** Českoamerická knihovna čís. 7. Nákl. J. S. Čady v New Yorku, 1888. Cena 10 ctů.

DOMÁCÍ ŠTĚSTÍ. Spolehlivý rádce v domácnosti a kuchyni. Pro českoamerické poměry upravil „Starý hospodář". Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee, 1889. 300 stran. Cena 75 ctů. váz. $1.00. Nové vydání r. 1901. Snížená cena 50 ctů.

DONATO, A. Z. (J. J. Zajíc). **Kolem světa o jedné noze.** Cesty a příběhy z dráhy umělecké. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 172 stran, cena váz. $1.00.

DONNELLY a BOISGILBERT. Společenský převrat, anebo Pohled do budoucnosti. Volně přeložil a upravil Frant. Hlaváček. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku.

1894. Šest sešitů po 10 ctech. Úplné 299 stran. Cena 50 ctů.

DOPISOVATEL ČESKOAMERICKÝ. Obsahuje návody ku správnému sestavení společenských dopisů, českých i anglických, různých obchodních a právních listin dle amerických zákonů. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 122 stran. Cena váz. $1.25.

DOSTÁL, Hynek. **Vstal z mrtvých.** Drama o 3. děj. Nákl. „Hlasu" v St. Louisu.

DO YOU SPEAK ENGLISH? Nová anglická mluvnice. Tiskem a nákl. Čeňka Durase v Omaze. 1873. Díl I. Cena 50 ctů. Autor neudán.

DOUAI, Dr. Adolf. **Základové vědomostí.** Pro poučení lidí vědychtivých. Na jazyk český volně uvedl L. J. Palda. Nákl. České sekce socialní dělnické strany v New Yorku. 1878. 42 stran. Cena 15 ctů.

DUFFEY-ová, E. B. **Co ženy věděti mají...** Upravil do češtiny dr. F. K. Vydaly „Ženské Listy" v Chicagu. Cena 55 ctů.

DUMAS, Alex. **Otec La Ruine.** Vesnický román. Z francouzského přeložil G. B. Reišl. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1875. 146 stran. Cena 50 ctů.

DVĚ OTÁZKY. Politický rozhovor o otázce měny a cle ochranném. Překlad z anglického a odpověď na školu Coinovu s vysvětlivkami od J. R. Jičinského. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Chicagu. 1896.

DVĚ POVÍDKY. Jakubova druhá volba, z anglického přeložila M. J. Folková, a **Sirotci** napsal Bedřich Moravec. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 16 stran. Cena 10 ctů.

DVĚ VEŘEJNÁ NÁBOŽENSKÁ HÁDÁNÍ mezi F. B. Zdrůbkem, redaktorem „Svornosti" a p. V. Čokou, farářem u sv. Prokopa, odbývaná dne 17. a 19. dubna 1877. Matice Svobody roč. II. čís. 1. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1877. 40 stran. Cena 10 ctů. Do r. 1910 vyšlo VI. vydání.

EGOISMUS, přemýšlení od J. Gr. z Prahy. Nákl. Josefa Zrcadlovského v Manitowoc, Wis. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu. 1882. 36 stran. Cena 15 ctů.

Příloha čís. 60



August Haidušek

EPIŠTOLY REVOLUCE. Nákl. českých skupin Mezinárodní dělnické Jednoty v Chicagu. 1886. Viz pod jmény autorů.

EPIŠTOLY SVOBODY. Nákl. skupiny „Samospráva" v New Yorku. 1888. Viz pod jmény autorů.

FAERBER, Rev. W. **Katechismus českoanglický**, pro katolické farní školy ve Spojených Státech. Přeložil Rev. Josef Dostál. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 128 stran. Cena 40 ctů.

— Totéž. Zkrácené vydání. Tamtéž. 48 stran. Cena 25 ctů.

FANTASTICKÉ POVÍDKY. Sebral a přeložil R. Jaromír Pšenka. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 45 stran, cena 10 ctů.

FEDORA. Román ze života pařížského. Dle anglického volně upravil J. Č. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 207 stran. Cena 50 ctů.

FEREAL, M. V. **Tajnosti španělské inkvizice.** Nákl. „Hlasu Svobody" v Chicagu.

FINK, Mat. **Českoamerický cukrář.** Vyd. vlastním nákladem, v Chicagu, 1904.

FISCHER, Edward A. **Příruční kniha parlamentárních pravidel** pro řízení uvažujících shromáždění. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1887. 284 stran. Sníž. cena, váz. 75 ctů.

FLÍGL, L. J. **O Chicagu a Chicagčanech.** Zajímavosti ze života a ruchu velkoměstského. S 98 illustracemi. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1896. 160 stran. Cena 25 ctů.

FOLDA, Longin. **Kupec a básník,** anebo Politika a nehody Pana Příhody. Českoamerická fraška. Tisk. Národní Tiskárny v Omaze. 1909. 115 stran.

FRUMAR, Adolf. **První česká čítanka** pro školy českoamerické. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Část I. Hláskování, jednoduchá slova a věty. Cena 25 ctů. Část II. Čítanka. Cena 20 ctů.

FUNCKE. Škola života. Překlad z německého. Nákl. „Pravdy" v Chicagu, 200 stran.

GEORGE, Henry. **Chudoba a společenské poměry.** Přeložil a na uváženou podává Jan Borecký. Tisk. a nákl. Tiskového výboru časopisu „Spravedlnost" v Chicagu. 1904. 7 stran. Cena 5 ctů.

GERSTÄCKER. Quadroona. Obraz ze života v poledních státech americké Unie. Přel. J. A. Oliverius. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1874. 316 stran, cena $1. Vydáno jako I. díl Domácí Bibliotéky.

GRATULANT. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1887. 185 stran. Cena 40 ctů.

GRAVES, Kersey. **Bible Biblí, aneb Dvacet sedm zjevení Božích.** Z angl. přeložil Lad. Klácel. Tisk a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1880. 168 stran. Cena $1.00. Rozebráno.

— **Šestnáct ukřižovaných Spasitelů, neb Křesťanství 1200 let před Kristem.** Z anglického přeložil Ladimír Klácel, prostředník svobodomyslných obcí. Nákl. „Hlasu Jednoty Svobodomyslných" v Milwaukee. 1877. Tisk. Ant. Nováka tamtéž. 73 stran. Cena 40 ctů. Rozebráno.

— **Životopis Satana,** všemohoucího samovládce všech ďáblů, diblíků, čertů, zlých duchů, hastrmanů, pidimužíků, hospodáříčků, šotků, skřítků, můr, čarodějnic, kouzelníků, přemnohých úřadníků, černokněžníků a jiných, jichž nesmíme jmenovati, leč jen chasu toho † † † „pán bůh s námi"! Dle VII. anglického vydání pro český lid uzpůsobil Ladimír Klácel. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1877. 48 stran. Cena 35 ctů. Rozebráno.

GRIESINGER, Dr. Theodor. **Tajnosti New Yorské, aneb Starý pivovar Fivepointský.** Sociální román. Přeložila Anna F. Škardová. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1879.

— **Vláda sukní.** Z tajností dvora saského. Ve dvou dílech. Přeložil Al. Janda. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. Cena 50 ctů.

GUVERNÉRSKÁ POSELSTVÍ. Výroční zprávy podané sněmu:

— Guvernér J. T. Lewis sněmu státu Wisconsinu. 1865.

— Guvernér W. M. Stone 12. sněmu státu Iowa. 1868. 18 stran.

— Guvernér Lucius Fairchild zákonodárstvu státu Wisconsin, 1869. 12 stran.
— Guvernér Lucius Fairchild zákonodárstvu státu Wisconsin, 1870. 16 stran.
— Guvernér C. Washburn zákonodárstvu státu Wisconsin, 1872. 16 stran. Překladem a tiskem „Slavie" v Racine, nákl. dotyčných států.
— Guvernér Robert W. Furnes senátu a zastupitelstvu státu Nebrasky. 1875. 52 stran. Nákl. státu, tisk E. Rosewatera v Omaze.
— Guvernér...... sněmu státu Iowa. 1876. Nákl. státu, tisk. „Pokroku" v Cedar Rapids, Ia.
— Guvernér Garber sněmu státu Nebrasky. 1877. Nákl. státu, tisk. „Pokroku Západu" v Omaze.
— Guvernér John S. Pillsbury zákonodárstvu státu Minnesoty. 1879. 18 stran. Nákl. státu, tisk. Aug. Geringera v Chicagu.
— Guvernér John S. Pillsbury zákonodárstvu státu Minnesoty, 1881. 16 str. Nákl. státu, tiskem Antona Nováka v Milwaukee.

HABENICHT, Dr. Jan. Dějiny Čechů Amerických. S mnohými obrazy a mapami. S vydáváním začato r. 1904. Tisk. a nákl. časopisu „Hlas" v St. Louisu. Díl. I. Dějiny prvních českých vystěhovalců do Ameriky po bitvě bělohorské. Díl II. Stát Missouri. Díl. III. Stát Texas. Díl. IV. Stát New York, Pennsylvania, Maryland a ostatní východní státy. Díl. V. a VI. Státy Nebraska a Kansas. Díl. VII. Stát Iowa. Díl. VIII. Státy Jižní a Severní Dakota. Díl. IX. Stát Minnesota. Díl X. Stát Wisconsin a Michigan. Díl XI. Stát Oklahoma. Indiánské území (Indian Territory.) Stát Alabama. Území Alaška. Území Arizona. Stát Arkansas. Stát California. Stát Colorado. Stát Florida. Stát Georgia. Stát Idaho. Stát Indiana. Stát Kentucky. Stát Louisiana. Stát Mississippi. Stát Montana. Stát Nevada. Území New Mexico. Stát North Carolina. Stát South Carolina. Stát Oregon. Stát Tennessee. Stát Utah. Stát Washington. Stát Wyoming. Díl XII. Stát Illinois. Díl XIII. Stát Ohio. Díl XIV. Nástin literatury českoamerické. Doslov. Celkem 777 str. Dokončeno r. 1910. Cena $2.50.

— **Z pamětí českého lékaře.** Příspěvek k dějinám Čechů Amerických. Psáno r. 1897. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 87 stran. Cena 25 ctů. 1900.

— **Zápisky starého lékaře.** Nákl. vlastním v Chicagu. 1905. V komisi knihkupce J. Staňka. 94 stran.

HÁJEK, Jos. **Úplná sbírka řečí a proslovů, ku všem příležitostem spolkovým a národním.** Sestavil ..... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Část I. Zakládání spolků. Uvádění do Jednot. Svěcení praporu. U základního kamene. Při otevírání síní. 168 vzorů. 304 stran. Cena váz. 75 ctů. Část II. obsahuje řeči při výročí spolků, p i sjezdech, slavnostech elegických, dámských a různých. Cena váz. 75 ctů.

HARVEY, W. H., **Coinova finanční škola.** Český autorisovaný překlad z péra Jos. Hájka. Nákl. Coin Publishing Co. v Chicagu. 1895. Cena 25 ctů.

HASSAUREK, F. **Hierarchie a aristokracie, aneb Působení jezuitů na život soukromý i veřejný.** Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Díl. I. 1877. Cena 40 ctů. Díl. II.—III. 1880. 450 stran. Cena 85 ctů. Všechny tři díly váz. v jednom svazku $1.50.

HASTINGS, H. L. **Odkaz pravěku.** Přednáška o vdechnutí bible. Upravil L. F. Miškovský. Tisk. Hastings, Boston, Mass. 1890. Cena 5 ctů.

— **Vdechnutí Písma Svatého.** Přednáška. Nákl. Chicago City Missionary Society. 32 stran. Cena 2 cty.

HILL-LUTZOVA, G. L. **Pro Štěpána.** Idylla z divokého západu amerického. Přeložila T. Fransée. S obrázky. Nákl. Americké Traktátní společnosti v New Yorku. 1906. 194 stran. Cena váz. 50 ctů.

HIRSCHFELD, H. **Dcera trestancova.** Sociální román. Překladem Anny F. Škardové. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1882. 412 stran.

HLADKÝ, B. **Dětské divadelní hry a výstupy pro děti českoamerických škol.** Napsal a upravil....... učitel školy

Příloha čís. 61



SVOBODA.

"Svoboda"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

Vojta Náprstek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 124 stran. Cena váz. 50 ctů.

HLAVÁČEK, Frant. Podmínky individualní a společenské svobody. Nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1894. 30 stran. Cena 10 ctů.

— **Pochodeň. Básně dělnické.** Nákl. vlastním v New Yorku. 1896. 214 stran. Cena $1.00.

— **Veršovaná pohádka o stvoření světa.** Věrně dle bible vypravuje. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku," Cleveland. 1900. 83 stran. Cena 25 ctů.

— Totéž. IV. vydání nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. 105 stran. Cena 10 ctů.

HOFFMANN, A. Výstraha ženám a dívkám všech stavů. Z něm. přeložil J. K. N. Nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1902. 52 stran. Cena 5 ctů.

HOSPODYNĚ, VZORNÁ. Zkušený rádce při zavařování a nakládání ovoce a zelenin. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1883.

HOUŠŤ, Rev. Ant. Petr. **České katolické osady v Americe.** Na památku 25ti letého jubilea důst. pana faráře Josefa Hessouna v St. Louis, sestavil a za pomoci důst. duchovenstva vydal .... Tisk. a nákl. časopisu „Hlas" v St. Louisu. 1890. Cena váz. $1.75.

HUGHES, D. F. a RINGSMUTH, F. K. Svatého Petra první kázání k pohanům. Nákl. F. K. Ringsmutha, Cedar Rapids. 16 stran. Cena 1 ct.

HUMORESKY, AMERICKÉ. Sbírka dvanácti povídek ze sborníku „The Argosy". Z angl. přeložil Jos. Jiří Král. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 25 ctů.

HUS, MISTR JAN. Barvotisk. Nákl. Aug Geringera a Ant. Čermáka v Chicagu. 1875. Cena 50 ctů.

— **Podobizna jeho.** Ryl H. Steifert v Milwaukee. Nákl. V. Maška a Fr. Kořízka v Racine, Wis. 1862. Rozebráno.

— **Před Koncilem Kostnickým.** Dle Brožíka maloval Oldřich Farský. Nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1888. Cena $1.10.

CHARVÁT, Otakar. **Kresby a povídky.** Drobná prosa. Knihovna českoamerických autorů. Ročník I. seš. 1—6. Nákl. vlastním, Omaha, Neb. 1906. Cena sešitu 10 ctů.

— **Ztracené cesty.** Knihovna českoamerických autorů, roč. I. seš. 7. 1907. Cena sešitu 10 ctů.

CHICAGO, ČESKÉ. Adresář českých obchodníků a spolků. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Chicagu. 1900. Cena 50 ctů.

CHINIQUY, Páter. **Kněz, žena a zpověď.** Upravil F. B. Zdrůbek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 116 stran. Cena 20 ctů. 1894.

CHODOVÉ. Divadelní hra. Dle Jiráskova románu „Psohlavci" zpracoval Josef Dvořák. Upravil, do scén uspořádal a svým nákl. vydal J. A. Hospodský ve Wilber, Neb. 1895.

INGERSOLL, Robt. G. **Bohové.** Přednáška. Přeložil Ladimír Klácel. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1878. 26 stran. Cena 10 ctů. Rozebráno.

— **Totéž.** Z autorizovaného vyd. přeložil V. Šnajdr. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1883. Cena 25 ctů.

— **Osvícený rozum spása světa.** Kázání. Přeložil Václav Šnajdr. 58 stran. Cena 10 ctů.

— **Podobizna jeho.** Tamtéž. Snížená cena 40 ctů.

— **Pravda.** Přednáška. Přetlumočil Václav Šnajdr. Cena 25 ctů.

IŠKA, Dr. F. **O svatém Janu Nepomuckém.** Z přednášky o dvou Janech: Husovi a Nepomuku. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 5 ctů.

— **Řeči.** Tamtéž. Svazek I. Obrana boha proti kněžím. 15 stran. Svazek II. Buďme optimisty. Novoroční řeč a važme si žen. Řeč pronesená při slavnosti Jednoty Českých Dám. 20 stran. Svazek III. Proč jsme svobodomyslnými? Přednáška pronesená v Bolivar, Mo., dne 24. května 1905. Svazek IV. Biblický názor o stvoření světa. O křtu. Předneseno v Caldwell, Kans. 16 stran. Svazek V. Utrpení českého národa po pádu na Bílé Hoře. Žně v přírodě a žně v lidstvu. Proneseno v Oklahomě. 16 stran. Svazek VI. Co dělají bozi v nebi? Proneseno při slavnosti 25ti letého trvání Č. S. B. P. J. v Chicagu, dne 19. prosince 1905. 14 stran. Svazek VII. O Tomáši Paine-ovi. Proneseno při slavnosti Stráže Osvojených konané v Chicagu na oslavu

narozenin Tomáše Paine-a. 20 stran. Svazek VIII. O Karlu Havlíčku Borovském. 23 stran. Svazek IX. Washingtonovo náboženství. 19 stran. Svazek X. Velkopáteční kázání. 18 stran. Jednotlivé sv. po 12. ctech, všech deset najednou $1.00.

— **Svobodomyslná výchova dítek.** Rukověť pro rodiče a přátele mládeže. 1903. 80 stran. Cena váz. 30 ctů.

JACK SHEPPARD. Přeloženo z angličiny. Nákl. J. Langmayera v Chicagu. Dva díly o 242 stranách.

JACOBS, H. E. Brožuru jeho namířenou proti beznáboženským spolkům, hlavně „Moderním Dřevařům", přeložil Rev. Josef Dostál. Vyd. Tiskárna Čes. Benediktinů v Chicagu.

JANDA, Alois: **Českým duším.** Sbírka básní. St. Louis,. Mo. 1894.

— **Celibát reverenda Strakatého.** Obrázek ze života venkovského katolického kněze. Tiskem a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 95 stran. Cena 25 ctů.

JIČINSKÝ, Dr. J. R. Viz Rudiš-Jičinský Dr. J.

JONÁŠ, Karel. **Americké právo.** II. rozmnožené vydání. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. III. vydání r. 1886. Cena 80 ctů.

— **Bohemian Made easy.** Učebnice češtiny pro anglicky mluvící národy. II. vydání r. 1890. Cena váz. $1.50.

— **Barvotisková podobizna jeho.** Vydal Český litografický ústav v Milwaukee. 1878. Cena 50 ctů.

— **Českoanglický tlumač.** Návod k naučení se angličině pro české vystěhovalce v Americe. Díl I. a II. r. 1865. Cena pro odběratele „Slavie" $1.50. Jinak $2.25. Rozebráno.

— **Nový tlumač americký.** r. 1884. Do roku 1910. vyšlo XII vydání. Cena váz $1.50.

— **Podobizna jeho.**

— **Slabikář a první čítanka,** počátky mluvnice a pravopisu pro československou mládež v Americe. 1864. 64 stran. Cena 25 ctů. II. vydání r. 1870. Cena 30 ctů. Obě vydání rozebrána.

— **Slovník českoanglický** s úplnou anglickou výslovností. I. vydání r. 1876. VI. vydání r. 1909, obsahující všeobecný doplněk. 621 stran. Cena váz. $1.50.

— **Úplný slovník anglickočeský** pro obecnou potřebu. S dokonalou anglickou výslovností. I. vydání r. 1876. Do r. 1910 vyšlo V. vydání. 723 stran. Cena váz. $1.75.

JURÁNEK, Tomáš. **Návod k zeměznalství.** Dle T. C. Chamberlina sestavil a uspořádal ...... Nákl. vlastním. Greenstreet, Wis. 1887. Cena 50 ctů. Rozebráno.

— **Ovocná zahrada**, čili Nauka o pěstovaní ovocných stromů. Příruční kniha pro hospodáře, zahradníka, štěpaře a ty jenž se rostlinářstvím zabývají. Dle vlastních zkušeností mnoholetých sepsal .... Nákl. vlastním. Cooperstown, Wis. 1878. 183 stran. Cena 75 ctů. Rozebráno.

— **Úvahy a rozjímání starého českého Flašinetáře ku sklonku XIX. století.** Všem svobodomyslným Čechům k bedlivému čtení a zkoumání věnuje odstouplý kněz...... Nákl. vlastním, Greenstreet, Wis. 1889. Cena 25 ctů.

KABÁT, Alois. **Ostrostřelci.** Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 28 stran. Cena 10 ctů.

KAIN. Mezinárodní knihovna čís. 3. Vydáno skupinou „Bezvládí" v New Yorku. 1890. Cena 5 ctů. 4 strany. Rozebráno.

KAJÍCNICE. Román. Z angl. přeložil M. Mašek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1900. 372 stran. Cena 75 ctů.

KALDA, Josef. **Pohřební řeči** pro různé stavy a věky. II. vydání. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena váz. 50 ctů. 1886. 120 str.

KALENDÁŘ AMERICKÝ. Spracoval F. Mráček. Tisk. a nákl. „Národních Novin" v St. Louisu. Roč. I. 1861. 34 stran. Obsahoval první překlad americké ústavy do češtiny. Rozebráno.

KALENDÁŘ, AMERICKÝ ČECHOSLOVAN. Katolický. Nákl. Českého tiskařského spolku v Chicagu. Roč. I. 1884. Sestavilo několik přátel zábavného čtení.

KALENDÁŘ AMERIKÁN. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. První ročník vyšel r. 1878. Vychází dosud. Ročník XXXIII. na r. 1910 má 326 stran. Cena 50 ctů.

KALENDÁŘ BITTNERŮV, ČESKOAMERICKÝ. Chicago. Ročník I. 1894. Nákladem Bartoše Bittnera v Chicagu. Cena 25 ctů. Více ročníků nevyšlo.

Příloha čís. 62



F. J. Kuták

KALENDÁŘ ČESKOAMERICKÉ MLÁDEŽE. Tisk. a nákl. Fr. Dag . Nováka v Chicagu. Roč. I. 1900. Cena váz. 40 ctů. Roč. II. 1901. Cena váz. 25 ctů.

KALENDÁŘ ČESKOAMERICKÝ, NÁRODNÍ pro katolíky. Nákl. J. Geringera a V. Keclíka v Chicagu. Roč. I. 1887. Cena 40 ctů. Vyšly 4 ročníky.

KALENDÁŘ ČESKOAMERICKÝCH ŽEN. Ročník I. 1899. Uspořádala a vydala Josefa Humpal-Zemanová v Chicagu. Tisk. „Ženských Listů". 142 stran. Cena 50 ctů. Více ročníků nevyšlo.

KALENDÁŘ, ČESKOKATOLICKÝ. Uspořádal rev. Petr Houšť. Ročník I. 1890. Tisk. a nákl. „Hlasu" v St. Louisu.

KALENDÁŘ DVĚSTĚLETÝ. Pořadí správných kalendářů na dvě stě roků od 1776 do 1976. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 14 stran. Cena 25 ctů.

KALENDÁŘ EXCELSIOR pro zábavu a poučení. S vyobrazeními. Red. Václav Petrželka. Roč. I. 1902, roč. III. 1904. 112 stran, cena 25 ctů.

KALENDÁŘ HLASATEL. Roč. I. 1898 roč. XIII. 1910. Tisk. a nákl. „Denního Hlasatele" v Chicagu. Průměrně 250 stran. Cena roč. 40 ctů.

KALENDÁŘ KATOLÍK, českoamerický. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. Roč. I. 1895, roč. XVI. 1910. Průměrně 250 stran. Cena roč. 40 ctů.

KALENDÁŘ MALÝ, AMERIKÁNSKÝ. Tisk. a nákl. „Slavie". Racine, Wis. 1865. Cena 15 ctů.

KALENDÁŘ NAŠINEC. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Roč. I. 1882—VIII. 1891. R. 1888 a 1890 nevyšel. Cena roč. 35 ctů.

KALENDÁŘ NOVÁ VLAST. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Ročník I. 1883, roč. XXVIII. 1910. Cena roč. 50 ctů. Na rok 1888 nebyl kalendář „N. V." vydán.

KALENDÁŘ OBČANSKÝ, poučný a zábavný, na obyčejný rok 1871 pro Čechy v Americe. Cena 65 ctů. Oznamován v „Slovanu Amerikánském."

KALENDÁŘ POKROK, pro Čechoslovany v soustátí Americkém. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. Roč. I. 1865, roč. II. 1866. Cena roč. 35 ctů. I. roč. byl tištěn v Čechách.

KALENDÁŘ ST. LOUISKÝ. Nákl. Československého družstva v St. Louisu. Roč. I. 1903. Cena 50 ctů.

KALENDÁŘ SION. Pro české evangelíky v Americe. Roč. I. 1901 a roč. II. 1902 uspořádal a vydal rev. V. Losa, ev. farář v Coroapolis, Pa. Roč. III. 1903 a IV. 1904 uspořádal Rev. V. Šiller. Nákl. „Křesťanských Listů" v Pittsburgu, Pa. Roč. V. 1905 uspořádal a vydal Rev. Jar. W. Dobiáš v Omaze, Neb. Roč. VI. 1906 a další pořádá a vydává Rev. V. Losa v Pittsburgu, Pa. Roč. X. 1910. 107 stran. Cena 35 ctů.

KALENDÁŘ SLAVIE, každoroční poutník novou vlastí. 1. roč. na rok 1911. Str. 160. Cena 10 ctů. Nákladem knihkupectví Brodský a Sovák v New Yorku.

KALENDÁŘ SLOVAN. Nákl. Fr. Lidiáka v La Grange, Tex. Roč. I. 1894. Více ročníků nevyšlo.

KALENDÁŘ SVOBODA. Nákl. A. Haiduška a Jos. Kossa v La Grange, Tex. Roč. I. 1908 roč. III. 1910. Tiskem M. Knappa v Praze.

KALENDÁŘ VLASTIMIL. Uspořádal Rev. Jaroslav W. Dobiáš. Nákl. Americké Traktátní společnosti v New Yorku. Roč. I. 1906. 104 stran. Cena 25 ctů. Více nevyšlo.

KALENDÁŘ VŠEDĚLNICKÝ. Tisk a nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. Roč. I. 1910. 214 stran. Cena 50 ctů.

KALINA, A. P. Anarchie. Hospodářský, sociální a mravní princip. Mezinárodní knihovna čís. 12. Vydáno skupinou „Bezvládí" v New Yorku. 1898. 15 stran. Cena 5 ctů.

KARTA AMURSKÉHO A PŘÍMOŘSKÉHO KRAJE, připojeného k Rusku ajgunskou smlouvou r. 1858 a potvrzenou pekinským traktátem r. 1860. Upravil a českým textem opatřil Vojtěch Mašek. Ryl H. Seifert v Milwaukee. Nákl. A. Malinowského v Racine. 1861. Rozebráno.

KATECHISMUS, KATOLICKÝ, jak vzdělán a nařízen na třetím všeobecném sněmu baltimorském v Americe. Pro české školy upravil Josef Molitor, kněz arcidiecése chicagské. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 70 stran. Cena 25 ctů.

KATECHISMUS MALIČKÝCH, pro české školy katolické v Americe. Upravil Josef Molitor, kněz arcidiecése chicagské.

Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 13 stran. Cena 5 ctů.

KATECHISMUS skotské presbyterianské církve. Nákl. téže. Tisk. „Pokroku Západu" v Omaze. 1875. 89 stran. Rozebráno.

KINGSLEY, Charles. **Hypatia,** nebo Noví nepřátelé se starou tváří. Román z pátého věku. Z anglického přeložil V. Šnajdr. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1890. 303 stran.

KLÁCEL, Ladimír. **Historie Spojených Států Amerických.** S dodatkem Dějin Čechů v Americe. Matice českoamerická sv. II. 1878. Měla vyjíti v 30 sešitech o 32 stránkách po 10 ctech. Vyšlo pouze 6 sešitů, poslední v listopadu, 1880.

— **Manželka a matka.** Připomínky sebrané ze zkušenosti pro založení a udržení blahého domova. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1883. 44 stran. Cena 15 ctů. Rozebráno.

— **Podobizna jeho.** Vydal český litografický ústav Jos. Braun, J. Ráček a Ant. Novák, v Milwaukee, co premii k „Věčnému kalendáři." Jinak cena 75 ctů. Rozebráno.

— **Vesměrnost.** Domyšlení se nejvyšší jednoty všeho, či toho, co jest pro všecky, vždy a všude nejsvětější, rozumu co pravdy, života co dobra, lady co slušnosti, a krásy i osvědčení cesty ku vědě, statečnosti a blahobytu. Nákl. Sboru svobodných myslitelů v Chicagu. Tisk. „Svornosti" 1882. II. vyd. 1910. 32 stran. Cena 10 ctů.

— **Věčný kalendář,** čili kniha Svojanovská, obsahující zajímavé a poučlivé čtení na všecky dny života. Skládal a v květnu 1877 dokončil. . . Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee 1877. V sešitech o 32 stránkách po 15 ctech. Rozebráno. V čítárně musea Náprstkova v Praze jest sešit 1—10.

— **Zlatá legenda,** neb životopisy svatých. Výtah z něm. spisu Corvinova. Vydal Ant. Novák, 1881.

KNEIPP, Šebestian. **Jak žíti.** Rady a pokyny zdravým i nemocným, aby prostě, rozumně žili a přirozeně se léčili. Druhé am. vydání. Cena v tuhé vazbě $1.00. Nákl. Ant. Nováka v Milwaukee.

— **Léčení vodou**, jež po třicetiletém zkoušení pro nemocné a zdravé napsal... Třetí americké vydání. Cena v tuhé vazbě $1.00. Vydal Ant. Novák v Milwaukee.

KNIHA O TOM JAK A KDY SE BYL NARODIL JEŽÍŠ. Dle prvního anglického překladu ze staré židovské historie o Ježíšovi, přeložil Ladimír Klácel. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1878. Cena 15 ctů. Rozebráno.

KNIHA OBLATŮ. Příruční kniha pro katolické křesťany, kteří stali neb míní se státi oblaty sv. Benedikta. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 186 stran. Cena váz. 25 ctů.

KNIHA PŘÍPITKŮ. Sestavil Al. Janda. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1902. Cena 20 ctů.

KNIHOVNA AMERICKÁ. Sbírka zajímavých románů a povídek. Nákl. Čeňka Durase v Chicagu. 1873. V sešitech po 10 ctech. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA AMERICKÁ. Nákl. J. Rosického v Omaze. 1887. Otisky prací v Čechách vydaných.

KNIHOVNA AMERICKÝCH „DĚLNICKÝCH LISTŮ". Nákl. těchto v Clevelandu. 1909. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA ČESKOAMERICKÁ. Nákl. J. S. Čady v New Yorku. 1886—1888. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA ČESKOAMERICKÝCH AUTORŮ. Nákl. Otakara Charváta v Omaze. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA DĚLNICKÁ. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1896—1898. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA DOMÁCÍ. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA DOMÁCÍ. Tiskla se v čís. 1219 Broadway v Clevelandu. Vyšlo celkem 42 sešitů ve lhůtách 14 denních. Otisky prací z Čech.

KNIHOVNA HOSPODÁŘSKÁ. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v New Yorku. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA, LACINÁ, AMERICKÁ. Nákl. Příhody, Krátkého a spol. v Chicagu. Redaktor E. Beránek. Později nákl. Velebného a Příhody tamtéž. Otisky prací v Čechách vydaných.



Budova "Denního Hlasatele" v Chicagu

KNIHOVNA MEZINÁRODNÍ. Vydávala skupina „Bezvládí" v New Yorku. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA PRO NÁŠ LID. Nákl. F. J. Helebrandta v Chicagu. Otisky prací vydaných v Čechách.

KNIHOVNA SOCIÁLNÍCH SPISŮ. Vydával L. Cimler v New Yorku. Viz pod jmény autorů.

KNIHOVNA VÝCHODNÍ ŽUPY SVAZU SVOBODOMYSLNÝCH. Nákl. Východní Župy Svazu Svobodomyslných v New Yorku. Viz pod jmény autorů.

KOCHMANN, Leo. **Vzhůru Proletáři.** Báseň. Nákl. Frant. Škardy v New Yorku. Rozebráno.

KOLIŠ, Zikmund. **Košut a Metternich.** Historický román z doby Metternichova absolutismu. Přeložil A. Bousek. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku", v Clevelandu. 158 stran. Cena 25 ctů.

KOPECKÝ, Rev. Fr. **Adame, kde jsi?.** Tisk. a nákl. „Hlasu" v St. Louisu. 1903.

— **Dějiny** kat. školy sv. Václava v Cedar Rapids, Ia., a životopis velebného pána Frant. J. Kopeckého. Nákl. vlastním. 1896. Tiskem Českých Benediktinů v Chicagu. 30 ctů.

— **Příprava ku svaté zpovědi.** Čtení a rozjímání pro dítky připravující se ke sv. zpovědi. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 83 stran. Cena 15 ctů.

KOŠAŘ, J. K. **George Washington.** Fotogravura dle původního obrazu akad. malíře . . . . Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 50 ctů.

KOUDELKA, Rev. Josef. M. **Čítanka první.** Pro milou českou mládež pomocí několika přátel sestavil . . . ., světící biskup diecése clevelandské. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 1881. 88 stran. Cena 25 ctů.

— **Čítanka druhá.** Pro milou českou mládež atd. 123 stran. Cena 35 ctů.

— **Čítanka třetí.** Pro atd. 1882. 374 stran. Cena 75 ctů.

— **Slabikář.** Pro milou atd. 18 stran. Cena 10 ctů.

KRÁL, Jos. Jiří. **Abraham Lincoln.** 1809—1909. Životopis presidenta, mučedníka, a osvoboditele otroků. S překladem

úsudku Goldwina Smitha o Lincolnovi. **Tisk. a nákl.** „Spravedlnosti" v Chicagu. 1900. 42 stran. Illustrováno. Cena 10 ctů.

— **Americké právo.** Svazek I. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. 1899. 381 stran. Cena váz. $1.75.

— **Ladimír Klácel.** Stručný nástin jeho života i jeho filosofie. Vydal Svaz Svobodomyslných v Chicagu. 1908. Tisk. Národní Tiskárny. 52 stran. Cena 15 ctů.

— **Páter Tyl.** Dle vypravování A. Kabáta líčí .... Illustroval E. V. Nádherný. 33 stran. Cena 15 ctů.

— **Poslání amerického dělnictva.** Nákl. Čes. odvětví soc. strany v Americe. Tisk. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1908. 38 stran. Cena 5 ctů.

— **Trh na práci.** Thomas G. Morgan: Jak jsem se stal socialistou. J. A Patterson: Zpověď trubce. Poslední vůle Marshálla Fielda. Vyd. České odvětví sociální strany v Americe. Tisk. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1909. 36 stran. Cena 10 ctů.

— **Víra a věda.** Deset rozprav svobodomyslných. S podobiznou autora. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1902. 213 stran. Cena váz. 75 ctů.

KRÁLÍČEK, Rev. V. **Jak se stal baron Uxküll křesťanem.** Nákl. časopisu „Pravda" v Chicagu. 1908. 8 stran. Cena 2 cty.

— **Svobodomyslnost-křesťanství.** Poznámky k sjezdu svobodomyslných Čechů v Chicagu. Nákl. Amer. Traktátní společnosti v New Yorku. 16 stran. Cena 2 cty.

— **Za Husem.** Přednáška přednesená při slavnosti Husově v Chicagu. 12 stran. Cena 2 cty.

KRASSER, Dr. H. **Anti Sylabus.** Přeložil E. Milý. Mezinárodní knihovna čís. 2. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1890. Rozebráno. II. vydání r. 1907. Mezinárodní knihovna čís. 21. 5 stran. Cena 5 ctů .

KREOLKA. Povídka. Z němčiny přeložil Jan A. Oliverius. Americká bibliotéka čís. 1. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Rozebráno.

KROPOTKIN, Petr. **Anarchistická morálka.** Mezinárodní knihovna čís. 22. Nákl. „Volných Listů" v New Yorku. 1907. 40 stran. Cena 5 ctů.
— **Blahobyt všem.** La Conquete du pain. Překladem V. Kudlaty a jiných. Dělnická knihovna, oddíl II. čís. 1—10. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1897. Cena 50 ctů.
— **Komunismus a anarchie.** Mezinárodní knihovna čís. 16. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1901. 14. stran. Cena 5 ctů.
— **Mládeži.** Epištoly revoluce čís. 1. Nákl. časopisu „Budoucnost" v Chicagu. 1885. 40 stran. Cena 5 ctů.
— **Mravouka anarchie.** Zčeštil M. Hodek. Dělnická knihovna čís. 6. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1896. 50 stran. Cena 10 ctů.
— **Námezdní soustava.** Mezinárodní knihovna čís. 7. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1892. 15 stran. Cena 5 ctů. Rozebráno.
— **Pařížská komuna.** Zčeštil J. Nekvasil. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1898. 16 stran. Cena 3 cty.
— **Revoluční duch.** Mezinárodní knihovna čís. 10. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1894. 15 stran. Cena 5 ctů.
— **Revoluční vlády.** Přeložil. E. Milý. Mezinárodní knihovna č. 6. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1890. 16 stran. Cena 5 ctů. Rozebráno.
— **Slova revolucionáře.** Zčeštil J. A. P. Dělnická knihovna čís. 9. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1897. 10 stran. Cena 10 ctů.
— **Slova vzpůrcova.** Mezinárodní knihovna čís. 13—15. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1898. 55 stran. Cena 15 ctů.
— **Zákon a autorita.** Mezinárodní knihovna čís. 9. Tamtéž. 1893. 16 stran. Cena 5 ctů.
— **Zastupovací vláda.** Mezinárodní knihovna čís. 11. 1897. 26 stran. Cena 5 ctů.

KROUŽILKA, Vilém. **Darwin, Charles Robert.** Stručný nástin života velkého vědce a zakladatele správného nazírání na svět. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 10 ctů.

— **Dozvuky nedávných dob.** Romance a črty z doby španělsko-americké války. 1899. 96 stran. Cena 25 ctů. Tiskem a nákl. Aug Geringera.

— **Trním života.** Črty a genrové příběhy ponejvíce z amerického života. 1900. 81 stran. Cena 25 ctů. Tiskem a nákl. Aug Geringera.

KUČERA, Josef. **Mimo společnost.** Řada studií o životě a zvycích amerických tuláků. Nákl. „Literárního Kroužku". Tiskem Národní Tiskárny v Chicagu. Cena 25 ctů. 100 str. 1911.

KUČERA, Rev. J. **Téměř.** Kázání. Nákl. „Křesťanských Listů" v Pittsburgu. 1909. 12 stran, cena 3 cty.

KUDLATA, Václav. **Po deseti letech.** K desetileté úmrtní památce chicagských mučedníků proslovil .... S podobkami mučedníků. Dělnická knihovna čís. 10. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1897. 42 stran. Cena 10 ctů.

— **Poloviční a celé svobodářství.** Časové a kritické pojednání o zřízení stávající společnosti vzhledem ku životu česko-americkému. Dělnická knihovna čís. 8. Nákl. literárního a řečnického spolku „Pokrok" v New Yorku. 1897. 67 stran. Cena 10 ctů.

KUCHAŘKA, ČESKOAMERICKÁ. Dle nejnovějších pramenů upravila „Praktická kuchařka". Obsahuje 344 předpisů a 3 vyobrazení. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1882. 120 stran. Cena 30 ctů. II. opravené a rozmnožené vydání, r. 1884. 200. stran. Cena váz. 75 ctů. Nejnovější V. vydání 298 stran. Cena váz. $1.00.

KŮN, Rev. Frant. **Ohlas z pouště.** Vědecké a filosofické doklady o pravosti učení o Bohu, sepsané zvláště za tím účelem, aby, kteří v pochybnostech se nacházejí, přesvědčeni byli. Listy poučné a vzdělavací čís. 1. Nákl. Rev. Ant. Motyčky, prof. na universitě státu Texas. Tisk. spol. časopisu „Svit" v Cedar Rapids. 1897. 32 stran. Cena 5 ctů.

— **Světlo života čili postilla.** Kázání na všecky dny Páně a svátky výroční po celý církevní rok, doplněná přidanými modlitbami. Nákl. Anny Kůnové, vdovy, v Cedar Rapids. 1902. Tisk. časopisu „Svit". 636 stran. Cena váz. $3.00.

Příloha čís. 64


Členové Národního výboru v třetím sjezdu odbývaném 6., 7. a 8. července 1893, v Chicago, Illinois.

Národní Výbor

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

— **Věrný služebník.** S podobiznou autora, a jeho životopisem. Patnáct z jeho zajímavých kázání. 1894 182 stran. Cena $1.50.

KŮŇ A JEHO NEMOCE. Sloučené předpisy nejvýtečnějších zvěrolékářů ku vyhojení všech možných chorob koně. Tiskem a nákl. „Slovana" v La Grange, Tex. Cena 50 ctů.

KVĚTENSKÝ, Jar. Viz Ringsmuth, F. K.

LAFARGUE, Paul. **Komunismus a hospodářský vývin.** Přeložil Leo. Kochmann. Nákl. Česko-dělnického vzdělavacího spolku číslo I. Tisk. časopisu „Hlasu Lidu" v New Yorku. 1898. 21 stran. Cena 10 ctů.

— **Právo na lenošení.** Zpracoval V. L. L. (Leo Kochmann) Nákl. Česko-dělnického vzdělavacího spolku čís. II. v New Yorku. 1887. 48 stran. Cena 10 ctů.

LENFANT, kanovník. **Bůh jest.** Důkaz z velikých svědectví sestavil .... Přeložil a upravil P. Fr. Vaňous. Časové Úvahy. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. Cena 10 ctů.

LEON, Daniel de. **Reformou neb revolucí?** Přeložil J. Hamrle. Nákl. českého odvětví čís. 8. Socialist Labor Party v New Yorku. Cena 5 ctů.

LESLIE, Emma. **Kunrát.** Povídka z doby Wiclifa a Husa. Z angl. přeložil Vác. Jelínek. Tisk. a nákl. „Pravdy" v Chicagu. 147 stran.

— **Flavie,** čili věrna až do konce. Z angl. Illustrováno. 190 stran.

LEWIS-OVA, Harrietta. **Lady Kildare.** Román. Z angl. přel. Ant. Novák. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Cena 50 ctů.

— **Strašidlo clynordské.** Román. Z angl. přel. Ant. Novák. Cena 50 ctů.

LIBERTAS. **Král a anarchista.** Časové vypravování. Mezinárodní knihovna čís. 19. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1905. 29 stran. Cena 5 ctů.

LÍSTKY PRO NEDĚLNÍ ŠKOLY. Biblické obrázky v barvách, na každou neděli v roce, po 10 ctech. Vydala Presb. spol. ve Filadelfii, 1319 Walnut Street. Na zadní straně každého obrázku je český výklad. 1906.

LISTY POUČNÉ A VZDĚLÁVACÍ. Nákladem Rev. Ant. Motyčky, prof. na universitě státu Texas. 1897. Viz pod jmény autorů.

LODIEL, P. D. **Máme vědecky zajištěné zázraky?** K 50. výročí zjevení se P. M. Lourdské. Přeložil P. Fr. Vaňous. Časové Úvahy. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. Cena 10 ctů.

LOSA, Rev. V. **Chlapcovo rozhodnutí.** Traktát. Nákl. Slov. angl. tisk. spol. v Pittsburgu. 4 strany. Cena 1 ct.

— **Mrzák Tom.** Traktát. 4 strany, cena 1 ct.

— **Sbírka povzbuzujících písní.** 1909. II. vyd. 1910. Čís. 1. 32 stran, cena 10 ctů.

— **Třikrát zachráněn.** Traktát. 4 strany, cena 1 ct.

LYRA, ANDĚLSKÁ. Sbírka písní mešních i na celou dobu církevního roku. Též modlitby, litanie a nešpory. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 323 stran. Cena 40 ctů.

McDONNELL, Wm. M. **Pustí na poušti.** Obrázky ze života církve katolické. Ku prospěchu svobodomyslných Čechů přeložil Ladimír Klácel. Matice českoamerická svazek I. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1878. 168 stran. Cena 50 ctů. Rozebráno.

McVEAGH-MILLEROVÁ. Hraběnka Monte Christo. Román. Z angl. přeložil Gustav B. Reišl. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Cena 50 ctů.

MACKAY, J. H. **Stařec a jinoch.** Přeložil E. Milý. Mezinárodní knihovna čís. 5. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1890. 8 stran. Cena 5 ctů. Rozebráno.

MACHAN, Ant. **Krok do XX. století.** Opera ve dvou jednáních s proměnou. Sepsal a hudbu složil. . . . . Nákl. Pěveckého sboru „Hlahol" v Clevelandu. 1899. Tisk. B. F. Příhody. Text, 27 stran. Cena 10 ctů.

— **Nová škola zpěvu.** Dle původní své methody pro americkou mládež československou sepsal. . . . . . Nákl. vlastním v Clevelandu. Kniha I., sešit 1—2. 65 stran. Cena 50 ctů.

— **Vyňatek písní z „Nové školy zpěvu".** Určeno jako po-

můcka při vyučování zpěvu. Nákl. vlastním v Clevelandu. 1898. Cena $1.00.

— Vyňatek textu původních písní z „Nové školy zpěvu". Nákl. vlastním. Tisk. L. Čapka v Clevelandu. 1897. 36 stran. Cena 20 ctů.

MALÁ DOTY. Sprostný učiněn moudrým. Nákl. Amer. Traktátní spol. v New Yorku. 50 stran. Cena 5 ctů.

MALATESTA, Enrico. Mezi venkovany. Dvojmluva. Přeložil V. Řetický. Mezinárodní knihovna čís. 1. Vyd. skupina „Bezvládí" a „Samospráva" v New Yorku. 1890. II. vyd. 1893. 27 stran. Cena 5 ctů.

MANN, Tom. Trade unionism a kooperace budoucnosti. Tisk. a nákl. České Tiskárny v New Yorku. 1902. 23 stran. Cena 3 cty.

MARRIOT, Em. Kaplan a dívka z lidu. Z franc. volně přeložil M. Mašek. Tisk. a nákl. Aug Geringera v Chicagu. II. vyd. r. 1907. 181 stran. Cena 40 ctů.

MARŠOVSKÝ, H. E. Ze zápisků bývalého soudního protokolisty. Volně podává ...... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena váz. 75 ctů.

MARTINOVIČ, Maxim. Upomínky Macedonského revolucionáře. Dle vlastní zkušenosti píše .... Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. Cena 25 ctů.

MARX, Karel. Manifest strany kommunistické. Zčeštil Vive la Liberté (Leo. Kochmann, redaktor "Dělníka Amerického".) Vydáno roku 1882 nákladem české sociální demokratické sekce dělnické v New Yorku. Cena 15 ctů. 44 stran. Tiskem "Dělníka Amerického".

MASARYK, T. G. Přednášky. Nákl. Výkonného výboru Svazu svobodomyslných v Chicagu. 1907. Tisk. „Spravedlnosti". 61 stran. Cena 5 ctů.

MAŠEK, M. Španělskoamerická válka r. 1898. Se zvláštním zřetelem ku činnosti českých vojínů a s připojením jich zdařilých podobizen. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1899. 48 stran. Cena 25 ctů.

MATĚJKA, J. V. Svatební kvas na Zvíkovci. Veselohra o čtyřech jednáních. Poprvé provozována v Chicagu na ochot-

nickém jevišti, dne 9. března 1904. Nákl. vlastním, tisk Ant. Nováka v Milwaukee. 64 stran. Týž spisovatel zpracoval divadelní kusy: „Jan Jehlička", „Kandidáti", „Maceo", „K Santiagu" a „Vaščitka."

MATICE ČESKOAMERICKÁ. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1878. Viz pod jmény autorů.

MATICE SVOBODY. Sbírka spisů svobodomyslných. Nákl. Fr. B. Zdrůbka v Omaze. 1873—1874. Roč. II. a další tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Viz pod jmény autorů.

MAY, Ida. **Bílá otrokyně.** Přeloženo z angl. Nákl. „Pravdy" v Chicagu. 280 stran.

MAY, Dr. Karel. **V tichém Oceáně.** Cestopisný román. Přeložil Rev. Alois J. Klein, gen. vikář v Brainard, Neb. Tisk. a nákl. časopisu „Hlas" v St. Louisu. 1901. 294 stran.

MELICHAR, Rev. Václav. **Encyklopaedie katechismová.** Díl. I. Tisk. a nákl. „Hlasu" v St. Louisu. 1908. 643 stran. Díl II. v tisku, díl III. v rukopise.

MILLER, R. **Malý katechismus pro školy katolické.** Zčeštěno od několika kněží. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu. 1876. Rozebráno.

MILÝ, E. **K dějinám jednoho letáku** a revolučního tajného tisku v Rakousku a Čechách. Mezinárodní knihovna čís. 20. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1906. 19 stran. Cena 5 ctů.

MIRBEAU, Octave. **Páter Julius.** Svobodomyslný román. Z franc. přeložil Pavel Albieri. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1892. 228 stran. Cena 50 ctů.

MLUVNICE pro české školy v Americe. Díl. I. Podle české mluvnice pro školy obecné, jíž složil Jan Šťastný, Jan Lepař a Jos. Sokol, zpracoval ku Druhé čítance pro milou českou mládež Prokop Neužil, kněz řádu sv. Benedikta v Chicagu. Vyd. Tiskárna českých Benediktinů v Chicagu. 44 stran. Cena 25 ctů.

MOELHAUSEN, Baldwin. **Zlatovlasá Kitty.** Americký román. Přeložil V. Petrželka. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 25 ctů.

MOODY, D. L. **Cesta k Bohu a jak ji lze nalézti.** Z angl. přeložil F. K. Ringsmuth. Nákl. Kolportérské Společnosti Biblického Ústavu v Chicagu. 1909. 125 stran. Cena 15 ctů.

Příloha čís. 65



THE

BOHEMIAN VOICE

ORGAN OF THE BOHEMIAN-AMERICANS IN THE UNITED STATES.

Vol. 1. OMAHA, NEB., SEPTEMBER 1, 1892. No. 1.

NOTES.

"Bohemian Voice"

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

MORAVEC, Bedřich. **Elena.** Povídka z historie bratrského národa. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 20 ctů. Týž venkovský spisovatel vydal u Geringera „Umučený život", „Bílý květ", „Hřích obětí", „Láska učí rozum," „Pět povídek," „Písmák Hatina."

MOST, Jan. **Bohomor a náboženská nákaza.** Epištoly revoluce č. 2. Nákl. Českých skupin Mezinárodní Dělnické Jednoty v Chicagu. 1886. 25 stran. Cena 5 ctů.

— **Majetkoví dravci.** II. vyd. 1886. Cena 5 ctů. I. vyd. tisk. a nákl. „Dělníka Amerického" v New Yorku. 1883. Zčeštil Leo Kochmann.

— **Náboženský mor.** Mezinárodní knihovna čís. 21. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1907. 14 stran. Cena 5 ctů.

— **Povstal člověk z opice?** Stručný nástin původu pokolení lidského. Zčeštil Josef Belza. Dělnická knihovna čís. 5. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1896. 22 stran. Cena 10 ctů.

— **Sociální hnutí ve starém Římě a cesarismus.** Přeložil Leo Kochmann. Nákl. Česko-Dělnického vzdělávacího spolku čís. II. v New Yorku. 1889. 283 stran. Cena 25 ctů.

— **Vive La Commune.** Přeložil Fr. Macháček. Nákl. literárního a řečnického kroužku „Pokrok" v New Yorku, 1896. Tisk. „Dělnických Listů." 26 stran.

— **Volná Společnost.** Epištoly svobody čís. 1. Zčeštil Václ. Řetický. Nákl. skupiny "Samospráva" v New Yorku. 1888. 30 stran. Cena 5 ctů.

MUČENNÍCI NOVÉ DOBY. Životopisy apoštolů anarchismu, odsouzených pro událost na Senném trhu dne 4. května 1886. Jejich poprava 11., pohřeb 13. listopadu a 18. prosince 1887. Překlad životopisů psaných vlastní rukou odsouzených. První vydání. Nákl. tiskárny Mezinárodní Dělnické Jednoty v Chicagu. 1887. Cena 20 ctů. 85 stran.

NÁDHERNÝ, E. V. **Na památku českého dne na světové výstavě** v Chicagu, dne 12. srpna 1893. Obraz pěti českých hudebních skladatelů, A. Dvořáka, B. Smetany, Z. Fibicha, K. Bendla a V. Hlaváče. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 50 ctů.

NACHT, S. **Povšechná stávka.** Její význam v přítomnosti a bu-

doucnosti. Přeložil J. K. Vydal Českoamerický Dělnický Sokol v Chicagu. 1903. 20 stran. Cena 5 ctů.

NAKLÁDÁNÍ A PRESERVOVÁNÍ OVOCE. Dle Bulletinu číslo 203 od Marie Parloa, vydaného Hospodářským Odborem ve Washingtonu, upravil Jan Janák. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1908. 31 stran. Cena 10 ctů.

NÁPRSTEK, Vojta. Podobizna jeho. Vydal K. Alis v St. Louisu. 1881. Cena 60 ctů.

NEKVASIL, J. **Životopis Bakuninův.** Předneseno v literárním a řečnickém kroužku „Pokrok". Dělnická knihovna čís. 2. Nákl. liter. a řeč. kroužku „Pokrok" v New Yorku, 1895. 47 stran. Cena 10 ctů.

NEUMANN, St. K. **Mimo církve.** Se svolením spisovatele vydala Česká Tiskárna v New Yorku. 15 stran. Cena 5 ctů.

NEVĚRA a z ní pocházející zlo mezi českým lidem ve Spojených Státech. Nákl. Českého Bratrstva v Americe. Cedar Rapids, Ia. 1900.

NIEUWENHUIS, F. D. **Pyramida tyranství.** Zčeštil V. Rejsek. Mezinárodní knihovna čís. 18. Vyd. Skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1905. 24 stran. Cena 5 ctů. Rozebráno.

NIGRIN, Jaroslav Viktor. **Z lidu k lidu.** Knihovna Východní Župy Svazu Svobodomyslných, svazek 2. Nákl. Vých. Župy Svazu Svobod. v New Yorku. 1903. 31 stran. Cena 5 ctů.

NORDAU, Max. **Lež náboženská v lidstvu vzdělaném.** Tlumočí F. B. Zdrůbek. Tisk. a nákl Aug Geringera v Chicagu. 1885. II. vyd. 1894. 95 stran. Cena 25 ctů.

NORDHOFF, Charles. **Politické zřízení Americké.** Přeložil Gustav B. Reiší. Tisk. a nákl. "Slavie" v Racine. 1890. 210 stran. Cena 50 ctů.

NOVÁK, Antonín. **Spolehlivý domácí rádce.** Hojná sbírka vyzkoušených a jednoduchých předpisů a rad k potřebě každé rodiny českoamerické a každého povolání lidského. Dle různých pramenů a vlastní zkušenosti sestavil . . . Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Cena váz. $1.35.

NOVINY PRO MALIČKÉ. Rozmanitá četba pro dítky česky čtoucí. Vyd. „Ženské Listy" v Chicagu. Ročník I. 1905 — roč. V. 1909. Průměrně o 200 stranách Cena ročníku váz. 50 ctů. Tři ročníky $1.00.

O'GORMANOVÁ, E. **Ze života americké jeptišky.** Přeložil T. Vonášek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1902. II. vyd. r. 1908. 119 stran. Cena váz. 60 ctů.

OBRANA KŘESŤANSTVÍ. Debata. Dr. Iška proti F. Rundusovi. Dle pravidel předem položených Dr. Iška sám doznal svoji porážku předčasným vystoupením z debaty této. Vydáno 6. července 1907. Nákl. Fr. Runduse, Oenaville, Tex. Tisk. "Svobody" v La Grange, Tex. 96 stran, cena 60 ctů.

OLIVERIUS, J. A. **Kulturní význam rukopisů Kralodvorského a Zelenohorského.** Přednáška pronesená dne 25. května r. 1890 v Těl. Jednotě Sokol v Chicagu. Se snímky několika listů rukopisu Kralodvorského. Tisk. a nákl. „Pokroku Západu" v Omaze. 1890. 144 stran. Cena 25 ctů.

— **Mravní hodnota českoamerického tisku.** Bližších podrobností o tomto spisku není.

OSADA ČESKÁ A JEJÍ SPOLKOVÝ ŽIVOT V CLEVELANDU. Vydáno Čechy clevelandskými za odbývání Národopisné výstavy v Praze r. 1895. Tisk. a nákl. „Volnosti" v Clevelandu.

OTÁZKY A ODPOVĚDI, vztahující se na zákon o zavodňování pozemků a jeho provádění. V češtinu uvedl a upravil J. E. Kroupa. Vydáno Národní Tiskárnou v Omaze. 1909. Cena 10 ctů.

PAINE, Tomáš. **Věk rozumu.** S doplňky z jeho ostatních spisů a životopisem jeho od R. G. Ingersolla. Překladem F. B. Zdrůbka. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1884. 208 stran. Cena váz. 65 ctů.

PALDA, L. J. **Čechové a jejich zápas o samosprávu.** Přednáška připravená pro literární klub Astorovy knihovny a později upravená pro měsíčník „Midland Monthly." Tisk. a nákl. „Pokroku Západu" v Omaze. 1896. Cena 10 ctů.

— **Komuna Pařížská.** Stručné vypsání událostí sběhnuvších se v pamětihodném hnutí lidu pařížského roku 1871, a i těch, které je bezprostředně předcházely. Na základě různých pramenů, zvláště dle díla Lissagarayova líčí. . . . . . Nákl. vlastním. Tisk. „Dělníka Amerického" v New Yorku. 1885. 112 stran. Cena 25 ctů.

— **Myšlenky o novém náboženství** Nákl. vlastním. Tisk. Národní Tiskárny v Omaze. 1902. 63 stran. Cena 15 ctů.

— **O Husovi.** Řeč přednesená o slavnosti Husově pořádané Sokolskou Jednotou dne 6. července r. 1889 v Cedar Rapids. Nákl. vlastním v Cedar Rapids. 1889. 23 stran. Cena 5 ctů.

PAMÁTKA na XX. generální sjezd čes. římsko kat. I. Ústřední Jednoty, odbývaný od 28. září do 5. října 1908. v osadě sv. Václava v North Side, Pittsburg, Pa.

PAMÁTKY, NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, LAD. KLÁCELA Z JEHO SPISŮ V AMERICE. Vyd. ke stému výročí narozenin prof. Ladimíra Klácela 7. dubna 1808. Ústřední Svobodná Obec v Chicagu. 1908. 32 stran. Cena 10 ctů.

PAMÁTNÍK spolku sv. Ludmily čís. 7. Ú J. Ž. amerických, v St. Louis, Mo., vydaný na oslavu 30letého trvání spolku, dne 29. května 1910. Sestavil Hynek Dostál.

PAMÁTNÍK kat. Sokola K. T. J. čís. 1. v South Omaha, Neb., vydaný ku slavnosti patnáctiletého trvání sboru, dne 9. června 1909. Sestavil Vladimír Malec.

PAMÁTNÍK Sokola Čech v Clevelandu na oslavu 25ti letého trvání. Cena 25 ctů. 1904.

PAMÁTNÍK oslavení 20ti letého jubilea čes. kat. pěv. dram. spolku sv. Cecilie. 1887—1907. Účinkujícího při osadě sv. Václava, v Baltimore, Md.

PAMÁTNÍK vydaný k oslavě 25. letého jubilea trvání spolku sv. Anežky čís. 13, v Clevelandu, O.

PAMÁTNÍK vydaný na oslavu 25. letého trvání pěv. dram. sboru sv. Cecilie v New Yorku. 1878—1903.

PAMÁTNÍK (1883—1908) čes. římsko kat. spolku Bořivoje čís. 104 I. Ú. J. v New Yorku.

PAMÁTNÍK AMERICKÉ MATICE pro školy v Čechách, k návštěvě stoleté jubilejní výstavy v Praze r. 1891. Společným tiskem „Chicagských Listů" a „Svornosti" v Chicagu. 1891.

PAMÁTNÍK ČESKOAMERICKÉHO DNE při zlatém jubileu města Cedar Rapids, Ia., dne 14. června r. 1906. Pořadatel Jos. J. Hájek. Vydalo Sdružení českých spolků. v Cedar Rapids. 1906. Tisk. „Slovana Amerického."

Příloha čís. 66



"Americký Sborník"

PAMÁTNÍK ČESKÝCH EVANGELICKÝCH CÍRKVÍ VE SPOJENÝCH STÁTECH, obsahující popsání všech českých sborů presbyterních, neodvislých, reformovaných, congregačních, methodistických a baptistských roku 1900 stávajících. Sestavili Vilém Šiller, Václav Průcha a R. M. de Castello. Nákl. „Křesťanského Posla" v Chicagu. 290 stran. Cena váz. $1.50.

— Totéž. Obrázkové vydání. 1900. 68 stran. Cena 25 ctů.

PAMÁTNÍK LUDVÍKOVY DIVADELNÍ SPOLEČNOSTI, na oslavu desetiletého trvání stálého českého divadla v Chicagu. 1893—1903. Nákl. vlastním.

PAMÁTNÍK NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJENÝCH STÁTECH. Na oslavu 25ti letého trvání. Pořadatel J. Rudiš Jičinský. Nákl. Výkonného Výboru Národní Jednoty Sokolské v New Yorku. 224 stran. Cena váz. $1.75.

PAMÁTNÍK OSADY SV. PROKOPA V CHICAGU. Jubilejní rok. Osadníkům a příznivcům osady upravil a věnuje duchovní správce osady P. Prokop Neužil. O. S. B. 1907. Totéž 1908 a 1909. Tisk. a nákl. Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu.

PAMÁTNÍK PADESÁTILETÉHO JUBILEA Č. S. P. S. 1854—1904. Tisk. L. Čapka v Clevelandu.

PAMÁTNÍK SBORU ZÁSTUPCŮ české svobodomyslné školy v hořejší části města v New Yorku. Na oslavu patnácti letého trvání 1886—1902. New York. 16 stran.

PAMÁTNÍK STARÝCH ČESKÝCH OSADNÍKŮ V CHICAGU. Vydáno k druhé výroční slavnosti, dne 20. srpna 1899. Napsali Dr. Jan Habenicht a Antonín Pregler. Tisk. Národní Tiskárny v Chicagu.

PAMÁTNÍK VELKOŘÁDU STÁTU NEW YORK Č. S. P. S. ku oslavě dvacetipětiletého působení. Vydáno ku jubilejnímu dni 16. ledna 1904. Tisk. „New Yorských Listů". 148 stran.

PAMÁTNÍK věnovaný hlavním závodům Národní Jednoty Sokolské, ve dnech 18.—23. srpna 1900. Tisk. L. Čapka, 258 Barkwill Ave., v Clevelandu.

PAMÁTNÍK VYDANÝ KU ČTRNÁCTÉMU SJEZDU JEDNOTY Č. S. P. S. konanému v Milwaukee, od 30. srpna, do 4. září 1909. Tisk. Ant. Nováka v Milwaukee. 1909.

PAMÁTNÍK vydaný ku oslavě dvacetipětiletého trvání Tělocvičné Jednoty Sokol v New Yorku. 1867—1892. Nákl. Těl. Jednoty Sokol v New Yorku Tisk. F. Liera. 1892. 144 stran. Cena váz. $1.00.

PAMÁTNÍK řádu Karel Marx, čís. 129 Č. S. P. S. vydaný k oslavě 25ti letého trvání, 25 března 1911. Tisk „Hlasu Lidu" v New Yorku.

PAMÁTNÍK vydaný v upomínku na první sjezd slovanských baptistů v městě Chicagu, roku 1909. Vydal Rev. V. Králíček v Chicagu. Tiskem Nár. Tiskárny. 34 stran.

PAMÁTNÍK VYDANÝ VELKOŘÁDEM STÁTU NEW YORK, Č. S. B. P. J., ku dvanáctému sjezdu odbývanému 20. až 27. září 1909, v New Yorku. Tisk. „Hlasu Lidu".

PAMÁTNÍK české pekařské Unie čís. 22 Mezinár. Svazku. Založené 20. března 1886 v New Yorku. Tiskem „Hlasu Lidu" v New Yorku. 1911.

PARKER, Dr. Jos. **Podobenství o víře.** Přeložil Rev. F. T. Bastel. Nákl. vydavatelstva „Pravdy" v Chicagu. 24 stran. Cena 2 cty.

PARLAMENTÁRNÍ ŘÁD, čili navedení pro předsedy, úřadníky a údy všech spolků a při schůzích veřejných jak udržeti pořádek a vésti jednání. Vyňato ze „Svornosti". Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1876. 18 stran, cena 10 ctů.

PATERO ŘEČÍ O SLAVNOSTI JANA HUSI, přednesených dne 6. července 1903, a sice: F. B. Zdrůbkem, Dr. Fr. Iškou, Josefem Buňatou, Vilémem Kroužilkou a Vojtěchem Čadou. S pěti vyobrazeními. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 10 ctů.

PAULICKÝ, Dr. Jind. Felix. **Domácí Lékař.** V češtinu uvedl Dr. Ant. Jan Jungmann. Otisk díla vydaného v Čechách. Vydal Jan Oliverius v St. Louisu a v Chicagu. 1870—1876. 612 stran. Cena $2.50.

PECK, Geo. W. **Z pamětí 18ti letého Vendelína Brčka**, důstojného representanta mladé Ameriky. Dle spisu Peckova volně upravil Josef Čermák. S illustracemi. Tisk. a nákl. Augusta Geringera v Chicagu. 80 stran. Cena 15 ctů.

PECKA, Jos. Bol. **Sebrané básně.** S podobenkou autora. Vydal Děl. Am. Sokol v Chicagu. 1899. 92 stran. Cena 20 ctů.

PEČÍRKA, Dr. Jos. **Domácí lékař.** Otisk díla v Čechách vydaného, s doplňky od Dra. J. Habenichta. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1890. 402 stran. Cena váz. $1.50.

PECH, Frank. **Jak možno zlepšiti nynější poměry.** Nákl. Československého dělnického vzdělávacího spolku čís. I. v New Yorku. 1893. 28 stran. Cena 3 cty.

— **Moje odpověď.** 1894. 16 stran.

PECHR, Čeněk. **Výrobní družstvo zemědělské.** Nákl. České anarchistické Federace v Americe. Dillonvale, O. 1910. Tiskem „Proudů". Cena 10 ctů.

PELANT, Karel. **Králíci a lidé.** Všem myslícím lidem k přemýšlení věnováno. Knihovna Východní Župy Svazu Svobodomyslných, svazek I. nákl. Vých. Župy Svazu Svobod. v New Yorku. 1908. 12 stran. Cena 3 cty.

— **Křesťanství a socialismus.** Přednáška pronesená v cyklu pořádaném Stráží Osvojených. Nákl. Stráže Osvojených v Chicagu. 1909. Tisk. "Spravedlnosti". Cena 10 ctů. 44 str.

PELIKÁN, Rev. Fr. **Japonské missie.** Dle angl. originálu. Nákl. „Křesťanského Posla" v Chicagu. 16 stran. Cena 10 ctů.

— **Pojď k pánu Ježíši.** Traktát. Nákl. vlastním. Cena 1 ct.

— **Výběr duchovních písní.** Nákl. vlastním v Chicagu. 1902. 64 stran, cena 12 ctů.

PERGLER, Karel. **Přistěhovalec v Americe.** Stručný nárys přistěhovaleckých a naturalizačních zákonů Spoj. Států. S dodatkem o poměrech amerických dělníků průmyslových a zemědělských. Nákl. Českého odvětví socialistické strany v Americe. Tisk. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1907. 56 stran. Cena 10 ctů.

PETRŽELKA, Václav. **O podstatě evangelického křesťanství** a jeho protivě ku křesťanství modernímu. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1904. Cena 10 ctů.

— **Maria z Magdaly.** Studie. Nákl. Tiskárny Čes. Benediktinů v Chicagu. Cena 50 ctů. 22 str.

PĚT A DVACET LET PRÁCE. Zpráva o činnosti českých Benediktinů v klášteře sv. Prokopa, v Chicagu, od jejich příchodu do Chicaga roku 1885 do roku 1910. Dle pra-

menů klášterní kroniky podává p. Prokop Neužil O. S. B., člen kláštera sv. Prokopa.

PIONÉŘI V TEXAS. Povídka indianská. Přeloženo pro „Slavii". Tisk. a nákl. „Slavie". 1875. 54 stran.

PÍSNĚ EVANGELICKÉ. Vydal Rev. E. A. Adams, v Chicagu. 50 stran. Bez not.

PÍSNĚ A TANCE, ČESKÉ NÁRODNÍ. Pro piano. Pořádá Jan Koula, učitel hudby. Sešit I. až VII. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1883. Cena sešitu 50 ctů.

PÍSNĚ DĚLNICKÉ. Dělnická poesie ročník I. čís. 1—2. Nákl. Československé dělnické strany v Americe. New York. Díl I. 1891. Díl II. 1893. Celkem 128 stran. Cena 30 ctů.

PÍSNĚ DĚLNICKÉ. Paříž. 1871. Vzhůru proletáři. Marseillesa proletáře. Nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1877.

PÍSNĚ EVANGELICKÉ. Výběr příležitostných zpěvů pro Církve, Nedělní školy, Křesťanské Snahy, atd. Tisk. a nákl. časopisu „Jednota" v Baltimore, Md. 1897. 26 stran. Bez not. Cena 5 ctů.

PÍSNĚ KŘESŤANSKÉ. Evangelické. Vydal František Rundus v New Yorku. 1890. Tisk. D. Mašína. 60 stran. Bez not

PÍSNĚ SVOBODOMYSLNÉ. Viz Zpěvník svobodomyslný.

POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY. Krátká rozjímání o umučení a smrti našeho Božského Spasitele Ježíše Krista, zbožné povzdechy, atd. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu. Cena 15 ctů.

POBOŽNOST ZA DUŠE V OČISTCI. Tisk. a nákl. Tisk. Českých Benediktinů v Chicagu. 16 stran. Cena 5 ctů.

POESIE DĚLNICKÁ. Ročník I. čís. 1—2. Viz Písně dělnické.

POHŘEBNÍ ŘEČI. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu. 128 stran. Cena váz. 50 ctů.

POHŘEBNÍ ŘEČI. Nákl. časopisu „Čechoslovana" v Chicagu. 1895.

POHŘEBNÍ ŘEČI nad rakví a u hrobu, pro veškeré dámské spolky. Spracovali F. B. Zdrůbek, M. Mašek a Jos. Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 25 ctů.

POHŘEBNÍ ŘEČI. Viz též Kalda Josef a Zdrůbek Fr. B.

POHŘEBNÍCH PÍSNÍ, ČTYŘICET ČTYŘI, v domě smutku a u hrobu. Dle Rybových písní a nápěvů pro čtverozpěv u-

Příloha čís. 67



Josef Jiří Král

spořádal Jan J. Kalaš. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1897. 32 stran. Cena váz. $1.00.

POKLADNICE, ZLATÁ, DOMÁCÍ. Hojná sbírka nových předpisů pro rolníky, řemeslníky a živnostníky a jiná užitečná navedení pro hospodyně a kuchařky. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1889. 240 stran.

PONT-JEST, L. R. Dědictví. Román. Přeložil M. Mašek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 50 ctů.

POPENGIESEL, J. A. Pryč se strašidly! Mezinárodní knihovna čís. 8. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1892. 16 stran. Cena 5 ctů.

POPIS NEBRASKY A POZEMKŮ DRÁHY BURLINGTON A MISSOURI V NEBRASCE. Nákl. společnosti dráhy, tisk. „Pokroku Západu" v Omaze. 1875.

POPIS NEBRASKY a pozemků dráhy Union Pacific. Nákl. společnosti dráhy. Tisk. „Pokroku Západu" v Omaze. 1877.

POVELY KU PODROBNÉMU PROCVIČENÍ POŘADOVÝCH CVIČENÍ. Sestavil Jan Mendík, společný cvičitel Národní Jednoty Sokolské. Nákl. Výk. Výboru N. J. S. Tiskem F. Liera v New Yorku. 1895 30 stran.

POVÍDKY. Otisky ze „Slavie". Láska Indiánky. Kapitán Džek a Divra, dcera náčelníkova. 1873. 64 stran.

— **Král Lesův.** Ženská msta u Monoyano. 1874. 68 stran.

— **Páter Anselmo.** Na krvavém kameni. Ilice a Marula. 1878. 96 stran. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine.

PRAVOVĚŘÍCÍ KATOLÍK. Nákl. časopisu „Pravda" v Chicagu. 48 stran.

PROCHÁZKA, Karel. **Pravda,** čili volné posouzení událostí a pokroku XIX. století, pomocí historie a jiných pramenů. Nákl. vlastním v St. Louisu. Tisk. „Slavie" v Racine. 1865. Díl I. 62 stran, cena 30 ctů. Více nevyšlo.

PROSLOVY A ŘEČI KU SLAVNOSTEM SPOLKOVÝM. Stezkami dějin a k památce velkých duchů. Sestavil Alois Janda. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 160 stran. Cena váz. 65 ctů.

PROTOKOL SEDMÉHO SJEZDU JEDNOTY TÁBORITŮ ve dnech 23.—27. srpna 1909, v Českoanglické svobodomyslné škole v Chicagu. 52 stran.

PROTOKOL SJEZDU ČESKÉHO DĚLNICTVA V AMERICE. Odbývaného ve dnech 26.—28. prosince 1901 v Chicagu. Nákl. České dělnické strany v Americe. 1902. Tisk. Národní Tiskárny v Chicagu. 38 stran. Cena 5 ctů.

PRŮVODCE po českých katolických osadách v arcidiocési St. Paulské ve Spojených Státech severoamerických. Vydala Líga českých kněží arcidiocése St. Paulské. 1910. Tiskem Tiskárny Českých Benediktinů, v Chicagu. Sestavil Rev. Jan Rynda, tajemník ligy.

PRVNÍ SLET VŠESOKOLSKÝ, v Chicagu dne 26.—29. srpna 1909. Vydáno nákl. Národní Jednoty Sokolské ve Spoj. St. Uspořádal Jindřich Ort, náčelník Sokola Tábor. Tiskem Národní Tiskárny v Chicagu. Str. 132.

PŘEHLED PĚTILETÉHO PŮSOBENÍ MATICE VYŠŠÍHO VZDĚLÁNÍ. 1902—1908. Věnováno české mládeži. Nákl. Matice Vyššího Vzdělání. Tisk. Ant Nováka v Milwaukee. 72 stran.

PŘEHLED, ROČNÍ, OSADY SV. VOJTĚCHA. Redakcí Jana Bečky, faráře téže osady sv. Vojtěcha v Clevelandu. 1910. 48 stran.

PŘES ULICI. Román. Přeložila Anna F. Škardová. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku.

PŘÍRUČNÍ KNÍŽKA o pozemcích dráhy Union Pacific ve státu Nebrasce. S mapami. Nákl. společnosti dráhy, tisk. „Pokroku Západu" v Omaze. 1873. 16 stran.

PŠENKA, R. Jaromír. **Ďábel Kalinský.** Africká reminiscence z cizinecké legie. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1909. Cena 30 ctů.

— **Nevěsta z hrobu.** Román ze života českého umělce v Paříži. 1903. 497 stran. Cena 75 ctů.

— **Washington Závora.** Českoamerický román. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 360 str. 1910.

RAMUS, Pierre. **Anarchistický Manifest.** Mezinárodní knihovna čís. 23. Nákl. časopisu „Volné Listy" v New Yorku. 1908. 16 stran. Cena 5 ctů.

RECLUS, Elisée. **Anarchie.** Z franč. přeložil V. Kroužilka. Dělnická knihovna čís. 9. Tisk a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1897. 20 stran. Cena 10 ctů.

— **O bezvládí.** Mezinárodní knihovna čís. 4. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1890. 20 stran. Cena 5 ctů.

REDAKTOŘI ČESKOAMERICKÝCH ČASOPISŮ. Tušové podobizny devíti žurnalistů z let 1877—1878. L. Klácel, Karel Jonáš, Fr. B. Zdrůbek, Jan Rosický, J. M. Bárta Letovský, Gustav B. Reišl, Václav Šnajdr, J. V. Čapek a Lev J. Palda. Nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Příloha k I. roč. kalendáře „Amerikána." 1878.

REID, Mayne. **Lovci skalpů,** neb Dobrodružství na planinách západní Ameriky. Z angl. přeložil Ant. Jurka. Knihovna Americká svazek I. Nákl. Čeňka Durase v Chicagu. 1873. V sešitech po 10 ctech.

REMSBURG, J. E. **Morálka Biblí.** Upravil M. Mašek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 43 stran. Cena 15 ctů.

RETTÉ, Ad. **Podvratné procházky.** Mezinárodní knihovna čís. 17. Vyd. skupina „Bezvládí" v New Yorku. 1901. 8 stran. Cena 5 ctů.

RINGSMUTH, F. K. **Co ty děláš...?** Nákl. vlastním, Cedar Rapids, Iowa. Tisk. Iowské Tiskárny. 8 stran. Cena 1 ct.

— **Černý stín lásky.** Nákl. vlastním ve Schuyler, Neb. 1889. 120 stran. Cena 15 ctů.

— **Hrubý pokrm.** Nákl. spisovatele v Cedar Rapids, Ia. 1901 32 stran. Cena 5 ctů.

— **Kytice z básní lyrických.** Poetická bibliotéka českoamerická, svazek I. Nákl. Karla Amorta v New Yorku. 1884. Tisk. Čes. kooperativního vydavatelského družstva. 74 stran. Cena 50 ctů.

— **Uprostřed světa.** Rozmluva dvou. R. S. Cook: Tesaři Noemovi. To pravé náboženství. Zmužilý námořník. Nákl. časopisu „Pravda", v Chicagu. 16 stran. Cena 1 ct.

— **Valentin Burke, lotr.** Skutečný příběh. Nákl. časopisu „Pravda", v Chicagu. 8 stran. Cena 1 ct.

— **Září a stínem.** Drobné črty. Nákl. K. Amorta a A. Hály v New Yorku. 1885. Tisk. Čes. kooperativního vydavatelského družstva. Cena 25 ctů.

ROSENTHAL-BONIN. Brusič démantů. Román. Překlad od A. F. Škardové. Tisk. a nákl. „Dělnických Listů v New Yorku. 222 stran.

ROSICKÁ, Marie. **Národní domácí kuchařka českoamerická.**

Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. III. vydání. 1909. 320 stran. Cena váz. $1.00.

ROSICKÝ, Jan. Jak je v Americe? Pro ponaučení nově do Ameriky přijetých krajanů ze své zkušenosti 45ti letého pobytu v Americe a 30ti letého působení žurnalistického napsal . . . . Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1906. 48 stran. Cena 10 ctů.

ROZKOVSKÁ, M. Z. V dvanácté hodině. Kriminální příběh. Zčeštil Jan Oliverius. Oznamováno v I. roč. „Slovana Amerického."

RUDIŠ-JIČINSKÝ, Dr. J. Deset kapitol. Přehled všeho toho co třeba znáti nám, na vlastní naši záchranu, našich spolků a budoucnost naši vůbec, jakož i o posile českého člověka, jeho utužení a povznesení tělocvičné, sokolské. Vyd. Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské ve Spojených Státech Amerických. 1909. 32 stran.

— Dějinami sokolstva amerického. 1865—1908. Tisk. Národní Tiskárny v Chicagu. 1908. 43 stran.

RUNDUS, Jan. Písně evangelické. S notami. Nákl. vlastním v Crete, Neb. Díl. I. 1896. 210 písní. Cena 30 ctů. Díl II. 1898. 244 písní. Cena 30 ctů.

RUSKÝ CAR. Historie z doby I. Napoleona. Z angl. přeložila „Pravda". Vlastním nákl. vydala v Chicagu. 343 stran. R. 1890. Cena 70 ctů.

SALABA-VOJAN, Dr. Jar. E. Několik důležitých zákonů. a) Přistěhovalecký zákon z 20. února 1907. b) Naturalizační zákon z 29. června 1906. c) Zákon o ztrátě občanství z 2. března 1907. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1909. 16 stran. Cena 5 ctů.

— Velký New York. Greater New York. Dějiny New Yorku a české čtvrti. Dnešní Velký New York. Průvodce po New Yorku a okolí. Umělecká obálka od Rudolfa Růžičky. S velkým plánem a téměř 100 illustracemi. Tisk. a nákl. „New Yorských Listů" v New Yorku. 1908. 244 stran. Cena 50 ctů. Váz. 75 ctů.

— Českoamerické epištoly. Vydal „Literární Kroužek" v Chicagu, jako svazek III. Obálku kreslil Rudolf Růžička. Tiskla Národní Tiskárna. Str. 192. Cena 50 ctů. 1911.

Příloha čís. 68



Hynek Dostál

SAND-OVÁ, George. **Malá fadetka.** Přeložil Václav Černý. Domácí knihovna sv. VI. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1888.

SBÍRKA BÁSNÍ A DEKLAMACÍ. Z různých pramenů sebral Rev. V. Losa. Nákl. Slov. angl. tisk. spol. v Pittsburgu. 1908. Čís. 1., vánoční. 16 stran, cena 5 ctů.

SBÍRKA nejnovějších receptů z oboru vinařství, octářství, pivovarství a jiných. Tiskem a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1889. Cena 30 ctů.

SBÍRKA DUCHOVNÍCH PÍSNÍ. Nákl. Meth. Episkop. Místní společnosti v Chicagu. 1888. Bez not. 103 stran. Cena 25 ctů.

SBÍRKA DUCHOVNÍCH PÍSNÍ A CHVALOZPĚVŮ. Evangel. Uspořádal rev. Frank W. Duha, meth. kazatel v Chicagu. Nákl. Jenning & Graham, Cincinnati, O. 1908. S notami. 224 stran. Cena váz. 50 ctů.

SBÍRKA PÍSNÍ NÁRODNÍCH A VLASTENECKÝCH. Pro piano na dvě ruce. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. Cena váz. $1.25, s textem $1.50.

SBÍRKA PÍSNÍ Z VELEPAMÁTNÝCH LET 1848--1849. Obsahuje 36 písní. Sestavil Jan Borecký a věnuje svému příteli Karlu Jonášovi. Nákl. vlastním. V komisi „Slavie" v Racine, 1880. 60 stran. Cena 20 ctů.

SBÍRKA POUČNÝCH ROZPRAV. Z knihy Facts Worth Knowing. Překladem Jos. J. Krále. Nákl. „Stráže Osvojených" v Chicagu. 1905. 64 stran. Cena 10 ctů.

SBORNÍK, VZDĚLÁVACÍ. Nákl. Kruhu přátel Osvěty v Cedar Rapids. 1896. Tisk. časopisu „Svit". Viz pod jmény autorů.

SCOTT, Walter. **Talisman.** Historický román z časů křižáckých válek. Přeložil J. Vratislav Čapek. Tisk. a nákl. „New Yorských Listů" v New Yorku, 1875. 155 stran.

SEALSFIELD, Charles. **Bílá růže.** Tokeah. Vypravování z doby americko-anglické války r. 1812. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1902. Cena 75 ctů. Str. 448. Přeložil J. K. Mazáč, poslední část Fr. Fišera.

SEPHER TOLDOTH JESCHU. Kniha o tom jak a kdy se byl narodil Ježíš. Z angl. přeložil Ladimír Klácel a přidal mnoho poznamenání a květomluv. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1879. 56 stran. Cena 15 ctů.

SESTRA LUCY a její děsná odhalení, týkající se kláštera New Hall v Boreham, Essex, v Anglii. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1905. Cena 10 ctů.

SEZNAM LÉČEBNÝCH PROSTŘEDKŮ. Vyd. společností „České Herbarium,"520 záp. 18. ul. v Chicagu.

SHELDON, C. M. **Bedřichův nepřítel.** Illustrov. povídka. Z angl. přeložil Rev. V. Losa. Nákl. Presbytery of Pittsburg. 1098. 32 stran, cena 5 ctů.

SHEPARD, Elliot F. **Práce a kapitál jsou jedno a to samé.** Šesté vydání. New York. 1886. 32 stran.

SCHÄFFLE, Dr. A. **Tresť socialismu.** Přeložil J. Buňata. Nákl. Českodělnického vzdělávacího spolku v New Yorku. 1883. 58 stran.

SCHUETZ, Friedrich. **O nesmrtelnosti lidské.** Z německého upravil Jan Borecký. Tisk. a nákl. „Slavie", v Racine, 1876. 16 stran. Cena 15 ctů. Druhé vyd. nákl. Stráže Osvojených v Chicagu. 1910. Cena 10 ctů.

SCHWEITZER, von, J. B. **Lucinda,** aneb Práce a kapitál. Román. Věnováno památce Ferd. Lasalle-ho. Přeložil Vive la Liberté (Leo Kochmann.) Tisk. a nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 864 stran.

SINCLAIR, Upton. **Oběti jatečních upírů.** The Jungle. Přeložil T. Vonášek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 294 stran. Cena váz. 80 ctů.

SJEZD, DRUHÝ, československé dělnické strany v Americe. Odbývaný ve dnech 26. a 27. prosince 1902 v Chicagu. Tisk. Dělnické Tiskárny v Chicagu. 24 stran, cena 5 ctů.

SJEZD, PRVNÍ, ČESKOKATOLICKÝ v St. Louis, Mo., v osadě sv. Jana Nepomuckého v týdnu Svatováclavském od 24.—26. září r. 1907. Uspořádal Hynek Dostál. Tisk. a nákl. „Hlasu" v St. Louis. 54 stran.

SJEZD SVOBODOMYSLNÝCH. Jednání, usnesení a resoluce přijaté na sjezdu Svobodomyslných v zasedání dne 13.–15. června r. 1907, v Chicagu. Dle stenografických zápisků upravil redakční výbor. Nákl. Svazu Svobodomyslných v Chicagu. 1907. Tisk. Národní Tiskárny. 182 stran.

SLÁDEK, V. J. **Rozumem k rozumu.** Řeči k nevěře české. Nákl. „Křesťanských Listů" v Pittsburgu. 1909. Čís. 1. „Duše". 12 stran, cena 3 cty.

SLADKOVSKÝ, Dr. Karel. **Podobizna jeho.** Vydali Bratří Korbelové v San Francisku.

SLOVANSKÉ SDRUŽENÍ V CLEVELANDĚ. Nástin jeho vývinu, působení a vytknutých cílů. **Návod ku pěstování květin. Slovanská výstavka v Clevelandě.** Vyd. v jazyku českém, polském, slovenském a slovinském. Tisk. „Američana" v Clevelandu. 1904.

SOCIALISTICKÉ POJEDNÁNÍ. Viz Blatchford Robert: Merrie England.

SOUKUP, Ant. M. **Čtenář novin anglických.** Nákl. vlastním v Chicagu. 1900. 240 stran. Cena 65 ctů.

— **Nový velký anglickočeský slovník.** 1900. Díl. I. 360 stran. Cena $2.25.

— **Praktická škola anglického jazyka.** 1895. 12 sešitů po 25 ctech. Úplné 366 stran. Cena $2.25.

— **Samouk českoanglický.** 1906. 144. stran. Cena $1.15.

— **Znalec angličiny.** Nová anglická mluvnice. 1899. 250 stran. Cena $1.65.

SOUTHWORTHOVÁ, E. D. E. N. **Išmael,** čili Vlastním přičiněním. Americký román. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Dva díly po 50 ctech.

— **Kapitola.** Americký román. 1891. 494 stran. Cena 50 ctů.

— **Vyměněné nevěsty** (Changed Brides.) Překlad. Dva díly váz. po $1.25.

SPOLEČNOST DRÁHY BURLINGTON A MISSOURI a její pozemky. Tisk. „Slavie" v Racine. 1878. 160 stran.

SPOLEČNOST MODERNÍ. Znázorněná v řečích odsouzených chicagských anarchistů A. R. Parsonse. Aug. Spiese, Sam. Fieldena, Osc. Neebeho, L. Lingga, Mich. Schwaba, Ad. Fischera a Geo. Engela, ve velkém tendenčním procesu před soudcem Garym, dne 7.—9. října 1886. Z německého přeložil B. Sedlecký. Vydala Čtenářská Beseda v Drill, Ohio. 1902. Čtyři sešity po 10 ctech. Úplné 146 stran. Cena 40 ctů.

SPURGEON, C. H. **Cesta spasení.** Z angl. přeložil F. K. Ringsmuth. Nákl. překladatele, Cedar Rapids, Iowa. 16 stran. Cena 1 ct.

STANOVY, NÁRODNÍ, SOCIALISTICKÉ STRANY V AMERICE a pravidla českého odvětví socialistické strany v Americe. Tisk. „Spravedlnosti" v Chicagu. 46 stran, cena 5 ctů.

STEEN-OVÁ, A. **Pavel Kravař.** Z angl. přeložil J. V. Kovář. Nákl. „Křesťanských Listů" v Pittsburgu. 1910. 84 stran, cena 15 ctů.

STO DEKLAMACÍ PRO MLÁDEŽ. Úplný výběr vážných, žertovných, vlasteneckých a příležitostných deklamací, které pro českoamerickou mládež vybral Vilém Kroužilka. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1901. Cena váz. 50 ctů.

STRAUSS, David Friedrich. **Život Ježíšův.** Prostonárodně sestavený. Pro český lid přeložil a upravil Fr. B. Zdrůbek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1883. 262 stran. Cena 75 ctů.

STUCHLÍK, Jos. C. **Ideový směr a úkoly Jednoty Dělnicko Amerických Sokolů.** Nákl. Ústředního výboru Jednoty D. A. Sokola v New Yorku, 1909. Tisk. „New Yorských Listů". 30 stran.

SUMMERS, W. **Odplata.** Historický román. Přeložil M. Mašek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 167 stran. Cena 40 ctů.

ŠEST SET JÍDEL Z VAJEC. Domácí knihovna. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1893. Cena 25 ctů.

ŠKALOUD, František J. **Bordinkáři.** Kousek českého života v Chicagu. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 170 stran. Cena 40 ctů.

— **U Kratinů.** Román ze života chicagských Čechů. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 99 stran. Cena 25 ctů.

ŠNAJDR, Václav. **Jak smýšlel Robert G. Ingersoll.** Stručné jeho úvahy o nejrůznějších otázkách. K lepšímu poznání velkého agnostika podává. . . . . red. „Dennice Novověku." Tisk. „Dennice Novověku", v Clevelandu. 1904. 136 stran. Cena 25 ctů.

Příloha čís. 69



Rev. Václav Vaněk

Tomáš Čapek: Padesát Let českého tisku v Americe

— **Ladimír Klácel, o jeho životě, působení a významu.** Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1908. Cena 25 ctů.

— **R. G. Ingersoll o Tomáši Paineovi.** S dodatkem o životě a smrti R. G. Ingersolla. Dílem sepsal a přeložil.... 1899. Cena 25 ctů.

— **Svobodomyslný křest,** čili necírkevní pojmenování dítka. Tisk. „Dennice Novověku", v Clevelandu. 16 stran.

— **O pokroku lidskosti.** Předneseno o třiletem sjezdu Č. S. P. S. v Milwaukee, 10. června 1883. Nákladem Prokopa Hudka. Tiskem „Dennice Novověku", v Clevelandu. 16 stran.

— **Výlet do Kalifornie.** Cestopisná črta. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. Cena 50 ctů.

ŠPERA, A. M. **Jak povstal Bůh?** Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 14 stran. Cena 10 ctů.

— **Jak povstalo křesťanské náboženství?** 94 stran. Cena 20 ctů.

— **O duši a co církev učí o Bohu.** Nákladem Aug. Geringera. Cena 10 ctů.

ŠPERA, Josef, **Malý katechismus** v otázkách a odpovědích pro českoamerické školy. Dle katechismu Pátera Cipína upravil... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena váz. 30 ctů.

ŠVIHOVSKÝ, V. **Francie a Řím.** Od velké revoluce až do července r. 1904. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 10 ctů.

TAJEMSTVÍ ORCIVALSKÉ. Soudní román. Z franč. přeložil Gustav B. Reišl. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 298 stran. Cena 50 ctů.

TEMNÉ STÍNY. Román. Od A. G. Upravil Josef Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 190 stran. Cena 40 ctů.

TERRAIL, Ponson du: **Rocambolo.** Román. Z franč. přeložil A. K. Tisk. a nákl. „Chicagského Věstníku", v Chicagu. 1879.

TICHÝ, Rev. Fr. **Myšlenky o Novém Náboženství.** Napsal L. J. Palda. Posoudil a k nestrannému uvážení předkládá Rev.

Fr. Tichý. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu. 1909. 88 stran. Cena 15 ctů.

TRAKTÁTY. Evangelické. Těchto vydáno veliké množství, hlavně nákl. Amer. Traktátní společnosti v New Yorku a nákl. časopisu „Pravdy" v Chicagu. Jsou to brožury několikastránkové, ceny 1—5 ctů, a obsahují většinou práce anonymní, aneb otisky prací z Čech. Ostatní viz pod jmény autorů.

TRNAVSKÝ. **Sedmdesát tři dny Pařížské komuny.** Nákl. čes. skupin Mezinárodní Dělnické Jednoty v Chicagu. 1886. Cena 3 cty.

TROJAN, Josef Adolf. **V boji za ideál.** Novella. Tisk. a nákl. „Ženských Listů" v Chicagu. 1909. 73 stran. Cena 35 ctů.

— **Výroční zpráva české svob. školy v Elizabeth, N. J., na rok 1908—1909.**

TUCKER, Benjamin A. **Státní socialism a anarchism.** Pokud se shodují a v čem se rozlišují. Z angl. přeložil Břetislav Sedlecký. Knihovna sociálních spisů čís. 1. Vydal L. Cimler v New Yorku. 1901. 24 stran. Cena 5 ctů.

TŮMA, Felix K. **Anarchismus.** Stručné líčení událostí, předcházejících osudné hození pumy 4. máje 1886 na Senném Náměstí v Chicagu, jakož i popsání a zobrazení slavné právní pře, odsouzení, popravení a pohřbení odsouzených anarchistův. Nákl. „Volnosti", v Clevelandu. 1887. 20 stran, cena 10 ctů.

UČENÍ MYLNÁ A KLAMNÉ CESTY SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE. Časová výstraha pracujícímu lidu. Zčeštil Jan Nekvasil. Dělnická knihovna čís. 7. Nákl. „Dělnických Listů" v New Yorku. 1896. 33 stran. Cena 10 ctů.

UPOMÍNKA NA VLAST. Sbírka národních českých báchorek a pověstí. Vydal Ant. Elsner v St. Louisu. 1864. V sešitech o 24 str. po 15 ctech.

UPOMÍNKA na otevření tělocvičny Sokola Cleveland, v neděli 1. května 1910. Tisk. „Dennice Novověku" v Clevelandu.

UPOMÍNKA na otevření českonárodní síně, v neděli dne 26. září 1897, v Clevelandu. Tisk „Dennice Novověku." 12 str.

USNUL NA STRÁŽI. Črta ze života Abrahama Lincolna. Nákl. časopisu „Pravda" v Chicagu. 1909. 16 stran. Cena 1 ct.

ÚSTAVA SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH. Přeložil Fr. B. Zdrůbek. Matice Svobody sešit V. Nákl. překladatele, v Omaze. 1874. 32 stran. Cena 10 ctů.

ÚSTAVA STÁTU TEXASU, přijatá ústavním sjezdem v městě Austin, dne 6. září 1875. Přel. Fr. B. Zdrůbek. Úřadní vydání. 60 stran.

ÚVAHY ČASOVÉ. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu. Viz pod jmény autorů.

V UPOMÍNKU na 29. července 1906, den padesátiletého výročí úmrtí Karla Havlíčka Borovského. Pořádá a vydává Josef Anděl. Tisk. Národní Tiskárny v Chicagu. 18 stran.

VERNE, Jul., **Sever proti jihu.** Přeložil R. Růžička. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 60 ctů.

VOJAN, Dr. Jar. E. S. Viz Salaba-Vojan, Dr. Jar. E.

VOLNEY, C. F. **Přirozený zákon,** čili fysické zásady mravnosti. Přeložil Karel Doležal. Českoamerická knihovna. Tisk. a nákl. J. S. Čady v New Yorku. 1888. Cena 10 ctů.

— **Zříceniny.** Úvahy o převratech říší. Přeložil Karel Doležal. Českoamerická knihovna čís. 8—10 1888. Cena 50 ctů.

VOLTAIRE. Jádro ze závěti, či Poslední vůle Jana Mesliera. Dle angl. překladu, nový český překlad od Ladimíra Klácela. Matice českoamerická svazek III. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. 1879. Cena 15 ctů.

VONDRÁČEK, Rev. J. M. **Co se vám zdá o Kristu?** Přednáška. Nákl. „Křesť. Posla" v Chicagu. 32 str. Cena 10 ctů.

VRÁNEK, Rev. Jan. **Na půdě Americké.** Sebrané básně. Vydala Tiskárna Českých Benediktinů v Chicagu. 263 stran. Cena váz. $1.00.

VRATISLAVY, Josef, z. **Vývin pokolení lidského.** Nákl. české skupiny Mezinárodní Dělnické Jednoty v Chicagu. Cena 10 ctů.

VYPSÁNÍ SOUDU „POKROKU" PROTI KNĚZI V. ŘEPIŠOVI. Cleveland, 1871. Cena 10 ctů.

VÝSTAVA, SVĚTOVÁ, V ST. LOUISU, MO. 1904. Vydala česká vydavatelská společnost, 2117 již. 12 ul. 1 čís., květen 1904. 64 stran.

VÝVIN IDEJE MESIÁŠSTVÍ A OSOBNOST JEŽÍŠOVA. Z Corvinovy „Zlaté Legendy" pro české čtenáře upraveno. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku" v Clevelandu. 1903. 80 stran. Cena 15 ctů.

VYZNÁNÍ VÍRY a formule při přijímání členů do církve a při křtu, Betlémské křesťanské církve, v Clevelandu. 1893. 8 stran.

VZRŮST MLADÉHO KŘESŤANA. Upravil Josef Jenštýnský. (Rev. J. A. Kohout.) Tisk. a nákl. „Křesťanského Posla" v Chicagu. 1896. 102 stran. Cena 10 ctů.

WILDEBRUCH, E. von. **Otec a syn.** Upravil J. Č. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 62 stran. Cena ·15 ctů.

WINFIELD, Thomas. **Mstitel.** Román. Z anglického přeložil J. V. Luňák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 292 stran. Cena 50 ctů.

WITTNER, Otto. **Gorkij, zbojník.** Přeložil M. Breth. Nákl. Českého kooperativního knihkupectví ve West Hoboken, N. J. 1910. Tisk. „Hlasu Lidu" v New Yorku. 14 stran. Cena 5 ctů.

WOODOVÁ, H. **Lady Isabela.** Román. Z angl. přeložil J. Čermák. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. Cena 75 ctů.

WURSTIALOVÁ, Julie. **Květinářka. Paní Jasmínová.** Dvě románové kapitoly. Vydal Aug. Geringer v Chicagu. 65 stran. Cena 15 ctů.

ZA NEODVISLOST TEXASU. Román z doby bojů za vymanění se z nadvlády Mexika. Z angl. přeložil T. Vonášek. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1902. 160 stran. Cena 50 ctů.

ZA ŠPERKEM DÁVNOVĚKU, anebo Dobrodružství tří hrdinů. Román od A. J. M. Přeložil Jos. K. Mazáč. Tisk. a nákl. „Dennice Novověku". 203 stran. Cena 25 ctů.

ZÁKON o obecních jednotách pojišťovacích ve státu Wisconsinu. Nákl. Kossuthské vzájemné proti ohni pojišťovací společnosti v okresu Manitowoc, Wis. Překlad a tisk „Slavie", 1882.

ZÁBOJAN. Vydáno ku oslavě XXV. výročí spolku Záboj. 1876-1901. Nákl. spolku „Záboj" v New Yorku. 1901.

Příloha čís. 70



František Korbel

ZÁBORSKÝ, Vítězslav. **Číš vypita**, fragmenty románu. Vydal kroužek mladých českoamerických literátů v St. Louisu. 1903.

ZACHAR, Jan Harris. **V mlhách**. Z českoamerického života. Nákl. Bohemian American Publishing Co., v Omaze. 1909. 61 stran. Cena 25 ctů.

ZÁKONY ŠKOLNÍ V NEBRASCE. Nejnovější opravené a doplněné vydání. Zčeštil Jan Rosický. Tisk. a nákl. „Pokroku Západu" v Omaze. 1885. Cena 50 ctů. Rozebráno.

— **Totéž**. S opravami až do r. 1903. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. Cena 30 ctů.

ZÁMEK AVON, čili Uloupené dítě. Překlad. Nákladem „Pravdy" v Chicagu. 448 stran.

ZAVAŘOVÁNÍ ZELENIN, DOMÁCÍ. Dle Farmer's Bulletin upravil J. Em. Kroupa. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. 1909. Cena 5 ctů.

ZAVAŘOVÁNÍ, nakládání a zužitkování ovoce, zeleniny, hub a bylin v domácnosti. Cena v tuhé vazbě $1.00, v lehké 75 ctů. Vyd. Ant. Novák v Milwaukee. 1890.

ZDRŮBEK, Fr. B., **Anglická mluvnice**, čili nový zkušený návod k naučení se čtení, psaní a mluvení v anglickém jazyku za tři měsíce. Nákl. „Pokroku" v Cedar Rapids. 1870. V sešitech. Úplné 206 stran, cena $1.

— **Anglický vyslovovatel**. Navedení ku správnému vyslovování, čtení a psaní anglických slov s udáním výslovnosti a českých významů. Pro školy českoanglické a pro samouky spracoval .... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1883 II. vydání r. 1890. 215 stran. Snížená cena váz. 50 ctů.

— **Českoanglický tlumač**. Pro Čechy americké se snadným mluvnickým návodem pro žáky i samouky sestavil .... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1898. 258 stran. Cena $1.25.

— **Čítanka první s obrázky pro školy českoamerické**. Sestavil národní učitel .... 1875. 116 stran. Cena 40 ctů.

— **Čítanka první pro školy českoamerické**. Sepsal národní učitel.... III. doplněné vydání r. 1879. V. opravené a rozmnožené vydání r. 1881. Nejnovější, XIII. rozmnožené vydání. Cena váz. 25 ctů.

— **Čítanka druhá pro školy českoamerické.** 1876. 140 stran. Cena 40 ctů. III. rozšířené a obrazy opatřené vydání r. 1887. Nejnovější IV. opravené vydání. 330 stran. Cena váz. 65 ctů. 1895. Druhé vydání 1883.

— **Dějiny česko-národního hřbitova v Chicagu,** od jeho založení r. 1887 až do jeho 25ti leté jubilejní slavnosti r. 1902. Tisk. Aug. Geringera v Chicagu.

— **Ježíšovo mládí.** Matice Svobody čís. IV. Nákl. vlastním v Omaze. 1874. 48 stran. Cena 10 ctů.

— **Kapesní slovník anglické a české řeči.** S úplnou výslovností a přízvuky. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1886. Část I. anglickočeská. Cena váz. $1.00. Část II. českoanglická. Cena váz. $1.00. Obě části vázané v jednom svazku $1.75.

— **Kázání o svaté víře,** čili výklady apoštolského vyznání víry. S podobiznou spisovatele. Nákl. Aug. Geringera a přátel volné myšlenky v Chicagu. 1879—1894. 391 stran.

— **Křesťanství a vzdělanost.** Z rozličných pramenů sbírá a sestavuje.... Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 112 stran. Cena váz. 40 ctů.

— **Nová anglická mluvnice,** aneb vůdce k nabytí sběhlosti v angl. čtení, psaní i mluvení. 1874. 270 stran. Cena $1.25. Nákl. Č. Durase.

— **Obrázková dějepisná čítanka Spojených Států.** Dle Anderson's Grammar School U. S. History, sestavil.... Pro školu i domácnost. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1878. 294 stran. Cena $1.00.

— **Postavení žen v církvi.** Pojednání o tom, jak se přičinila církev křesťanská o snížení žen a zneužití jich ku svým účelům. Matice Svobody čís. 7. Tiskem a nákladem Aug. Geringera v Chicagu. 1885. 64 stran. Cena 10 ctů.

— **Pohřební řeči** s přidáním řečí při pojmenování dítka. 1881. II. vydání r. 1890. Cena 15 ctů. Str. 24.

— **Postupná anglická mluvnice** pro školy českoanglické i samouky. II. přepracované vydání. 1884. Cena 85 ctů. Str. 204.

— **Rodopis Boha,** aneb Jak člověčenstvo nabylo a vyvíjelo pojem o bohu. Matice Svobody sešit I. Nákl. vlastním v Omaze. 1873. 56 stran. Cena 10 ctů.

— **Stručný životopis mistra Jana z Husince.** Sestavil řečník Svobodné Obce v Chicagu. . . . 1890. Nákl. Aug. Geringera v Chicagu.

— **Svatá bible pro zasmání.** Věnováno k osvojení velkých i malých dětí 19. věku. Dle vnuknutí ducha svatého vykládá F. B. Zdrůbek. Nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1885. Cena 60 ctů sešit. 60 vyobrazení. Sešit I.—III. 176 str.

— **Svět a jeho povstání.** Matice Svobody čís. 2. Nákl. spisovatele v Omaze. 1874. 40 stran. Cena 10 ctů.

— **Vývoj práva,** aneb Co je hřích a co není? Matice Svobody, sešit III. Nákl. vlastním v Omaze. 1874. 48 stran. Cena 10 ctů.

— **Základové českého pravopisu a mluvnice.** Pro školy českoamerické. Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1882. Nejnovější III. vydání 95 stran. Cena váz. 25 ctů.

ZLATÁ KNIHA PRO FARMERA. O vnitřních i zevnitřních nemocech koní, skotu, dobytka skopového i vepřového, též drůbeže. S návodem o chovu, koupi a kování koní a dodatkem o domácích pomůckách pro časté příhody. V češtině upravil Karel Jonáš. Tisk. a nákl. „Slavie" v Racine. První dvě vydání byla otiskována ve „Slavii." Třetí vyšlo samostatně r. 1885. Čtvrté značně rozmnožené vydání r. 1893. Cena 60 ctů.

ZNAK, ČESKÝ. Barvotisk: Český lev drží přední levou tlapou americký štít a šlape po přetrhaných poutech. Nad jeho hlavou jest nápis „Pro svobodu a jednotu na vždy." Tisk. a nákl. Fr. Béma v Chicagu. 1864. Cena $1.00.

ZPĚVNÍČEK ČESKOAMERICKÝ. Obsahuje 100 písní k nápěvům ve Sbírce Písní Národních a Vlasteneckých. Tisk. a nákl. Národní Tiskárny v Omaze. II. vydání r. 1903. 102 stran. Cena 10 ctů.

ZPĚVNÍČEK PRO ŠKOLNÍ DÍTKY. Ku potřebě českých katolických škol v Americe. Upravil Jan Petrů. Tisk. a nákl.

Tiskárny českých Benediktinů v Chicagu. 52 stran. Cena 10 ctů.

ZPĚVNÍČEK SVOBODOMYSLNÉ MLÁDEŽE. Písně národní, znárodnělé a různé zpěvohry. Vydal Fr. Dagobert Novák, učitel svobodomyslných škol v Chicagu. 1902.

ZPĚVNÍK, vydaný péčí Sboru zástupců české svobodomyslné školy v New Yorku. 1907. Tisk. „New Yorských Listů". 32 stran.

ZPĚVNÍK ČESKOAMERICKÝ. Sbírka písní národních, společenských a zábavných, českých i amerických Tisk. a nákl. Aug. Geringera v Chicagu. 1877. II rozmnožené vydání r. 1887. 302 stran. Cena váz. 50 ctů.

ZPĚVNÍK DĚLNICKÝCH PÍSNÍ. Obsahuje písně J. B. Pecky, L. Kochmanna, N. Zouly a jiných. Vydavatel neudán, 1887. 58 stran.

ZPĚVNÍK DĚLNICKÝ. Sbírka na nápěvy národních a jiných známých písní s novým textem dělnickým od F. Hlaváčka, Leo Kochmanna, J. B. Pecky, Norb. Zouly, Franka Pecha, a jiných. Tisk. a nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1901.

ZPĚVNÍK DĚLNICKÝ. Sbírka nejstarších a novějších populárních písní socialistických. Uspořádal F. J. Hlaváček. Nákl. „Spravedlnosti" v Chicagu. 1902. Tisk. Národní Tiskárny. 116 stran.

ZPĚVNÍK EVANGELICKÝ, čili Výbor žalmů i písní duchovních starých i nových. Pro sbory křesťanské a nedělní školy. Sestavil Rev. Jan Rundus. Nákl. Americké traktátní společnosti v New Yorku. I. vyd. 1894. Nejnovější V. vyd. 414 stran. Cena váz. $1.25.

— Totéž. Vydání bez not. 1896. 252 stran. Cena 60 ctů.

ZPĚVNÍK CHRÁMOVÝ, čili sbírka písní, které se každodenně v rozličných ročních dobách, jak při mši svaté, taktéž i při jiných pobožnostech chrámových zpívají. Tisk. a nákl. D. Mašína v Novém Yorku. 1880. 132 stran.

ZPĚVNÍK NÁRODNÍ. Sestavil K. J. Mazáč. Tisk. a nákl. Ant. Nováka v Milwaukee. Cena 35 ctů.

ZPĚVNÍK NÁRODNÍ, ČESKOAMERICKÝ. Nejúplnější sbírka všech známých českých písní národních, vlasteneckých

Příloha čís. 71



Některé autografy žurnalistů

i milostných a velmi mnohých písní amerických v znění anglickém i českém. Sestavil Al. Janda. Vydala Národní Tiskárna v Omaze. 1902. 350 stran. Cena váz. 50 ctů.

ZPĚVNÍK PRO DÍTKY ČESKOAMERICKÉ. Upravil Fr. Koštíř, učitel české nedělní svobodomyslné školy v Clevelandu. Nákl. vlastním. 1902. 44 stran. Cena 15 ctů.

ZPĚVNÍK SVOBODOMYSLNÝ. Obsahuje 35 svobodomyslných písní dle známých národních nápěvů. Vydala Svobodná Obec v Chicagu. 1900. 79 stran. Cena 25 ctů.

ZPĚVY, ČESKO-BRATRSKÉ. Vydal Rev. V. Písek, v New Yorku. 1893. Tisk. „New Yorských Listů." 46 stran. Bez not. Cena 5 ctů.

ZPRÁVA, VÝROČNÍ, KOLEJE SV. PROKOPA V LISLE, ILL. Za první školní rok 1901—1902. Vychází každým rokem. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu.

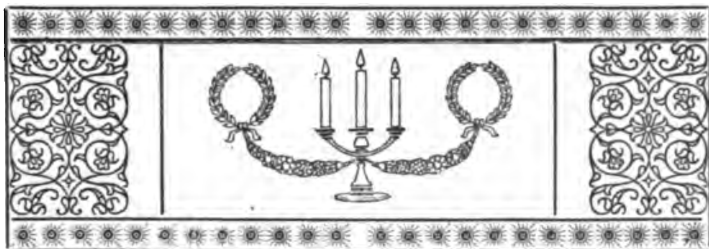
ZŘÍZENÍ A VYZNÁNÍ VÍRY. Betlémské křesťanské bratrské církve v Clevelandě. 1888. 14 stran.

ŽIVOT JEŽÍŠŮV ve dvaceti čtyřech obrazích s texty. Nákl. Amer. Traktátní společnosti v New Yorku. Cena 15 ctů.

ŽIVOT SV. VINCENCE PAULÁNSKÉHO, apoštola milosrdenství a lásky. Tisk. a nákl. Tiskárny Českých Benediktinů v Chicagu. 1875. Cena 50 ctů. Str. 160.

ŽIŽKA, Jan. Barvotisk. Nákl. Aug. Geringera a Ant. Čermáka v Chicagu. Cena 40 ctů.





Illustrace.

První český spolek v Americe se jmenoval „Československá Jednota v New Yorku" a byl založen někdy v letech 1849. —1850. Vojta Náprstek, štědrý dárce knih, zachoval potomstvu jeho správné jméno na titulním listě Klácelovy Dobrovědy. Bratr J. V. Č. nalezl vzácný svazek v knihovně bývalé Slovanské Lípy v New Yorku.

Vojta Náprstek. Mezi osmačtyřicátníky byl Vojta Náprstek nejvýznačnější osobou. Ač nic českého nenapsal, náleží mu přece zásluha o založení českoamerického tisku. Na popud Náprstkův vydal Kořízek „Slowana Amerikánského" a krajané v St. Louisu o něco později „Národní Noviny". Týdenník „Flugblätter" jím redigovaný v Milwaukee, byl hojně rozšířen i mezi Čechy. Náprstek pomáhal organisovati první český spolek v Americe — „Československou Jednotu v New Yorku." V prosinci 1857 vrátil se do vlasti, jíž dal těžiti z praktických zkušeností získaných v zámoří.

Obchodní viněta Náprstkova z doby jeho pobytu v Milwaukee, nalezená v knihovně Národní Jednoty v New Yorku. Viněta rozhoduje spor vzniklý svého času

v novinách, nepsal-li se Náprstek mezi milwauckými Němci, „Náprstek" nebo „Fingerhut."

Psané Noviny z Ameriky. Před vydáním tištěných novin, byli přistěhovalci nuceni popisovati své zkušenosti v zázračné Americe v soukromých dopisech. Franc Růžička, voskář z Kutné Hory, líčí v tomto listě, datovaném v New Yorku, v říjnu r. 1859, co viděl a slyšel v metropoli Nového Světa a činí to způsobem nad míru poutavým. Dopis tento si zaslouží místa v českoamerickém museu.

František Kořízek, vydavatel „Slowana Amerikánského" se narodil v Letovicích na Moravě r. 1820, přijel do Ameriky r. 1854 a zemřel ve svém adoptovaném Wisconsinu, r. 1899. Kořízek sice postrádal vyššího školního vzdělání, ale byl jinak muž přemýšlivý a rozšafný — jeden z těch moudrých venkovanů, k nimž sousedi rádi chodí na poradu.

Jan Bárta Letovský, st., tak zvaný podle rodných Letovic na Moravě, byl s Františkem Kořízkem, s nimž konal na plachetníku „Amoru" cestu do Ameriky r. 1854, pionérem českoamerického novinářství. Bárta vyzval Klácela za moře roku 1869 redigovati „Slovana Amerikánského" (II.) Řemeslem byl hodinář. Zemřel roku 1898 v Iowa City, jsa stár 76 let.

J. B. Erben, rozený roku 1837 v Nové Pace, žije na odpočinku v St. Louisu, kam byl před půl stoletím povolán redigovati „Národní Noviny". Erben nebyl prvním českoamerickým redaktorem, jak ho někteří jmenují, to vyznamenání patří Kořízkovi a Bártovi. Jako 22ti letý theolog přijel roku 1859 do Nového Orleansu.

Jan Borecký, nejstarší žijící pamětník událostí, jež vedly k založení „Národních Novin" v St. Louisu. Pilný

Příloha čís. 72



Rev. Valentin Kohlbeck

přispívatel do novin. Narodil se v Březanech r. 1828 a vystěhoval se r. 1854. Sídlí v Little Rock, Ark. Doma byl vyučen krejčovině.

Josef Lidumil Lešikar. Osmačtyřicátník, rozený r. 1806 na Landškrounsku, horlivý čtenář a dopisovatel, jemuž Texaští za občanské války hrozili oběšením, nepřestane-li mezi sousedy agitovati pro unijní „Národní Noviny". (I.)

L. A. Schlesinger. O Schlesingerovi se ví, že byl první, jenž pronikl do nejčeštějšího státu amerického, Nebrasky (1857). S volským potahem formanil po prériích mezi Omahou, tehdy hraničářskou vsí a Denverem. Zažil nesčíslná dobrodružství na divokém západě. Schlesinger se narodil r. 1806 v Ústí nad Orlicí, byl členem deputace k císaři r. 1848 a poslancem na zemském sněmu českém. Syt útisku doma, vystěhoval se r. 1856 do Ameriky. Neúnavně psával do novin. Zemřel ve vysokém věku ve státě Coloradu, kde od r. 1865 trvale sídlil.

Václav Šimonek, evangelický učitel v Manitowocu ve Wisconsinu, jenž přispíval do „Slavie". Rodák z Lečic, přijel do Nové Země r. 1853.

Václav Pohl, neposedlík a rebelant starého rázu, jenž v mladších letech rád putoval po českoamerických osadách, nabádaje vrstevníky k zakládání svobodomyslných spolků. Měl značnou účast na vydání „Národních Novin" v St. Louisu. Napsal o sobě, že první zarazil kopí do pražské dlažby v bouřlivém roce 1848. Jako pravý Američan měnil rád řemesla. Zemřel ve vysokém věku ve Wisconsinu.

Jan Heřman, důvěrný přítel Havlíčka a Emanuela Arnolda, kteréhož posledního prý dvakrát zachránil před žalářem, přivezl do Ameriky víc peněz na hotovosti, než

kterýkoli jiný český vystěhovalec. Narodil se v Kroužkách u Nebužel r. 1812, dorazil sem r. 1853 a zemřel v Nebrasce, ztrativ všecko jmění z Čech přivezené. Jeho potomstvo žije v Nebrasce a v Kalifornii. Heřman podporoval všechny národní podniky, tedy i český tisk.

František Mráček objevil se v New Yorku před šedesátým rokem minulého století, byv doma stíhán politickými úřady. Vydavatelé „Národních Novin" povolali ho do St. Louisu za redaktora. Když se „N. N." spojily se „Slowanem Amerikánským", čímž vznikla „Slavie," byl Mráček zvolen za vrchního redaktora nového týdenníku. Panslavistické blouznění — za takové smíme označiti zamýšlené převedení amerických Čechů na Amur — odvedlo Mráčka na Rus, odkud se už nevrátil a kde r. 1896 zemřel. R. 1909 americká vláda povolila Mráčkově vdově, žijíci v Oděse, pensi; sloužilt' Mráček jako dobrovolník v unionistické armádě. Mráček byl vzdělaný muž, Moravan rodem z Nenakonic, jenž žurnalistickému stavu přinesl nemalých schopností.

Vojtěch Mašek. Před příchodem Karla Jonáše redigoval Vojta Mašek, tehdy student pražské techniky, racinskou „Slavii". Zanechav novinaření, věnoval se obchodu a průmyslu a stal se jedním z nejbohatších našinců v Americe. Zmínky zasluhuje, že Mašek nakreslil mapu amurského kraje, do nějž se měli američtí Čechové vystěhovati. Mapa byla ryta v německém litografickém závodě v Milwaukee. Narodil se r. 1839 v Pohořovicích, přijel do Ameriky r. 1860 a zemřel ve Wisconsinu, kde dlouhá leta přebýval.

Karel Jonáš, „první Čech v Americe", zaujímal mezi rodáky výlučné postavení, jaké neměl žádný Čechoameričan před ním, Klácela nevyjímaje, a jaké pravdě po-

dobně už nikdo zaujímati nebude a nemůže. Českoamerická generace lékařů, právníků, učitelů a politiků, která se nyní v každé osadě dělí o vliv a moc s místním redaktorem, se teprvé rodila, když Jonáš a jeho „Slavie" vládli české Americe. Jonáš — jako státní senator, konsul a místo guvernér — provedl důkaz, že novinář může se uplatniti i mimo svůj obor, má-li jen k tomu nutné nadání a potřebnou vůli. Narodil se 30. října 1840 v Malešově a jako politický uprchlík přijel do Ameriky r. 1863 redigovati „Slavii." Zemřel r. 1896 a je pochován v Praze.

Karel Jonáš a Václav Šnajdr, byli oba zeti Františka Kořízka.

Josef Pastor. Z mladší generace ví málo kdo, že Pastor, než se stal vystěhovaleckým jednatelem v Hamburce, pracoval u novin. Když řídil „Pokrok," nastaly ony pusté spory o víru, jež potom nabyly domácího práva téměř u všech časopisů. Pastor byl v polemice bezohledný; avšak o jeho vysokých schopnostech nelze pochybovati. Beznadějná mizerie u novin, vypudila ho do Hamburku, kde prokázal vystěhovalcům cenné služby. Narodiv se r. 1841 v Hostokrejsích, vstoupil po skončení gymnasia v Žatci co řeholník do kláštera. Vystěhoval se r. 1866. První zaměstnání dostal u New Yorského „Staatszeitungu". Zemřel v Hamburce.

Ladimír (Matouš) Klácel. S osobou tohoto filosofa, jenž přijel do Ameriky r. 1869, redigovati Bártova „Slovana Amerikánského", jsou nerozlučně spojeny ranné dějiny českoamerického svobodářství. „Všude a ve všem zmýlený" stařičký učenec zkusil v zemi svobody mnoho strádání, ba hmotné bídy. Zemřel 17. března 1882 v Belle Plaine, Ia. „Pohřeb jeho, který se odbýval dne 20. března 1882, byl nejslavnější ze všech pohřbů českých kdy v A-

merice odbývaných," napsal současný list s hrdým uspokojením.

Klácelův hrob v Belle Plaine, je označen pomníkem odhaleným dne 29. června 1884, na jehož východní straně stojí psáno: „Zvěčnělému učiteli svému, horlivému vlastenci, filosofu a pravdosmělci prof. Ladimíru Klácelovi, na důkaz vděčnosti, postavili Američtí Čechové. Narozen v České Třebové 7. dubna 1808, zemřel v Belle Plaine 17. března 1882." Jiný pomník Klácelův stojí na českonárodním hřbitově v Chicagu.

Frant. B. Zdrůbek je Klácelův žák, jenž slovem i písmem šíří zásady svého učitele. Nikdy nedovedl s odpůrci smlouvati. Theologické vzdělání (Zdrůbek byl vychován na kněze) dalo mu výhody v půtkách s protivníky, jaké měl jen Klácel a má dr. Iška. Založil s Aug. Geringerem denník „Svornost", u kterého je dosud činným. Jeho prací přeložených i samostatných je celá řada. Od mnoha let působí jako řečník Svobodné Obce v Chicagu. Narozen r. 1842 v Bezdědicích, přijel do nové vlasti r. 1867.

L. J. Palda. Žurnalista, jenž první vědomě a zásadně se přiklonil k učení socialistův, v době kdy je širší vrstvy teprvé chápati začínaly a kdy vlastenectví starosvětského rázu nedovolilo o něm věcně souditi. Za prusko-francouzské války vydal v New Yorku psaný časopis „Lucernu". Působil u mnoha listů. Narozen 28. října r. 1847 ve Vodňanech, žije od mnoha let v Cedar Rapidsích. Starší generace ho chová ve vděčné paměti jako temperamentního, výmluvného řečníka. V zámoří dlí od r. 1867.

Edward Rosewater, (pravým rodným jménem Rosenwasser), byl beze sporu nejznamenitějším českým židem v Americe. Narodiv se r. 1841 v Bukovanech, přišel



Biskup Josef M. Koudelka

s rodiči r. 1854 do Nové Země a po válce usadil se v Omaze, kde počátkem sedmdesátých let jal se vydávati anglický denník „Bee", (Včela) nyní nejmocnější žurnál mezi Omahou a San Franciskem. R. 1871 založil týdenník „Pokrok Západu" a od té doby až do své smrti nepřestal si všímati českého živlu v Nebrasce, rád se opíraje o jeho rostoucí politickou sílu. Rosewater mířil vysoko: na ministerstvo poštovnictví a na federální senatorství a málem by byl dosahl obého. Náhlá smrt před nemnoha roky učinila konec všemu. Syn Victor Rosewater vede „Bee" v tradicích svého otce. Krajané v Nebrasce říkali Rosewaterovi po sousedsky „Rozvařil."

„Hlas Jednoty Svobodomyslných", (vnitřní strana). Snímek tento poskytuje zajímavý důkaz jak se drobné českoamerické osady ztrácejí a amerikanisují. Komu jsou dnes známa jména osad na vnitřní straně „H. J. S." uvedená?

Monsgr. Josef Hessoun, vůdce katolických Čechů, zakladatel jejich tisku, šlechetný a vlastenecký kněz, jenž se těšil zasloužené vážnosti i mezi svobodomyslnými. Narodil se r. 1830 ve Vrcovicích, v kraji píseckém, zemřel v St. Louisu ve vysokém věku.

Rev. F. Kún, založil mateřskou církev evangelickou v Americe a byl první, jenž tiskem promluvil k svým souvěrcům. Přišed do Nového Světa r. 1856 z Moravy, prožil zde tento učený muž neuvěřitelné svízele. Kázával česky, německy i anglicky rozptýleným evangelíkům v Iowě, Minnesotě, Dakotě, Nebrasce a Kansasu, kdy ještě nebylo organisovaných sborů a kostelů. Zemřel v Iowě v lednu 1894.

Anton Novák, z Milwaukee, pilný nakladatel, jenž tiskem vydal též některé Klácelovy brožury, je rodák

březovický. Narodil se roku 1845, do Wisconsinu přišel r. 1866. Z novinářských pokusů měl nejlepší štěstí s týdenníkem „Domácností", jež vychází nepřetržitě 30 let. Dobré pověsti těší se po českoamerických osadách Novákův kalendář, „Nová Vlast".

Jan Rosický byl nejznámějším Čechem na severozápadě. Dobyl si velikých zásluh o českou Nebrasku, které jako novinář věnoval nejplodnější léta svého života. Jeho „Pokrok Západu", Edwardem Rosewaterem založený, pronikl do všech koutů nově se budujících států, západně od řeky Missouri a nebyl Čechem kdo tam neznal jména tohoto listu a jeho redaktora. Vyprodav svoje podílnictví u „Pokroku Západu" soustředil tento pozoruhodný samouk svou nezdolnou energii na nové žurnalistické podniky. Praví se, že „Hospodáři" získal cirkulaci, jakou nemá žádný druhý hospodářský list tištěný v české řeči. „Osvětu Americkou" též nesmírně pozvedl, tak že v době jeho smrti měla závidění hodné číslo čtenářů. Jan Rosický se narodil v Humpolci r. 1845. S rodiči přijel do Ameriky r. 1861 a zabýval se obchodem než přilnul k žurnalismu. Onemocněv následkem přepracování, zemřel v Omaze r. 1910.

Jan Vratislav Čapek. Mezi starými žurnalisty byl Čapek první, jenž tvořil samostatně, veršem i prosou. V humoristickém veršování neměl vůbec soupeře. Jeho „Diblík", v Clevelandu založený a v New Yorku obnovený, je chován jako vzácná památka ve mnoha českoamerických rodinách a jeho životopis „svatého Antonína Paduánského" není dosud literární kritikou doceněn. Rosického „Květy Americké" otiskly několik povídek a veršovaných prací z jeho péra, jako „Maleriku", Rytířové", „Strašidla" a „Duchové". Vynikl též jako vynálezce a

jeho amerických patentů, hlavně v oboru elektřiny, se počítá 19. Narodil se 3. ledna 1842 ve vsi Krašťovicích a jako školák poslán na bavorské hranice do Zejvízu (Seewiesen) k příbuznému faráři, aby se naučil němčině. Gymnasium studoval v Klatovech a v Písku, universitu v Praze. R. 1871, maje už jistou literární pověst ve vlasti, přijel redigovati svobodomyslný „Pokrok", tehdy v Clevelandu vydávaný. Zemřel v Astorii, předměstí New Yorku, dne 3. června 1909. „Dějiny Amerických Čechů", jež nalezeny v jeho pozůstalosti, budou vydány tiskem.

Dr. František Iška. Dr. František Iška, redaktor „Vesmíru", bývalý starokatolický farář, hlásá volnou myšlenku nejen v tisku ale i na řečnické tribuně. Z předních mužů na tomto poli činných, je dr. Iška jedním z nejpozdějších příchozích do Ameriky. Nebojácný a energický, je tento českoamerický Voltairista velmi nebezpečným protivníkem.

Rev. Josef M. Koudelka. V starých ročnících St. Louiského „Hlasu" vyskytuje se jméno rev. Koudelky velmi často. Překládal povídky, psal poučné články a pro katolickou mládež v Americe sestavil učebnice. R. 1882 redigoval „Hlas". Rev. Koudelka, jenž dosahl vyšší hodnosti než kterýkoli jiný českoamerický kněz, byv jmenován světícím biskupem, sídlí od let v Clevelandu.

Rev. Valentin Kohlbeck. Že čeští Benediktini v Chicagu vybudovali tak mocný tisk — z jejich účelně zařízené tiskárny vycházejí časopisy „Národ", „Katolík", „Přítel Dítek", „Hospodářské Listy" a kalendář „Katolík" — o to nemalou zásluhu má rev. Kohlbeck. Dost je toho slyšet v místní chicagské společnosti o tomto podnikavém a energickém knězi a, ku podivu, i svobodomyslní odpůrci přiznávají mu takt a umírněnost. Rev. Kohl-

beck je v nejlepších mužných letech, a strana, jejíž uznaným vůdcem je, od něho očekává další ještě úspěchy.

Jan A. Oliverius měl účast na větším počtu novinářských podniků než kterýkoli jiný nám známý žurnalista. „Self made man" a vlastenec starého rázu, bezúhonný a poctivý, avšak v politickém nazírání jednostranný a v hádce nedůtklivý, byl Oliverius nejšťastnější, když se mohl pustit do křížku s Karlem Jonášem, redaktorem „Slavie", neústupným demokratem. Je v tom cos jímavého, že právě tito dva političtí odpůrci a američtí patrioti, republikán Oliverius a demokrat Jonáš po dlouholetém pobytě v nové vlasti, dřímají věčný sen v Čechách a to blízko sebe. Oliverius se narodil r. 1843 v Kralovicích a v Americe sídlil od r. 1865. Zemřel v Praze r. 1904.

Akcie na vydání novin. Jak byl Vojta Náprstek navrhl, vydalo družstvo „Národních Novin" v St. Louisu akcie, jež prodávány po $2 kus. Akcie byly dvojího vydání: St. louiského a newyorského. Náš snímek představuje akcii vydanou v New Yorku. Spisovateli ji zapůjčil pan R. V. Miškovský z Bloomfield, Nebrasky.

August Geringer, rodák z Písecka, jenž se vystěhoval do Ameriky r. 1869, jsa 27 roků stár, je nejpodnikavějším nakladatelem mezi americkými Čechy. Jeho časopisy, denník „Svornost", týdenník „Duch Času" a dvojtýdenník „Amerikán" mají závidění hodný kruh čtenářstva. Denník „Svornost" založil Geringer r. 1875 — byl to první českoamerický denní list vůbec. Značného rozšíření má jeho kalendář „Amerikán." Geringer se vypracoval vzornou pílí a železnou vytrvalostí, nedav se zastrašiti četnými počátečními nezdary.

„Novoyorské Centennialní Listy". Toto byl časový

Příloha čís. 74



Dr. František Iška

název „Newyorských Listů" za časů „stoleté výstavy filadelfické."

Václav Šnajdr. Od samého založení „Dennice Novověku", Václav Šnajdr vždycky vedl ve svobodomyslném hnutí. Po Karlu Jonášovi byl on nejvlivnějším novinářem. Žádný současný list nemohl se pochlubiti tak intelligentní čtenářskou obcí jako právě „Dennice Novověku" jím redigovaná, což jistě nebylo náhodou. Václav Šnajdr si přivezl jisté novinářské zkušenosti z Evropy. Narodil se 26. září 1847 v Čes. Budějovicích. Do Ameriky se vystěhoval r. 1869. V létě 1910, cítě únavu stáří, vystoupil z redakce „Dennice Novověku", avšak péra, jímž tak dovedně vládne, neodložil.

„Dennice Novověku", kterou od r. 1877 do 1910 řídil nepřetržitě Václav Šnajdr, povstala na troskách svobodomyslného „Pokroku".

Redaktoři českoamerických časopisů z roku 1877.—1878. Tenčí se řady našich zákopníků! Z redaktorů, jež kresba představuje, jsou na živu jen Václav Šnajdr, Fr. B. Zdrůbek a Leo. J. Palda.

„Dělnické Listy", lépe známé jako Škardovy „Dělnické Listy", hlásaly socialism pérem redaktora Paldy, jenž vyhlašován za „otce socialismu mezi americkými Čechy."

J. V. Matějka založil celou řadu nešťastných novinářských podniků, avšak nejvíce proslul svými „Chicagskými Listy". Matějkova osobní bezúhonnost byla všeobecně uznávána, ale scházel mu, co americký obchodník zove, „system." Nedostatek tohoto systemu a přílišná rozptýlenost — zavinily pád všech jeho publikací. Narodil se r. 1855 v Kladrubech u Zbirova, zemřel v Chicagu v poctivé chudobě.

„Patriot". V bouřlivých sporech, jež vypukly v New Yorku po letech osmdesátých mezi národní stranou a socialisty a anarchisty, zastával „Patriot", r. 1883 založený, jak samo jméno prozrazuje, křídlo národovců.

„Květy Americké", založené zvěčnělým Janem Rosickým, byly nejlepším belletristickým listem starší doby. V jejich ročnících je uloženo více cenných prací.

Bartoš Bittner, někdejší vydavatel a redaktor „Šotka", je žurnalista nevšedních schopností, který se zálibou a zdarem pěstuje četbu humoristickou a satirickou. Narodiv se r. 1861 v Milavči, přijel do Ameriky r. 1884, a byl skoro nepřetržitě zaměstnán u novin.

F. J. Kuták, redaktor omažské „Osvěty" a „Rozhledů" je žurnalista, jenž si osvojil čistě rozumový a věcný způsob psaní, jaký s oblibou pěstují američtí novináři. Narodil se r. 1872 v Blatence v Čechách, studoval pět gymnasií v Písku a r. 1887 s rodiči přijel do Chicaga.

August Haidušek je rodem Moravan a cítěním Texaský Jihan — a hrdý na obé. Tím se vysvětluje, proč někdy kollegové u severních časopisů nemohli rozuměti tendenci „Svobody" v La Grange vydávané, podezřívajíce Haiduška z cerhovského separatismu. Přišed s rodiči do Texasu jako jedenáctiletý školák, r. 1856, prodělal Haidušek všechny trpké svízele starých zákopníků. Svoje české Moravany v Texasu zná lépe než je znají Severané a oni na vzájem rozumějí jemu. Proto také má Haiduškova „Svoboda" mezi nimi největšího rozšíření.

Národní Výbor. Na návrh L. J. Paldy, učiněný na sjezdu Čes. slov. podp. spolku v Cedar Rapidsích, ustavil se tak zvaný „Národní Výbor," jenž si vzal za úkol poříditi dějiny českého národu v anglickém jazyce, vydávati obranný měsíčník (Bohemian Voice), založiti tiskovou kancelář, sbírati statistická data o českoamerických

vystěhovalcích, atd. Některé z těchto úkolů Národní Výbor provedl, jiné byly nad jeho síly a prostředky. Rozešel se časem a tím se na novo potvrdila dávná zkušenost, že mezi americkými Čechy není půdy, leda pro spolky zábavné a podpůrné. Známější členové „Národního Výboru" na našem snímku zachycení, jsou: V nejposlednější řadě, od leva na pravo první dr. Štulík, čtvrtý Václav Šnajdr, sedmý Anton Jurka; v druhé řadě první od leva Tomáš Čapek, druhý Max Kirchman, třetí P. V. Rovnianek (Slovák), čtvrtý F. B. Zdrůbek, šestý J. V. Matějka; druhý od leva na pravo v sedící řadě Jan Rosický, třetí paní Pitte-ová, pátý L. J. Palda, sedmý Karel Jonáš, osmý August Volenský.

„The Bohemian Voice", byl anglicky psaný měsíčník, vydávaný „Národním Výborem" amerických Čechův.

Josef Jiří Král, redaktor denní „Spravedlnosti" v Chicagu je čelným hlasatelem socialistického učení. Jeho kniha „Víra a Věda" je nejpozoruhodnější prací toho druhu v českoamerické literatuře. Král byl vzdělán na amerického právníka, ale chytristika tohoto stavu se mu znechutila a věnoval se trvale žurnalistice.

Hynek Dostál, redaktor „Hlasu" v St. Louisu, náleží do družiny mladších novinářů. Narodil se r. 1871 v Boršicích na Moravě. Studoval gymnasium a hornickou akademii a do Ameriky přijel r. 1898. Jeho manželka rediguje měsíčník „Česká Žena."

Rev. Václav Vaněk, rodilý Domažličan, je jedním z nejčilejších mezi evangelickými kazately. Dům pro slovanské vystěhovalce v Baltimore jím založený, je výmluvným důkazem jeho veliké píle. Než se stal kazatelem, býval rev. Vaněk novinářem.

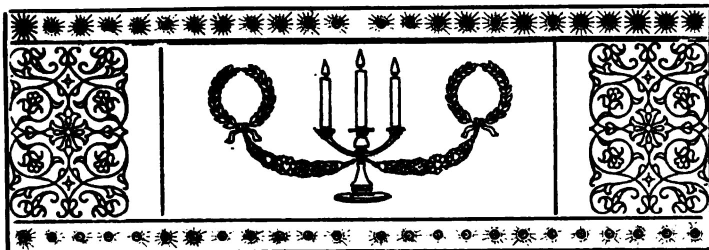
František Korbel, zakladatel Česko-Americké Tiskové Kanceláře (ČATK.) náleží k řídnoucí skupině přistěhovalců, kteří vkročili na půdu Nového Světa v letech, kdy celá ohromná říše západně od řeky Missouri byla nejen neosazena, ale skoro úplně neznáma. Korbel oblíbil si slunnou a přírodním bohatstvím oplývající Kalifornii a rostl s tímto státem. Nyní podvečer života tráví v své zamilované Praze. Na národní účely věnuje Korbel víc než kterýkoliv jiný Čechoameričan.



Příloha čís. 75



Skupina časopisů vydávaných na sklonku padesátiletí



Abecední seznam.

Jméno časopisu, místo a rok založení.

* **Alleghenské Listy,** Allegheny. 1903.
* **Americké Dělnické Listy,** Cleveland. 1909.
Americký Občan, Chicago. 1893.
Americký Paleček, Chicago. 1888.
Americký Sborník, New York. 1898.
* **Američan,** Cleveland. 1899.
Amerika, Chicago. 1888.
Amerikán, Racine. 1870.
* **Amerikán,** II., Chicago. 1875.
Anglické Listy, Chicago. 1897.
* **Astorian,** Astoria. 1900.
* **Baltimorské Listy,** Baltimore. 1890.
Baltimorský Denník, Baltimore. 1907.
Beseda, Wilber. 1877.
* **Besídka,** Baltimore. 1895.
Besídka Dětská, Milwaukee. 1884.
Besídka Slovana, Cedar Rapids. 1877.
* **Besídka Sokolská,** New York. 1894.
Bič, Chicago. 1876.
Bodlák, Milwaukee. 1876.
Bohemian Voice, Omaha. 1892.

The Bon Home County Independent, Tabor. 1904.
* **Borec,** Chicago. 1898.
* **Bratrské Listy,** Brenham. 1902.
* **Bratrský Věstník,** Z. Č. B. J. Omaha. 1898.
Brejle, Chicago. 1882.
Budíček, Cleveland. 1885.
* **Buditel,** Georgetown. 1908.
Budoucnost, Chicago. 1883.
* **Cedar Rapidské Listy,** Cedar Rapids. 1908.
Clevelandské Listy, Cleveland. 1890.
* **Clevelandský Obzor,** Cleveland.
Clevelandský Věstník, Cleveland. 1907.
* **Creteský Pokrok,** Crete. 1905.
Čas, Milwaukee. 1893.
Čech, Milwaukee. 1876.
Čecho-Amerikán, Montgomery. 1887.
Čechoslovan, Chicago. 1883.
Čechoslovan, II., Chicago. 1896.
Čechoslovan, III., Cleveland. 1909.
Čechoslovanský Obzor, Oklahoma City. 1907.
Červánky Nové Doby, Cleveland. 1898.
Česká Lípa, Cedar Rapids. 1902.
* **Česká Žena,** St. Louis. 1908.
České Noviny, Cleveland. 1888.
České Noviny, II., Oak Park. 1909.
České Osady v Americe, Hamburg. 1884.
Česko-Americké Kacířské Epištoly, Chicago. 1908.
* **Českoamerický Svět,** New York. 1910.
* **Českoamerický Venkov,** Omaha, 1910.
* **Českoslovanský Obzor,** Oklahoma City. 1907
Česko-Slovanský Rolník v Texasu, Bryan. 1885.
Českoslovanský Svět, viz. II. **Svět.**
Český Bratr, Chicago. 1904.

Český Demokrat, Chicago. 1911.
Český Lev, Cuba. 1891.
Český Občan, Chicago. 1903.
* **Český Obzor**, Schuyler. 1902.
Český Oklahoman, Oklahoma City. 1905.
Český Pekař, Chicago. 1898.
Český Svět, II., New York. 1905.
Čmuchálek, Chicago. 1894.
* **Dakotský Pokrok**, Omaha. 1907.
Denní Chicagský Svět, Chicago. 1895.
* **Denní Hlasatel**, Chicago. 1891.
Denní Osvěta, Omaha. 1902.
Denní Oznamovatel, Chicago. 1909.
* **Dennice Novověku**, Cleveland. 1877.
Denní Věstník, Chicago. 1877.
Dělnické Listy, Cleveland. 1875.
Dělnické Listy, II., Chicago. 1887.
Dělnické Listy, III., New York. 1893.
Dělnické Listy, IV., Omaha. 1894.
Dělník Americký, New York. 1882.
Dětské Besídky, Cleveland. 1898.
Diblík, Cleveland. 1872.
Diblík, II., New York. 1878.
Diblík, III., New York. 1885.
Diblík, IV., Chicago. 1895.
Divadelní Listy, Chicago. 1891.
* **Domácí Noviny**, Clarkson. 1904.
Domácí Přítel, New York. 1898.
* **Domácnost**, Milwaukee. 1882.
* **Duch Času**, Chicago. 1877.
Duch Volnosti, Chicago. 1895.
Dvacátý Věk, New York. 1888
Dvacátý Věk, II., Munden. 1901.

Havlíček, Oklahoma City. 1908.
* **Hlas**, St. Louis. 1872.
Hlas Jednoty Svobodomyslných, Iowa City. 1872.
* **Hlas Lidu**, New York. 1886.
Hlas Pravdy, Iowa City. 1874.
Hlas Svobody, Chicago. 1896.
* **Hlasatel**, Chicago. 1892.
* **Hospodář**, Omaha. 1891.
Hospodář Americký, Milwaukee. 1879.
* **Hospodářské Listy**, Chicago. 1898.
Hospodyně, Milwaukee. 1889.
Hostinské Listy, Chicago. 1906.
Humoristické Listy, Cedar Rapids. 1906.
Hus, New York. 1876.
Hvězda Západu, Dakota. 1886.
Chicagské Listy, Chicago. 1882.
Chicagský Denník, Chicago, 1910.
Chicagský Občan, Chicago. 1894.
Chicagský Svět, Chicago. 1895.
Chicagský Svět, (denník). 1899.
Chicagský Věstník, Chicago. 1873.
* **Iowský Pokrok**, Cedar Rapids. 1906.
Jednota, Chicago. 1888.
Jednota, II., Baltimore. 1895.
Jednota, III., Chicago. 1899.
Jednota, IV., Chicago. 1902.
Jednota Osvojených, Cleveland. 1883.
Jiskry, Chicago. 1896.
Kansaské Listy, Cuba. 1885.
Kansaské Noviny, Belleville. 1892.
* **Kansaské Rozhledy**, Wilson. 1905.
* **Kansaský Pokrok**, Wilson. 1905.
Katolické Noviny, Chicago. 1867

Katolický Čech, Chicago. 1888.
* **Katolík,** Chicago. 1893.
* **Kewaunské Listy,** Kewaunee. 1892.
Kewaunský Obzor, Kewaunee. 1902.
Knihovna Americká, Omaha. 1887.
* **Komenský,** Lincoln. 1909.
Komenský, II., New York. 1909.
Kopřivy, Baltimore. 1898.
Kotva, Schuyler. 1892.
* **Křesťanské Listy,** Clarkson. 1899.
* **Křesťanský Posel,** Cleveland. 1891.
Květy Americké, Omaha. 1884.
Květy Americké, II., Omaha. 1900.
Květy Humoru a Pravdy, Chicago. 1876.
Lampička, Chicago. 1885.
Lesník, Hawthorne. 1907.
Lidové Listy, Cedar Rapids. 1905.
Lidové Noviny, Chicago. 1901.
Listy Poučné a Vzdělávací, Cedar Rapids. 1897.
* **Literární Rozhledy,** Chicago. 1910.
Lucerna, New York. 1871.
Matice Dělnická, New York. 1893.
Meziaktí, New York. 1905.
* **Měsíční Přehled,** Cleveland. 1911.
* **Měsíční Věstník,** New York. 1904.
* **Měsíční Přehled,** Cleveland. 1911.
* **Měsíční Věstník,** II., Cleveland. 1910.
* **Měsíční Věstník,** III., Chicago. 1909.
* **Měsíční Věstník,** IV., Chicago.
* **Minnesotské Noviny,** St. Paul. 1904.
* **Minnesotský Pokrok,** St. Paul. 1908.
Minnesoťan, St. Paul. 1808.
* **Národ,** Chicago. 1894.

Národní Dělnické Noviny, Connelsville. 1889
Národní Listy, Omaha. 1886.
Národní Noviny, St. Louis. 1860.
Národní Noviny, II., St. Louis. 1868.
Národní Noviny, III., Cleveland. 1873.
Národní Noviny, IV., Baltimore. 1900.
Náš Život, South Omaha. 1907.
Naše Listy, Chicago. 1903.
Našinec, Chicago. 1883.
Nedělní Beseda, Chicago. 1902.
* **Nedělní Hlas Lidu,** New York. 1889.
Nedělní Listy, Cleveland. 1901.
* **Nedělní New Yorské Listy,** New York. 1891.
Neodvislost, Baltimore. 1906.
New Yorské Humoristické Listy, New York. 1887
* **New Yorské Listy,** II., New York. 1886.
New Yorkský Dělník, New York. 1874.
New Yorské Listy, New York. 1874.
Nová Doba, Chicago. 1871.
Nová Doba, II., Chicago. 1879.
Nová Doba, III., Schuyler. 1887.
Nová Vlasť, North Bend. 1885.
Nové Doby Listy Sváteční, Schuyler. 1892.
Nové Proudy, 1899.
Nové Proudy, Cleveland. 1909.
Nové Směry, Baltimore. 1910.
Noviny, Wilber. 1892.
* Noviny pro **Maličké,** Chicago. 1905.
Novoyorské **Centennialní Listy,** New York. 1876.
* **Nový** Domov, Hallettsville. 1895.
Nový Svět. Chicago. 1898.
Nový Věk, Chicago. 1899.
Nový **Život,** New York. 1899.

Občan, Chicago. 1880.
Občan, II., New York. 1887.
Občanské Listy, St. Louis. 1871.
Obchodní Listy, Chicago. 1897.
Obrana, Chicago. 1897.
* **Obrana**, II., New York. 1910.
Obzor, St. Paul. 1891.
* **Obzor**, II., Hallettsville. 1891.
Obzor Hospodářský, viz „Obzor" II.
* **Oděvník**, Chicago. 1911.
* **Oklahomské Noviny**, Oklahoma City. 1905.
* **Orgán Bratrstva Č. S. P. S.**, Oak Park. 1891.
* **Orgán Československé Jednoty**, Chicago. 1902.
Orgán Jednoty Svobodomyslných, Cedar Rapids. 1871.
Osvěta, Omaha. 1898.
* **Osvěta Americká**, Omaha. 1903.
Oznamovatel, Chicago. 1888.
Oznamovatel, II., Cleveland. 1892.
Ozvěna, Chicago. 1891.

Patriot, New York. 1883.
Pestré Listy, Cleveland. 1899.
Pochodeň, Chicago. 1896.
Pochodeň, II., Cleveland. 1899.
Pokrok, Chicago. 1867.
Pokrok, II., Chicago. 1893.
Pokrok, III., Chicago. 1897.
* **Pokrok**, IV., Schuyler. 1904.
* **Pokrok Západu**, Omaha. 1871.
Pomněnky, Chicago. 1885
Pozor, St. Louis. 1863.
Práce, Chicago. 1886.
Prapor Svobody, Chicago. 1872.

Pravda, Cleveland. 1871.
Pravda, II., Chicago. 1879.
Pravda, III., New York. 1882.
Pravda, IV., New York. 1886.
Pravda, V., Chicago. 1886.
Pravda, VI., New York. 1898.
Pravda, VII., Cedar Rapids. 1900.
* **Pravda,** VIII., Chicago. 1901.
Pravda, IX., Chicago. 1909.
Právo Lidu, Chicago. 1893.
Progress, New York. 1882.
Proletář, New York. 1884.
Proudy, Cleveland. 1908.
První Máj, Chicago. 1896.
Přítel, New York. 1907.
* **Přítel Dítek,** Chicago. 1889.
Přítel Lidu, Wahoo. 1891.
Rádce Lidu, Cleveland. 1900.
* **Radost,** New York. 1909.
Rarášek, Chicago. 1876.
Republikán, Chicago. 1884.
Republikán, II., Chicago. 1895.
Revoluce, Chicago. 1897.
* **Rodina,** Racine. 1880.
Rodinný Lékař, Chicago. 1900.
Rovnost, New York. 1887.
Rovnost, II., Milwaukee. 1892.
* **Rovnost,** III., Milwaukee. 1894.
Rozhled, New York. 1905.
Rozhledy, Cleveland. 1899.
* **Rozhledy,** II., Chicago a Omaha. 1905
Rozsévač, Cleveland. 1888.
Rozvaha, Cleveland. 1878.

* **Říp,** New York. 1910.
Ruch, Milwaukee. 1893.
* **St. Louiské Listy,** St. Louis. 1902.
The Saline County Post, Crete. 1874.
Satan, Chicago. 1882.
Sběratel Pohlednic a Známek, Chicago. 1900.
* **Slavie,** Racine. 1861.
Slovan, La Grange. 1879.
Slovan, II., Chicago. 1909.
Slovan Amerikánský, viz Slovan Americký.
Slowan Amerikánský, Racine. 1860.
* **Slovan Americký,** II., Iowa City. 1869.
Slovanská Jednota, La Grange. 1899.
Slovanská Vzájemnost, New York. 1892.
Snaha, Chicago. 1892.
* **Sokol Americký,** Chicago. 1879.
* **Spravedlnost,** (týdenník) Chicago. 1900.
* **Spravedlnost,** (denník) Chicago. 1905.
* **Stráž Sokola,** New York. 1910.
Svatá Rodina, La Crosse. 1904.
* **Svět,** Cleveland. 1911.
Světem, Chicago. 1897.
Světozor, New York. 1890.
Světozor II., Chicago. 1909.
Svit, Schuyler. 1893.
* **Svoboda,** La Grange. 1885.
* **Svobodná Škola,** Chicago. 1896.
Svobodný Občan, New York. 1887.
Svojan, Chicago. 1873.
* **Svojan,** II., Chicago. 1894.
* **Svornost,** Chicago. 1875.
Šibeničky, New York. 1906.
* **Šípy,** Chicago. 1910.

Šotek, New York. 1885.
Šotek, II., New York. 1889.
Šotek, III., Chicago. 1893.
The Taylor Journal, Taylor. 1906.
Telegraf, Baltimore. 1889.
* **Telegraf**, II., Baltimore. 1909.
Texan, La Grange. 1879.
* **Texan**, II., Granger. 1908.
The Day, Cedar Rapids. 1886.
Týdenní Hlasatel, Chicago. 1892.
Týdenní Dělnické Listy, Cleveland. 1875.
Týdní Oznamovatel, Chicago. 1882.
Týdní Oznamovatel, II., Chicago. 1883.
Typograf, Chicago. 1904.
Typografický Věstník, Chicago. 1894.
U krbu, Cleveland. 1901.
Večerní Listy, Chicago. 1894.
Večerní Noviny, Chicago. 1897.
Veslař, New York. 1885.
* **Vesmír**, Chicago. 1909.
Vesna, Chicago. 1895.
* **Věk Rozumu**, New York. 1910.
Věstník, Western College. 1874.
* **Věstník**, II., Chicago. 1903.
Věstník Bratrský, Č. S. P. S., Omaha. 1880.
Věstník čes. soc. organisací, Cleveland. 1905.
* **Věstník Iowský**, Cedar Rapids. 1905.
* **Věstník Jednoty Táboritů**, St. Louis. 1910.
Věstník řádu R. H. Vickers, Chicago. 1906.
Vlast, Omaha. 1903.
* **Vlastenec**, La Crosse. 1898.
Vlastenec, II., St. Louis. 1901.
Vlastimil, Milwaukee. 1896.





Českoamerické časopisy v Průmyslovém Museu.

Slowan Amerikánský	I.	Celý ročník	1860	Racine
Národní Noviny	II.	12	1861	St. Louis
Slavie	I.	45	1862	Racine
Zvon	III.	5	1863	Racine
Pozor	II.	68	1865	St. Louis
Pozor Americký	III.	9	1865	Racine
Pokrok	I.	11	1867	Racine
Slavie	VI.	333	1867	Iowa City
Pokrok	III.	ročník	1867 70	St. Louis
Katolické Noviny	I.	27	1868	Chicago
Slavie	VII.	360	1868	Racine
Slovan Amerikánský	I.	1	1869	Chicago
Pokrok		66	1869	Chicago
Slavie	VIII.	430	1869	Racine
Slovan Amerikánský	I.	ročník	1869	Iowa City
Amerikán		1	1870	Racine
Pokrok	IV.	ročník	1870 71	Cedar Rapids
Pokrok	I.		1871	Cleveland
Organ	I.	1	1871	Cedar Rapids
Nová Doba	I.	27	1871	Chicago

Občanské Listy	I.	1	1871	St. Louis
Pokrok	VI.	ročník	1871 73	Cleveland
Občanské Listy	I.	45	1872	St. Louis
Amerikán	I.	17	1872	Racine
Hlas Jednoty Svobodomyslných			1872	Milwaukee
Slovan Amerikánský	III. IV.	ročník	1872 73	Iowa City
Pokrok Západu	II.	1	1873	Omaha
Svojan	I.	1	1873	Chicago
Chicagský Věstník	I.	2	1873	Chicago
Diblík	I.	1	1873	
Hlas Jednoty Svobodomyslných	II.	19	1873	Omaha
Svojan	I.	1	1873	Chicago
Pokrok	VII. IX.	ročník	1873 76	Cleveland
Slovan Amerikánský	V. VI.	ročník	1873 76	Iowa City
Pokrok	VIII.	1	1874	Cleveland
Věstník	I.	1	1874	Iowa City
Hlas	II.	1	1874	St. Louis
Hlas Jednoty Svobodomyslných	II.	16	1874	Chicago
Amerikán	I.	1	1875	Chicago
Svornost		44	1875	Chicago
Hlas Jednoty Svobodomyslných			1875	Milwaukee
Bodlák	I.	4	1876	Milwaukee
New Yorské Listy	I.	1	1876	New York
Pokrok Západu	IV.	41	1876	Omaha
Dělnické Listy	I.	50	1876	Cleveland
Centennialní Listy		1	1876	New York
Květy humoru a pravdy	I.	2	1876	Chicago
Rarášek	I.	4	1876	Chicago

Slovan Amerikánský				
	VIII.	ročník	1876 77	Iowa City
Hlas Jednoty Svobodomyslných				
	V.	1	1877	Milwaukee
Rozvaha	I.	11	1878	Cleveland
Slovan Amerikánský				
	X.	ročník	1878	Iowa City
Slovan Amerikánský				
	XI.	ročník	1879	Racine
Texán	I.	23	1879	La Grange
Nová Doba	I.	21	1880	Chicago
Hlas Jednoty Svobodomyslných				
	VIII.	12	1880	New York
Hospodář Americký	II.	18	1880	Milwaukee
„ „	III.	7	1881	Milwaukee
Chicagské Listy	I.	63	1882	Chicago
Domácnost	I.	8	1882	Milwaukee
Hlas	XI.	476	1883	St. Louis
Patriot	I.	1	1883	New York
Domácnost	III.	1	1884	Milwaukee
Jednota Osvojených		125	1885	Cleveland
Domácnost	IV.	21	1885	Milwaukee
Světozor		19	1890	New York
Domácnost	X.	34	1891	Milwaukee
Rovnost	I.	2	1892	Milwaukee
Národní Listy	V.	25	1892	Munden, Kans.
Satan	I.	3		Chicago

Opravy.

Na str. 171 má být "Pokrok" IV. místo VI.

Na str. 178 má být vypuštěna* u "Proudů", protože nevycházejí.

Na str. 145 má být vypuštěna* u "Týdenního Hlasatele", poněvadž nevychází.

Na str. 188 má být Altaroche.

Na str. 78 je Jakubík zaznamenán Jakoubek, na str. 152 Jakubíček.

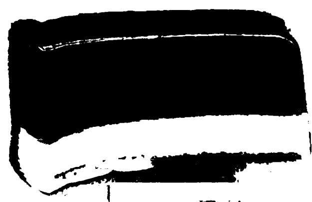
Na str. 175 má být Jan a ne F. Janák.



Rejstřík Jmen.

book may be kept







89092560572
B89092560572A